

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

15 Νοεμβρίου 2016

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3682

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ετήσια Έκθεση Πεπραγμένων Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έτους 2015.

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ 2015

(Άρθρο 19 παρ. 1 εδάφ. ιβ του Ν. 2472/1997)

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κατά το έτος 2015 η ΑΠΔΠΧ συμπλήρωσε 17 έτη λειτουργίας από την ίδρυσή της με τον Ν. 2472/1997, ο οποίος εκδόθηκε για τη μεταφορά στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Στο διάστημα αυτό της λειτουργίας της η Αρχή, χάρη στην προσπάθεια και την αφοσίωση στο καθήκον των μελών και του προσωπικού της, εδραιώθηκε στη συνείδηση των Ελλήνων πολιτών ως πραγματικός φορέας προστασίας των προσωπικών δεδομένων τους, όπως ακριβώς θέλησε ο ενωσιακός νομοθέτης με την Οδηγία 95/46/ΕΚ και κυρίως ο Έλληνας νομοθέτης, ο οποίος ανήγαγε σε συνταγματικό επίπεδο την προστασία των προσωπικών δεδομένων των Ελλήνων πολιτών (άρθρο 9Α Συντ.) και εξασφάλισε ειδική μεταχείριση και αυξημένες εγγυήσεις στα μέλη και το προσωπικό της Αρχής (άρθρο 101 Συντ., Ν. 3051/2002 όπως ισχύει).

Κατά το έτος 2015 ολοκληρώθηκε κατά το μεγαλύτερο μέρος η διαδικασία ψηφίσεως από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο του Νέου Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ως και της σχετικής Οδηγίας 2016/680 για τη συνεργασία των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στους τομείς της δικαιοσύνης και της αστυνομίας. Η ολοκλήρωση της ψήφισης του Κανονισμού πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2016 και ο Κανονισμός θα τεθεί σε εφαρμογή μετά από μία διετία, δηλαδή από 25.05.2018.

Τόσο ο Κανονισμός όσο και οι σχετικές νομοθετικές μεταβολές στο πεδίο της συνεργασίας των ευρωπαϊκών κρατών στους τομείς της δικαιοσύνης και της ασφάλειας απαιτούν μια ενδελεχή μελέτη και σοβαρή προσπάθεια προσαρμογής των οικείων Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων προς τις νέες συνθήκες λειτουργίας τους. Συνεπώς, απαιτείται αναπροσαρμογή των στόχων των Αρχών με πεξίδα την καλύτερη δυνατή εμπέδωση και εφαρμογή των νέων διατάξεων του Κανονισμού και

υιοθέτηση αναλόγων προς τις απαιτήσεις της ως άνω Οδηγίας ρυθμίσεων και ερμηνευτικών προσεγγίσεων.

Υπό το πρίσμα αυτό, η ουσιαστική και έγκαιρη προετοιμασία, παράλληλα με την άσκηση των καθηκόντων της Αρχής με βάση το ισχύον νομοθετικό καθεστώς, απαιτεί σταδιακή πλην ουσιαστική αύξηση του προσωπικού της και ανάλογη αύξηση των διατιθέμενων πιστώσεων.

Δεν είναι δυνατόν, βέβαια, να παραβλεφθούν οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες της χώρας μας, αλλά οι ανάγκες συμμορφώσεως της Ελλάδας προς τις νέες αυτές ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για την κατάλληλη οργάνωση και λειτουργία της Αρχής επιβάλλουν και την ανάλογη προσαρμογή των διατιθέμενων στην Αρχή πιστώσεων, για τον λόγο ότι με τον Κανονισμό θεσμοθετείται πλέον και καθίσταται μόνιμη η ευρωπαϊκή παρουσία της Αρχής στο νέο όργανο του Συμβουλίου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και, περαιτέρω, επιβάλλεται η ευρωπαϊκή και διεθνής συνεργασία των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, καθώς και η προώθηση της ευαισθητοποίησης των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους αντίστοιχα.

Υπό τα δεδομένα αυτά, καλείται και παρακαλείται η Οικονομική Διοίκηση του Ελληνικού Κράτους να στέξει σε σταδιακή αύξηση του προσωπικού, και ιδίως του επιστημονικού προσωπικού της Αρχής, καθώς και σε ανάλογες αυξήσεις των διατιθέμενων πιστώσεων.

Πέτρος Χριστόφορος

Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
(9.8.2011 - 18.8.2016)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη Αρχή και έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά. Εξυπηρετείται από δική της Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει δικό της προϋπολογισμό.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν. 2472/1997,

ασκεί μια σειρά αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορούν να διακριθούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τις ρυθμιστικές εν ευρεία έννοια και τις ελεγκτικές.

Ρυθμιστικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εκδίδει οδηγίες προς τον σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κανονιστικές πράξεις για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, καλεί και επικουρεί τα επαγγελματικά σωματεία και τις λοιπές ενώσεις φυσικών ή νομικών προσώπων που διατηρούν αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας. Εξετάζει αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας, με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας και απευθύνει συστάσεις και υποδείξεις στους υπευθύνους επεξεργασίας. Συνεργάζεται με τις Αρχές άλλων κρατών μελών της ΕΕ στο πλαίσιο διαφόρων επιτροπών και ομάδων εργασίας, από τις οποίες σπουδαιότερη είναι η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ. Τέλος, η Αρχή γνωμοδοτεί για κάθε νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ελεγκτικές αρμοδιότητες

Η Αρχή εξετάζει προσφυγές, καταγγελίες, αντιρρήσεις και παράπονα των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την εφαρμογή του νόμου και την προστασία των δικαιωμάτων τους. Διενεργεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας διοικητικούς ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων ελέγχονται η τεχνολογική υποδομή και άλλα, αυτοματοποιημένα ή μη, μέσα που υποστηρίζουν την επεξεργασία των δεδομένων. Εξετάζει τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται και χορηγεί τις άδειες που προβλέπονται, δηλαδή άδειες ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων, διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ και διασύνδεσης αρχείων στις περιπτώσεις ευαίσθητων δεδομένων ή χρήσης ενιαίου κωδικού. Εξετάζει αιτήσεις για πρόσβαση σε δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων. Αποφαίνεται επί αιτήσεων διαγραφής από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) και τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ).

1.2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος, Αναπληρωτής Πρόεδρος και μέλη της Αρχής κατά το έτος 2015 διετέλεσαν οι κάτωθι:

Πέτρος Χριστόφορος, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Γεώργιο Μπατζαλέξη, Επίτιμο Αρεοπαγίτη.

Τακτικά και αναπληρωματικά μέλη:

Λεωνίδας Κοτσαλής, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου. Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου, με αναπληρωτή του τον Γρηγόριο Λαζαράκο, Δικηγόρο, Διδάκτορα Νομικής. Δημήτριος Μπριόλας, Επίτιμος Σύμβουλος της Επικρατείας, με αναπληρωτή του τον Χαράλαμπο Ανθόπουλο, Αναπληρωτή Καθηγητή Πανεπιστημίου. Αντώνιος Συμβώνης, Καθηγητής Πολυτεχνείου, με αναπληρωτή του τον Παναγιώτη Ροντογιάννη, Αναπληρωτή

Καθηγητή Πανεπιστημίου. Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου. Πέτρος Τσαντίλας, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής.

1.3. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ιδρυτικού της Ν. 2472/1997, εξυπηρετείται από Γραμματεία, η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, και αποτελείται από τρία τμήματα: 1. Το τμήμα Ελεγκτών, 2. Το τμήμα Επικοινωνίας και 3. το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων.

1. Τμήμα Ελεγκτών

Έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά, στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων, η σύνταξη σχεδίων οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής νομοθεσίας για το άτομο, η εξέταση προσφυγών και καταγγελιών, η προπαρασκευή εισηγήσεων και η απάντηση σε ερωτήματα πολιτών και υπευθύνων επεξεργασίας. Ακόμη, το τμήμα Ελεγκτών ασχολείται με τη σύνταξη της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων της Αρχής υπό τον συντονισμό του διευθυντή Γραμματείας και αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην εξέταση αιτήσεων και τη διαδικασία χορήγησης αδειών τήρησης και επεξεργασίας αρχείων προσωπικών δεδομένων. Επίσης, οι ελεγκτές υποβοηθούν κατηγορίες υπευθύνων επεξεργασίας στην κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας και υποστηρίζουν την ενημέρωσή τους σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων με εισηγήσεις σε συνέδρια και ημερίδες. Εκπροσωπούν την Αρχή σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σε διεθνείς ομάδες εργασίας και συνέδρια. Τέλος, στις αρμοδιότητες του τμήματος υπάγονται η προετοιμασία φακέλων, η εκπόνηση μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Το τμήμα στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες νομικής και πληροφορικής, μετά τη μετατροπή των οργανικών θέσεων του επιστημονικού προσωπικού κατηγορίας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης σε θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, σύμφωνα με τον Ν. 4055/2012. Οι συμπληρωμένες οργανικές του θέσεις ανέρχονται σε είκοσι πέντε (25). Ειδικότερα, ο αριθμός των υπηρετούντων δικηγόρων-ελεγκτών ανερχόταν σε δεκατέσσερις (14), συμπεριλαμβανομένης μίας (1) δικηγόρου-ελέγκτριας που απουσιάζει με μακρόχρονη άδεια άνευ αποδοχών και της προϊσταμένης του τμήματος ελεγκτών. Αντίστοιχα, ο αριθμός των υπηρετούντων πληροφορικών-ελεγκτών ανερχόταν σε έντεκα (11), συμπεριλαμβανομένου του διευθυντή της Γραμματείας της Αρχής, ο οποίος σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία προέρχεται υποχρεωτικά από το τμήμα Ελεγκτών. Εξ αυτών, κατά τη διάρκεια του έτους 2015 με άδεια άνευ αποδοχών απουσίασαν μία (1) δικηγόρος-ελέγκτρια και τρεις (3) πληροφορικοί-ελεγκτές, ενώ δύο (2) δικηγόροι-ελέγκτριες απουσίαζαν με ειδική άδεια κύησης, λοχείας και ανατροφής ανήλικου τέκνου. Επίσης, η προϊσταμένη του τμήματος Ελεγκτών από τον Σεπτέμβριο 2014 και

καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 τελεί σε απόσπαση σε θέση Εθνικού Εμπειρογνώμονα στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) και αναπληρώνεται νομίμως.

Ακόμη, στο πλαίσιο βελτίωσης της λειτουργίας της Αρχής και αναβάθμισης της ποιότητας του έργου της, το τμήμα Ελεγκτών λειτουργεί από το Νοέμβριο 2008, κατόπιν απόφασης του Προέδρου της Αρχής, ατύπως σε τέσσερα (4) γραφεία με τα ακόλουθα θεματικά αντικείμενα:

Α' γραφείο: δημόσια διοίκηση, εθνική άμυνα, δικωτικές αρχές και δημόσια τάξη, αυτοδιοίκηση, κρατική δράση γενικά.

Β' γραφείο: υγεία, κοινωνική και ιδιωτική ασφάλιση, εργασιακές σχέσεις στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, λοιπά θέματα.

Γ' γραφείο: ιδιωτική οικονομία, χρηματοπιστωτικά, ηλεκτρονικές επικοινωνίες (πλην ανεπιθύμητων), μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Δ' γραφείο: έλεγχος πληροφοριακών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων, κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, ανεπιθύμητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες, παρακολούθηση και εκπόνηση μελετών στα αντικείμενα των τεχνολογιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών και της ασφάλειας δεδομένων, συμβολή στην ανάπτυξη των υπολογιστικών και επικοινωνιακών συστημάτων της Αρχής.

Στο τμήμα Ελεγκτών, επίσης, αποσπάσθηκε και θα υπηρετήσει για δύο (2) έτη (από Απρίλιο 2014 έως και Απρίλιο 2016), ένας (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού με οργανική θέση στο Δήμο Κερασινίου-Δραπετσώνας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 11 άρ. 20 Ν. 2472/1997 καθώς και παρ. 4 άρ. 15 Ν. 3917/2011 (ΦΕΚ 221/21-2-2011).

Επιπλέον, στο τμήμα Ελεγκτών πραγματοποιήσαν πρακτική άσκηση διάρκειας τριών μηνών τρεις (3) απόφοιτοι νομικής σχολής, εκ των οποίων η μία ήταν κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος και πρακτική άσκησης διάρκειας δύο μηνών ένας (1) φοιτητής του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

2. Τμήμα Επικοινωνίας

Το τμήμα Επικοινωνίας στελεχώνεται από εξειδικευμένους επιστήμονες των κλάδων επικοινωνίας και μετάφρασης. Στις ιδιαίτερα σημαντικές για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής αρμοδιότητες του τμήματος ανήκουν η εκπόνηση μελετών, η προετοιμασία φακέλων, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής στη διαμόρφωση και άσκηση της επικοινωνιακής πολιτικής της, η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων, σεμιναρίων και συνεδρίων για θέματα σχετικά με το αντικείμενο και το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής, η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, ιδιώτες και υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η έκδοση ενημερωτικών δελτίων (newsletters), φυλλαδίων και καταχωρίσεων στον Τύπο, καθώς και η δημιουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών μηνυμάτων για την Αρχή,

τις αρμοδιότητες και το έργο της, η δημιουργία και επιμέλεια περιεχομένου για την ιστοσελίδα της Αρχής, καθώς και η παρακολούθηση (monitoring) των ΜΜΕ για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στις αρμοδιότητες του τμήματος Επικοινωνίας υπάγονται, επίσης, η μετάφραση κειμένων, η τήρηση της βιβλιοθήκης της Αρχής, η σύνταξη της ενότητας για την επικοινωνιακή πολιτική στην ετήσια έκθεση πεπραγμένων της Αρχής, καθώς και η γλωσσική επιμέλεια και μέριμνα για την έκδοση και δημοσίευση της ετήσιας έκθεσης, υπό τον συντονισμό του διευθυντή Γραμματείας της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του τμήματος Επικοινωνίας ανέρχονται σε πέντε (5) συμπεριλαμβανομένης και της θέσης προϊσταμένου. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 υπηρέτησαν τρεις (3) υπάλληλοι.

Στο τμήμα απασχολήθηκαν, επίσης, δύο (2) εκπαιδευόμενες φοιτήτριες του τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς, στο πλαίσιο τρίμηνης πρακτικής άσκησης.

3. Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων

Το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων αποτελείται από προσωπικό πανεπιστημιακής, τεχνολογικής, δευτεροβάθμιας και υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Το προσωπικό πανεπιστημιακής εκπαίδευσης κατέχει πτυχία και μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη δημόσια διοίκηση, τις οικονομικές επιστήμες και την πληροφορική. Οι υπάλληλοι του τμήματος είναι επιφορτισμένοι με τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής (ηλεκτρονική τήρηση πρωτοκόλλου, τήρηση πρακτικών συνεδριάσεων, δακτυλογράφηση κειμένων, ταξινόμηση και ενημέρωση αρχείων και διαχείριση θεμάτων προσωπικού). Στα καθήκοντα του τμήματος υπάγονται, επίσης, η κατάρτιση και η μέριμνα για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Αρχής, η διαχείριση των οικονομικών υποθέσεων της (μισθοδοσία, διαχείριση δαπανών, έκδοση εντολών πληρωμής, προμήθεια υλικών), καθώς και η διαχείριση της υπολογιστικής και δικτυακής υποδομής της Αρχής.

Οι οργανικές θέσεις του Διοικητικού-Οικονομικού τμήματος ανέρχονται σε δεκαοκτώ (18), συμπεριλαμβανομένης και της θέσης της προϊσταμένης αυτού. Με άδεια άνευ αποδοχών απουσίασε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μία (1) υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής, καθώς επίσης και μία υπάλληλος ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού με σχέση εργασίας ΙΔΑΧ.

Οι κενές οργανικές θέσεις όλων των τμημάτων της Αρχής ανέρχονται συνολικά σε τριάντα μία (31), εξ αυτών: είκοσι μία (21) Ελεγκτών, δύο (2) Επικοινωνίας και οκτώ (8) Διοικητικού-Οικονομικού.

1.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό, ο οποίος εγγράφεται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 3051/2002, που αφορά «Συναγματοκάταχορωμένες ανεξάρτητες Αρχές, τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος προσλήψεων στο δημόσιο τομέα και συναφείς ρυθμίσεις», τον προϋπολογισμό της Αρχής ει-

σηγείται στον Υπουργό Οικονομικών ο Πρόεδρος της, ο οποίος σύμφωνα και με τις κείμενες διατάξεις είναι και ο διατάκτης των δαπανών της.

Κατά το οικονομικό έτος 2015, ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας διαμορφώθηκε στο ποσό του ενός εκατομμυρίου επτακοσίων πενήντα εννέα χιλιάδων ευρώ (1.759.000 €), κατά 74.000,00 ευρώ μειωμένος, ήτοι 4%, σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του έτους 2014.

Ο δε εγκεκριμένος προϋπολογισμός της υπηρεσίας για το έτος 2016 ανέρχεται στο ποσό των δύο εκατομμυρίων εξήντα οκτώ χιλιάδων ευρώ (2.068.000 €).

1.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Αρχή, από ιδρύσεως της, αντιμετωπίζει το σοβαρό πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης, το οποίο επιδεινώνεται τα τελευταία χρόνια της οικονομικής κρίσης λόγω αποχώρησης κυρίως ειδικών επιστημόνων, χωρίς τη δυνατότητα αναπλήρωσης τους. Δεν ήταν δυνατή η εφαρμογή της υπουργικής απόφασης του 2010 με την οποία εγκρίθηκε, λαμβανομένης υπόψη και της δυσμενούς δημοσιονομικής συγκυρίας, η σταδιακή αύξηση του προσωπικού κατά 25 οργανικές θέσεις, ούτε καν η πλήρωση των κενών θέσεων λόγω αποχωρήσεων. Το ίδιο διάστημα, ο εισερχόμενος όγκος εγγράφων και υποθέσεων παραμένει αυξητικός, με αποτέλεσμα την περαιτέρω σώρευση εκκρεμών υποθέσεων σε ποσοστό περίπου 50% ως προς τον αριθμό τους το 2015 σε σύγκριση με το 2011, ιδίως ως προς τα ερωτήματα, παρά τη σημαντική βελτίωση που επιτεύχθηκε στον ετήσιο ρυθμό διεκπεραίωσης υποθέσεων.

Η Αρχή καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες για τη βελτίωση της αποδοτικότητας της, με την ομαδοποίηση και συστηματική εξέταση υποθέσεων, ιδίως σχετικά με τη μεγάλου ενδιαφέροντος ανεπιθύμητη επικοινωνία, τη διαγραφή αποτελεσμάτων αναζητήσεων στο διαδίκτυο, την ενημέρωση οφειλετών και την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η Αρχή εμφανίζει τα τελευταία έτη αύξηση στον συνολικό αριθμό διεκπεραιωμένων υποθέσεων. Το 2015 παρατηρήθηκε μιν μια μείωση περίπου 5% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, όμως και το 2015 οι διεκπεραιωμένες υποθέσεις υπερβαίνουν αυτές του 2013 κατά περίπου 20%, του 2012 κατά 30% και του 2011 κατά 40%.

Οι εισερχόμενες νέες υποθέσεις προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων θέτουν έναν όγκο εργασίας που είναι σχεδόν αδύνατο να αντιμετωπίσει η Αρχή πλήρως, χωρίς να αποτελούν και τις πλέον αντιπροσωπευτικές δραστηριότητες για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της, αφού στο μεγαλύτερο ποσοστό πρόκειται για ατομικής φύσεως θέματα με μικρή σχετικά συνεισφορά στη βελτίωση του συνολικού κλίματος προστασίας δεδομένων στη χώρα. Από την άλλη πλευρά, η ανελαστική υποχρέωση της Αρχής να ασχολείται με όλες τις εισερχόμενες υποθέσεις, αν και με κάποιο περιθώριο χρονικής ιεράρχησης ανάλογα με τη σπουδαιότητα τους, προκαλεί σοβαρή δυσχέρεια στην ανάληψη σημαντικών πρωτοβουλιών εξωστρέφειας, όπως την πραγματοποίηση ελέγχων, την ενημέρωση υπευθύνων επεξεργασίας και υποκειμένων

των δεδομένων και την υποστήριξη των πρώτων στην κατάρτιση και εφαρμογή κανόνων δεοντολογίας ή ορθής πρακτικής και την εκπόνηση μελετών αποτίμησης προστασίας δεδομένων, ιδίως νέων τεχνολογιών, συστημάτων και υπηρεσιών και την έκδοση σχετικών συστάσεων και προτάσεων.

Η Αρχή θεωρεί την προληπτική δράση, στην οποία εντάσσονται οι προαναφερόμενες πρωτοβουλίες της, καθοριστικής σημασίας για την προώθηση της αποστολής της και την επιδιώκει στο μέτρο του δυνατού, υπό τις δεδομένες συνθήκες στελέχωσης και λοιπών διαθέσιμων πόρων.

Αναγνωρίζει ωστόσο την ανάγκη περαιτέρω ενδυνάμωσης του προληπτικού της έργου, ιδίως σε κρίσιμους για την προστασία δεδομένων τομείς επεξεργασίας, όπως της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ψηφιακής οικονομίας και σε σχέση με νέες τεχνολογίες όπως τα «Μεγάλα Δεδομένα», το «Διαδίκτυο των Πραγμάτων» και ειδικές τεχνικές προάσπισης της προστασίας δεδομένων.

Μία ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη, η υιοθέτηση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679), ο οποίος τίθεται σε εφαρμογή την 25η Μαΐου 2018, θέτει στην Αρχή ιδιαίτερες απαιτήσεις προετοιμασίας και ετοιμότητας ανταπόκρισης σε σημαντικά μεγαλύτερο όγκο εργασιών, εντός αυστηρών χρονικών προθεσμιών. Οι ιδιαίτερες αυτές ανάγκες της Αρχής απορρέουν από τις προβλέψεις του Κανονισμού για τακτική συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων, αμοιβαία συνδρομή, κοινούς ελέγχους, μηχανισμό συνεκτικότητας και λειτουργία και έκδοση γνωμών και επίλυση διαφορών από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, αλλά και από τη διεύρυνση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων και των υποχρεώσεων των υπευθύνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία. Για την ανταπόκριση της Αρχής στα ανωτέρω είναι απολύτως αναγκαία η σημαντική ενίσχυση της με ανθρώπινο δυναμικό, ιδίως ειδικό επιστημονικό προσωπικό, όπως άλλωστε ρητά προβλέπεται και στο άρθρο 52 παρ. 4 του νέου Γενικού Κανονισμού ως υποχρέωση των κρατών μελών να διαθέσουν στην εθνική εποπτική αρχή «...τους απαραίτητους ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους και τις αναγκαίες εγκαταστάσεις και υποδομές για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων και άσκηση των εξουσιών της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασκούνται στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής, της συνεργασίας και της συμμετοχής στο Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων».

Ήδη στις ετήσιες εκθέσεις των τελευταίων ετών επισημάνθηκε ένα ακόμα πρόβλημα, αυτό της σοβαρής μείωσης των διαθέσιμων πιστώσεων που επίσης προκαλεί δυσχέρειες στη λειτουργία της Αρχής. Ο προϋπολογισμός έτους 2015 υπολείπεται αυτού του 2010 κατά περίπου 40%. Το 2015, όπως και το προηγούμενο έτος, οι εγκεκριμένες αρχικά πιστώσεις για τις αποδοχές του προσωπικού και των μελών δεν αρκούσαν, αν και τελικά καλύφθηκαν, απαίτησαν όμως ενέργειες από πλευράς Αρχής. Το πρόβλημα αυτό φαίνεται πως αντιμετωπίστηκε με τον προϋπολογισμό του 2016. Ωστόσο, οι διαθέσι-

μες για τις λειτουργικές ανάγκες πιστώσεις παραμένουν πολύ χαμηλές και παρά τις επιτυχείς προσπάθειες της Αρχής για τον δραστικό περιορισμό των δαπανών στέγασης, κοινοχρήστων, μετακίνησης, τηλεφωνίας κ.ά, οι εγκεκριμένες πιστώσεις δεν είναι αρκετές για την ανανέωση λόγω παλαίωσης της πληροφορικής και δικτυακής υποδομής, την αναβάθμιση συστημικού λογισμικού και εφαρμογών, την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής της Αρχής σε ομάδες εργασίας και επιτροπές στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διεθνώς, την εφαρμογή ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για το προσωπικό της και την ανάπτυξη επικοινωνιακών δράσεων. Το πρόβλημα της ανεπάρκειας των διαθέσιμων πιστώσεων επιτείνεται και από απρόβλεπτες αμφισβητήσεις που εμφανίζονται κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, με αποτέλεσμα την απώλεια πιστώσεων και επιβάρυνση του προϋπολογισμού του επόμενου έτους. Ήδη στην ετήσια έκθεση του έτους 2014 είχε αναφερθεί η αιφνίδια αμφισβήτηση, από τον επίτροπο δημοσιονομικού ελέγχου, της αρμοδιότητας του Προέδρου της Αρχής να είναι διατάκτης και των δαπανών μετακίνησης, η οποία κρίθηκε μεν αβάσιμη με απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκάλεσε όμως απώλεια πιστώσεων και περαιτέρω οικονομική δυσχέρεια το επόμενο έτος για την Αρχή. Παρόμοιο πρόβλημα εμφανίστηκε και το έτος 2015, αυτή τη φορά δεν εξοφλήθηκαν δαπάνες κοινοχρήστων και έτσι μεταφέρθηκε αντίστοιχη οικονομική επιβάρυνση στο οικονομικό έτος 2016.

Μία ακόμα δυσχέρεια της Αρχής σχετίζεται με τη στέγαση της. Ως προς τον 5ο όροφο, η Αρχή επέτυχε περαιτέρω σημαντική μείωση του ύψους του μισθώματος κατά περίπου 30%, με αποτέλεσμα συνολική μείωση περίπου 70% σε σύγκριση με το ύψος του μισθώματος το έτος 2010. Ωστόσο, οι αντίστοιχες προσπάθειες για περαιτέρω μείωση του ύψους του μισθώματος και του 1ου ορόφου του ιδίου κτιρίου που επίσης στεγάζεται η Αρχή δεν ευδοχώθηκαν, κυρίως επειδή η ιδιοκτήτρια εταιρεία του ορόφου αυτού είναι υπό ειδικό καθεστώς εκκαθάρισης, τα δε μισθώματα υπό κατάσχεση εις χείρας τρίτων. Για την επίλυση του προβλήματος αυτού, η Αρχή απηύθυνε αίτημα προς τον Υπουργό Οικονομικών για σχετική απόφαση του, σύμφωνα με τη δυνατότητα που παρέχεται από το άρθρο 22 παρ. 2 του Ν. 3130/2010 για την αναπροσαρμογή μισθώματος.

Η υιοθέτηση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων 2016/679 του Ε. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2016/680, που αναφέρεται στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την επεξεργασία από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, συνεπάγονται την αναπροσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προστασίας δεδομένων. Για το σκοπό αυτό, άρχισαν ήδη στην Αρχή εργασίες προκειμένου να αναλυθούν και προσδιοριστούν οι νέες νομοθετικές και ρυθμιστικές ανάγκες και να υποβληθεί έγκαιρα στα αρμόδια νομοθετικά όργανα σχετική πρόταση τροποποίησης του Ν. 2472/1997 και κάθε άλλης διάταξης νόμου που επηρεάζεται.

Κατά την τροποποίηση του Ν. 2472/1997 θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η πολυετής εφαρμογή του και οι νομοθετικές αλλαγές που επήλθαν την τελευταία διετία σχετικά με τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές και το επιστημονικό προσωπικό που εκτελεί την κύρια αποστολή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και ευελιξίας της Αρχής στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την πρόσληψη του προσωπικού της, η αναδιοργάνωση της Γραμματείας, η σαφέστερη και αποδοτικότερη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ του συλλογικού οργάνου, του Προέδρου και της Γραμματείας, ο καθορισμός στόχων και ο προγραμματισμός των εργασιών της σε ετήσια ή διετή βάση, η κατάργηση ή τροποποίηση διατάξεων που δημιουργούν χωρίς αποχρώντα λόγο γραφειοκρατική επιβάρυνση, ως και η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στα ανοικτά και μεγάλα δεδομένα και τις νέες τεχνολογίες.

Εκτός της προαναφερόμενης απαίτησης προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προστασίας δεδομένων, όπως παγιώς επισημαίνεται και στις εκθέσεις των τελευταίων ετών, θα πρέπει να αναληφθεί επίσης νομοθετική πρωτοβουλία για την προώθηση των ακόλουθων θεμάτων:

α) Νομοθετική κωδικοποίηση και όχι απλώς παράθεση των διατάξεων πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα. Το θέμα ρυθμίζεται από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, τα άρθρα 5 και 7 του Ν. 2472/1997, το άρθρο 25 του Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων και άλλες ειδικές διατάξεις με συνέπεια να δημιουργούνται συγκρούσεις αρμοδιοτήτων και τελικά παράβαση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων¹.

β) Σαφής διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών και Κρατικών Οργάνων ώστε να αποφεύγονται οι επικαλύψεις και οι συντρέχουσες αρμοδιότητες ιδίως μεταξύ των Ανεξαρτήτων Αρχών.

και τέλος

γ) Ο προϋπολογισμός των συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών να ενταχθεί στον προϋπολογισμό της Βουλής. Τούτο αποτελεί κοινό αίτημα των πέντε αρχών για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας τους και την αποτελεσματικότερη εκτέλεση των εργασιών διαχείρισης.

2. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Το 2015, το σύνολο των διεκπεραιωμένων υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών ανήλθε σε 2.849, εμφανίζοντας μεν μικρή μείωση 5,5% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο αριθμό του 2014, παραμένοντας όμως σημαντικά αυξημένο σε σύγκριση με προηγούμενα έτη, κατά περίπου 14% σε σύγκριση με το έτος 2013 και 30% σε σύγκριση με το έτος 2012. Σε 138 περιπτώσεις η

¹ Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι το 2015 δημοσιεύτηκε το Π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (ΦΕΚ 34 τ. Α/23.3.2015), στο οποίο περιλαμβάνονται οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και του Ν. 2472/1997 που αναφέρονται στην πρόσβαση σε δημόσια, κατά κύριο λόγο, έγγραφα και έγγραφα περιέχοντα προσωπικά δεδομένα. Η κωδικοποίηση αυτή παρέχει αξιόλογες πληροφορίες για τις ισχύουσες διατάξεις των ανωτέρω νόμων μετά ιδίως τους νόμους 3979/2011 και 4305/2014 και περιέχει και όλες τις ειδικές διατάξεις προσβάσεως σε αρχεία σε φυσική και ηλεκτρονική μορφή, δεν αίρει, όμως, ως διοικητική κωδικοποίηση, τις επικαλύψεις και συγκρούσεις αρμοδιοτήτων, οι οποίες μπορεί να δημιουργηθούν από τις ανωτέρω διατάξεις. Πάντως, αποτελεί αξιοσημείωτο θετικό βήμα στην επισήμανση των ισχυουσών διατάξεων πρόσβασης στα επί μέρους αρχεία των δημόσιων υπηρεσιών.

εξέταση των υποθέσεων ολοκληρώθηκε με την έκδοση απόφασης από την Ολομέλεια ή το Τμήμα. Επίσης, το 2015, η Αρχή εξέδωσε 7 γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Αρχή εξέτασε 452 προσφυγές/καταγγελίες και 1.194 ερωτήματα υπευθύνων επεξεργασίας ή πολιτών σχετικά με τη νομιμότητα συγκεκριμένης επεξεργασίας ή τον τρόπο εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Ερεύνησε 1.203 υποθέσεις γνωστοποιήσεων αρχείων και επεξεργασιών, από τις οποίες οι 753 αφορούσαν στην εγκατάσταση και λειτουργία κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και οι 450 σε τήρηση αρχείων ή επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση των γνωστοποιήσεων συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, η οποία ανήλθε σε περίπου 65% σε σύγκριση με το 2014. Επίσης, το 2015, η Αρχή χορήγησε ή ανανέωσε 193 άδειες τήρησης αρχείων ευαίσθητων δεδομένων, 1 άδεια διασύνδεσης αρχείων και 2 άδειες διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ. Στις ανωτέρω διεκπεραιωθείσες υποθέσεις περιλαμβάνονται και 32 υποθέσεις πρόσβασης και αντίρρησης σχετικά με το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν.

Το 2015, η Αρχή πραγματοποίησε έναν προγραμματισμένο έλεγχο στο εθνικό τμήμα του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν 2ης γενιάς (Ε-ΠΣΣ II) και έξι αιφνίδιους ελέγχους, κατόπιν καταγγελιών, σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης. Ο έλεγχος του Ε-ΠΣΣ II επεκτάθηκε τόσο στην εφαρμογή όλων των οργανωτικών, τεχνικών και φυσικών μέτρων ασφαλείας, όσο και στην τήρηση των γενικότερων διατάξεων προστασίας προσωπικών δεδομένων, οι οποίες προβλέπονται είτε από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 είτε από την απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουνίου 2007. Το σχετικό πόρισμα και η ακόλουθη απόφαση της Αρχής αναμένονται το 2016. Ως προς τους ελέγχους συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, ακολουθούν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας στους οποίους οι έλεγχοι αυτοί αναφέρονται και οι σχετικές αποφάσεις της Αρχής, εφόσον έχουν εκδοθεί:

- Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Προσαρμογής ΑΜΕΑ (απόφαση 8/2016),
- «Πρότυπο Νεφρολογικό Κέντρο Αττικής» (απόφαση 76/2015),
- «Ergoaccounting Λογιστές Φοροτεχνικοί Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Ανώνυμη Εταιρεία» (απόφαση 1/2016),
- Security Operations Center (SOC) της εταιρείας Μαρινόπουλος ΑΕ (απόφαση 87/2015),
- «Kifisia Clinic - Ξάνθης Αντ. Παύλος», χωρίς να διαπιστωθεί η ύπαρξη συστήματος βιντεοεπιτήρησης,
- Οικοτροφείο ατόμων με αυτισμό, η σχετική απόφαση πρόκειται να εκδοθεί το 2016.

Σε 33 από τις αποφάσεις της Αρχής επιβάλλονται κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας. Σε 11 περιπτώσεις επιβλήθηκε μόνο η κύρωση της προειδοποίησης για συμμόρφωση με διατάξεις του ισχύοντος πλαισίου προστασίας δεδομένων και σε 22 περιπτώσεις επιβλήθη-

κε πρόστιμο, το ύψος του οποίου κυμάνθηκε από 1.000 έως 150.000 ευρώ. Διευκρινίζεται ότι σε 14 από τις 22 αυτές αποφάσεις της Αρχής επιβλήθηκε εκτός του χρηματικού προστίμου και η κύρωση της προειδοποίησης. Συνολικά, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 542.500 ευρώ. Η Αρχή επέβαλε τις κυρώσεις για παραβίαση των διατάξεων που αναφέρονται στις προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, την ενημέρωση και το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, το απόρρητο και την ασφάλεια των δεδομένων, αλλά και διατάξεων σχετικά με τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσωπών και αγαθών (οδηγία 1122/2000, όπως αντικαταστάθηκε από την οδηγία 1/2011). Οι ανωτέρω αποφάσεις της Αρχής κατηγοριοποιούνται στους κύριους θεματικούς τομείς ως εξής: 4 στη Δημόσια Διοίκηση, 1 στον Τομέα Ασφάλισης, 2 στον Τομέα Υγείας (εκ των οποίων η μια σχετίζεται με φωτογραφία φυσικού προσώπου σε ιατρικό άρθρο που δημοσιεύτηκε στον Τύπο και η άλλη με σύστημα βιντεοεπιτήρησης), 1 στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, 7 στον Τομέα Ιδιωτικής Οικονομίας, 6 στον Χρηματοπιστωτικό Τομέα, 1 στην Παιδεία και Έρευνα, 3 στις Εργασιακές Σχέσεις σχετικά με συστήματα βιντεοεπιτήρησης, 5 στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες και 3 στα Λοιπά θέματα (συστήματα βιντεοεπιτήρησης σε συγκροτήματα κατοικιών).

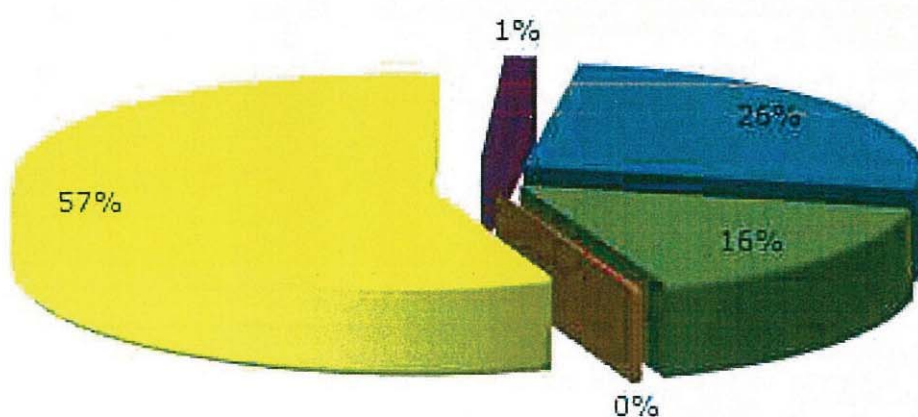
Το έτος 2015 προσβλήθηκαν 8 αποφάσεις της Αρχής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, ενώ συζητήθηκαν 8 αιτήσεις ακυρώσεως κατά αποφάσεων της Αρχής, για τις οποίες ακόμη δεν έχουν εκδοθεί οι σχετικές αποφάσεις.

Στο κεφάλαιο αυτό ακολουθούν στατιστικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στα εισερχόμενα έγγραφα, την κατηγοριοποίηση και τον τρόπο υποβολής τους και στην ανάλυση των εισερχομένων, διεκπεραιωμένων και εκκρεμών υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων σε θεματικούς τομείς, καθώς και συγκριτικοί πίνακες των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 1999 ή 2000 έως 2015. Επίσης, περιέχονται ειδικότερα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των εισερχομένων και των διεκπεραιωμένων το έτος 2015 αιτήσεων που σχετίζονται με καταχωρίσεις αλλοδαπών στο Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν και για τη χώρα προέλευσης των αιτούντων. Τέλος περιλαμβάνονται και στοιχεία σχετικά με την κατηγοριοποίηση των σημαντικών γνωστοποιήσεων που υποβλήθηκαν το έτος 2015 και των αδειών που χορηγήθηκαν από την Αρχή, σύμφωνα με τον κλάδο δραστηριότητας του υπευθύνου επεξεργασίας, καθώς και συγκριτικά στοιχεία για το διάστημα 1999-2015.

Στα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι προαναφερόμενες 7 γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Αρχή το 2015, οι οποίες παρατίθενται στο Παράρτημα.

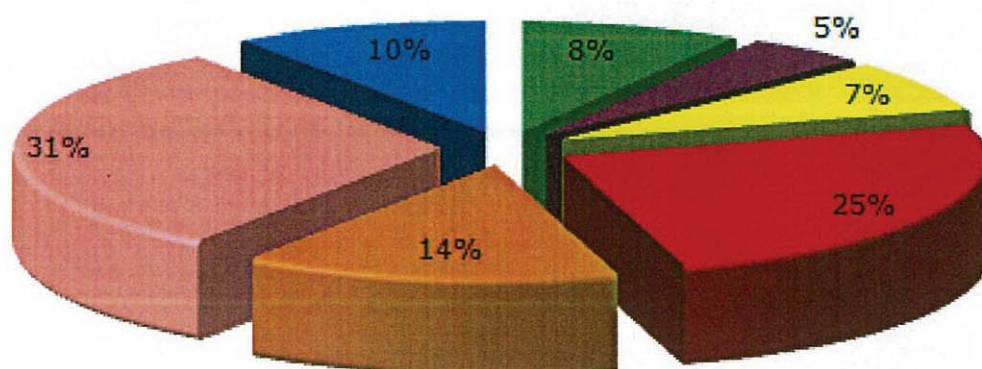
ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

Εισερχόμενα Έγγραφα		
	Προσφυγές / Ερωτήματα / Αιτήσεις	2076
	Γνωστοποιήσεις Τήρησης Αρχείων	1244
	Απόρρητα Εισερχόμενα	29
	Λοιπά Εισερχόμενα	4480
	Λοιπά Απόρρητα Εισερχόμενα	100
Σύνολο		7929

Διάγραμμα 1 - Εισερχόμενα έγγραφα

Τρόπος υποβολής		
	Ταχυδρομείο	661
	Courier	358
	Συστημένα	586
	Ιδιοχείρως	1998
	Δικτυακή πύλη	1119
	E-mail	2434
	Fax	773
Σύνολο		7929

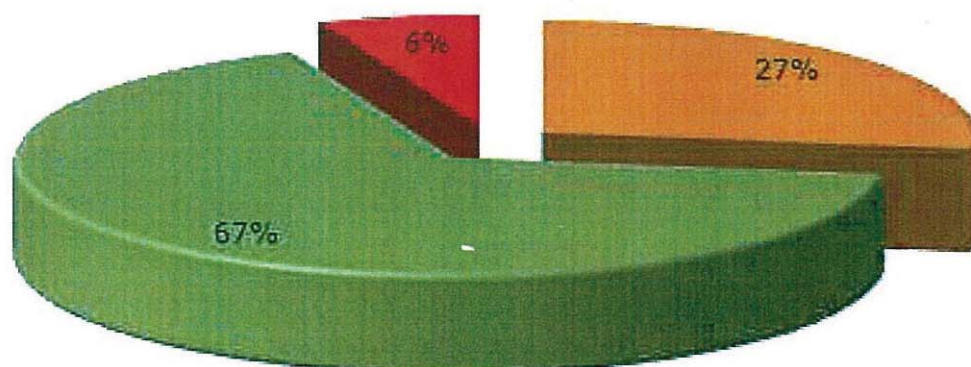
Διάγραμμα 2 - Τρόπος Υποβολής

Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13

	Προσφυγές / Καταγγελίες	573
	Ερωτήματα	1404
	Αιτήσεις καταχώρισης στο μητρώο άρθρου 13	128
	Σύνολο	2105

Παρατηρήσεις:

1. Στο παραπάνω σύνολο προσφυγών/καταγγελιών προσμετρούνται και οι απόρρητες προσφυγές/καταγγελίες.
2. Ο αριθμός των εισερχομένων κατά κατηγορία εγγράφων δεν συμπίπτει με τον αριθμό των υποθέσεων που εμφανίζονται στους επόμενους πίνακες, διότι ορισμένα έγγραφα αφορούν την ίδια υπόθεση.

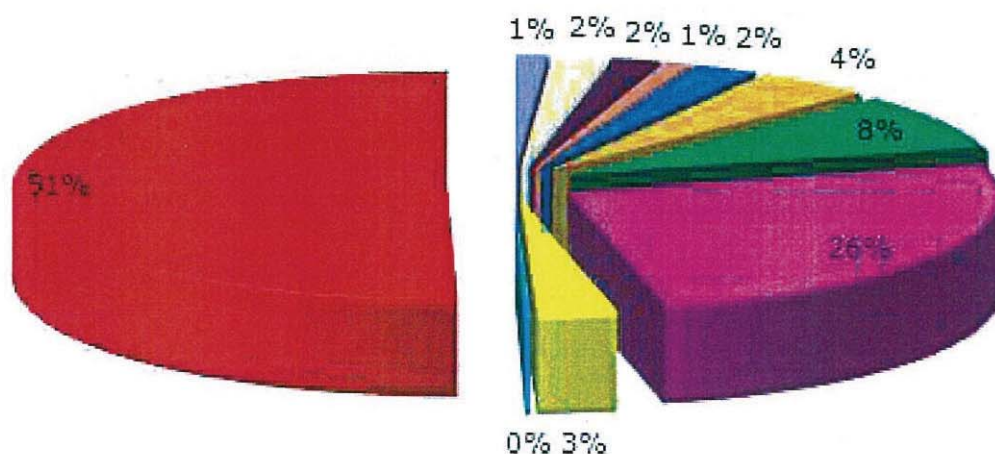

Διάγραμμα 3 - Κατηγοριοποίηση εισερχομένων εγγράφων επί προσφυγών/καταγγελιών, ερωτημάτων και αιτήσεων στο μητρώο του άρθρου 13

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ/ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2015

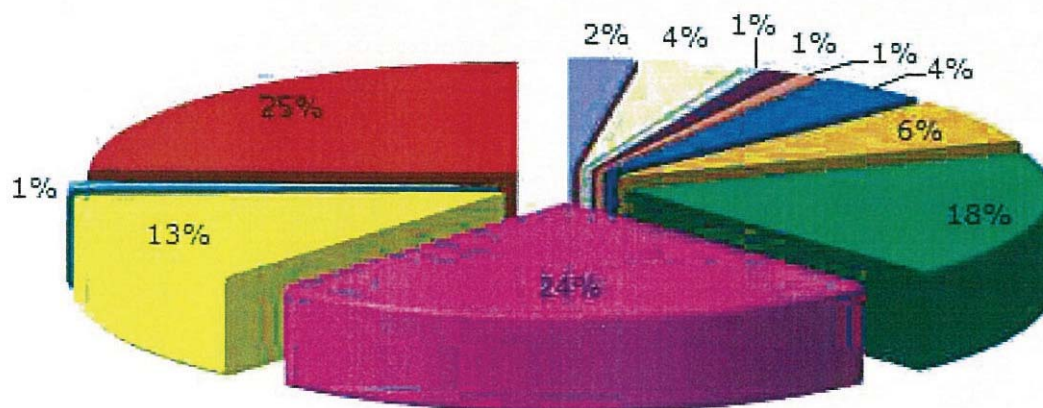
Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	6
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	10
Τομέας Υγείας	9
Τομέας Ασφάλισης	5
Παιδεία και Έρευνα	12
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	22
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	41
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	130
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	15
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	1
Λοιπά	255
Σύνολο	506

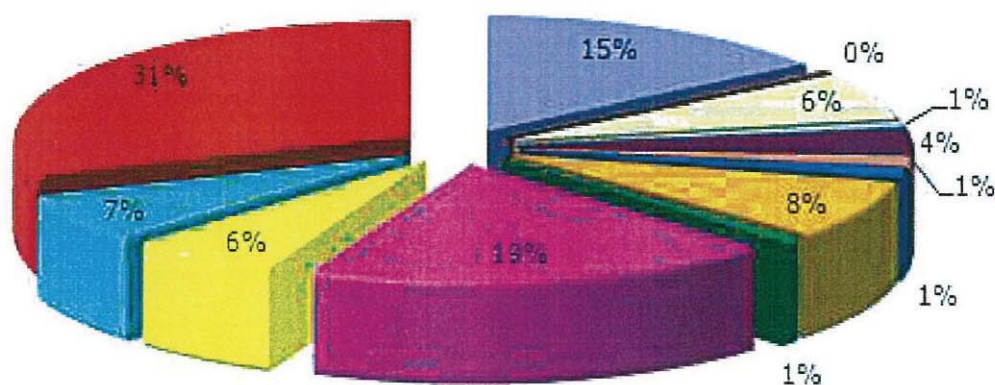
Διάγραμμα 4 - Εισερχόμενες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών το 2015

Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	11
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	17
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	2
Τομέας Υγείας	6
Τομέας Ασφάλισης	4
Παιδεία και Έρευνα	19
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	29
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	83
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	106
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	59
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	4
Λοιπά	112
Σύνολο	452

Διάγραμμα 5 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών την 31^η/12/2015	
Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	424
Τομέας Εθνικής Άμυνας	10
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	182
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	16
Τομέας Υγείας	99
Τομέας Ασφάλισης	39
Παιδεία και Έρευνα	40
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	226
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	21
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	540
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	171
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	187
Λοιπά	872
Σύνολο	2827

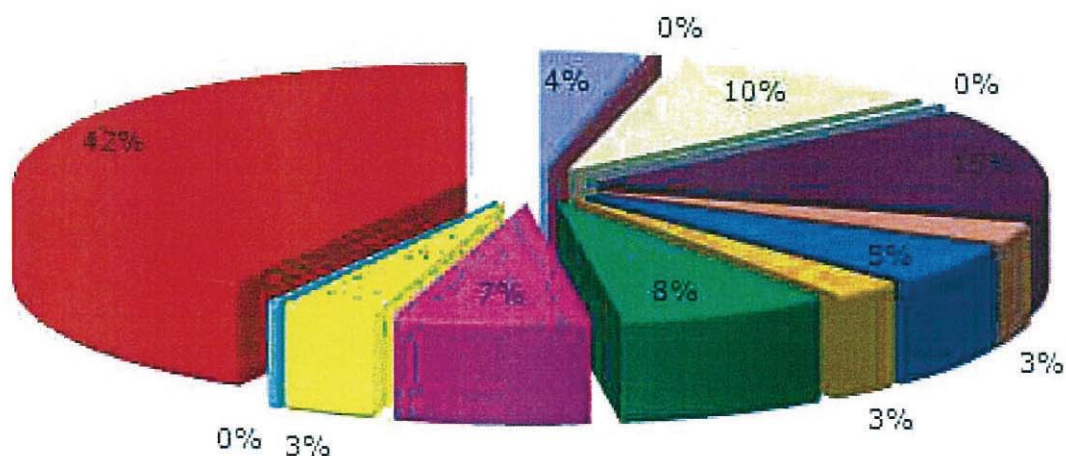
Διάγραμμα 6 - Εκκρεμείς υποθέσεις Προσφυγών/Καταγγελιών

Παρατήρηση: Από την Έκθεση 2014 προσμετρούνται στη θεματική ενότητα «Τομέας διοικητικών αρχών και δημόσιας τάξης» και οι νεοεισερχόμενες, διεκπεραιωμένες και εκκρεμείς προσφυγές Σένγκεν, οι οποίες τα προηγούμενα έτη καταχωρούνταν χωριστά.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ, ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2015

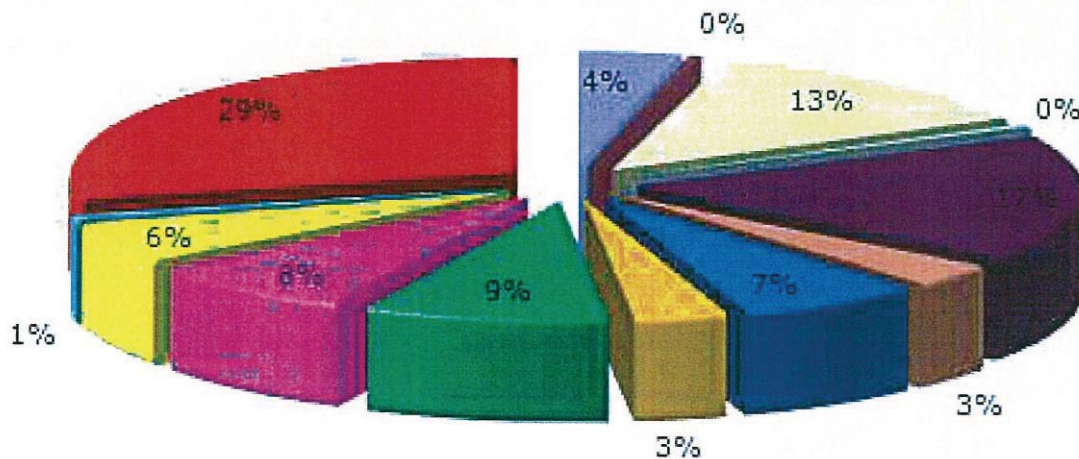
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	47
Τομέας Εθνικής Άμυνας	6
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	134
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	4
Τομέας Υγείας	190
Τομέας Ασφάλισης	36
Παιδεία και Έρευνα	71
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	33
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	99
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	91
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	43
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	5
Λοιπά	540
Σύνολο	1299

Διάγραμμα 7 - Εισερχόμενες υποθέσεις Ερωτημάτων

Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων το 2015

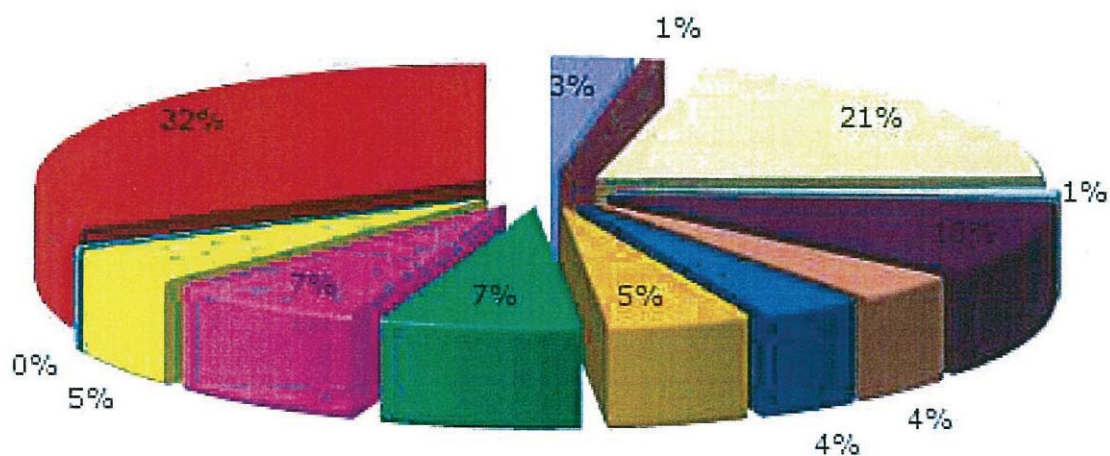
Τομέας Διωκτικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	44
Τομέας Εθνικής Άμυνας	5
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	157
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	5
Τομέας Υγείας	207
Τομέας Ασφάλισης	38
Παιδεία και Έρευνα	80
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	40
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	105
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	91
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	67
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	9
Λοιπά	346
Σύνολο	1194

Διάγραμμα 8 - Διεκπεραιωμένες υποθέσεις Ερωτημάτων

Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων την 31^η/12/2015

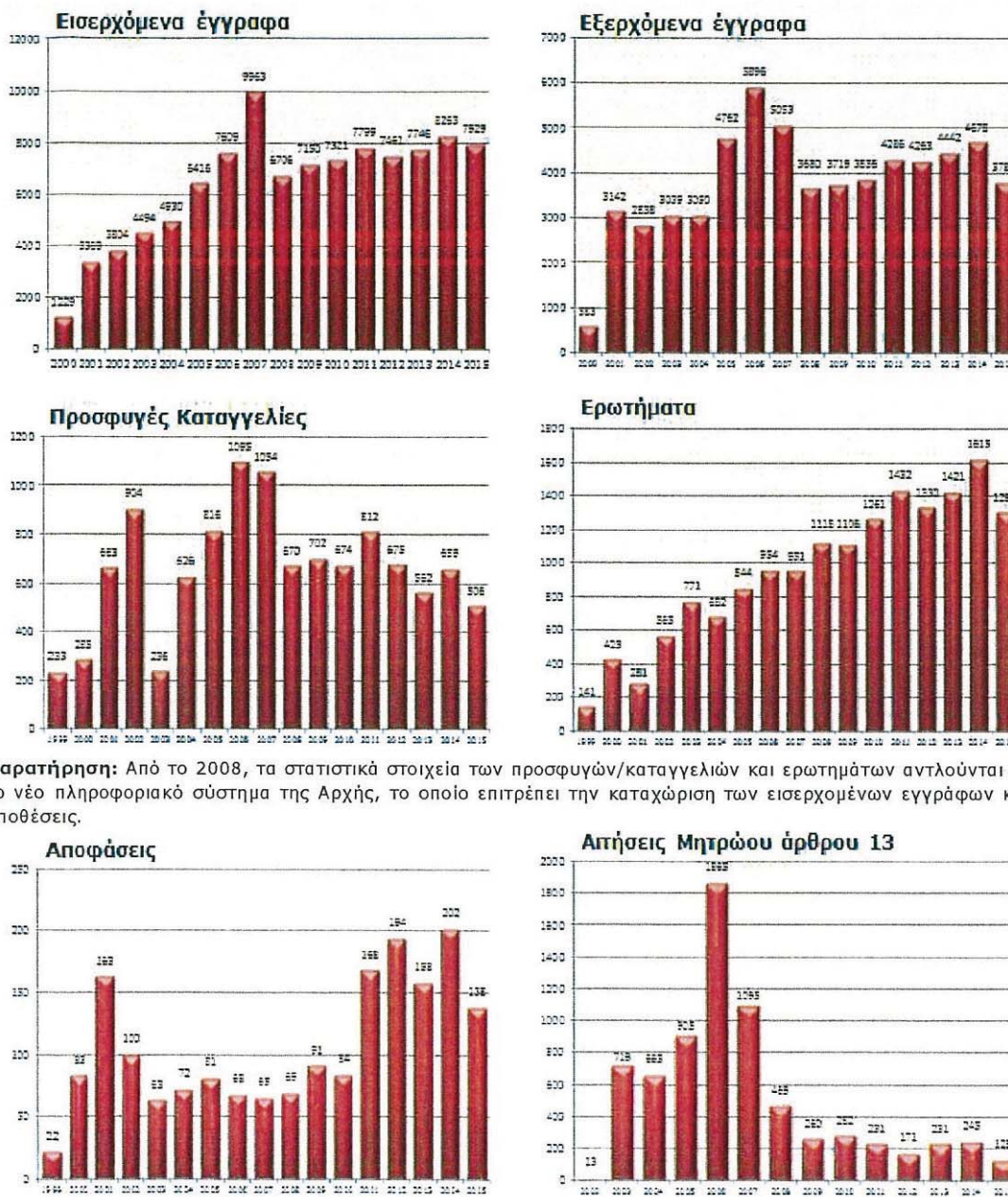
Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	107
Τομέας Εθνικής Άμυνας	29
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	741
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	40
Τομέας Υγείας	355
Τομέας Ασφάλισης	140
Παιδεία και Έρευνα	130
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	184
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	258
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	255
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	177
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	9
Λοιπά	1144
Σύνολο	3569

Διάγραμμα 9 - Εκκρεμείς υποθέσεις Ερωτημάτων

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα ακόλουθα διαγράμματα απεικονίζουν τους ετήσιους αριθμούς των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων, των υποθέσεων προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων, των αποφάσεων της Αρχής και των αιτήσεων εγγραφής στο μητρώο του άρθρου 13 για το διάστημα 2000 - 2015.

Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των προσφυγών/καταγγελιών και ερωτημάτων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων κατά υποθέσεις.

Διάγραμμα 10 - Συγκριτικά στατιστικά στοιχεία

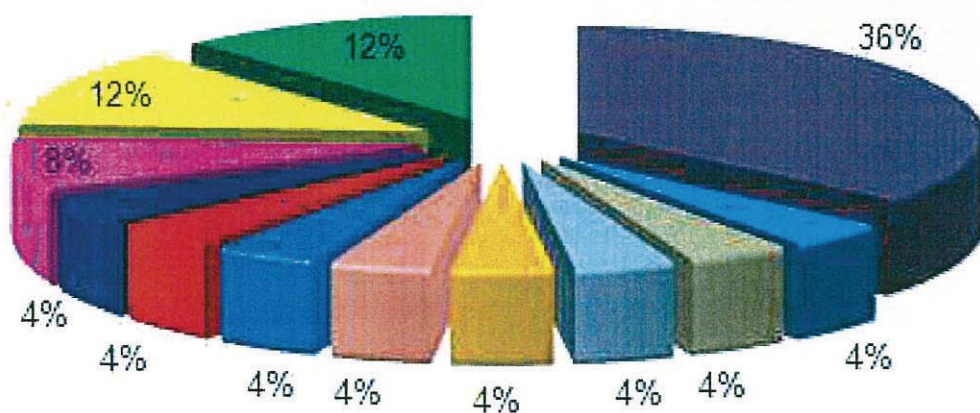
ΕΛΕΓΧΟΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ

Αιτήσεις διαγραφής από το σύστημα πληροφοριών Σένγκεν το 2015

Κατατεθείσες αιτήσεις	25
Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν	38

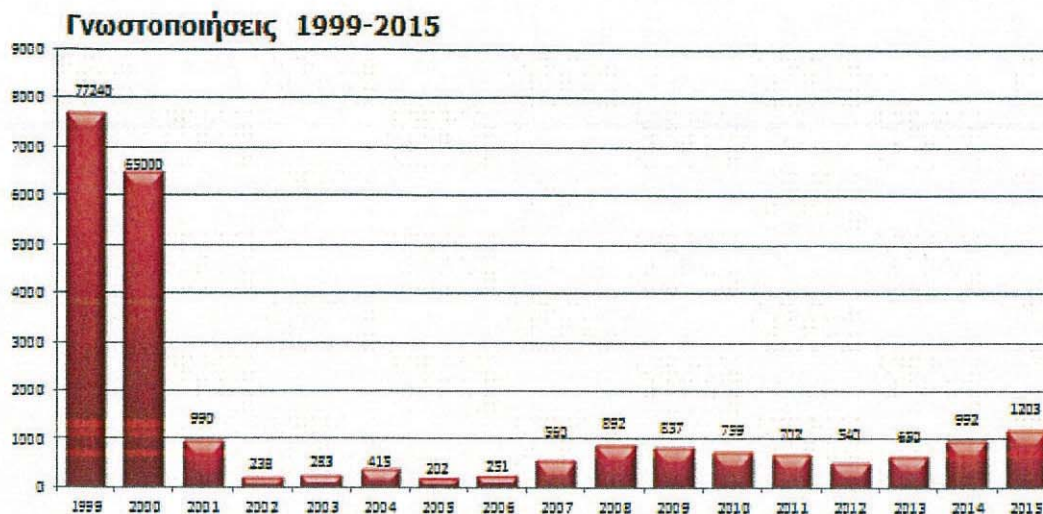
Αιτήσεις ανά χώρα προέλευσης

Αλβανία	9
Αφγανιστάν	1
Π.Γ.Δ.Μ.	1
Πακιστάν	1
Σερβία	1
Ουκρανία	1
Αρμενία	1
Γεωργία	1
Μαρόκο	1
Ουζμπεκιστάν	2
Αλγερία	3
Τουρκία	3
Σύνολο	25

Διάγραμμα 11 - Αιτήσεις διαγραφής από το ΣΠΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΕΙΩΝ

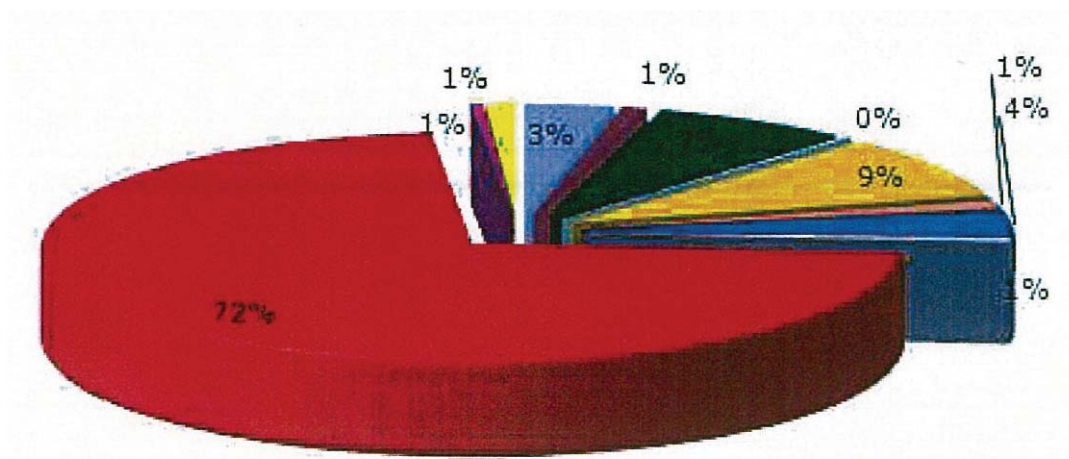

Διάγραμμα 12 - Γνωστοποιήσεις 1999 - 2015

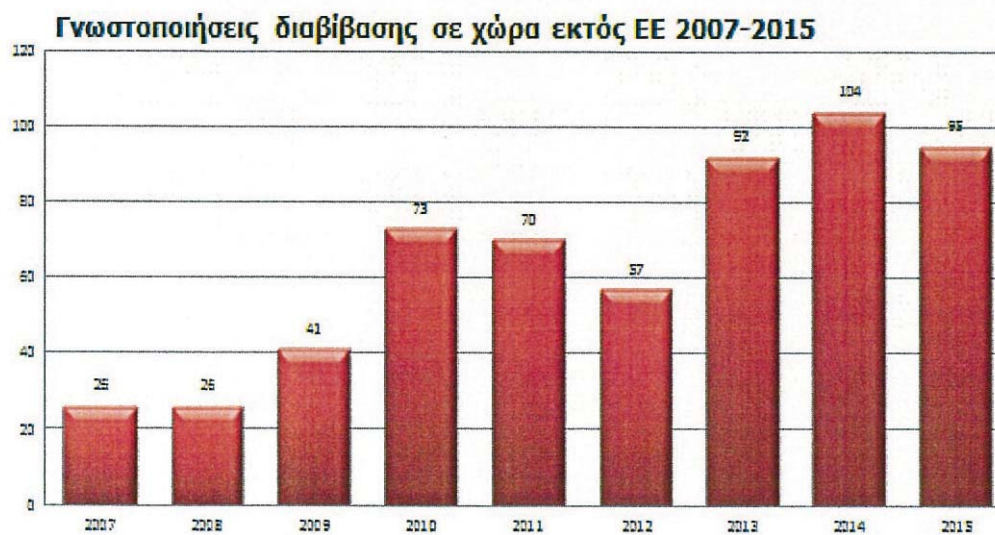
Παρατήρηση: Από το 2008, τα στατιστικά στοιχεία των γνωστοποιήσεων αντλούνται από το νέο πληροφοριακό σύστημα της Αρχής, το οποίο επιτρέπει την καταχώριση των εισερχομένων εγγράφων γνωστοποιήσεων κατά υποθέσεις. Επίσης, στον ετήσιο συνολικό αριθμό των υποθέσεων γνωστοποιήσεων δεν περιλαμβάνονται οι υποθέσεις διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός ΕΕ, επειδή συνήθως δημιουργούνται με εισερχόμενα συμπληρωματικά έγγραφα σε ήδη υπάρχουσες υποθέσεις γνωστοποίησης.

Κατηγοριοποίηση νέων γνωστοποιήσεων τήρησης αρχείου το 2015

Τομέας Διοικητικών Αρχών και Δημόσιας Τάξης	15
Τομέας Εθνικής Άμυνας	4
Δημόσια Διοίκηση - Αυτοδιοίκηση / Κρατική δράση	33
Φορολογικός Τομέας - Υπουργείο Οικονομίας / Οικονομικών	1
Τομέας Υγείας	41
Τομέας Ασφάλισης	5
Παιδεία και Έρευνα	16
Χρηματοπιστωτικός Τομέας	3
Τομέας Ιδιωτικής Οικονομίας (πλην Χρηματοπιστωτικού, Ασφαλιστικού, Τηλεπικοινωνιακού)	325
Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες	2
Τομέας Εργασιακών Σχέσεων	5
Σύνολο	450

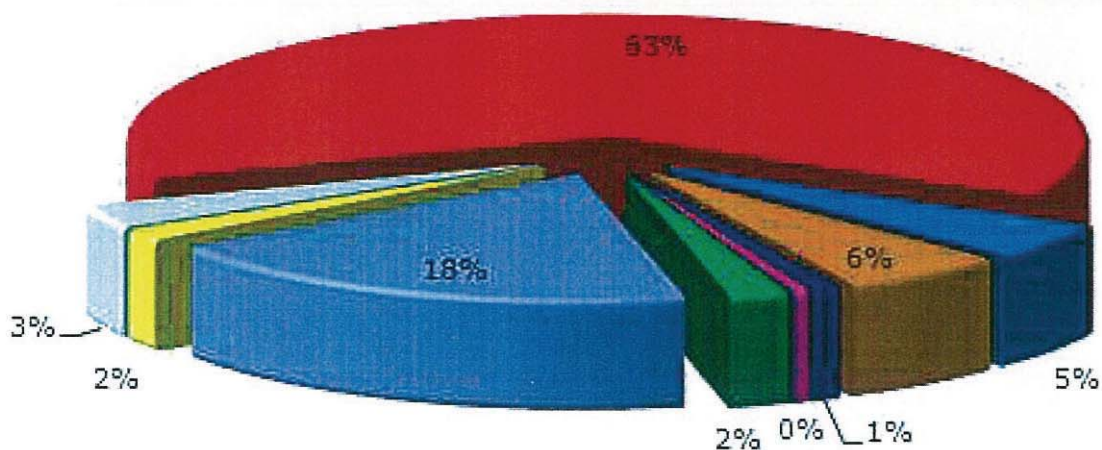
Διάγραμμα 13 - Νέες γνωστοποιήσεις τήρησης αρχείου

Διάγραμμα 14 - Γνωστοποιήσεις διαβίβασης

Κατηγοριοποίηση αδειών που χορηγήθηκαν το 2015

Ασφαλιστικές εταιρείες	4
Ερευνητικό κέντρο - Ερευνητές	36
Εταιρείες Ερευνών	3
Κοινωνικές Υπηρεσίες Ιδιωτικού Τομέα	6
Νοσοκομεία - Ιατρικά Κέντρα - Κέντρα Περιθαλψής	124
Παράταση χρόνου τήρησης δεδομένων CCTV	0
Φαρμακευτικές	9
Δημόσιος Τομέας - Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης	11
Διαβίβαση Δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε.	2
Άδειες Διασύνδεσης	1
Ανανεώσεις αδειών	0
Σύνολο	196

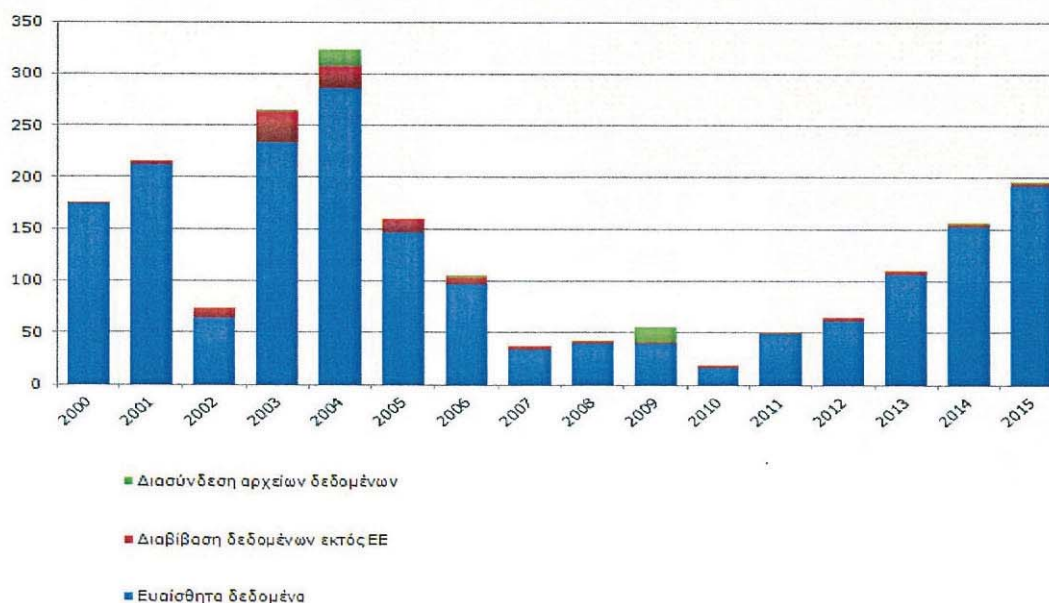
Διάγραμμα 15 - Κατηγοριοποίηση αδειών

Διάγραμμα 16 - Εξέλιξη γνωστοποιήσεων συστημάτων CCTV

Συγκριτικά ετήσια στοιχεία χορήγησης νέων αδειών

Έτος	Ευαίσθητα δεδομένα	Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ	Διασύνδεση αρχείων δεδομένων	Παράταση χρόνου τήρησης δεδομένων	Σύνολο
2000	174	2	-	-	176
2001	212	3	-	-	215
2002	64	10	-	-	74
2003	234	30	1	-	265
2004	286	22	15	1	324
2005	146	14	-	3	163
2006	97	7	1	2	107
2007	34	3	-	6	43
2008	40	2	-	2	44
2009	40	1	15	1	57
2010	17	2	0	3	22
2011	50	1	0	0	51
2012	62	3	0	0	65
2013	106	4	0	0	110
2014	153	2	1	0	156
2015	193	2	1	0	196

Διάγραμμα 17 - Στοιχεία χορήγησης νέων αδειών

Παρατήρηση: Στον ανωτέρω πίνακα, μετά το έτος 2011, δεν εμφανίζονται πλέον οι άδειες παράτασης χρόνου τήρησης δεδομένων σχετικά με κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, αφού κατ' αρχάς δεν προβλέπεται η δυνατότητα χορήγησης σχετικής άδειας από τη νέα οδηγία 1/2011.

3. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

3.1. ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ

Στο πλαίσιο της ανωτέρω θεματικής η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν υπόψη της, ιδίως από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία) και από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Δημόσια Τάξη

Συγκεκριμένα, η Αρχή κλήθηκε να εξετάσει τις αντιρρήσεις που υπέβαλε ενώπιον της αστυνομικός εν αποστρατεία δια μέσου της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Ειδικότερα, εξέτασε το αίτημα υποκειμένου των δεδομένων αναφορικά με την άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης κατά το άρ. 13 του Ν. 2472/1997 και σχετικά με τη μη χορήγηση σε αιτούσα τρίτη αντιγράφων των σχετικών εγγράφων από τον πειθαρχικό φάκελο του ιδίου, εν διαστάσει συζύγου της, αστυνομικού. Τα στοιχεία αυτά ζητούσε η αιτούσα προκειμένου να τα χρησιμοποιήσει για δικαστική χρήση, σε υπόθεση μεταξύ τους αντιδικίας (ασφαλιστικά μέτρα προσωρινής επιμέλειας τέκνου). Η Αρχή, αρχικά, ερμήνευσε συνδυαστικά τόσο τον νόμο για την προστασία των προσωπικών δεδομένων όσο και το σχετικό Π.δ. 22/1996 (Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού). Στη συγκεκριμένη υπόθεση δεν κατέστη φανερό το αντικείμενο της ποινικής δίκης, καθώς και η σχέση της και ως εκ τούτου και η συνάφεια με τον πειθαρχικό φάκελο του υποκειμένου των δεδομένων. Εξάλλου, η Αρχή υπενθύμισε ότι με σειρά αποφάσεων της έχει κρίνει ότι δεν επιλαμβάνεται σχετικά με τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων, όταν εκκρεμεί δίκη ή διενεργείται προανάκριση ή ανάκριση. Αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή και χρήση των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, δεδομένου μάλιστα ότι το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων του ατόμου κατοχυρώνεται πλέον συνταγματικά στο άρθρο 9Α του Συντάγματος, είναι ο δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η υπόθεση. Για το λόγο αυτό έκανε δεκτές τις αντιρρήσεις του υποκειμένου των δεδομένων (απόφαση 11/2015).

Σε παρόμοια υπόθεση χορήγησης αντιγράφου του πορίσματος διενεργηθείσας Προκαταρκτικής Διοικητικής Εξέτασης (ΠΔΕ), σε βάρος αστυνομικών, η Αστυνομική Διεύθυνση ΒΑ Αττικής υπέβαλε στην Αρχή αίτημα παροχής γνωμοδότησης σχετικά με το εάν δύναται να χορηγήσει στον αιτούντα τρίτο, ο οποίος ήταν και ο καταγγέλλων, υπηρεσιακές παραλείψεις των εν λόγω αστυνομικών, το πόρισμα που εξεδόθη για τη διενεργηθείσα αυτή ΠΔΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 εδ. α' του Π.δ. 120/2008 και κατόπιν της δικής του καταγγελίας. Η Αρχή παρατήρησε ότι ενώ η αρμόδια αστυνομική υπηρεσία ενημέρωσε τα υποκείμενα των δεδομένων για το υποβληθέν αίτημα, καλώντας τους να ασκήσουν αντιρρήσεις εάν το επιθυμούν, αντί να εξετάσει την υπόθεση και να αποφασίσει επί των αντιρρήσεων, απηύθυνε αίτημα στην Αρχή. Ενόψει των παραπάνω, και καθώς ο αιτών ζητούσε το αντίγραφο του πορίσματος

ως καταγγέλλων που δικαιούται πρόσβαση στο πόρισμα αυτό, χωρίς να είναι αναγκαία και απαραίτητη η επίκληση εννόμου συμφέροντος του, η Αρχή επισήμανε ότι η Αστυνομία οφείλει να ακολουθεί την προβλεπόμενη στο άρθρο 13 παρ. 1 και 2 του Ν. 2472/1997 διαδικασία, ήτοι να εξετάζει τις έγγραφες αντιρρήσεις του υποκειμένου των δεδομένων εντός της προβλεπόμενης αποκλειστικής προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών και μόνον εάν δεν ικανοποιηθεί το υποκείμενο και προσφύγει στην Αρχή ή εάν τα αιτούμενα στοιχεία περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα, τότε θα απευθύνεται το αίτημα στην Αρχή προς κρίση. Εν τούτοις, για λόγους οικονομίας της όλης διαδικασίας και χρηστής διοίκησης, η Αρχή εξέτασε τις αντιρρήσεις-προσφυγές των αστυνομικών και τις απέρριψε ως αβάσιμες για τον λόγο ότι ο αιτών το πόρισμα είναι και ο καταγγέλλων παραπτώματα αστυνομικών (απόφαση 79/2015).

Η Αρχή εξέτασε προσφυγή ανθυπαστυνόμου κατά της Ελληνικής Αστυνομίας για παράνομη επεξεργασία δεδομένων που αφορούν στη συνδικαλιστική της ιδιότητα. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα διαμαρτύρεται γιατί περιλήφθηκε, δίχως την προηγούμενη άδεια της Αρχής και ενημέρωση της ίδιας, σε φάκελο διενεργηθείσας ΕΔΕ, αρχείο οπτικοακουστικού υλικού που εικονίζει το πρόσωπο της ως μέλους συνδικαλιστικού οργάνου αστυνομικών κατά τη διάρκεια μεταγωγής αλλοδαπών σε κέντρο φιλοξενίας. Η Αρχή δέχθηκε ότι η συλλογή και χρήση οπτικοακουστικού υλικού, που εικονίζει πρόσωπα, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. δ' του Ν. 2472/1997. Μάλιστα, όταν τα πρόσωπα αυτά φέρονται με την ιδιότητα του μέλους συνδικαλιστικής οργάνωσης, τότε πρόκειται για επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Στην προκειμένη περίπτωση, η υπό εξέταση συλλογή και χρήση του ευαίσθητου δεδομένου της συνδικαλιστικής ιδιότητας έγινε από τα καθ' ύλην και σύμφωνα με το νόμο αρμόδια να κινήσουν την πειθαρχική διαδικασία όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας σε βάρος της προσφεύγουσας ανθυπαστυνόμου. Για τη συγκεκριμένη δε επεξεργασία, δεν απαιτείτο η προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων και η λήψη άδειας της Αρχής, καθώς η διερεύνηση της διάπραξης τυχόν πειθαρχικών παραπτωμάτων αστυνομικών υπαλλήλων συνδέεται με την παροχή υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα. Περαιτέρω, η Αρχή απέρριψε τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας σχετικά με τη μη τήρηση της υποχρέωσης της προηγούμενης ενημέρωσης και μη χορήγησης δικαιώματος πρόσβασης ως αβάσιμους, καθώς στο πλαίσιο της ΕΔΕ αστυνομικών υπαλλήλων, που διέπεται από την αρχή της μυστικότητας, τα ως άνω δικαιώματα και υποχρεώσεις υλοποιούνται με βάση τις ειδικές διατάξεις του Π.δ. 120/2008, οι οποίες προβλέπουν την ενημέρωση του υποκειμένου και την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης με την κλήση του προς απολογία, στάδιο στο οποίο χορηγείται πρόσβαση στα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου, ενημερώνεται το υποκείμενο των δεδομένων-αστυνομικός και λαμβάνει γνώση και των προσωπικών δεδομένων τα οποία τον

αφορούν και, ενδεχομένως, πρόκειται να αξιολογηθούν από το Πειθαρχικό Συμβούλιο (απόφαση 50/2015).

Αναγραφή επώνυμου κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743

Η Αρχή εξέτασε, επίσης, προσφυγή για αναγραφή επώνυμου σε διαβατήριο κατά παρέκκλιση του προτύπου ΕΛΟΤ 743. Σχετικώς έκρινε ότι το επώνυμο της προσφεύγουσας στο υπό έκδοση διαβατήριο σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να αναγραφεί, κατά παρέκκλιση από το πρότυπο ΕΛΟΤ 743, σύμφωνα με την γνωμοδότηση 1/2013 της Αρχής, επειδή α) με τον τρόπο αυτό το επώνυμο αναγραφόταν και σε άλλα μέλη της οικογένειας της, β) με τον τρόπο αυτό είχε αναγραφεί σε προγενέστερα διαβατήρια της ημεδαπής και αλλοδαπής, γ) με το επώνυμο αυτό η οικογένεια της είχε καθιερώσει επαγγελματικές και εμπορικές σχέσεις με το εξωτερικό για ιδιαίτερα μεγάλο χρονικό διάστημα, οπότε η διπλή αναγραφή ενδέχεται να δημιουργήσει πρόβλημα διαφορετικής ηχητικής απόδοσης, αλλά και ταυτοπροσωπίας, στις επαγγελματικές και εμπορικές υποχρεώσεις της, δ) η διπλή αναγραφή θα δημιουργούσε προβλήματα στην εξακρίβωση της ταυτότητας του υιού της και της οικογένειας της στην αλλοδαπή, και ε) η Αρχή είχε ήδη αποφανθεί στην περίπτωση του εγγονού της με προγενέστερη απόφαση της. Ωστόσο, απέρριψε το αίτημα της προσφεύγουσας ως προς το σκέλος που αφορά την αλλαγή του ονόματος της, διότι δεν προέκυψε τέτοιο υποβληθέν αίτημα από τις αναφορές της προς τη Δ/ση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας και τον Προϊστάμενο του Κλάδου Ασφαλείας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας (απόφαση 22/2015).

Εθνική Άμυνα

Η Στρατολογική Υπηρεσία Πειραιά διαβίβασε στην Αρχή αίτηση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού ζητώντας τη χορήγηση αδειάς για την παροχή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων τρίτου. Η ΓΓΑ είχε αιτηθεί τη διαβίβαση πιστοποιητικού υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί ανώνυμα καταγγελία για υποψήφιο προπονητή καράτε, σύμφωνα με την οποία απαλλάχθηκε από τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις για λόγους υγείας. Η Αρχή χορήγησε άδεια στη Στρατολογική Υπηρεσία Πειραιά για τη διαβίβαση τυχόν γνωμάτευσης της Επιτροπής Απαλλαγών των Ενόπλων Δυνάμεων στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού στο πλαίσιο ελέγχου, από την τελευταία, καταγγελίας για υποψήφιο προπονητή καράτε. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων είναι κατάλληλο και αναγκαίο μέτρο για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι ο επιτυχών στη διαδικασία επιλογής προπονητών καράτε, εκτός των άλλων, θα προπονεί και ανήλικους. Εναπόκειται δε στη ΓΓΑ να διαπιστώσει εκ νέου, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, αν το υποκείμενο των δεδομένων εμφανίζει πάθηση η οποία κωλύει την επιλογή του ως προπονητή καράτε (απόφαση 32/2015).

Τέλος, η Αρχή αρνήθηκε την παροχή και έκδοση αδειάς για χορήγηση δεδομένων υγείας από το Γενικό Επιτελείο Στρατού σε τρίτο για δικαστική χρήση που ζητούσε να λάβει αντίγραφο ιατρικών εγγράφων πρώην φοιτητή της ΣΣΑΣ, ο οποίος είχε αποπεμφθεί από τη ΣΣΑΣ. Τα στοι-

χεία αυτά ζητούσε η αιτούσα προς αντίκρουση αγωγής για την οριστική ανάθεση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων, που είχε ασκηθεί από τον εν διαστάσει σύζυγο της ενώπιον δικαστηρίου, καθώς και για την υποστήριξη της αγωγής που επρόκειτο να καταθέσει η ίδια εναντίον του για το ίδιο θέμα. Η αιτούσα ήθελε να ισχυριστεί και να αποδείξει ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου ότι, λόγω της κατάστασης της υγείας του εν διαστάσει συζύγου της (εύθραυστη ή διαταραγμένη ψυχική και πνευματική κατάσταση) εξαιτίας της οποίας διακόπη προώρως η φοίτηση του -κατά τους ισχυρισμούς της- στην ΣΣΑΣ, δεν είναι κατάλληλος να αναλάβει την επιμέλεια των δύο ανήλικων τέκνων τους. Η Αρχή, ωστόσο, έκρινε ότι η χορήγηση των αιτούμενων πληροφοριών παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων, σύμφωνα μετά οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Οι συγκεκριμένες πληροφορίες, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την απομάκρυνση του πρώην συζύγου της αιτούσης από την ΣΣΑΣ, εξαιτίας της επικαλούμενης ψυχικής νόσου, έχουν καταστεί πλέον απρόσφορες για την τεκμηρίωση των ισχυρισμών της για την ένδικη υπόθεση, στην οποία κρίσιμο στοιχείο αποτελεί η ενεστώσα ψυχική κατάσταση του εν λόγω και όχι εκείνη που ανάγεται (απόφαση 57/2015).

3.1.1. Έλεγχος του εθνικού τμήματος του Πληροφορικού Συστήματος Σένγκεν

Η Συμφωνία Σένγκεν του 1985 και η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (στο εξής και ΣΕΣΣ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1995, οδήγησαν στην κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα των κρατών που την είχαν υπογράψει, καθώς και στη δημιουργία ενιαίων εξωτερικών συνόρων, στα οποία οι έλεγχοι εισόδου στο «χώρο Σένγκεν» πραγματοποιούνται με βάση τις ίδιες διαδικασίες. Με την ίδια Σύμβαση καθιερώθηκαν κοινοί κανόνες για την έκδοση θεωρήσεων, την παροχή ασύλου και τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να είναι εφικτή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό του «χώρου Σένγκεν» χωρίς παράλληλα να διαταράσσεται η δημόσια ασφάλεια.

Το σημαντικότερο από τα αποκαλούμενα «αντισταθμιστικά» μέτρα στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί η δημιουργία και λειτουργία ενός κοινού συστήματος πληροφοριών, του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (Schengen Information System - SIS, στο εξής και ΣΠΣ), το οποίο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών. Το ΣΠΣ είναι μια βάση δεδομένων που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των κρατών Σένγκεν την ανταλλαγή δεδομένων αναφορικά με ορισμένες κατηγορίες προσώπων και πραγμάτων. Ειδικότερα, στο ΣΠΣ καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με πρόσωπα που καταζητούνται από τις δικαστικές αρχές, με ανεπιθύμητους αλλοδαπούς, με πρόσωπα που έχουν εξαφανισθεί, καθώς και με πρόσωπα τα οποία τίθενται υπό διακριτική παρακολούθηση. Στις 9 Απριλίου 2013 τέθηκε σε λειτουργία το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II), το οποίο χαρακτηρίζεται από βελτιωμένες λειτουργίες, όπως από τη δυνατότητα χρήσης

βιομετρικών δεδομένων, τη δυνατότητα δημιουργίας νέου τύπου καταχωρίσεων, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης διαφόρων καταχωρίσεων μεταξύ τους (όπως για παράδειγμα τη σύνδεση μιας καταχώρισης για ένα πρόσωπο με την καταχώριση για ένα όχημα). Ο Κανονισμός 1987/2006 (SIS II) συνιστά την αναγκαία νομοθετική βάση, η οποία διέπει τη λειτουργία του ΣΠΣ δεύτερης γενιάς όσον αφορά τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου IV της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δηλαδή αναφορικά με τις καταχωρίσεις που εμπíπτουν στον πρώην πρώτο πυλώνα. Ο εν λόγω Κανονισμός συμπληρώνεται από την Απόφαση 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου, η οποία ρυθμίζει τις διαδικασίες καταχωρίσεων που εμπíπτουν στον πρώην τρίτο πυλώνα, στο πεδίο εφαρμογής δηλαδή του τίτλου IV της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και η οποία περιλαμβάνει διατάξεις όμοιες με εκείνες του Κανονισμού.

Ως εγγύηση των δικαιωμάτων των πολιτών, και ειδικότερα αυτού της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τα δύο ανωτέρω κείμενα (Κανονισμός και Απόφαση) προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία μιας ανεξάρτητης Αρχής Ελέγχου σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος, η οποία είναι αρμόδια να εξετάζει αν από την επεξεργασία θίγονται τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων προσώπων (άρθρο 44 του Κανονισμού 1987/2006 και άρθρο 60 της απόφασης 2007/533/ΔΕΥ). Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα αυτή έχει ανατεθεί με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997 στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Παράλληλα, με βάση τη νομοθεσία για την είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα (άρθρο 82 του Ν. 3386/2005), τηρείται και ο Εθνικός Κατάλογος Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (στο εξής και ΕΚΑΝΑ). Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτό καθορίζονται με την υπ' αριθμ. 4000/4/32-λα' /5.10.2012 (ΦΕΚ Β 2805/17.10.2012) απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγχει (στο πλαίσιο εξέτασης των αντιρρήσεων των υποκειμένων των δεδομένων - άρθρο 13 του Ν. 2472/1997) και τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στον ΕΚΑΝΑ.

Στην Αρχή υποβάλλεται κάθε έτος ένας ικανός αριθμός αιτήσεων αλλοδαπών, οι οποίοι αιτούνται τη διαγραφή τους από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν και από τον ΕΚΑΝΑ (98 αιτήσεις το 2006, 84 το 2007, 79 το 2008, 90 το 2009, 83 το 2010, 81 το 2011, 48 το 2012, 20 το 2013, 24 το 2014 και 25 το 2015). Αντικείμενο όλων των αιτήσεων αποτελεί η διαγραφή καταχωρίσεων βάσει του άρθρου 96 της ΣΕΣΣ (νυν άρθρο 24 του Κανονισμού 1987/2006). Για το λόγο αυτό η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 3/2012, η οποία ερμηνεύοντας τις σχετικές διατάξεις κατέληξε σε μια σειρά συμπερασμάτων (βλ. Ετήσια Έκθεση 2012, ενότητα 3.1.1).

Το έτος 2015, η Αρχή, εφαρμόζοντας τα πορίσματα της γνωμοδότησης 3/2012, με τις αποφάσεις 83/2015, 116/2015, 117/2015 και 120/2015 διαπίστωσε την αυτοδίκαιη διαγραφή των εν λόγω καταχωρίσεων του άρ.

24 του Κανονισμού 1987/2006 από το ΣΠΣ καλώντας τον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώσει εγγράφως την Αρχή και το υποκείμενο των δεδομένων σχετικά με τις ενέργειες του για την εκτέλεση των αποφάσεων της εντός 15 ημερών από τη λήψη τους. Συγκεκριμένα, έκρινε ότι οι εν λόγω καταχωρίσεις στο ΣΠΣ υφίσταντο κατά παράβαση των διατάξεων των παρ. 2, 4 και 5 του άρ. 29 του Κανονισμού 1987/2006, όπου σαφώς ορίζεται ότι το κράτος μέλος που εισάγει μια καταχώριση οφείλει να επανεξετάσει εντός τριετίας από την εισαγωγή της την ανάγκη διατήρησής της και να αποφασίσει, κατόπιν καταγεγραμμένης συνολικής και εξατομικευμένης αξιολόγησης, την ανάγκη διατήρησής της, αντιθέτως, η καταχώριση διαγράφεται αυτομάτως. Εν τούτοις, η Διεύθυνση Αλλοδαπών δεν είχε προβεί στην έκδοση αιτιολογημένης πράξης διατήρησής της καταχώρισης ως όφειλε και ούτε είχε προβεί σε διαγραφή των προσφευγόντων από το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS II) την ημερομηνία κατά την οποία έληγε η τριετία από την καταχώριση και θα επερχόταν αυτοδίκαιη διαγραφή της, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις. Ωστόσο, η Αρχή απέρριψε τις προσφυγές των υποκειμένων, κατά το μέρος που αφορούσαν στη διαγραφή τους από τον ΕΚΑΝΑ επειδή, σύμφωνα με την αποκλειστική απαρίθμηση των λόγων για τους οποίους επέρχεται αυτοδίκαιη διαγραφή των δεδομένων από τον ΕΚΑΝΑ, όπως ορίζονται στη σχετική ισχύουσα κοινή υπουργική απόφαση, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η μη τήρηση της υποχρέωσης για την αυτοδίκαιη επανεξέταση της καταχώρισης ανά τριετία δεν συνεπάγεται τη διαγραφή της από τον εν λόγω κατάλογο. Συνεπώς, η μεταχρονολογημένη επανεξέταση της καταχώρισης και λήψη απόφασης διατήρησής της δεν επιφέρει την ίδια με το ΣΠΣ (SIS II) έννομη συνέπεια της αυτοδίκαιης διαγραφής (αποφάσεις 116/2015 και 120/2015). Ειδικότερα και αναφορικά με την περίπτωση δικαστικής απέλασης, η Αρχή επισήμανε ότι ο απελαθείς αλλοδαπός έχει δικαίωμα με βάση τις ειδικότερες διατάξεις της παρ. 3 του άρ. 74 του Ποινικού Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκαν με το άρ. 4 του Ν. 4322/2015, να αιτηθεί από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση την επιστροφή του στη χώρα, αφού περάσει μία τριετία από την εκτέλεση της απέλασης. Μόνον η αποδοχή ενός τέτοιου αιτήματος μπορεί να θεμελιώσει τη διαγραφή αλλοδαπού από τον ΕΚΑΝΑ, αίτημα όμως που δεν υφίστατο (απόφαση 117/2015).

Σε παρόμοιες προσφυγές αλλοδαπών με αίτημα διαγραφής από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, αναφορικά και πάλι με καταχωρίσεις του άρ. 24 του Κανονισμού 1987/2006 για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, και συγκεκριμένα διότι διέπραξαν σοβαρή αξιόποινη πράξη και ειδικότερα αυτή της κατοχής και χρήσης πλαστών εγγράφων, η Αρχή διαπίστωσε την αυτοδίκαιη διαγραφή τους, καθώς δεν προέκυπτε η εντός τριετίας από την έκδοση της απόφασης καταχώρισης έκδοση αιτιολογημένης απόφασης περί διατήρησής ή μη της καταχώρισης. Όσον αφορά το αίτημα διαγραφής από τον ΕΚΑΝΑ, επειδή δεν είχαν διαβιβαστεί στην Αρχή πράξεις που να εκφέρουν ρητώς κρίση για την καταχώριση στον ΕΚΑΝΑ και την

ανάγκη διατηρήσεως αυτής, η Αρχή κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας (Διεύθυνση Αλλοδαπών της ΕΛΑΣ) να παράσχει τις απαραίτητες για τη διατήρηση της καταχώρισεως στον ΕΚΑΝΑ πληροφορίες και, συνεπώς, ανέβαλε τη λήψη αποφάσεως επί της αιτήσεως διαγραφής από τον ΕΚΑΝΑ, έως ότου λάβει τα απαραίτητα στοιχεία (αποφάσεις 111/2015, 112/2015, 123/2015 και 137/2015).

Αντίθετα, η Αρχή με σειρά αποφάσεων απέρριψε προσφυγές αλλοδαπών για τη διαγραφή τους από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ, καθώς έκρινε ότι η καταχώριση των προσφευγόντων είναι νόμιμη, λόγω του ότι σε βάρος τους υπάρχουν σημαντικές ενδείξεις ότι διέπραξαν σοβαρή αξιόποινη πράξη και, συγκεκριμένα, αυτή της πλαστογραφίας (αποφάσεις 81/2015 και 84/2015) και λόγω του ότι αλλοδαπός έχει παραβιάσει τις διατάξεις του Ν. 3386/2005 περί νόμιμης εισόδου στη χώρα, επιχειρώντας να εισέλθει παράνομα σε αυτή, χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα (απόφαση 127/2015). Επίσης, η Αρχή, σε απόφαση της περί απόρριψης προσφυγής διαγραφής αλλοδαπού από το ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ για τους ως άνω αναφερόμενους λόγους της χρήσης πλαστών εγγράφων, επισήμανε ότι η καταχώριση του προσφεύγοντος είναι νόμιμη, καθώς η υπόθεση για χρήση πλαστών πιστοποιητικών τέθηκε στο αρχείο κατόπιν εισαγγελικής πράξης με βάση το άρ. 8 παρ. α, β του Ν. 4198/2013, ωστόσο αυτό δεν ακυρώνει την αρχική καταδικαστική ούτε συνεπάγεται ότι η σοβαρή αξιόποινη πράξη δεν έλαβε χώρα, στοιχείο που αποτελεί λόγο διατήρησης της εγγραφής. Επιπλέον, η Αρχή τόνισε ότι δεν αποτελεί κριτήριο για την εγγραφή στο ΣΠΣ και τον ΕΚΑΝΑ μόνον το πλαίσιο της στερητικής της ελευθερίας ποινής, αλλά και το προστατευόμενο κάθε φορά έννομο αγαθό και η απαξία της τελεσθείσας πράξης, υπενθυμίζοντας ότι το αδίκημα της πλαστογραφίας αποτελεί σοβαρή αξιόποινη πράξη, σύμφωνα με πάγια νομολογία της Αρχής (απόφαση 121/2015).

Εξάλλου, η Αρχή απέρριψε προσφυγή αλλοδαπών για αναστολή απαγόρευσης εισόδου τους στην Ελλάδα λόγω αναρμοδιότητας και για διαγραφή των δεδομένων τους από τον ΕΚΑΝΑ ως αβάσιμη. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι η καταχώριση για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας είναι νόμιμη, ενόψει και του γεγονότος ότι ασκήθηκε σε βάρος τους ποινική δίωξη, καθώς υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις για την τέλεση του ποινικού αδικήματος της διευκόλυνσης της μεταφοράς πολιτών τρίτων χωρών που δεν είχαν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος, από κερδοσκοπία, η τέλεση του οποίου, τιμωρείται σε βαθμό κακουργήματος. Η Αρχή δεν αποδέχθηκε τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων ότι η επιβολή περιοριστικών όρων αντί της προσωρινής κράτησης καταδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν στην περίπτωση τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας που να δικαιολογούν την καταχώριση τους στον ΕΚΑΝΑ. Τουναντίον, η Αρχή σημείωσε ότι η επιβολή περιοριστικών όρων, όπως είναι η εγγυοδοσία, προϋποθέτει την ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων ενοχής του κατηγορουμένου και έκτου ότι δεν επιβλήθηκε σε βάρος τους προσωρινή κράτηση, αλλά μόνον ο περιοριστικός όρος της εγγυοδοσίας δεν συνάγεται αποδυνάμωση των σε βάρος τους

σοβαρών ενδείξεων ενοχής. Κατά συνέπεια, έκρινε την καταχώριση στον ΕΚΑΝΑ νόμιμη, αφού αποδίδεται η τέλεση αξιόποινης πράξης κατά της οποίας απειλείται ποινή καθείρξεως τουλάχιστον δέκα ετών, σε κάθε δε περίπτωση τυγχάνει σοβαρή αξιόποινη πράξη, κατά την πάγια νομολογία της Αρχής, καθιστώντας την παρουσία των προσφευγόντων στην ελληνική επικράτεια απειλή κατά της δημόσιας ασφάλειας και τάξης (αποφάσεις 131/2015 και 132/2015).

Τέλος, σε μία περίπτωση προσφυγής αλλοδαπού, η Αρχή διαπιστώνοντας ότι δεν υφίσταται πλέον καταχώριση στο ΣΠΣ, καθώς είχε ήδη τελεσθεί διαγραφή από το ΣΠΣ με απόφαση του Διευθυντή της Δ/νσης Αλλοδαπών, δεδομένου ότι είχε εκδοθεί άδεια παραμονής στον εν λόγω αλλοδαπό από έτερο κράτος μέλος ΕΕ, απέρριψε την προσφυγή κρίνοντας ότι εξέλειπε το αντικείμενο της (απόφαση 82/2015). Ομοίως, αποφάσισε και σε προσφυγή αλλοδαπού για διαγραφή από τον ΕΚΑΝΑ καθώς είχε ήδη εκδοθεί απόφαση διαγραφής της καταχώρισης από την ΕΛΑΣ, κατόπιν παρέλευσης της χρονικής περιόδου της πενταετίας που προβλέπεται στη σχετική κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και σε προσφυγή για έκδοση προσωρινής διαταγής και διαγραφή από τον ΕΚΑΝΑ για τον λόγο ότι δεν υφίστατο σχετική καταχώριση στον ΕΚΑΝΑ, ενώ επισήμανε επιπλέον ότι ο προσφεύγων δεν είχε ασκήσει προγενέστερα το δικαίωμα αντιρρήσεων ενώπιον του υπευθύνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Ν. 2472/1997 (αποφάσεις 133/2015 και 100/2015).

3.2. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

3.2.1. Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

Η Αρχή εξέτασε σειρά ζητημάτων που τέθηκαν ενώπιον της από δημόσιους φορείς αναφορικά με τη νομιμότητα χορήγησης προς τρίτο δημοσίων εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα.

Μία από αυτές τις υποθέσεις αφορούσε την πρόσβαση τρίτων σε ληξιαρχικές πράξεις. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης του Ν. 344/1976 υπό το πρίσμα της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, δηλαδή, όταν περιέχονται στις αιτούμενες ληξιαρχικές πράξεις ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, θα πρέπει να ζητείται η άδεια της Αρχής. Κατά τ' άλλα εφαρμόζεται η γνωμοδότηση 6/2013 που αναφέρεται στην πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα (απόφαση 77/2015).

Η Αρχή, επίσης, απεφάνθη αναφορικά με την πρόσβαση τρίτων στις δημοσιευμένες διαθήκες, μετά από σχετικό ερώτημα συμβολαιογραφικού συλλόγου εάν ο εκάστοτε συμβολαιογράφος οφείλει να χορηγεί αντίγραφα των δημοσιευμένων διαθηκών χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής ακόμα και στην περίπτωση που τα τελευταία περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτων. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι: α) Στην περίπτωση που ο αιτών τρίτος ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων δεδομένων που περιέχονται στις δημοσιευμένες διαθήκες, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να ζητήσει την προηγούμενη άδεια της Αρχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του Ν. 2472/1997. β) Αν στα αιτηθέντα συμβολαιογραφικά έγγραφα των δημοσιευμένων

διαθηκών περιέχονται απλά δεδομένα ή στην περίπτωση που ο αιτών τρίτος δεν ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων, είναι δυνατή η χορήγηση τους με απαλοιφή των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπου υπάρχουν, καθώς και οποιασδήποτε περαιτέρω πληροφορίας η οποία είναι ικανή να οδηγήσει έστω και σε έμμεση αποκάλυψη των δεδομένων αυτών. Συνεπώς, δεν απαιτείται η προηγούμενη άδεια της Αρχής και ο εκάστοτε συμβολιογράφος, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εφαρμόζει συνδυαστικά τις διατάξεις των άρ. 5 παρ. 2 περ. β' του Ν. 2472/1997 και άρ. 13 του Ν. 2830/2000. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να ενημερώνονται σχετικά τα υποκείμενα των δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997. γ) Αν στις αιτηθείσες δημοσιευμένες διαθήκες περιλαμβάνονται πληροφορίες θανάτων, η χορήγηση τους δεν κωλύεται από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 καθώς ο τελευταίος αφορά στα δεδομένα φυσικών προσώπων και μόνο. Αν όμως στα ίδια έγγραφα περιέχονται επιπλέον και προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων, πρέπει, κατά περίπτωση, να ακολουθηθεί μία έκτων προαναφερθεισών διαδικασιών. Και δ) ο συμβολιογράφος απαλλάσσεται από την προηγούμενη λήψη άδειας από την Αρχή εφόσον δεσμεύεται από το απόρρητο του κλάδου των συμβολιογράφων και η επεξεργασία σχετίζεται με παροχή υπηρεσιών προς τους πελάτες του και με τον όρο ότι τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα δεν κοινοποιούνται σε τρίτους (απόφαση 119/2015).

3.2.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων από τη Δημόσια Διοίκηση

Η Αρχή, κατόπιν αιτήματος που υποβλήθηκε από δημόσιο πρόσωπο και τα συγγενικά του πρόσωπα για τη διερεύνηση της νομιμότητας επεξεργασίας προσωπικών τους δεδομένων από υπηρεσίες της πολεοδομίας και από δημοσιογράφο, επέβαλε σε υπηρεσία της πολεοδομίας την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 κύρωση της προειδοποίησης α) σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας ή αιτήσεως τρίτου για διερεύνηση αυθαίρετης κατασκευής, να μην κοινοποιεί στους καταγγέλλοντες ή αιτούντες τρίτους αυτούσιες τις εκθέσεις αυτοψίας, αλλά να τους ενημερώνει εγγράφως για την εξέλιξη της υπόθεσης (π.χ. ότι έχει ήδη διενεργηθεί σχετική αυτοψία) και για το γεγονός ότι η σχετική έκθεση μπορεί να τους χορηγηθεί κατόπιν σχετικής έγγραφης αιτήσεως τους, σε κάθε δε περίπτωση μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την υποβολή ένστασης από τους ιδιοκτήτες των ακινήτων, καθώς και β) να ενημερώνει κάθε φορά τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από την ανακοίνωση των προσωπικών δεδομένων τους σε τρίτους. Επίσης, επέβαλε σε δημοτική υπηρεσία δόμησης την κύρωση της προειδοποίησης να αποστέλλει εφεξής τις προσκλήσεις ενημέρωσης των ενδιαφερομένων για την εκδίκαση των ενστάσεων τους ατομικά στον κάθε ενδιαφερόμενο και όχι με μαζική αποστολή τους, καθώς η αποστολή μαζικών προσκλήσεων προς όλους τους ενδιαφερομένους για την εκδίκαση των ενστάσεων τους, με την αναγραφή του ονοματεπώνυμου τους και της ταχυδρομικής διευθύνσεως τους, υπερβαίνει τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας.

Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι η ανάρτηση από δημόσια υπηρεσία στην ιστοσελίδα της του καταλόγου των υπηρετούντων σε αυτή υπαλλήλων, συμπεριλαμβανομένης της πληροφορίας αυτοδίκαιης προσωρινής αργίας υπαλλήλου της, έγινε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997 και κάλεσε την υπηρεσία να προβεί άμεσα σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την απομάκρυνση κάθε στιγμιότυπου του παλαιότερου καταλόγου των υπηρετούντων υπαλλήλων της από το διαδίκτυο, το οποίο αναφέρει τον προσφεύγοντα ως τελούντα σε αργία. Επιπλέον, η Αρχή επέβαλε στη δημόσια υπηρεσία την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 κύρωση της προειδοποίησης, σε περίπτωση ανάρτησης στην ιστοσελίδα της του καταλόγου των υπηρετούντων σε αυτή υπαλλήλων, να μην αναρτά περισσότερα από όσα προσωπικά δεδομένα είναι απαραίτητα και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της πληροφόρησης του κοινού για το οργανόγραμμα της υπηρεσίας και τα στοιχεία επικοινωνίας με τους υπηρετούντες υπαλλήλους (απόφαση 34/2015).

Ακόμη, η Αρχή χορήγησε στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών άδεια προκειμένου να χορηγήσουν σε αιτούντες τρίτους επικυρωμένα αντίγραφα απόφασης ειδικής επιτροπής και γνωμάτευσης αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, στις οποίες αναφέρονται η πάθηση και η κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων, που δικαιολόγησαν τον διορισμό του, για τον σκοπό της υπεράσπισης των δικαιωμάτων τους ενώπιον των αρμόδιων διοικητικών δικαστηρίων (απόφαση 47/2015).

Με την απόφαση 53/2015, η Αρχή έκρινε ότι είναι νόμιμη η διαβίβαση φορολογικών στοιχείων από ΔΟΥ σε ΤΕΙ αναφορικά με υπάλληλο του, στο πλαίσιο διενεργηθείσας ΕΔΕ, χωρίς τη συγκατάθεση του και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωσή του, διότι σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα ο υπάλληλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα στοιχεία του πειθαρχικού φακέλου με την κλήση του προς απολογία, οπότε ενημερώνεται και λαμβάνει γνώση των προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν.

Η Αρχή δεν χορήγησε άδεια στη Διεύθυνση Ανθρωπίνου Δυναμικού και Επιμορφώσεως της Βουλής των Ελλήνων να παρέχει σε αιτούντα πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα τρίτου. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε α) ότι η χορήγηση τους δεν μπορεί να θεμελιωθεί στη βάση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, και β) ότι σε περίπτωση που συντρέχουν οι προϋποθέσεις της με αριθμ. 6/2013 γνωμοδότησης της Αρχής, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δύναται να χορηγήσει τα αιτηθέντα έγγραφα με απαλοιφή των ευαίσθητων δεδομένων των υποκειμένων (απόφαση 88/2015).

Επίσης, η Αρχή δεν εξέδωσε προς την αρμόδια διεύθυνση του Υπουργείου Εργασίας άδεια για τη διαβίβαση στην Περιφέρεια Αττικής ονομαστικού καταλόγου που περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και δη δεδομένα που αφορούν στην κοινωνική πρόνοια. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι η συλλογή από την Περιφέρεια Αττικής με

διαβίβαση πληροφοριών από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας πληροφοριών για δικαιούχους κοινωνικού επιδόματος, για τον σκοπό της ενημέρωσης τους, προκειμένου να συμμετέχουν σε πρόγραμμα οικονομικής ενίσχυσης που τους αφορά, μπορεί να διενεργηθεί μόνο με τη συγκατάθεση καθενός από τους ενδιαφερόμενους και απευθείας από αυτούς (απόφαση 106/2015).

Περαιτέρω, η Αρχή έκρινε ότι η ανάρτηση στον διαδικτυακό τόπο των ΕΛΤΑ ΑΕ των πινάκων αποκλεισμένων σε διαγωνισμό πρόσληψης υπερβαίνει τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας και απηύθυνε σύσταση προς τα ΕΛΤΑ ΑΕ α) η δημοσίευση των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών στο δικτυακό του τόπο να περιορίζεται μόνο στους πίνακες επιτυχόντων και διοριστέων, και β) να αναγράφουν στους πίνακες κατάταξης των υποψηφίων σε διαγωνισμούς πρόσληψης τον ακριβή λόγο αποκλεισμού τους (απόφαση 128/2015).

Ακόμη, την Αρχή απασχόλησε το ζήτημα της δυνατότητας εγκατάστασης, στους χώρους λειτουργίας των Μηχανογραφικών Συστημάτων Θεωρητικής Εξέτασης Υποψηφίων Οδηγών, συστημάτων παρακολούθησης και καταγραφής της διαδικασίας εξέτασης, καθώς και συστημάτων φραγής τηλεφώνων ή άλλων ασύρματων συσκευών, προς τον σκοπό της αποτροπής, κατά τη διάρκεια εξέτασης των υποψηφίων οδηγών, έξωθεν παρεμβάσεων που αποσκοπούν στην υποβοήθηση ορισμένων εξεταζόμενων και, κατ' επέκταση, στην αλλοίωση του αποτελέσματος της εξέτασης. Αφού εξέτασε το ζήτημα, κατόπιν σχετικού αιτήματος από την Περιφέρεια Αττικής, παρέπεμψε σε παλαιότερη πράξη της από το 2011 (Γ/ΕΞ/4245-1/13-07-2011) σύμφωνα με την οποία, η υπό κρίση επεξεργασία θα πρέπει να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων του υπευθύνου επεξεργασίας, του σκοπού, των δεδομένων τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας, καθώς και των αποδεκτών αυτών (Γ/ΕΞ/3549-1/09-07-2015).

Τέλος, η Αρχή αναφορικά με τη διαβίβαση των στοιχείων των νομίμως κυκλοφορούντων και προς ασφάλιση οχημάτων από το Κέντρο Πληροφοριών του Επικουρικού Κεφαλαίου προς τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί η ορθή έκδοση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων οχημάτων και η περαιτέρω διασταύρωση τους, έκρινε ότι αυτή είναι νόμιμη υπό τους εξής όρους: α) τυχόν διαβίβαση δεδομένων θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στα προβλεπόμενα στο νόμο στοιχεία και να πραγματοποιείται μέσω έμπιστου δικτύου ή ασφαλούς σύνδεσης με τη χρήση προσωπικών λογαριασμών εξουσιοδοτημένων χρηστών για κάθε ασφαλιστική εταιρεία, και β) να καταγράφεται μαζί με συγκεκριμένη αιτιολογία, ώστε να είναι δυνατό να ελεγχθεί κάθε μεμονωμένη ενέργεια πρόσβασης στα δεδομένα (Γ/ΕΞ/6029/19-11-2015).

3.2.2.1. Κοινή υπουργική απόφαση σχετικά με ηλεκτρονικό σύστημα έκδοσης, διάθεσης και ελέγχου της διακίνησης των ονομαστικών/αριθμημένων εισιτηρίων σε αγώνες του επαγγελματικού αθλητισμού

Η Αρχή, κατόπιν υποβολής σχετικής γνωστοποίησης από τη Σούπερλιγκ Ελλάδος, Συνεταιρισμός Περιορισμέ-

νης Ευθύνης, έκρινε ότι προκειμένου η συλλογή προσωπικών δεδομένων των ενδιαφερόμενων φιλάθλων και η περαιτέρω επεξεργασία τους για την αντιμετώπιση της βίας στον αθλητισμό να είναι νόμιμη θα πρέπει να προβλέπεται σε διάταξη τυπικού νόμου, στην οποία θα αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας. Εφόσον η Διοίκηση κρίνει ότι η προμήθεια της κάρτας φιλάθλου είναι υποχρεωτική για την αγορά ηλεκτρονικού εισιτηρίου θα πρέπει να προβλέπεται ρητώς στη σχετική εξουσιοδοτική διάταξη. Επιπλέον, η κεντρική βάση δεδομένων φιλάθλων πανελληνίας εμβέλειας πρέπει να τελεί υπό την εποπτεία της κεντρικής διοίκησης και, εφόσον θεωρηθεί ότι αυτή μπορεί να λειτουργήσει από τις διοργανώτριες αρχές, θα πρέπει να προβλέπεται ρητώς η σχετική ανάθεση στην εξουσιοδοτική διάταξη. Τα προσωπικά δεδομένα των φιλάθλων της λευκής λίστας θα πρέπει να τηρούνται στο κεντρικό σύστημα ηλεκτρονικού εισιτηρίου για καθορισμένο χρονικό διάστημα. Τέλος, η Αρχή έκρινε κατά πλειοψηφία ότι η Διοίκηση θα πρέπει να εξετάσει την ανάγκη καθιέρωσης υποχρεωτικής κάρτας φιλάθλου για τον προβαλλόμενο σκοπό της ταυτοποίησης του κατόχου του εισιτηρίου με το άτομο που τελικά εισέρχεται στον αγωνιστικό χώρο (γνωμοδότηση 7/2015).

3.2.3. Ανάρτηση σε ιστοσελίδα επιμελητηρίου του ειδικού μητρώου των μελών του

Η Αρχή, κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας για παροχή γνώμης σχετικά με τη νομιμότητα ανάρτησης στην ιστοσελίδα του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) του ειδικού μητρώου των μελών του για λόγους δημοσίου συμφέροντος, έκρινε ότι δεν υφίστατο νομικό έρεισμα για την έκδοση του προτεινόμενου προεδρικού διατάγματος που θα προέβλεπε μεταξύ άλλων και την ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΓΕΩΤΕΕ του ειδικού μητρώου των μελών του, χωρίς τη συναίνεση τους. Επιπλέον, η Αρχή επισήμανε ότι σε κάθε περίπτωση, βία της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, μια τέτοια ανάρτηση θα μπορούσε να περιλαμβάνει μόνο τα υποχρεωτικά στοιχεία ταυτότητας του μέλους. Ειδικότερα, αναφορικά με διοικητικές κυρώσεις ή πειθαρχικές ποινές και λόγω ιδίως των ιδιαίτερων κινδύνων που ενέχει το διαδίκτυο θα μπορούσε να υπάρχει απλά η ένδειξη δίπλα στα υποχρεωτικά στοιχεία του κάθε μέλους ότι το μέλος είναι ή όχι «ενεργό», μην αποκαλύπτοντας με τον τρόπο αυτό ένα επαχθές για το μέλος μέτρο, αλλά παράλληλα ενημερώνοντας τον ενδιαφερόμενο πολίτη για την επαγγελματική κατάσταση του παρόχου γεωτεχνικών υπηρεσιών. Άλλωστε, ο σκοπός της εν λόγω ανάρτησης, που δεν ήταν άλλος από την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων πολιτών αναφορικά με την επαγγελματική κατάσταση των παροχών γεωτεχνικών υπηρεσιών, θα μπορούσε να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως με την πρόσβαση στο τηρούμενο ειδικό μητρώο στις εγκαταστάσεις του ΓΕΩΤΕΕ και στα κατά τόπους παραρτήματα (γνωμοδότηση 6/2015).

3.2.4. Παιδεία και έρευνα

Υπό τη θεματική αυτή η Αρχή εξέτασε υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και

το Υπουργείο Παιδείας. Ειδικότερα, η Αρχή απέρριψε λόγω αναρμοδιότητας τις αιτήσεις πρόσβασης τρίτου στο πλαίσιο εκκρεμούς ποινικής δίκης σε ευαίσθητα, κυρίως, προσωπικά δεδομένα που τηρούν διευθύνσεις εκπαίδευσης και νηπιαγωγείο, με το σκεπτικό ότι, εφόσον τα αιτούμενα στοιχεία αποτελούν μέρος της ποινικής δικογραφίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικότερες κατισχύουν των διατάξεων του Ν. 2472/1997 (απόφαση 29/2015).

Επίσης, η Αρχή με την απόφαση 40/2015 έκρινε ότι πανεπιστημιακός διδάσκων, που αξιολογήθηκε αρνητικά βάσει σχολίων φοιτητών του, έχει δικαίωμα να λάβει γνώση των ανωνυμοποιημένων σχολίων των φοιτητών, τα οποία τηρούνται στο οικείο αρχείο του πανεπιστημίου, εφόσον α) ο υπηρεσιακός φάκελος εργαζομένου συνιστά αρχείο προσωπικών δεδομένων, κατά την έννοια του άρθρου 2 περ. ε' του Ν. 2472/1997 και συνεπώς ο εργαζόμενος, ως υποκείμενο των δεδομένων, απολαύει των δικαιωμάτων ενημέρωσης (άρθρο 11) και πρόσβασης (άρθρο 12) που θεσπίζει ο Ν. 2472/1997, και β) ο εργαζόμενος έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον να λάβει γνώση και των στοιχείων τρίτων προσώπων που περιλαμβάνονται στον υπηρεσιακό του φάκελο, κατ'εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε του παραπάνω νόμου, στο μέτρο που αυτό είναι απολύτως αναγκαίο για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που μπορεί να επιδιώκει ο εργαζόμενος, και το οποίο (συμφέρον) συνίσταται συνήθως στην προβολή αντιρρήσεων σε σχέση με αρνητική αξιολόγηση του από τον εργοδότη.

Ακόμη, η Αρχή επέβαλε σε σχολείο τη διοικητική κύρωση της προειδοποίησης λόγω καταχώρισης στο βιβλίο επιβολής ποινών του σχολείου, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, επιβληθείσας σε μαθητή ποινής, μη ενημέρωσης των γονέων για την καταχώριση αυτή και μη εμπρόθεσμης απάντησης επί των υποβληθεισών αντιρρήσεων για τη διάγραφή της ποινής (απόφαση 54/2015).

Σε ερώτημα σχολείου σχετικά με το ζήτημα της χρήσης υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους για τη διαχείριση δεδομένων που τηρεί το σχολείο, η Αρχή απάντησε τα εξής: α) ο πελάτης υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, εφόσον καθορίζει τον τελικό σκοπό της επεξεργασίας και αποφασίζει να αναθέσει ή όχι την επεξεργασία σε εξωτερικό τρίτο, εν προκειμένω στον πάροχο υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους, ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων (σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ' του Ν. 2472/1997). Ως εκ τούτου, το σχολείο είναι υπεύθυνο για όλες τις νομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης ενημέρωσης του άρθρου 11 του Ν. 2472/1997, β) εφόσον ο πάροχος υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους παρέχει τα μέσα και την πλατφόρμα των υπηρεσιών, ενεργώντας εξ ονόματος του πελάτη, τότε θεωρείται εκτελών την επεξεργασία (σύμφωνα με το άρ. 2 στοιχ. η' του Ν. 2472/1997), γ) σύμφωνα με το άρ. 10 του Ν. 2472/1997, για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας ο υπεύθυνος επεξεργασίας, δηλαδή το σχολείο, οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν εγγυήσεις από πλευράς τε-

χνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας, εάν δε η επεξεργασία γίνεται για λογαριασμό του υπευθύνου από πρόσωπο μη εξαρτώμενο από αυτόν, όπως είναι η συγκεκριμένη περίπτωση, η σχετική ανάθεση γίνεται υποχρεωτικά εγγράφως και οι υποχρεώσεις για την ασφάλεια βαρύνουν και τον εκτελούντα την επεξεργασία (ήτοι, για τη συγκεκριμένη περίπτωση, τον πάροχο της υπηρεσίας), και δ) δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο ανάγνωση, αντιγραφή, τροποποίηση ή διαγραφή δεδομένων από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, ενώ επίσης κάθε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (εκπαιδευτικός, γονιός ή μαθητής) θα πρέπει να έχει πρόσβαση μόνο στα απολύτως απαραίτητα δεδομένα, βάσει του ρόλου στη συνολική εκπαιδευτική διαδικασία (Γ/ΕΞ/951/12-02-2015).

Περαιτέρω, υποβλήθηκαν στην Αρχή αιτήσεις από νοσηλευτικά ιδρύματα σχετικά με τη νομιμότητα πρόσβασης ερευνητών στα αρχεία του νοσοκομείου για τον σκοπό εκπόνησης επιστημονικών μελετών (διπλωματικών εργασιών, διδακτορικών διατριβών). Η Αρχή προδιέγραψε τις προϋποθέσεις νομιμότητας επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τόσο απλών όσο και ευαίσθητων για ερευνητικούς σκοπούς, επισημαίνοντας ιδίως ότι οι ερευνητές θα πρέπει να ενημερώνουν προηγουμένως ειδικώς τους ενδιαφερόμενους ασθενείς, καθώς και ότι η ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της έρευνας θα πρέπει να γίνεται σε στοιχεία ανωνυμοποιημένα ή συγκεντρωτικά στατιστικά (Γ/ΕΞ/2946-1/03-06-2015, Γ/ΕΞ/668-1/11-03-2015, Γ/ΕΞ/666-1/11-03-2015).

Επίσης, υποβλήθηκε καταγγελία από μητέρα ανήλικης σχετικά με την αποκάλυψη πληροφοριών για την ίδια και την ανήλικη κόρη της στη διδακτορική διατριβή του πρώην συζύγου της, χωρίς τη συγκατάθεση της. Η Αρχή έκρινε με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/2233-1/12-06-2015 έγγραφο ότι για τον σκοπό της επιστημονικής έρευνας ο ερευνητής θα έπρεπε να προβεί στην ανωνυμοποίηση συγκεκριμένων πληροφοριών, έτσι ώστε να μην αποκαλύπτονται πληροφορίες για την ανήλικη κόρη τους και απήυθυνε σύσταση στον ερευνητή για την προσήκουσα τήρηση της ανωνυμίας κατά τη δημοσίευση της διδακτορικής του διατριβής (άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997).

Η Αρχή χορήγησε την υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/2776-1/24.07.2015 άδεια συλλογής και τήρησης αρχείου σε Πανεπιστημιακή Κλινική νοσηλευτικού ιδρύματος, στο πλαίσιο συμμετοχής της σε διεθνές δίκτυο καταγραφής των διαταραχών των νευροδιαβιβαστών, καθώς και άλλων σχετιζόμενων νοσημάτων. Η συλλογή των δεδομένων της υγείας πραγματοποιείται με τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων ασθενών, ενώ η καταχώριση των δεδομένων των συμμετεχόντων ασθενών στη βάση δεδομένων γίνεται με τη χρήση ψευδωνύμου.

Τέλος, η Αρχή χορήγησε την υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/41-2/26-03-2015 άδεια σε Οδοντιατρική Σχολή ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος για τη συλλογή και την τήρηση

προσωπικών δεδομένων ασθενών, με τη συγκατάθεση τους, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών υπό τη στενή και άμεση καθοδήγηση και παρέμβαση, στο μέτρο που απαιτείται, του διδακτικού επιστημονικού προσωπικού της Σχολής.

3.2.4.1. Προϋποθέσεις απαλλαγής μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών

Η Αρχή με την απόφαση 69/2015 παρέπεμψε από το Τμήμα στην Ολομέλεια του ζήτημα της απαλλαγής μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών, ως μείζονος σημασίας κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 5α παρ. 1 του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής. Στη συνέχεια η Ολομέλεια της Αρχής εξέτασε το θέμα και έκρινε ότι η δήλωση ότι ο μαθητής (αν είναι ενήλικος) ή οι γονείς του (αν είναι ανήλικος) επιθυμούν την απαλλαγή του μαθητή από το μάθημα των θρησκευτικών για λόγους θρησκευτικής συνείδησης, υπό την ουσιαστική έννοια του όρου, δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του Ν. 2472/1997 (απόφαση 94/2015 και γνωμοδότηση Αρχής 4/2015).

3.2.5. Δήμοι

Η Αρχή εξέδωσε σε δήμο άδεια ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου ευαίσθητων δεδομένων στο πλαίσιο της πράξης «Διαχείριση ευπαθών κοινωνικών ομάδων του δήμου», με σκοπό την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας στους δημότες του και ειδικά στις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες δημοτών που χρήζουν κοινωνικής πρόνοιας και υποστήριξης. Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει την ανάπτυξη διαδικτυακής πλατφόρμας για τη διαχείριση αιτήσεων δημοτών για λήψη των εξής προνοιακών παροχών του δήμου: α) Ένταξη σε δομές εκπαίδευσης, β) Βοήθεια στο σπίτι και λοιπές παροχές πρόνοιας, και γ) Οικονομική βοήθεια. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από την εν λόγω διαδικτυακή πλατφόρμα αφορούν την υποβολή αίτησης για ένταξη σε προνοιακή παροχή του δήμου και τη διεκπεραίωση αυτής με ψηφιοποιημένο τρόπο, από την έγκριση της μέχρι την ολοκλήρωση ή τη λήξη της.

Επίσης, η Αρχή χορήγησε την υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/2084-1/03-06-2015 άδεια σε δήμο να συλλέξει και να επεξεργαστεί, σε συνεργασία με δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα, προσωπικά δεδομένα ενδιαφερόμενων δημοτών-ασθενών, στο πλαίσιο υλοποίησης προγραμμάτων προσυμπτωματικών ελέγχων με σκοπό την πρόληψη και την προαγωγή της υγείας των δημοτών.

3.2.6. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Η Αρχή απηύθυνε συστάσεις στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για τη βελτίωση της αυθεντικοποίησης των χρηστών της διαδικτυακής υπηρεσίας «Μάθε πού ψηφίζεις» (διαδικτυακός τόπος αυτής: <http://www.ypes.gr/services/eea/eeagr/eea.htm>). Ειδικότερα, η Αρχή πρότεινε στο Υπουργείο να λάβει τα εξής μέτρα: α) σύμφωνα με το άρθρο 10 του ίδιου νόμου, να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Τα εν λόγω μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους

κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι το αντικείμενο της επεξεργασίας, β) στο πλαίσιο μιας ηλεκτρονικής επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, η οποία εκτελείται διαδικτυακά, απαιτείται η εφαρμογή μέτρων ασφαλείας ενός συγκεκριμένου επιπέδου προκειμένου να αποφευχθεί περαιτέρω μη νόμιμη χρήση των δεδομένων που είναι δυνατόν να εξαχθούν μαζικά από κάποιον τρίτο χρήστη, γ) να εξετασθούν μέθοδοι ενίσχυσης της διαδικασίας πιστοποίησης της ταυτότητας του χρήστη για την εν λόγω διαδικτυακή υπηρεσία προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ιδιαίτεροι αυτοί κίνδυνοι (όπως π.χ. με την απαίτηση να εισάγεται υποχρεωτικώς ένα ακόμα αναγνωριστικό του χρήστη ή/και να ζητείται κώδικας οπτικής επιβεβαίωσης (cartcha) μετά από κάποιο πλήθος συνεχόμενων αποτυχημένων προσπαθειών), και δ) ο αριθμός δημοτολογίου του εκλογέα δεν θα πρέπει να εμφανίζεται μετά από σχετική αναζήτηση μέσω της διαδικτυακής αυτής υπηρεσίας, δεδομένου ότι ο αριθμός αυτός δεν είναι απαραίτητος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού της υπηρεσίας, που είναι η αναζήτηση του εκλογικού κέντρου του εκλογέα και ενδέχεται να αποκαλύπτει και πληροφορίες περί της οικογενειακής κατάστασης του κατόχου του (Γ/ΕΞ/4437-1/10-09-2015 και Γ/ΕΞ/4437-2/10-12-2015).

3.2.7. Ειδικά θέματα επεξεργασίας δεδομένων στη δημόσια διοίκηση

Κατόπιν προσφυγής στην Αρχή σχετικά με το ότι ο πρόεδρος συλλόγου εργαζομένων υπουργείου γνωστοποίησε στοιχεία από το προσωπικό μητρώο του προσφεύγοντος, και δη δεδομένα σχετικά με διενεργηθείσες από τον ίδιο ΕΔΕ σε βάρος του προσφεύγοντος, όχι μόνον στα μέλη του συλλόγου εργαζομένων του υπουργείου αλλά και σε τρίτα πρόσωπα (λοιπές υπηρεσίες του υπουργείου), η Αρχή α) έκρινε ότι η εν λόγω δημοσιοποίηση έγινε χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση του προσφεύγοντος, ως υποκειμένου των δεδομένων για την ανακοίνωση αυτή και χωρίς να προκύπτει σχέση, συνάφεια και αναλογικότητα με τον επιδιωκόμενο σκοπό της ανακοίνωσης των στοιχείων αυτών στα τρίτα πρόσωπα στα οποία ανακοινώθηκαν, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4, 5 και 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997, και β) απηύθυνε σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να μην προβεί εκ νέου σε δημοσιοποίηση των προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος μετά ίδια ή παρεμφερή μέσα (απόφαση 10/2015).

Η Αρχή χορήγησε την υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/83-1/30-04-2015 άδεια σε Διεύθυνση Αστυνομίας για την τήρηση δεδομένων υγείας των προσωρινά κρατούμενων μη νόμιμων μεταναστών στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης Αλλοδαπών, από τους ίδιους τους προσωρινά κρατούμενους/φιλοξενούμενους μη νόμιμους μετανάστες, τους παρέχοντας υπηρεσίες υγείας όπου παραπέμπονται για περαιτέρω ιατρικές εξετάσεις, καθώς και τα Κέντρα και τις Μονάδες Πρώτης Υποδοχής του άρθρου 8 του Ν. 3907/2011 (ΦΕΚ Α 7), για τον σκοπό της παροχής της απαραίτητης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ψυχοκοινωνικής διάγνωσης και στήριξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 12

της υπ' αριθμ. 8038/23/22-ιγ' υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ Β 118/21.01.2015).

3.3. ΥΓΕΙΑ

3.3.1. Αποδέκτες δεδομένων υγείας/στοιχείων ιατρικού φακέλου

Α. Επεξεργασία δεδομένων υγείας για τον σκοπό της προσκόμισης και χρήσης ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων στο πλαίσιο εκκρεμούς ένδικης διαφοράς

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων, με την ιδιότητα των υπευθύνων επεξεργασίας, προκειμένου να τους παρασχεθεί η απαιτούμενη από το άρθρο 7 του Ν. 2472/1997 άδεια για τη χορήγηση δεδομένων υγείας από τα τηρούμενα αρχεία τους σε τρίτους ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με την πάγια νομολογία της Αρχής (βλ. ιδίως αποφάσεις 8/2005, 9/2005 και 81/2009), προκειμένου η Αρχή να επιληφθεί των σχετικών υποθέσεων επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων για δικαστική χρήση, θα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αιτούντος τρίτου όλα τα επικαλούμενα στοιχεία που θεμελιώνουν την αναγκαιότητα χορήγησης τους και το εν γένει έννομο συμφέρον του αιτούντος, δηλαδή εν προκειμένω, το σχετικό δικόγραφο από το οποίο να προκύπτει μάλιστα και η ορισθείσα δικάσιμος. Ακολουθώντας, παρατίθενται οι κυριότερες αποφάσεις και τα σχετικά απαντητικά έγγραφα της Αρχής ανά ειδικότερο σκοπό επεξεργασίας.

ι. Οικογενειακές διαφορές

Ένας μεγάλος αριθμός υποθέσεων που απασχόλησε την Αρχή αφορούσε στη χορήγηση ευαίσθητων δεδομένων υγείας από νοσηλευτικά ιδρύματα σε τρίτους προκειμένου οι τελευταίοι να υποστηρίξουν/αντικρούσουν ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της επικοινωνίας και αγωγές για τη ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας με τα ανήλικα τέκνα τους (άρθρα 1511, 1520 ΑΚ και 681Β, 681Γ ΚΠολΔ). Η Αρχή με τις αποφάσεις 6/2015, 9/2015, 27/2015, 41/2015, 44/2015, 60/2015, 67/2015, 78/2015, 90/2015, 93/2015, 96/2015, 102/2015, 105/2015, 108/2015 και 109/2015 παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα, στο Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (απόφαση 44/2015) και στον Οργανισμό κατά των Ναρκωτικών (απόφαση 90/2015) να χορηγήσουν ιατρικά πιστοποιητικά σχετικά με την κατάσταση, ιδίως της ψυχικής υγείας, ενός εκ των δύο γονέων, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ικανότητα άσκησης των γονεϊκών δικαιωμάτων. Με τις αποφάσεις 4/2015, 5/2015, 97/2015 και 115/2015 η Αρχή παρέσχε την αιτούμενη από τα νοσηλευτικά ιδρύματα άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, περιορίζοντας, ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997), το σχετικό αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού. Με την απόφαση 7/2015 η Αρχή παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει στην εν διαστάσει σύζυγο το αιτούμενο ιατρικό πιστοποιητικό που αφορά στην κατάσταση ψυχικής υγείας της αδελφής του εν διαστάσει συζύγου της, η οποία de facto ασκεί την επιμέλεια των

ανήλικων τέκνων, προκειμένου να κριθεί από τα αρμόδια δικαστήρια η ανάθεση της επιμέλειας τους.

Αντίθετα, η Αρχή με την απόφαση 8/2015 απέρριψε την αίτηση ενδιαφερόμενου τρίτου, ο οποίος ζητούσε να λάβει ιατρικές βεβαιώσεις από μια εταιρεία έρευνας, ανάπτυξης και εφαρμογής μοριακής βιολογίας, καθώς και από έναν ιδιώτη ψυχίατρο, σχετικά με την κατάσταση της υγείας της εν διαστάσει συζύγου του προκειμένου να υποστηρίξει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ρύθμιση της επικοινωνίας με το ανήλικο τέκνο, με το αιτιολογικό ότι δεν είχαν υποβληθεί σχετικές αιτήσεις από την εταιρεία έρευνας, ανάπτυξης και εφαρμογής μοριακής βιολογίας και από τον ιδιώτη ψυχίατρο, ως υπευθύνων επεξεργασίας (άρθρο 7 παρ. 3 του Ν. 2472/1997). Με την απόφαση 21/2015 η Αρχή δεν παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει στην αιτούσα ιατρικές γνωματεύσεις σχετικά με μια συγκεκριμένη κατάσταση υγείας του εν διαστάσει συζύγου της, στο πλαίσιο εκδίκασης ανταγωγής διαζυγίου, καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν προέκυψε κάποιος συσχετισμός μεταξύ των αιτούμενων πληροφοριών και των ισχυρισμών που αναπτύσσει η αιτούσα στην ανταγωγή της (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997). Τέλος, με την απόφαση 57/2015 δεν χορήγησε στο Γενικό Επιτελείο Στρατού την άδεια να διαβιβάσει στην αιτούσα πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας του εν διαστάσει συζύγου της, στο πλαίσιο εκδίκασης ασφαλιστικών μέτρων για την προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας των ανήλικων τέκνων, με το σκεπτικό ότι οι αιτούμενες πληροφορίες, λόγω της παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος, έχουν καταστεί πλέον απρόσφορες για την τεκμηρίωση των ισχυρισμών της αιτούσας (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997).

Ιδιωτική κλινική υπέβαλε το ερώτημα αν μπορεί να χορηγήσει σε ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντίγραφο της βεβαίωσης που έκανε από κοινού με την εν διαστάσει σύζυγο του σχετικά με τη χρήση δωρεάς γενετικού υλικού για την υποβολή στις μεθόδους υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, προκειμένου να τη χρησιμοποιήσει ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου. Η Αρχή με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/3478-1/25-06-2015 έγγραφο έκρινε ότι η κλινική μπορεί να διαβιβάσει την αιτούμενη βεβαίωση, δυνάμει ειδικού όρου της άδειας που έχει λάβει από την Αρχή η κλινική, αφού προηγουμένως ενημερώσει την εν διαστάσει σύζυγο.

Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση βεβαιώσεων αποδοχών εργαζομένων νοσηλευτικού ιδρύματος και του ΙΚΑ στην πρώην σύζυγο, για τον προσδιορισμό του ύψους της διατροφής από το αρμόδιο δικαστήριο, συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων που συνάδει με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, στο μέτρο που η σχετική αίτηση διαβιβάζεται στο νοσηλευτικό ίδρυμα/ΙΚΑ μέσω του αρμοδίου Εισαγγελέως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 1445 ΑΚ (υπ' αρ. Γ/ΕΞ/6491-1/17-12-2015 και Γ/ΕΞ/5139-1/08-10-2015 έγγραφα).

Με την απόφαση 24/2015 η Αρχή δεν παρέσχε άδεια στο ΤΣΜΕΔΕ να χορηγήσει σε αιτούντα αντίγραφο των

συνταγογραφήσεων της εν διαστάσει συζύγου του. Η Αρχή έκρινε ότι η χορήγηση συνταγογραφήσεων από τους ψυχιάτρους που εξέτασαν την εν διαστάσει σύζυγο του είναι καταρχήν πρόσφορη προκειμένου να συνεκτιμηθεί από το δικαστήριο εάν η μητέρα είναι σε θέση να αναλάβει την επιμέλεια του τέκνου τους και αν οι ισχυρισμοί της περί εξυβρίσεως, απρόκλητης έμπρακτης εξυβρίσεως, σωματικής βλάβης και απειλής ευσταθούν. Ωστόσο, η χορήγηση συνταγογραφήσεων από τους ιατρούς που εξέτασαν την εν διαστάσει σύζυγο του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 3418/2005, κρίνεται δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς μέσω εκάστης συνταγογραφήσεως μπορεί να αποκαλύπτονται περισσότερα από τα αναγκαία για την υποστήριξη του δικαιώματος της ενώπιον δικαστηρίου. Τον συγκεκριμένο σκοπό θα μπορούσε να επιτύχει ο αιτών με την υποβολή ιατρικών βεβαιώσεων από τους ιατρούς που εξέτασαν την εν διαστάσει σύζυγο του αναφορικά με την κατάσταση της υγείας της. Συγκεκριμένα, ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση προς τους ιατρούς που εξέτασαν τη σύζυγο του για τη χορήγηση ιατρικής βεβαιώσεως αναφορικά με την εξέταση της, την τεθείσα διάγνωση και την εν γένει κατάσταση της υγείας της εν διαστάσει συζύγου του (υπό τις προϋποθέσεις αδειοδότησεως από την Αρχή βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997). Στη συνέχεια ο αιτών άσκησε αίτηση θεραπείας κατά της αποφάσεως 24/2015 συγκεκριμενοποιώντας το αίτημα του προς το ΤΣΜΕΔΕ και ζητώντας μόνο αντίγραφο των συνταγογραφήσεων της εν διαστάσει συζύγου του που αναφέρονται αποκλειστικά και μόνο στην ψυχική της πάθηση.

Η Αρχή με την απόφαση 75/2015 έκρινε ότι η χορήγηση συνταγογραφήσεων από τους ψυχιάτρους που εξέτασαν την εν διαστάσει σύζυγο του είναι κατ' αρχήν πρόσφορη προκειμένου να συνεκτιμηθεί από το δικαστήριο εάν η μητέρα είναι σε θέση να αναλάβει την επιμέλεια του τέκνου τους. Ωστόσο, η χορήγηση γενικών συνταγογραφήσεων από τους ιατρούς που εξέτασαν την εν διαστάσει σύζυγο του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 3418/2005, κρίνεται δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, καθώς μέσω εκάστης συνταγογραφήσεως μπορεί να αποκαλύπτονται περισσότερα από τα αναγκαία για την υποστήριξη του ως άνω δικαιώματος του προσωπικά δεδομένα. Για το λόγο αυτό πρόσφορη κρίνεται η χορήγηση εκ μέρους του ΤΣΜΕΔΕ μόνο εκείνων των συνταγογραφήσεων που αναφέρονται στην ψυχική νόσο της εν διαστάσει συζύγου του. Εάν δε στην ίδια συνταγή αναφέρονται και φάρμακα που χορηγήθηκαν ως θεραπευτική αγωγή άλλης νόσου, αυτά πρέπει να διαγραφούν από το ΤΣΜΕΔΕ. Ως εκ τούτου, η Αρχή παρέσχε την άδεια στο ΤΣΜΕΔΕ να χορηγήσει στον αιτούντα αντίγραφο των συνταγογραφήσεων της εν διαστάσει συζύγου του που αναφέρονται αποκλειστικά και μόνο στην ψυχική της πάθηση.

ii. Αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος

Η Αρχή με τις αποφάσεις 28/2015, 73/2015, 101/2015, 122/2015, 125/2015, 126/2015 και 130/2015 παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικά ιδρύματα να χορηγήσουν αντί-

γραφα του ιατρικού φακέλου των ασθενών σε ιατρούς, προκειμένου οι τελευταίοι να αντικρούσουν αγωγές αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχουν εγερθεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων από ασθενείς. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι ιατροί στις υποθέσεις αυτές δεν παρείχαν, κατά τον κρίσιμο χρόνο και υπό οιαδήποτε σχέση εργασίας, τις υπηρεσίες τους στα αιτούμενα νοσηλευτικά ιδρύματα, και συνεπώς δεν μετείχαν στην παροχή ιατρικής φροντίδας από τα νοσηλευτικά αυτά ιδρύματα για να δικαιούνται να ζητήσουν με την ιδιότητα τους αυτή αντίγραφο του ιατρικού φακέλου των ασθενών (βλ. απόφαση 74/2010 της Αρχής). Με την απόφαση 66/2015 η Αρχή παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να διαβιβάσει αντίγραφο του ιατρικού φακέλου ασθενούς σε έτερο νοσηλευτικό ίδρυμα, όπου υπήρξε προγενέστερη νοσηλεία του ασθενούς, προκειμένου το τελευταίο να αντικρούσει αγωγή αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου. Με τις αποφάσεις 113/2015 και 115/2015 η Αρχή παρέσχε την άδεια στα νοσηλευτικά ιδρύματα να διαβιβάσουν αντίγραφο του ιατρικού φακέλου των ασθενών στις αιτούσες ασφαλιστικές εταιρείες, προκειμένου να αντικρούσουν αγωγές προσεπίκλησης-παρεμπύπτουσας των νοσηλευτικών ιδρυμάτων εναντίον τους, σε περίπτωση που ευδοκιμήσουν οι κύριες αγωγές αποζημίωσης, για την καταβολή αποζημίωσης, σύμφωνα με τη μεταξύ τους σύμβαση ασφάλισης για αστική ευθύνη.

Σε ερώτημα νοσηλευτικού ιδρύματος σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου ασθενούς στον θεράποντα ιατρό για το σκοπό της αντίκρουσης αγωγής αποζημίωσης λόγω ιατρικού σφάλματος που έχει εγείρει ο ασθενής κατά του ιατρού του, η Αρχή έκρινε ότι, εφόσον η άδεια του νοσηλευτικού ιδρύματος περιλαμβάνει τον όρο της αποφάσεως 74/2010 της Αρχής και είναι σε ισχύ, το νοσηλευτικό ίδρυμα δύναται να προβεί στη χορήγηση αντιγράφων του ιατρικού φακέλου του ασθενούς, χωρίς τη λήψη ειδικής άδειας από την Αρχή, αφού προηγουμένως ενημερώσει τον ασθενή (υπ' αρ. Γ/ΕΞ/2677-1/11-05-2015).

iii. Αιτήσεις για την υποβολή προσώπου σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις από νοσηλευτικά ιδρύματα για τη χορήγηση πιστοποιητικού σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενούς σε τρίτα πρόσωπα που νομιμοποιούνται ενεργητικά και έχουν καταθέσει σχετικές αιτήσεις για την υποβολή ασθενών σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης (άρθρα 1666 επ. ΑΚ) και η Αρχή με τις αποφάσεις 13/2015, 25/2015 και 55/2015 παρέσχε στα νοσηλευτικά ιδρύματα την αιτούμενη άδεια. Η Αρχή, με την απόφαση 19/2015, παρέσχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει ευαίσθητα δεδομένα υγείας ασθενούς σε τρίτο, ενεργητικά νομιμοποιούμενο πρόσωπο, για να υποστηρίξει την αίτηση που έχει καταθέσει ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για την υποβολή της μητέρας του σε δικαστική συμπαράσταση, περιορίζοντας, ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, το σχετικό αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού φακέλου στη χορήγηση σχετικού ιατρικού πιστοποιητικού. Επιπλέον, η Αρχή με την απόφαση

62/2015 παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει στα αιτούντα τέκνα της συμπαραστατούμενης τα στοιχεία της δικαστικής αποφάσεως δυνάμει της οποίας ετέθη η μητέρα τους σε καθεστώς δικαστικής συμπαράστασης, ενώ απέρριψε το αίτημα χορήγησης αντιγράφων του ιατρικού της φακέλου στα αιτούντα τέκνα, καθόσον δεν επικαλούνταν αλλά ούτε και εξεδίκευαν στην αίτηση τους σε ποια δικαστική ενέργεια προτίθενται να προβούν. Αντίθετα, η Αρχή με την απόφαση 43/2015 δεν χορήγησε σε νοσηλευτικό ίδρυμα την άδεια να διαβιβάσει στην αιτούσα πιστοποιητικό σχετικά με την κατάσταση της ψυχικής υγείας της ενήλικης κόρης της για το σκοπό της έκδοσης βιβλιαρίου υγείας, καθώς το υποκείμενο των δεδομένων δεν είχε συγκατατεθεί προς τούτο, ούτε κατέστη εμφανής η σχέση των αιτούμενων στοιχείων με την επίτευξη του προβαλλόμενου σκοπού (άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. α' και 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997).

iv. Αγωγές αποζημίωσης λόγω αθέτησης της ασφαλιστικής σύμβασης

Στην Αρχή υποβλήθηκαν αιτήσεις νοσηλευτικών ιδρυμάτων για τη χορήγηση αντιγράφων του ιατρικού φακέλου ασθενών σε ασφαλιστικές εταιρείες, προκειμένου οι τελευταίες να αντικρούσουν αγωγές αποζημίωσης λόγω αθέτησης της ασφαλιστικής σύμβασης ύστερα από την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης και τη μη καταβολή του ασφαλισματος (άρθρο 1 Ν. 2496/1997) και η Αρχή με τις αποφάσεις 31/2015 και 103/2015 παρέσχε στα νοσηλευτικά ιδρύματα τη σχετική άδεια. Αντίθετα, η Αρχή με την απόφαση 99/2015 δεν παρέσχε την άδεια στο νοσηλευτικό ίδρυμα να χορηγήσει στην αιτούσα ασφαλιστική εταιρεία αντίγραφο του ιατρικού φακέλου του ασθενούς-ασφαλισμένου στο πλαίσιο εκκρεμούς μεταξύ τους ένδικης διαφοράς για την καταβολή του ασφαλισματος, καθόσον η ασφαλιστική εταιρεία δεν εξεδίκευε στην αίτηση της πώς το αιτούμενο ευαίσθητο δεδομένο υγείας του ασθενούς-ασφαλισμένου επιδρά οδικά ή μερικά επί της υποχρέωσης της ασφαλιστικής εταιρείας να καταβάλει το ασφάλισμα.

v. Εργατικό ατύχημα - εργασιακές διαφορές

Η Αρχή παρέσχε με την απόφαση 3/2015 την άδεια στο ΕΚΑΒ να χορηγήσει στην εργοδότρια εταιρεία του βεβαίωση σχετικά με τις συνθήκες διακομιδής εργαζομένου, προκειμένου η τελευταία να αντικρούσει την αγωγή αποζημίωσης για την επιδίκαση χρηματικής αποζημίωσης για τη βλάβη της υγείας και χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη ο εργαζόμενος λόγω του τραυματισμού του στο χώρο εργασίας του. Με την απόφαση 23/2015 η Αρχή παρέσχε την άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα να διαβιβάσει αντίγραφο του ιατρικού φακέλου ασθενούς στον θεράποντα ιατρό του, προκειμένου ο τελευταίος να υποστηρίξει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που έχει καταθέσει ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου για την ακυρότητα της καταγγελίας της ατομικής σύμβασης εργασίας του και την προσωρινή επαναπρόσληψή του.

vi. Αγωγές αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας

Με την απόφαση 68/2015 η Αρχή χορήγησε άδεια σε Κέντρο Υγείας να διαβιβάσει αντίγραφο του βιβλίου συμ-

βάντων, σχετικά με τον τραυματισμό τουρίστριας στο κατάλυμα που διέμενε, στην εταιρεία που παρείχε διαμονή και υπηρεσίες στα καταλύματα τουριστικού γραφείου, προκειμένου να αντικρούσει τη σε βάρος εγερθείσα (πρόσθετη) αγωγή ενώπιον αλλοδαπών δικαστηρίων.

Με την απόφαση 98/2015 η Αρχή χορήγησε άδεια σε νοσηλευτικό ίδρυμα για τη διαβίβαση ιατρικού πιστοποιητικού σχετικά με την κατάσταση της υγείας ασθενούς σε ιδιοκτήτη διαμερίσματος και διαχειριστή της πολυκατοικίας για την αντίκρουση αγωγής αποζημίωσης για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω τραυματισμού που προκλήθηκε.

B. Επεξεργασία δεδομένων υγείας για δικαστική χρήση στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας

Η Αρχή με την απόφαση 35/2015 έκρινε ότι δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεων σχετικών με τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων, όταν εκκρεμεί δίκη ή διενεργείται προανάκριση ή κύρια ανάκριση. Και τούτο, διότι αρμόδιος να κρίνει, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποδεικτικών μέσων ή του ανακριτικού υλικού, αν η συλλογή και χρήση των δεδομένων είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 είναι ο δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η ποινική υπόθεση. Το αυτό δέχθηκε η Αρχή και στην περίπτωση της προκαταρκτικής εξέτασης (άρθρο 31 ΚΠΔ και αποφάσεις της Αρχής 71/2014 και 155/2014).

Συνεπώς, καθ' ο μέρος τα αιτούμενα έγγραφα, αν και περιέχουν δεδομένα υγείας, αποτελούν μέρος της δικογραφίας, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί. Εάν, αντίθετα, τα αιτούμενα έγγραφα δεν βρίσκονται στο φάκελο της δικογραφίας, μπορούν οι κατηγορούμενοι και ο πολιτικώς ενάγων να ζητήσουν από το δικαστήριο να διατάξει περισσότερες αποδείξεις με σκοπό, με μέριμνα της Εισαγγελίας, να τεθούν στη δικογραφία που σχηματίστηκε, εφόσον τα κρίνει απαραίτητα για τη διερεύνηση της υποθέσεως (βλ. και υπ' αρ. Γ/ΕΞ/6624-1/23-12-2015, Γ/ΕΞ/6527-1/17-12-2015, Γ/ΕΞ/6127-1/02-12-2015, Γ/ΕΞ/5697-1/12-11-2015, Γ/ΕΞ/4968-1/07-10-2015, Γ/ΕΞ/4237-1/06-08-2015, Γ/ΕΞ/3439-1/16-06-2015, Γ/ΕΞ/1728-1/06-04-2015, Γ/ΕΞ/1606-1/06-04-2015, Γ/ΕΞ/1592-1/06-04-2015 απαντητικά έγγραφα).

Σε ερώτημα πληρεξουσίου δικηγόρου σχετικά με τη νομιμότητα λήψης από νοσηλευτικό ίδρυμα δεδομένων υγείας αντιδίκου στο πλαίσιο διενεργούμενης προκαταρκτικής εξέτασης, η Αρχή υπογράμμισε ότι θα πρέπει να υποβληθεί πρώτα αίτηση από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (άρθρο 7 παρ. 3 του Ν. 2472/1997), ενώ όσον αφορά τη νομιμότητα της διαβίβασης έκρινε ότι δεν έχει αρμοδιότητα, καθώς ισχύουν οι ειδικότερες διατάξεις του ΚΠΔ, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αμέσως προηγούμενη παράγραφο (απόφαση 35/2015). Επιπλέον, η Αρχή έκρινε, για την ίδια υπόθεση, ότι για τη συλλογή από τη δικηγόρο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, προσωπικών δεδομένων (απλών και ευαίσθητων) και περαιτέρω χρήσης αυτών στο πλαίσιο της εντολής του πελάτη συντρέχει η απαλλαγή της δικηγόρου ως προς την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας από την Αρχή, τηρουμένων των όρων του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997 (υπ' αρ. Γ/ΕΞ/662-1/18-02-2015 έγγραφο).

Γ. Εξαγωγή δεδομένων από ιατρικά αρχεία για φορολογικούς και δημοσίους ελέγχους

Από δικηγορική εταιρεία υποβλήθηκε το ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης αντιγράφου του βιβλίου χειρουργείου μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας στη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας στο πλαίσιο διενέργειας ελέγχου. Η Αρχή έκρινε με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/5966-1/25-11-2015 έγγραφο ότι η χορήγηση των αιτούμενων πληροφοριών στη Διεύθυνση Οικονομικής Αστυνομίας της Ελληνικής Αστυνομίας είναι νόμιμη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του 44 παρ. 3 του Ν. 4249/2014 και ότι το νοσηλευτικό ίδρυμα μπορεί να προβεί στη χορήγησή τους, χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής (άρθρο 7Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του Ν. 2472/1997).

Σε ερώτημα ψυχιατρικού νοσοκομείου σχετικά με τη νομιμότητα αναζήτησης μέσω της Γενικής Γραμματείας του Υπουργείου Οικονομικών των Αριθμών Φορολογικών Μητρώων νοσηλευόμενων ασθενών προκειμένου το νοσοκομείο να προβεί στην είσπραξη των ωφελούμενων νοσηλίων, η Αρχή υπογράμμισε ότι οι ΑΦΜ συνιστούν απλά προσωπικά δεδομένα και ότι για τη νομιμότητα της επεξεργασίας ισχύουν τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997, λαμβανομένων προσέτι υπόψη των σχετικών διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας (υπ' αρ. Γ/ΕΞ/4983/30-09-2015 έγγραφο).

Διαγνωστικό κέντρο υπέβαλε το ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα διαβίβασης γνωματεύσεων και πορισμάτων ιατρικών εξετάσεων ασθενών σε εταιρεία που έχει αναλάβει τον έλεγχο των δαπανών υγείας με απόφαση του ΔΣ του ΕΟΠΥΥ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 28 παρ. 9 περ. ε' του Ν. 3918/2011. Η Αρχή έκρινε, με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/334-1/04-03-2015 έγγραφο, ότι η διαβίβαση από το διαγνωστικό κέντρο των αιτούμενων πληροφοριών στην ελεγκτική εταιρεία είναι νόμιμη δυνάμει της ειδικής άδειας που έχει λάβει το διαγνωστικό κέντρο από την Αρχή για το σκοπό της παροχής των υπηρεσιών υγείας. Όσον αφορά στην ασφάλεια των διακινούμενων επίμαχων πληροφοριών η Αρχή συνέστησε να διαβιβασθούν στην ελεγκτική εταιρεία σε κωδικοποιημένη μορφή.

Νοσηλευτικό ίδρυμα διαβίβασε στην Αρχή το αίτημα της Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σχετικά με τη χορήγηση συγκεκριμένων πληροφοριών για ένα άτομο στο πλαίσιο διερεύνησης της κατοχής ελληνικής ιθαγένειας. Η Αρχή έκρινε με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/3014-1/16-06-2015 έγγραφο ότι από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, λαμβάνοντας υπόψη και τις διατάξεις του Ν. 3284/2004 (ΦΕΚ Α 287 Κώδικας της Ελληνικής Ιθαγένειας), δεν προκύπτει η αναγκαιότητα αλλά ούτε και η προσφορότητα χορήγησης της πληροφορίας σχετικά με τη νοσηλεία του προσώπου στο νοσηλευτικό ίδρυμα για τη διερεύνηση της κατοχής στο πρόσωπο του της ελληνικής ιθαγένειας.

Δ. Ζητήματα πρόσβασης σε αρχεία προσωπικών δεδομένων

Σε ερώτημα νοσηλευτικού ιδρύματος αναφορικά με τη νομιμότητα διαβίβασης των ονομάτων των αποκλειστικών νοσοκόμων που φρόντιζαν συγκεκριμένο

ασθενή κατά ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σε πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτήσει ειδικά προς τούτο ο ίδιος ο ασθενής, η Αρχή έκρινε με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/3223-1/10-06-2015 έγγραφο ότι το νοσηλευτικό ίδρυμα οφείλει να ικανοποιήσει το αίτημα και να χορηγήσει τις αιτούμενες πληροφορίες στο τρίτο πρόσωπο που ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό του ασθενούς, δυνάμει της σχετικής εξουσιοδότησης που έχει παράσχει ο τελευταίος (άρθρο 12 Ν. 2472/1997).

Ασφαλισμένος σε ασφαλιστική εταιρεία υπέβαλε το ερώτημα εάν έχει δικαίωμα λήψης αντιγράφου των ηχογραφημένων συνομιλιών που είχε με την ασφαλιστική εταιρεία και η Αρχή με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/1541-1/26-03-2015 έγγραφο έκρινε ότι η ασφαλιστική εταιρεία οφείλει να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του ασφαλισμένου σε προσωπικές του πληροφορίες, καθώς και ότι υποχρεούται να παράσχει στον ασφαλισμένο όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τις εταιρείες που φαίνονται να έχουν αναλάβει για λογαριασμό της την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών.

Σε ερώτημα Εισαγγελίας Πρωτοδικών σχετικά με την πρόσβαση προσώπου στο φάκελο της ακούσιας νοσηλείας του, η Αρχή έκρινε ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης σε στοιχεία του φακέλου του που τον αφορούν άμεσα και προσωπικά (άρθρο 12 Ν. 2472/1997), ενώ όσον αφορά τα δεδομένα υγείας τρίτων προσώπων που περιλαμβάνονται στο φάκελο της ακούσιας νοσηλείας, ο αιτών θα πρέπει να αποδεικνύει ειδικό έννομο συμφέρον για τη χορήγησή τους (υπ' αρ. Γ/ΕΞ/290-1/12-02-2015 έγγραφο).

Τέλος, υποβλήθηκε ερώτημα από το ΙΚΑ σχετικά με τη νομιμότητα αποκάλυψης των ονομάτων των ιατρών που συμμετείχαν στην υγειονομική επιτροπή των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) σε ασθενή προκειμένου να υποβάλει ένσταση κατά της σχετικής απόφασης που έκρινε το ποσοστό της αναπηρίας. Η Αρχή με το υπ' αρ. Γ/ΕΞ/5626-2/25-11-2015 έγγραφο έκρινε ότι η αποκάλυψη των ονομάτων των ιατρών που συμμετείχαν στην επιτροπή των ΚΕΠΑ συνιστά επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων και ότι το ΙΚΑ θα πρέπει να αξιολογήσει τη νομιμότητα ικανοποίησης του αιτήματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997 (βλ. και γνωμοδότηση της Αρχής 6/2013 και γνωμοδότηση ΝΣΚ 116/2015). Κατόπιν τούτου, το ΙΚΑ ενημέρωσε την Αρχή ότι ικανοποίησε το αίτημα της αιτούσας, ενημερώνοντας προηγουμένως τους ενδιαφερόμενους ιατρούς.

3.3.2. Διαρροή δεδομένων από νοσοκομεία

Πέραν όποιων κυρώσεων επιβάλλονται στον Τύπο για την παράνομη δημοσίευση προσωπικών δεδομένων, η δημοσίευση αυτή εγείρει ζητήματα μη τηρήσεως των αναγκαίων μέτρων ασφαλείας εκ μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας, καθώς οι δημοσιογράφοι αξιοποίησαν ενδεχόμενα κενά ασφαλείας για να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα αυτά. Ως εκ τούτου, η Αρχή, με την απόφαση 52/2015, επέβαλε μεταξύ άλλων σε νοσοκομείο την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του Ν. 2472/1997 κύρωση του χρηματικού προστίμου 2.000 ευρώ, με την αιτιολογία ότι δεν

ελάμβανε τα απαραίτητα μέτρα σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων υγείας που τηρούνται στα αρχεία του (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997), καθώς η εφημερίδα δημοσίευσε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα δημοσίου προσώπου και στο εν λόγω δημοσίευμα δημοσιεύεται αυτούσιο το εξιτήριο έγγραφο του νοσοκομείου στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία νοσηλείας σε συγκεκριμένη κλινική του νοσοκομείου, η ακριβής πάθηση και η αναλυτική ιατρική διάγνωση ασθενούς.

Με αίτηση θεραπείας κατά της αποφάσεως 52/2015, το νοσοκομείο υποστηρίζει ότι η αιτιολογία της προβαλλόμενης αποφάσεως είναι αφενός εσφαλμένη, καθώς το νοσοκομείο έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διαφύλαξη των δεδομένων υγείας του υποκειμένου των δεδομένων, και αφετέρου παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, καθώς η επιβαλλόμενη από την Αρχή κύρωση βρίσκεται σε προφανή δυσαναλογία με τον επιδιωκόμενο σκοπό της τηρήσεως εκ μέρους του νοσοκομείου των αναγκαίων μέτρων ασφάλειας των δεδομένων. Με την απόφαση 91/2015 η Αρχή απέρριψε την αίτηση θεραπείας του νοσοκομείου με την αιτιολογία ότι από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτει ότι η εφημερίδα δημοσίευσε στοιχεία νοσηλείας του υποκειμένου των δεδομένων, όπως ακριβώς αναγράφονται στο διοικητικό εξιτήριο έγγραφο του νοσοκομείου. Από την αναφορά αυτή συνάγεται αναμφιβόλως ότι το νοσοκομείο δεν τηρεί τα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας των δεδομένων. Η εν λόγω δημοσίευση της παθήσεως του προσφεύγοντος καταδεικνύει την ανάγκη να ληφθούν αποτελεσματικότερα μέτρα σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων που τηρούνται στα αρχεία του (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997). Περαιτέρω, σύμφωνα με την Αρχή, το ύψος του επιβληθέντος με την απόφαση 52/2015 της Αρχής προστίμου, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων στοιχείων του φακέλου της υποθέσεως και του γεγονότος ότι το νοσοκομείο δεν έχει απασχολήσει στο παρελθόν την Αρχή με αντίστοιχες υποθέσεις παραβάσεως της νομοθεσίας περί ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, κινήθηκε σχεδόν στο κατώτατο όριο του πλαισίου που προβλέπει η διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Η Αρχή υπογράμμισε ότι η αίτηση θεραπείας του νοσοκομείου δεν θέτει υπόψη της Αρχής νέα πραγματικά περιστατικά ικανά να θεμελιώσουν την τροποποίηση ή ανάκληση της αποφάσεως 52/2015 της Αρχής.

3.3.3. Ηλεκτρονικός φάκελος

Σύστημα Ηλεκτρονικού Ιατρικού Φακέλου «ΠΑΝΑΚΕΙΑ»

Η Αρχή γνωμοδότησε (γνωμοδότηση 2/2015) σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου, με την επωνυμία «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Υγείας (ΟΠΣΥ) Κρήτης, κατόπιν σχετικού αιτήματος της 7ης ΥΠΕ Κρήτης. Η Αρχή έθεσε τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ασφαλή επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων υγείας στο πλαίσιο του συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ».

Το σύστημα ηλεκτρονικού ιατρικού φακέλου συγκεντρώνει διάχυτη πληροφορία από τα επιμέρους πληρο-

φορικά συστήματα των Μονάδων Υγείας της 7ης ΥΠΕ έτσι ώστε να είναι δυνατή από έναν ιατρό (πρόσωπο που παρέχει υπηρεσίες υγείας) η ανάκτηση πλήρους και επικαιροποιημένου ιατρικού ιστορικού των ασθενών. Η πραγματοποιούμενη επεξεργασία αποτελεί μια σημαντική διευκόλυνση κατά την αναζήτηση πληροφορίας για τον ασθενή, δεν συγκαταλέγεται όμως στο είδος της επιτρεπόμενης επεξεργασίας με βάση την προαναφερθείσα διάταξη της παρ. 2 στοιχ. δ' του άρθρου 7 Ν. 2472/1997. Σε σχέση με δεδομένα που παρήχθησαν από άλλες Μονάδες Υγείας, η πρόσβαση και χρήση των ιατρικών δεδομένων από τους θεράποντες ιατρούς του τρέχοντος περιστατικού προϋποθέτει τη συγκατάθεση του ασθενούς, η οποία για να είναι ισχυρή θα πρέπει να είναι ελεύθερη, ρητή και ειδική και ο οποίος θα πρέπει να έχει προηγουμένως ενημερωθεί με τρόπο σαφή και να τελεί εν πλήρη επιγνώσει αυτής. Η συγκατάθεση μπορεί να δοθεί μία φορά, κατά την επίσκεψη σε Μονάδα Υγείας της 7ης ΥΠΕ. Προτείνεται ο ασθενής να μπορεί, εκτός από τη γενική συγκατάθεση που παρέχει για την επεξεργασία των δεδομένων του στο πλαίσιο της λειτουργίας του συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», να έχει τη δυνατότητα να αποκλείει την πρόσβαση σε στοιχεία που έχουν εισαχθεί από συγκεκριμένες μονάδες υγείας ή και επιμέρους κλινικές. Επίσης, προτείνεται να δίδεται η δυνατότητα να εξαιρείται η πρόσβαση σε ιδιαιτέρως ευαίσθητα δεδομένα, όπως τα δεδομένα ψυχικής υγείας. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, όπου κινδυνεύει η υγεία ή η ζωή του ασθενούς και ο ίδιος τελεί σε νομική ή φυσική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεση του, η διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. β' Ν. 2472/1997 προβλέπει ότι επιτρέπεται η επεξεργασία, πάντα μόνο των αναγκαίων προς αντιμετώπιση του περιστατικού δεδομένων (βλ. και άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 3418/2005). Η συγκατάθεση θα πρέπει να δίδεται με τη συμπλήρωση και υπογραφή ειδικού εντύπου, το οποίο θα είναι σαφές και εύληπτο για τον μέσο ασθενή. Επίσης, θα πρέπει ο ενδιαφερόμενος ασθενής -υποκειμένο των δεδομένων- να ενημερώνεται για τη δυνατότητα αλλαγής των επιλογών του, που σημαίνει τροποποίηση ή ανάκληση της συγκατάθεσης για το μέλλον, και να υπάρχει προς τούτο ειδικό έντυπο.

Οι επιλογές του ενδιαφερόμενου ασθενούς πρέπει να αντανακλώνται στο πληροφοριακό σύστημα «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», δηλαδή να υλοποιούνται τεχνικώς. Με άλλα λόγια, ο χρήστης του συστήματος θα πρέπει να έχει πρόσβαση στα δεδομένα ανάλογα με το είδος της συγκατάθεσης που έχει δώσει ο ασθενής. Για κάθε πρόσβαση σε δεδομένα για τα οποία δεν έχει δοθεί συγκατάθεση, το σύστημα πρέπει να απαιτεί νέα ειδική συγκατάθεση.

Υπεύθυνες επεξεργασίας αποτελούν τόσο οι μονάδες υγείας, όσο και η 7η ΥΠΕ, της οποίας οι ρόλοι και αρμοδιότητες διέπονται από την ειδική νομοθεσία που διέπει τις Υγειονομικές Περιφέρειες της χώρας. Οι μονάδες υγείας είναι υπεύθυνες επεξεργασίας για τα δεδομένα υγείας των ασθενών τα οποία τηρούνται στο ΟΠΣΥ Κρήτης για τον σκοπό της παροχής υπηρεσιών υγείας. Η 7η ΥΠΕ είναι υπεύθυνη επεξεργασίας του πληροφοριακού συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», καθώς σε αυτή συγκεντρώνονται

δεδομένα κατ' εντολήν της από τις μονάδες υγείας (π.χ. ενημερωτικά σημειώματα, βιοψίες). Η 7η ΥΠΕ είναι επίσης υπεύθυνη επεξεργασίας του πληροφοριακού συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», γιατί καθορίζει τον σκοπό της επεξεργασίας και τη λειτουργία του εν λόγω συστήματος και ελέγχει και εποπτεύει από τον νόμο τις μονάδες υγείας. Επιπλέον δε, παρέχει τα μέσα (κεντρική πληροφοριακή υποδομή) μέσω των οποίων πραγματοποιείται η τήρηση των δεδομένων υγείας των ασθενών από κάθε μονάδα υγείας. Συνεπώς, οι ως άνω υπεύθυνες επεξεργασίας, 7η ΥΠΕ και μονάδες υγείας, οφείλουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις των άρθρων 6, 7 παρ. 2 στοιχ. α' και 7Α παρ. 1 στοιχ. δ' τελ. εδάφιο του Ν. 2472/1997.

Όσον αφορά τα τεχνικά θέματα της αρχιτεκτονικής του συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», καθώς και τα τηρούμενα μέτρα ασφάλειας (άρθρο 10 του Ν. 2472/1997): α) Συνιστάται να εκπονηθεί σύστημα διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών (ΣΔΑΠ) για το πληροφοριακό σύστημα «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», το οποίο συστήνεται να ακολουθεί διεθνή πρότυπα (π.χ. τη σειρά προτύπων διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών ISO 27000, με το γενικό πρότυπο να είναι το ISO 27001:2013 και το ειδικότερο πρότυπο να είναι το ISO 27799:2008 που αφορά τα συστήματα υγείας), β) θα πρέπει να υποβληθεί στην Αρχή κείμενο κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τηρεί η υπεύθυνη επεξεργασίας (7η ΥΠΕ), γ) θα πρέπει να οριστεί εσωτερικός υπεύθυνος προστασίας προσωπικών δεδομένων (αναφέρεται και στο άρθρο 36 παρ. 2 του Ν. 3979/2011 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση), ο οποίος θα μεριμνά για τη λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την τήρηση των αρχών και υποχρεώσεων ως προς την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως η υιοθέτηση και εφαρμογή πολιτικής ασφαλείας, η περιοδική κατάρτιση και ευαισθητοποίηση των υπαλλήλων ως προς την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η πρόταση για λήψη εσωτερικών διαδικασιών ελέγχου και επαλήθευσης της αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων ασφαλείας.

Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη από την 7η ΥΠΕ, καθώς και από τις μονάδες υγείας, η ανάγκη εφαρμογής επιμέρους διατάξεων του Ν. 3979/2011 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, καθώς και της υπουργικής απόφασης υπ' αρ. ΥΑΠ/φ.40.1/989/12.04.2012 (ΦΕΚ Β 1301), για την κύρωση του πλαισίου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, ιδίως το άρθρο 1 παρ. 25 και το παράρτημα ΙΙ της υπουργικής απόφασης, σχετικά με τους κανόνες και τα πρότυπα για τη διαλειτουργικότητα σε οργανωτικό, σημασιολογικό και τεχνολογικό επίπεδο για την ανταλλαγή των δεδομένων μεταξύ πληροφορικών συστημάτων των φορέων του δημοσίου τομέα. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με το ζήτημα της διαβαθμισμένης πρόσβασης των χρηστών και την αυθεντικοποίηση.

Οι απαιτήσεις ασφαλείας που καταγράφονται σε παράρτημα της γνωμοδότησης είναι ενδεικτικές, και θα πρέπει να καλύπτονται στο ΣΔΑΠ για το πληροφοριακό σύστημα «ΠΑΝΑΚΕΙΑ», στο βαθμό που αυτές εφαρμόζονται στο εν λόγω σύστημα και πάντα ως απόρροια

μελέτης επικινδυνότητας της υπολογιστικής και επικοινωνιακής υποδομής του συστήματος. Οι απαιτήσεις αυτές πρέπει επίσης να ικανοποιούνται και από τις μονάδες υγείας της 7ης ΥΠΕ, η ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων των οποίων είναι απαραίτητη προκειμένου να εξασφαλιστεί η σωστή λειτουργία του συστήματος «ΠΑΝΑΚΕΙΑ».

Ψηφιοποίηση φακέλων ασθενών

Σε απάντηση εγγράφου του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου (ΠΑΓΝΗ), με το οποίο ενημερώθηκε η Αρχή για την προκήρυξη διαγωνισμού που περιλαμβάνει την ψηφιοποίηση φακέλων ασθενών, η οποία προβλέπεται να πραγματοποιηθεί στα εργαστήρια αναδόχου εταιρείας, που βρίσκονται εκτός των χώρων του νοσοκομείου, και ερωτήθηκε σχετικά με το εάν η μεταφορά φακέλων ασθενών στους χώρους της αναδόχου εταιρείας προκειμένου να γίνει η ψηφιοποίησή τους είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, η Αρχή επισήμανε ότι το «Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Γενικό Νοσοκομείο Βενιζέλειο» αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας, κατά το άρθρο 2, παρ. ζ' του Ν. 2472/1997, για τα προσωπικά δεδομένα ασθενών που περιέχονται στους φακέλους ασθενών, τα οποία προβλέπεται να ψηφιοποιηθούν. Η ανάδοχος εταιρεία για το έργο της ψηφιοποίησης αποτελεί τον εκτελούντα την επεξεργασία, κατά το άρθρο 2 παρ. η' του Ν. 2472/1997.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να επιλέγει για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση απορρήτου. Η δε ανάθεση σε εκτελούντα θα πρέπει να γνωστοποιείται στην Αρχή (άρθρο 7 παρ. 5 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997). Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να πραγματοποιεί τη σχετική ανάθεση μόνον εγγράφως, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 10 παρ. 4 του Ν. 2472/1997. Η ανάθεση πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο υπεύθυνος επεξεργασίας να έχει τη συνολική επίβλεψη της διαδικασίας της ψηφιοποίησης, π.χ. εξουσιοδοτημένος υπάλληλος του υπευθύνου επεξεργασίας να επιβλέπει την ψηφιοποίηση των δεδομένων στις εγκαταστάσεις του εκτελούντος την επεξεργασία. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίζεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την εξουσία διάθεσης και ελέγχου των δεδομένων μέχρι την ολοκλήρωση της ψηφιοποίησής τους.

Η σύμβαση πρέπει να περιέχει κατ' ελάχιστο τα παρακάτω: περιγραφή των προσωπικών δεδομένων, τον σκοπό, τον τόπο και τον τρόπο/διαδικασία της επεξεργασίας, καθώς και τα επίπεδα των υπηρεσιών που πρέπει να επιτυγχάνει ο εκτελών την επεξεργασία ως προς την ασφάλεια και την ποιότητα των δεδομένων. Η σύμβαση πρέπει να περιέχει επίσης διαδικασίες ελέγχου συμμόρφωσης των διαδικασιών του εκτελούντα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση, καθώς και ρήτρες αναφορικά με παραβιάσεις όρων της σύμβασης σε σχέση με όλα τα ανωτέρω. Όταν η επεξεργασία γίνεται εκτός των εγκαταστάσεων του υπευθύνου επεξεργασίας, ο υπεύθυνος θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι ο εκτελών παρέχει επίπεδο

ασφαλείας τουλάχιστον ανάλογο με αυτό που ορίζεται στην πολιτική ασφάλειας του υπευθύνου. Επίσης, στη σύμβαση της ανάθεσης πρέπει να αναφέρονται και τυχόν πρόσθετες απαιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας σχετικά με τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς επίσης και τα ακριβή στοιχεία τυχόν τρίτων (υπεργολάβων) που πρόκειται να πραγματοποιήσουν μέρος ή το σύνολο της ψηφιοποίησης των δεδομένων για λογαριασμό του εκτελούντος την επεξεργασία.

Οι υπάλληλοι του εκτελούντος που επεξεργάζονται, κατά το χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης, προσωπικά δεδομένα για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας πρέπει να υποχρεώνονται ειδικώς στο απόρρητο της επεξεργασίας και να δεσμεύονται εγγράφως με κατάλληλη δήλωση εμπιστευτικότητας.

Προκειμένου να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις για την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, βάσει του άρθρου 10 του Ν. 2472/1997, θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος διαρροής ή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης στα δεδομένα που θα ψηφιοποιηθούν, τα οποία πρέπει να περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα εξής:

α) Θα πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα φυσικής ασφάλειας για τα έντυπα-φακέλους ασθενών που πρόκειται να ψηφιοποιηθούν, τόσο κατά τη διάρκεια της ψηφιοποίησης τους όσο και κατά τη μεταφορά τους στον τόπο ψηφιοποίησης.

β) Ο εκτελών την επεξεργασία πρέπει να διατηρεί ξεχωριστά τα προς ψηφιοποίηση δεδομένα του κάθε υπευθύνου επεξεργασίας με τον οποίο συνάπτει σχετική σύμβαση.

γ) Ο πληροφορικός εξοπλισμός πρέπει να είναι εγκατεστημένος σε απομονωμένο χώρο με ελεγχόμενη πρόσβαση και να διαθέτει όρτα ασφαλείας, κλιματισμό, πυρανίχνευση-πυρασφάλεια, ανιχνευτές υγρασίας και πλημμύρας.

δ) Η πληροφοριακή υποδομή που θα χρησιμοποιηθεί για την ψηφιοποίηση των φακέλων ασθενών δεν θα πρέπει να είναι προσβάσιμη από το διαδίκτυο ή να έχει σύνδεση με το διαδίκτυο.

ε) Θα πρέπει να προβλέπεται ορθή διαχείριση των χρηστών για την απόδοση δικαιωμάτων πρόσβασης στα δεδομένα, ούτως ώστε οι χρήστες να έχουν πρόσβαση αποκλειστικά στα δεδομένα που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της εργασίας τους.

στ) Οι σταθμοί εργασίας όπου γίνεται επεξεργασία δεδομένων πρέπει να είναι ρυθμισμένοι κατάλληλα ώστε να μην επιτρέπονται ενέργειες απλών χρηστών οι οποίες επηρεάζουν τη συνολική τους διαμόρφωση (π.χ. απενεργοποίηση προγραμμάτων προστασίας από ιούς, εγκατάσταση νέων προγραμμάτων ή αλλαγή ρυθμίσεων υπαρχόντων κ.λπ.), ενώ επίσης, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η εξαγωγή δεδομένων, είτε έντυπα (π.χ. μέσω εκτυπώσεων) είτε ηλεκτρονικά, όπως με τη χρήση αποσπώμενων μέσων (π.χ. USB, CD/DVD) - εκτός αν υπάρχει έγκριση από τον υπεύθυνο ασφαλείας (ή άλλης μορφής έγκριση, μέσω διαδικασίας που προβλέπεται στην πολιτική ασφάλειας).

ζ) Θα πρέπει να ενεργοποιείται η τήρηση αρχείων καταγραφής (log files), τόσο σε επίπεδο ενεργειών χρηστών όσο και σε επίπεδο συστημάτων. Θα πρέπει επίσης να πραγματοποιείται τακτικός έλεγχος, ειδικά των ενεργειών των χρηστών επί των δεδομένων που αφορούν στην ψηφιοποίηση, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται αν κάθε πρόσβαση ή γενικότερα ενέργεια είναι εξουσιοδοτημένη (Γ/ΕΞ/1619-1/30-04-2015).

3.3.4. Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρηματικής Ευφυΐας ΕΣΥ

Η Αρχή γνωμοδότησε (γνωμοδότηση 3/2015) επί του σχεδίου διάταξης νόμου του Υπουργείου Υγείας σχετικά με την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Επιχειρηματικής Ευφυΐας ΕΣΥ.

Η Αρχή έκρινε ότι η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων υγείας από το Υπουργείο Υγείας μπορεί να πραγματοποιηθεί βάσει του άρθρου 7 παρ. 2 περ. ε' υποπεριπτώσεις γγ και δδ του Ν. 2472/1997, η οποία επιτρέπει την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, μετά από άδεια της Αρχής, εφόσον «η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είτε δδ) για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών». Λαμβάνοντας υπόψη την κρισιμότητα των προσωπικών δεδομένων (ευαίσθητα δεδομένα υγείας), καθώς και το γεγονός ότι η επεξεργασία αφορά σε ένα πολύ μεγάλο αριθμό υποκειμένων, η απαιτούμενη άδεια της Αρχής πρέπει να θέτει ειδικούς όρους και προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της επεξεργασίας, ιδίως σύμφωνα με τα άρθρα 4 (χαρακτηριστικά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και 10 (απόρρητο και ασφάλεια της επεξεργασίας) του Ν. 2472/1997.

Στο σχέδιο νόμου προβλέπονται επιμέρους σκοποί επεξεργασίας, οι οποίοι περιλαμβάνουν την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας, την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της λειτουργίας των μονάδων υγείας του ΕΣΥ και της στελέχωσης και κατανομής του ανθρώπινου δυναμικού αλλά και των υπόλοιπων εποπτευόμενων από το Υπουργείο Υγείας φορέων, καθώς και την παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας και τον έλεγχο δαπανών υγείας. Οι ανωτέρω επιμέρους σκοποί εντάσσονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας ως επιτελικού, συντονιστικού και ελεγκτικού οργάνου για τη χάραξη της γενικότερης πολιτικής υγείας σε εθνικό επίπεδο και τον προγραμματισμό των επιμέρους δράσεων στον τομέα αυτόν.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση όμως πρόκειται για μια περαιτέρω επεξεργασία που πραγματοποιείται μέσω του Συστήματος διαχείρισης και επιχειρηματικής ευφυΐας ΕΣΥ, η οποία έγκειται στην ηλεκτρονική διαβίβαση από τις μονάδες υγείας και τις ΥΠΕ, την ηλεκτρονική συλλογή από το Υπουργείο και την περαιτέρω επεξεργασία για τους ανωτέρω αναφερόμενους επιμέρους σκοπούς για την οποία απαιτείται ειδική προηγούμενη άδεια της Αρχής για συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας.

Όπως γίνεται σαφές από το σχέδιο Εισηγητικής Έκθεσης, η μεγάλη κλίμακα αυτή επεξεργασία δικαιολογεί-

ται από την έλλειψη ενός ευρέως φάσματος αξιόπιστων και άμεσα αξιοποιήσιμων πληροφοριών, η οποία δεν επιτρέπει στο Υπουργείο να σχεδιάσει και να υλοποιήσει στοχευμένες πολιτικές υγείας προς όφελος του δημοσίου συμφέροντος. Όπως αναφέρεται, οι σχετικές πληροφορίες βρίσκονται σήμερα κατακερματισμένες σε διάφορους εποπτευόμενους από το Υπουργείο Υγείας φορείς και υπάρχει ανάγκη να ενσωματωθούν σε μια ενιαία κωδικοποιημένη βάση δεδομένων ώστε να είναι εφικτή η αποτελεσματικότερη διαχείριση τους.

Στο κρινόμενο σχέδιο νομοθετικής διάταξης φαίνεται ότι καταρχήν πληρούνται οι ανωτέρω αναφερόμενες προϋποθέσεις, καθόσον

α) η περιγραφόμενη επεξεργασία συνάδει με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου,

β) περιγράφονται επαρκώς οι σκοποί της επεξεργασίας, τα βασικά χαρακτηριστικά της, οι επιμέρους αρμόδιες γενικές διευθύνσεις που επεξεργάζονται τα δεδομένα που θα συλλέγονται για λογαριασμό του υπευθύνου επεξεργασίας, τα συγκεκριμένα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είναι αναγκαία να τύχουν επεξεργασίας, ιδιαίτερα δε τα ευαίσθητα δεδομένα, ο χρόνος τήρησης των δεδομένων, οι αποδέκτες των δεδομένων και παρέχεται ειδικώς η αναγκαία νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση ειδικότερων, τεχνικών ή λεπτομερειακών θεμάτων.

Παρ' όλα αυτά στο σχέδιο νόμου δεν ήταν σαφές ποιες συγκεκριμένες κατηγορίες συλλεγόμενων δεδομένων από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 2 του σχεδίου απαιτείται να επεξεργάζεται καθεμία από τις αρμόδιες γενικές διευθύνσεις. Το στοιχείο αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να εκδοθούν οι αντίστοιχες άδειες ευαίσθητων δεδομένων, δεν είναι όμως απαραίτητο να αναφέρεται στη διάταξη νόμου, καθώς μπορεί να αποτελεί αντικείμενο ρύθμισης της υπουργικής απόφασης η έκδοση της οποίας προβλέπεται στο σχέδιο νόμου.

Από το σχέδιο διάταξης σε συνδυασμό με την αιτιολογική έκθεση προκύπτει ότι δεν συλλέγονται ονομαστικά στοιχεία ή άλλα μοναδικά αναγνωριστικά, αλλά δεδομένα τα οποία είτε αποστέλλονται κωδικοποιημένα από την πηγή τους (μονάδες υγείας και ΥΠΕ), όταν πρόκειται για αναλυτικά στοιχεία, είτε πρόκειται για συγκεντρωτικά στοιχεία. Ως εκ τούτου, εφόσον παρεμποδίζεται η εξακρίβωση της ταυτότητας των υποκειμένων, και λαμβάνοντας υπόψη ότι προς τούτο η Αρχή επιφυλάχθηκε να θέσει ειδικότερες προϋποθέσεις κατά την έκδοση της απαιτούμενης άδειας επεξεργασίας, κρίθηκε καταρχήν ότι πληρούται η αρχή της αναλογικότητας του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997.

Στην παρ. 4 του σχεδίου που αναφέρεται στον υπεύθυνο επεξεργασίας, η Αρχή έκρινε ότι πρέπει να αναφέρεται ότι υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το Υπουργείο Υγείας και όχι καθεμία αρμόδια γενική διεύθυνση ξεχωριστά, καθώς σε αυτό τηρείται το σύνολο των δεδομένων και οι επιμέρους γενικές διευθύνσεις τελούν υπό την εποπτεία του.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κωδικοποίηση των δεδομένων δεν συνεπάγεται, καταρχήν, την ανωνυμοποίησή τους, η Αρχή πρότεινε τη συμπλήρωση του εδ. 10 του

σχεδίου νόμου, όπου προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης, με αναφορά στη χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης. Δεδομένου ότι η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση θα ορίσει στη λεπτομέρεια τους τα μέτρα ασφάλειας, προτάθηκε στο εδ. 7 του σχεδίου νόμου να υπάρχει μια γενικότερη αναφορά στη χρήση της κωδικοποίησης και στο σκοπό αυτής, και όχι στην τεχνική υλοποίησης της, η οποία προτάθηκε να περιγραφεί αναλυτικά στην προβλεπόμενη υπουργική απόφαση.

Όσον αφορά τα αναφερόμενα στο σχέδιο αιτιολογικής έκθεσης που περιγράφουν ειδικά τον τρόπο κωδικοποίησης του ΑΜΚΑ, η Αρχή επιφυλάχθηκε να γνωμοδοτήσει σχετικά με το ειδικό αυτό θέμα, όταν θα υποβληθεί προς γνωμοδότηση το σχέδιο της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης στο οποίο θα περιλαμβάνεται η περιγραφή των οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων, καθώς και των τεχνικών ανωνυμοποίησης.

Η Αρχή έκρινε ότι το Υπουργείο Υγείας θα πρέπει να υποβάλει γνωστοποίηση για την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και να υποβάλει το σχέδιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 13Α του Ν. 3370/2005 απόφασης του Υπουργού Υγείας προκειμένου να είναι σε θέση η Αρχή να προχωρήσει στην έκδοση της σχετικής άδειας.

3.3.5. Αρχείο Εθνικού Μητρώου Εθελοντών Αιμοδοτών

Η Αρχή χορήγησε, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 παρ. 2 στοιχ. α' και ε' περ. γγ του Ν. 2472/1997, στο Υπουργείο Υγείας και στο Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (ΕΚΕΑ), ως υπευθύνους επεξεργασίας από κοινού, άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση των σκοπών της σύστασης και λειτουργίας του Εθνικού Μητρώου Εθελοντών Αιμοδοτών, όπως αυτοί καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία. Επίσης, η Αρχή αποφάσισε ότι θέση εκτελούντων την επεξεργασία για το Εθνικό Μητρώο Εθελοντών Αιμοδοτών υπέχουν από κοινού: (α) η εταιρεία Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ ΑΕ), και (β) τα νοσοκομεία της χώρας, οι αρμόδιες υπηρεσίες των οποίων συνδέονται στο κεντρικό πληροφοριακό σύστημα του Εθνικού Μητρώου Εθελοντών Αιμοδοτών. Η σχετική άδεια περιλαμβάνει τους όρους και τις προϋποθέσεις, που πρέπει να τηρεί κάθε υπεύθυνος επεξεργασίας και κάθε εκτελών την επεξεργασία για τη νόμιμη σύσταση και λειτουργία του Εθνικού Μητρώου Εθελοντών Αιμοδοτών (ΓΝ/ΕΞ/2622/20-11-2015).

3.4. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

3.4.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία - Περιστατικά παραβίασης δεδομένων

Με την απόφαση 129/2015, η Αρχή έκρινε ότι δεν συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η χορήγηση βεβαιώσεων ενσήμων του ασφαλισμένου στους αντιδίκους για το σκοπό της δικαστικής χρήσης. Περαιτέρω, η Αρχή παρέσχε άδεια στο ΙΚΑ για χορήγηση δεδομένων υγείας σε τρίτο για δικαστική χρήση (εργατικό ατύχημα). Στη συγκεκριμένη υπόθεση, εταίροι ομόρρυθμης εταιρείας ζήτησαν με την ιδιότητα του τρίτου τη χορήγηση απλών (ένσημα) και ευαίσθητων δεδομένων (δεδομένα

υγείας) που αφορούν σε εργαζόμενο και τα οποία τηρούνται στα αρχεία του ΙΚΑ για δικαστική χρήση. Σύμφωνα με την Αρχή, ο προβαλλόμενος σκοπός επεξεργασίας συνάδει καταρχήν με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, όσον αφορά την επεξεργασία των απλών και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, αντίστοιχα. Ωστόσο, όσον αφορά την αιτούμενη βεβαίωση για τα αποδεικνύοντα την ασφάλιση στο ΙΚΑ ένσημα του εργαζομένου δεν πληρούται η αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, καθώς από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης δεν προκύπτει ότι υπάρχει αμφισβήτηση σχετικά με την ασφαλιστική ικανότητα του εργαζομένου, δεν προβάλλεται κάποιος σχετικός ισχυρισμός και, τέλος, το στοιχείο αυτό δεν συνδέεται με την απόδειξη και ανταπόδειξη των ανωτέρω ισχυρισμών. Αντίθετα, όσον αφορά τη χορήγηση αντιγράφων των αποφάσεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αναφορικά με το ποσοστό και το είδος αναπηρίας του ασφαλισμένου από το 2007 έως σήμερα, πληρούται η αρχή της αναλογικότητας των δεδομένων, καθόσον το στοιχείο αυτό τυγχάνει πρόσφορο για την απόδειξη του ισχυρισμού των εναγομένων περί του ότι οι επικαλούμενες από τον ενάγοντα ως απότοκες του εργατικού ατυχήματος βλάβες της υγείας του προϋφίσταντο του ατυχήματος.

Η Αρχή, κατόπιν προσφυγής δημοσίου προσώπου, το οποίο κατήγγειλε ότι σε δυο συγκεκριμένα δημοσιεύματα εφημερίδας περιελήφθησαν έγγραφα από τον προσωπικό του φάκελο που τηρείται στο ασφαλιστικό του ταμείο, επέβαλε την προβλεπόμενη στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 κύρωση της προειδοποίησης στο ασφαλιστικό ταμείο α) να ενημερώνει κάθε φορά τα υποκείμενα των δεδομένων πριν από την ανακοίνωση των προσωπικών τους δεδομένων στο εποπτεύον Υπουργείο ή σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, και β) να λάβει αποτελεσματικότερα μέτρα σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων που τηρεί στο αρχείο του, ώστε να αποφευχθούν παρόμοια περιστατικά διαρροής εγγράφων ασφαλισμένων στο μέλλον. Επίσης, η Αρχή έκρινε ότι η δημοσίευση προσωπικών δεδομένων του δημοσίου προσώπου σε εφημερίδα δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση του δικαιώματος του Τύπου να ασκήσει δημόσιο έλεγχο και κριτική -ρόλος «public watchdog» κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ- (απόφαση 16/2015).

3.4.2. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ΟΑΕΔ

Η Αρχή δέχθηκε, κατά το έτος 2015, μικρό αριθμό ερωτημάτων με τα οποία ερωτάται αν νομιμοποιείται ο ΟΑΕΔ να χορηγήσει σε τρίτο-εργοδότη πληροφορίες σχετικά με την ενδεχόμενη εγγραφή προσώπου στα μητρώα ανέργων του οργανισμού για το σκοπό της αντίκρουσης αγωγής. Πάνια θέση της Αρχής στις περιπτώσεις αυτές είναι ότι: (α) Δικαιούται ο υπεrhήμερος εργοδότης να λάβει από τον ΟΑΕΔ για καθέναν από τους ενδιαφερόμενους πρώην εργαζομένους του, οι οποίοι διεκδικούν από αυτόν μισθούς υπερημερίας για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, απλά προσωπικά δεδομένα

που ενδεχομένως τηρούνται στο αρχείο του οργανισμού, στη βάση αναγγελιών πρόσληψης, που τους έχουν υποβληθεί και ιδίως το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του συγκεκριμένου εργοδότη, το χρόνο και τη συγκεκριμένη απασχόληση, καθώς και τις συγκεκριμένες αποδοχές που αναλογούν στην απασχόληση αυτή. Η διαβίβαση των στοιχείων αυτών επιτρέπεται αποκλειστικά για τον προβαλλόμενο από τον εργοδότη σκοπό της προβολής της ένστασης των αλλαχού κερδηθέντων, κατά το άρθρο 656 εδ. β' ΑΚ ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων, (β) Αντίθετα, ο εργοδότης δεν δικαιούται να λάβει από τον ΟΑΕΔ πληροφορίες σχετικά με την καταβολή επιδομάτων ανεργίας ή άλλων κοινωνικών βοηθημάτων στους πρώην εργαζομένους του, για το μετά την καταγγελία της εργασιακής τους σχέσης διάστημα, γιατί τα επιδόματα αυτά δεν συνιστούν ωφέλεια κατά την έννοια του άρθρου 656 εδ. β' ΑΚ, και ως εκ τούτου ο εργοδότης δεν μπορεί να αφαιρέσει από τους μισθούς υπερημερίας, για δικό του όφελος, τις κοινωνικές αυτές παροχές. Για να είναι ορισμένο το σχετικό αίτημα πρέπει οι ανωτέρω προϋποθέσεις να προκύπτουν από το σχετικό δικόγραφο που ο ΟΑΕΔ πρέπει να προσκομίζει στην Αρχή (Γ/ΕΞ/2949/25-05-2015 και Γ/ΕΞ/2951/25-05-2015).

Εξάλλου, η Αρχή έκρινε, με την απόφαση της 118/2015, μεταξύ άλλων, ότι η διαβίβαση σε αιτούντα τρίτο από ΟΑΕΔ ΚΠΑ2, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πληροφοριών σχετικά με ενδεχόμενη εγγραφή του αντιδίκου του στα μητρώα ανέργων του Οργανισμού κατά τους θερινούς μήνες των ετών 2010 έως και 2012, είναι δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο από τον αιτούντα σκοπό επεξεργασίας (υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίων), καθόσον, όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις 45/2011 και 47/2011), αντιβαίνει καταρχήν στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 η διαβίβαση από τον ΟΑΕΔ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, σε αιτούντα τρίτο πληροφοριών για την εγγραφή του υποκειμένου στα μητρώα του ΟΑΕΔ ως ανέργου, για το σκοπό της αντίκρουσης των ισχυρισμών ότι ο αιτών και το υποκείμενο συνδέονταν με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Και τούτο, διότι η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ ούτε δύναται να αποκλείσει την ύπαρξη σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας που να τον συνδέει με συγκεκριμένο εργοδότη ούτε επιδρά στο κύρος της εν λόγω σχέσης εργασίας, αλλά δύναται μόνο να επισύρει -ενδεχομένως- διοικητικές ή άλλες κυρώσεις σε βάρος του εν λόγω προσώπου, εφόσον συνεχίσει να λαμβάνει από τον ΟΑΕΔ κοινωνικές παροχές ως άνεργος, ενώ στην πραγματικότητα εργάζεται και λαμβάνει μισθό ως αντιπαροχή της εργασίας του (βλ. αποφάσεις της Αρχής 1/2009, 87/2009 και 2/2010). Η εγγραφή ενός προσώπου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ μπορεί να είναι πρόσφορο μέσο για την απόδειξη της ύπαρξης ή ανυπαρξίας σχέσης (εξαρτημένης ή ανεξάρτητης) εργασίας μεταξύ του αιτούντος τρίτου και του υποκειμένου των δεδομένων, μόνο στις περιπτώσεις που ο τρίτος ή το υποκείμενο των δεδομένων υποστηρίζουν ότι η εγγραφή του υποκειμένου ως ανέργου στα σχετικά μητρώα του ΟΑΕΔ συνιστά προϋπόθεση της πρόσληψης

του από τον φερόμενο ως εργοδότη του, όπως όταν η πρόσληψη αυτή διενεργήθηκε στο πλαίσιο εκτέλεσης ειδικού προγράμματος του ΟΑΕΔ για την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (βλ. απόφαση της Αρχής 2/2010).

Με την ίδια απόφαση η Αρχή απεφάνθη ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δύναται, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, να εξετάσει τη διαβίβαση στον αιτούντα τρίτο βεβαίωσης, σχετικά με ενδεχόμενη απασχόληση του αντιδίκου του σε οποιοδήποτε εργοδότη κατά τους θερινούς μήνες των ετών 2010 έως και 2012, για το σκοπό της υπεράσπισης δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίων, καθόσον πρόκειται για απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του αντιδίκου του, υποχρεούμενο να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων, πριν από τη διαβίβαση των δεδομένων.

Σε σχέση με τον μικρό αριθμό υποθέσεων επεξεργασίας δεδομένων από τον ΟΑΕΔ που αντιμετώπισε η Αρχή κατά το έτος 2015, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, όπως αναφερόταν στην Ετήσια Έκθεση της για το έτος 2014 (βλ. σελ. 74), σε συνέχεια πληθώρας εγγράφων της Αρχής επί σχετικών ερωτημάτων, ο ΟΑΕΔ κοινοποίησε στην Αρχή τη με αριθμ. 23169/18-03-2014 Εγκύκλιο της Διοίκησης του σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες του Οργανισμού, η οποία καταρτίστηκε από τη Νομική Υπηρεσία του ΟΑΕΔ σε συνεργασία με την Αρχή, κοινοποιήθηκε σε όλες τις κατά τόπους υπηρεσίες του ΟΑΕΔ και περιλαμβάνει σαφείς οδηγίες προς τις υπηρεσίες αυτές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα -και, ιδίως, τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτους- με σκοπό την προσήκουσα και ομοιόμορφη εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Ν. 2472/1997 και τη σχετική νομολογία της Αρχής. Συνεπώς, οι κατά τόπους υπηρεσίες του ΟΑΕΔ οφείλουν να διενεργούν τις κρίσιμες επεξεργασίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα μετά διαλαμβανόμενα στην Εγκύκλιο αυτή και να ικανοποιούν ή απορρίπτουν, ανάλογα, τις αιτήσεις διαβίβασης των ζητούμενων από αιτούντες τρίτους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να διαβιβάζουν τις σχετικές αιτήσεις προς την Αρχή.

3.5. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Με την απόφαση 30/2015, το Τμήμα της Αρχής παρέπεμψε, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 5α του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής, στην Ολομέλεια το ζήτημα εάν ο αναφερόμενος στο σκεπτικό της απόφασης αυτής επίμαχος όρος της ασφαλιστικής σύμβασης του υποκειμένου των δεδομένων με την εταιρεία ING, καθώς επίσης και άλλοι παρεμφερείς όροι, πληρούν όντως τις προϋποθέσεις της ελεύθερης, ρητής, εν πλήρη επιγνώσει και αδιαμφισβήτητης συγκατάθεσης του ιδίου, ως υποκειμένου των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων, προς επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων, ως και αν τυγχάνει νόμιμη η εν συνεχεία παρασχεθείσα εξουσιοδότηση στην ως άνω εταιρεία, με το αναφερόμενο στο σκεπτικό περιεχόμενο. Και τούτο, διότι ως προς το ζήτημα αυτό υφίσταται κυμαινόμενη νομολογία, τόσο του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Αρείου Πάγου (βλ. ΣτΕ 3775/2012 και ΑΠ 2100/2009) όσο και της Αρχής (βλ. σχετικά τις αποφάσεις της Αρχής 2/2004, 66/2005, 46/2011, 78/2012, 45/2013, 49/2014,

50/2014 και 89/2014). Επίσης, το ζήτημα τούτο τυγχάνει γενικότερου ενδιαφέροντος.

Στη συνέχεια, η Ολομέλεια της Αρχής, με την απόφαση της 92/2015, απεφάνθη, μεταξύ άλλων, ότι παρέλκει η εξέταση του γενικότερου ζητήματος για το οποίο παρέπεμψε στην Ολομέλεια το Τμήμα, καθώς παραιτήθηκε η αιτούσα εταιρεία ING του αρχικού αιτήματος.

Με την απόφαση 59/2015 η Αρχή παρέσχε άδεια σε ασφαλιστική εταιρεία για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων του ασφαλισμένου σε άλλη ασφαλιστική εταιρεία για το σκοπό της δικαστικής χρήσης, και συγκεκριμένα προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να αντικρούσει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που έχει ασκήσει σε βάρος της ο ασφαλισμένος ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

3.6. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οι ακόλουθες παράγραφοι αναφέρονται συνοπτικά σε υπόθεση παράνομης συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την αποστολή αζητήτης προωθητικής επικοινωνίας από εκδοτικό οίκο, σε υπόθεση εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης και μη λήψης επαρκών μέτρων ασφαλείας του πληροφοριακού συστήματος από εταιρεία, στη μη αποτελεσματική ανωνυμοποίηση προσωπικών δεδομένων κατά τη δημιουργία αρχείου από φαρμακευτική εταιρεία, καθώς και στην ανανέωση της άδειας της βάσης νομικών δεδομένων «ΝΟΜΟΣ».

Παράνομη συλλογή διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Υποβλήθηκαν στην Αρχή πολλές καταγγελίες σχετικά με την αποστολή αζητήτων μηνυμάτων ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam) προς φυσικά και νομικά πρόσωπα από συγκεκριμένες ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Από τα στοιχεία που συγκέντρωσαν οι εντεταλμένοι ελεγκτές της Αρχής, κατά τον έλεγχο που διενήργησαν σε συνεργασία με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, προέκυψε ότι οι ηλεκτρονικές διευθύνσεις ανήκουν στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΙΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ» και το διακριτικό τίτλο «ΙΑΝΟΣ ΑΕ», η οποία εκδίδει και την εβδομαδιαία οικονομική εφημερίδα Οικονομία. Τα προγράμματα συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είχαν ρυθμιστεί κατά τρόπο ώστε να προβαίνουν σε αδιάκριτη και μαζική συλλογή των διευθύνσεων, που ανευρίσκονται σε συγκεκριμένους διαδικτυακούς τόπους για τον απώτερο σκοπό της αποστολής αζητήτης επικοινωνίας, κατά παράβαση του Ν. 2472/1997. Με την υπ' αριθμ. 38/2015 απόφαση της, η Αρχή επέβαλε στην εταιρεία «ΙΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ», ως υπεύθυνο επεξεργασίας, χρηματικό πρόστιμο τριάντα χιλιάδων ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη τη συγκέντρωση, για το σκοπό της αποστολής αζητήτης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού ηλεκτρονικών διευθύνσεων. Επίσης, η Αρχή επέβαλε την κύρωση της καταστροφής των ηλεκτρονικών διευθύνσεων των ενδιαφερομένων φυσικών και νομικών προσώπων, που είχαν συλλέγει παρανόμως από την εταιρεία, καθόσον πρόκειται για ιδιαίτερα σοβαρή παράβαση των διατάξεων του Ν. 2472/1997 (βλ. σχετικά και ενότητα 3.7. Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες).

Σύστημα βιντεοεπιτήρησης και ελλιπή μέτρα ασφαλείας του πληροφοριακού συστήματος εταιρείας

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή-καταγγελία από εργαζόμενη κατά της τότε εργοδότης της εταιρείας σχετικά με την τοποθέτηση κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης στους χώρους της επιχείρησης και την εγκατάσταση κατασκοπευτικού λογισμικού στον ηλεκτρονικό υπολογιστή που της είχε παραχωρηθεί από την εταιρεία για την παροχή της εργασίας της. Διαπιστώθηκαν, μετά από επιτόπιο έλεγχο, παραβάσεις του Ν. 2472/1997, ειδικότερα, ότι η εν λόγω εταιρεία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, είχε εγκαταστήσει και λειτουργούσε στους χώρους της κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, το οποίο είχε παραλείψει να γνωστοποιήσει στην Αρχή και ότι είχε παραλείψει να λάβει επαρκή μέτρα ασφάλειας του πληροφοριακού της συστήματος, όπως χρήση μηχανισμών αυθεντικοποίησης για τοπική και δικτυακή πρόσβαση καθώς και μηχανισμών αποτροπής εγκατάστασης κατασκοπευτικού/επιβλαβούς λογισμικού στους σταθμούς εργασίας. Με την υπ' αριθμ. 136/2015 απόφαση της, η Αρχή επέβαλε στην εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, τη διοικητική κύρωση του προστίμου τριών χιλιάδων ευρώ για διαπιστωθείσες παραβάσεις του Ν. 2472/1997, καθώς και προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης, προκειμένου να ακολουθηθεί τις επιταγές της οδηγίας 1/2011 για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης και να λάβει κατ' ελάχιστον τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα ασφάλειας, τα οποία περιλαμβάνονται στο επισυναπτόμενο στη απόφαση παράρτημα (βλ. σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης και την ενότητα 3.10).

Μη αποτελεσματική ανωνυμοποίηση

Η Αρχή εξέτασε αίτηση εταιρείας για την έκδοση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα, αναφορικά με τη συλλογή δεδομένων πωλήσεων φαρμάκων από φαρμακεία, στα οποία θα περιλαμβάνεται και ένας μοναδικός κωδικός για κάθε ασθενή, ο οποίος θα προκύπτει με μη αναστρέψιμο μετασχηματισμό του Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) αυτού, μέσω κρυπτογραφικής συνάρτησης κατακερματισμού (hash function). Η Αρχή με το ΓΝ/ΕΞ/104/21-1-2015 απαντητικό της έγγραφο έκρινε πως η ως άνω τεχνική δεν καθιστά τα δεδομένα ανώνυμα και πως για τη συλλογή και την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων δεν έχει εφαρμογή η εξαίρεση του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. στ' του Ν. 2472/1997, αφού η επεξεργασία δεν γίνεται για αποκλειστικά ερευνητικούς και επιστημονικούς σκοπούς και, συνεπώς, η μόνη νομική βάση για την έκδοση άδειας από την Αρχή θα ήταν η έγγραφη ελεύθερη, ρητή και ειδική συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων, εφόσον έχει προηγηθεί ενημέρωσή τους για τα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας και έχει εξασφαλιστεί τρόπος με τον οποίο οι ασθενείς θα μπορούν να ασκούν προς την εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/1997.

Ανανέωση άδειας της βάσης νομικών δεδομένων «ΝΟΜΟΣ»

Η Αρχή με το ΓΝ/ΕΞ/827/6-4-2015 έγγραφο της ανανέωσε την άδεια τήρησης αρχείου της εταιρείας Intrasoft

International AE/NOMOS, κατόπιν τροποποίησης της εταιρικής μορφής της από «ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ», με σκοπό επεξεργασίας την παροχή άμεσης επιστημονικής νομικής πληροφόρησης, εφόσον πριν από την καταχώριση των αποφάσεων στη βάση νομικών δεδομένων «ΝΟΜΟΣ» έχει γίνει προηγουμένως ανωνυμοποίηση των στοιχείων των διαδίκων και των λοιπών φυσικών προσώπων που αναφέρονται στην απόφαση, εξαιρουμένων των πληρεξούσιων δικηγόρων και των φυσικών προσώπων που αποτελούν τη σύνθεση των δικαστηρίων.

Στη συνέχεια περιλαμβάνονται υποενότητες που αναφέρονται σε θέματα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων από τράπεζες, σχετικά με την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, σε θέματα εταιριών ενημέρωσης οφειλετών, ενημέρωσης δια του Τύπου, σε περιστατικό παραβίασης δεδομένων, στην εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου στην κινητή τηλεφωνία, σε υπηρεσιών διαδικτύου-νέων τεχνολογιών, στη δημοσιοποίηση γενετικών τόπων υποκειμένου σε ιστοσελίδα, στη διενέργεια ελέγχων εμπορικών εταιριών και στη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.6.1. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων από τράπεζες

Υποβλήθηκε στην Αρχή καταγγελία αναφορικά με την ασφάλεια της διαδικτυακής υπηρεσίας «Winbank for cards» της Τράπεζας Πειραιώς. Συγκεκριμένα, για την εν λόγω υπηρεσία, αν ο επισκέπτης της σχετικής ιστοσελίδας εισαγάγει τα στοιχεία μιας πιστωτικής κάρτας που έχει χορηγήσει η Τράπεζα σε κάποιον πελάτη της, καθώς επίσης και την ημερομηνία γέννησης του κατόχου αυτής της κάρτας, θα μπορούσε να λάβει πληροφορίες περί των κινήσεων της κάρτας (αγορές/χρεώσεις και πληρωμές), χωρίς να είναι σε εφαρμογή άλλος μηχανισμός αυθεντικοποίησης του χρήστη. Η εν λόγω υπηρεσία αποσκοπούσε στην αμεσότερη πληροφόρηση των πελατών-κατόχων πιστωτικών καρτών που δεν επιθυμούσαν να είναι εγγεγραμμένοι χρήστες στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής τραπεζικής σχετικά με την κίνηση των καρτών τους και ήταν διαθέσιμη για οποιονδήποτε κάτοχο πιστωτικής κάρτας, εκτός αν ο ίδιος δήλωσε ρητώς ότι δεν την επιθυμεί (σύστημα "opt-out").

Στην προκειμένη περίπτωση, με την με αριθμ. 39/2015 απόφαση κρίθηκε από την Αρχή ότι η εν λόγω επεξεργασία δεν μπορεί να εκληφθεί ως απολύτως απαραίτητη στο πλαίσιο των συμβατικών σχέσεων μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και των υποκειμένων των δεδομένων ώστε να τύχει εφαρμογής η εξαίρεση του αρ. 5 παρ. 2 στοιχ. α) του Ν. 2472/1997, αλλά θα πρέπει να παρέχεται σε κάθε πελάτη του υπευθύνου επεξεργασίας μόνο κατόπιν συγκατάθεσης του, μετά από επαρκή και σαφή ενημέρωση.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κάλεσε την Τράπεζα Πειραιώς:

α) Να διασφαλίσει ότι, για τους νέους πελάτες-κατόχους πιστωτικών καρτών, η υπηρεσία «Winbank for cards» θα παρέχεται μόνο εφόσον δηλώσουν ρητώς και ειδικώς ότι την επιθυμούν, αφού προηγουμένως ενημέ-

ρωθούν για τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής. Η δήλωση συγκατάθεσης θα πρέπει να παρέχεται από τους πελάτες, με φυσική τους παρουσία, σε κατάσταση της Τράπεζας ή ηλεκτρονικά, με τρόπο τέτοιο που να διασφαλίζεται η πιστοποίηση της ταυτότητας του αιτούντος, β) Να φροντίσει αμελλητί, για τους νυν πελάτες-κατόχους πιστωτικών καρτών της Τράπεζας, που δεν έχουν δηλώσει την αντίρρηση τους για την εν λόγω υπηρεσία, να υπάρξει ατομική ενημέρωση σχετικά με την υπηρεσία «Winbank for cards», στην οποία ενημέρωση θα αναφέρεται ότι η υπηρεσία είναι ήδη ενεργή, θα περιγράφονται τα χαρακτηριστικά αυτής αλλά και ο τρόπος με τον οποίο μπορεί κάποιος να ζητήσει τη διακοπή της. γ) Να τροποποιήσει, εντός τριών μηνών, την υπηρεσία ως προς τα μέτρα ασφάλειας αυτής, έτσι ώστε να υλοποιείται στο πλαίσιο αυτής ισχυρός μηχανισμός αυθεντικοποίησης των χρηστών της, όπως είναι ο κωδικός πρόσβασης (συνθηματικό) από τον κάθε χρήστη, κατά τρόπο τέτοιο ώστε αυτό να είναι εις γνώσιν μόνο του ιδίου, δ) Να διασφαλίζει ότι, για κάθε τυχόν μελλοντική τροποποίηση της εν λόγω υπηρεσίας, θα παρέχεται πρόσφορη σχετική ενημέρωση στους χρήστες αυτής.

Με την υπ' αριθμ. 42/2015 απόφασή της, η Αρχή απέρριψε δυο αιτήσεις θεραπείας που υποβλήθηκαν κατά της απόφασης 154/2013, καθώς έκρινε ότι οι αιτούντες δεν επικαλούνται ούτε προσκομίζουν για την υποστήριξη των ισχυρισμών τους νέα στοιχεία ικανά να κλονίσουν την κρίση της Αρχής. Αναφορικά με την πρώτη αίτηση θεραπείας που υπέβαλε η πρώτη αιτούσα, επισημάνθηκε ότι οι δικαστικές αποφάσεις που επικαλείται και προσκομίζει η αιτούσα δεν είναι τελεσίδικες, ότι το ζήτημα του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997 με βάση την έννοια της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας έχει ήδη συζητηθεί, εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την προσβαλλόμενη απόφαση. Αναφορικά με τη δεύτερη αίτηση θεραπείας, επισημάνθηκε ότι τόσο η κρίση περί της νομιμότητας επεξεργασίας της καθ' ου εταιρείας, όσο και οι λόγοι επιβολής του προστίμου σε βάρος της αναλύονται διεξοδικά στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η έκθεση γραφολογικής γνωμοδότησης δεν μπορεί να εκτιμηθεί από την Αρχή ούτε να συναχθούν εξ αυτής συμπεράσματα, αλλά από το ποινικό δικαστήριο, ενώπιον του οποίου εκκρεμεί σχετική υπόθεση, καθώς και ότι τόσο το ζήτημα της αρμοδιότητας της Αρχής σχετικά με τα αρχεία που τηρούνται για τις ανάγκες της ποινικής δικαιοσύνης όσο και του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997 με βάση την έννοια της προσωπικής/οικιακής δραστηριότητας έχει ήδη συζητηθεί, εξεταστεί και κριθεί διεξοδικά με την προσβαλλόμενη απόφαση.

Η εταιρεία με την επωνυμία «Α2Ζ Συστήματα Πληροφορικής ΑΕ» άσκησε αίτηση θεραπείας κατά του υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/414/23-01-2015 εγγράφου της Αρχής, με το οποίο απέρριψε τις δύο προσφυγές της λόγω αναρμοδιότητας, με την αιτιολογία ότι πληροφορίες αναφερόμενες σε νομικά πρόσωπα δεν αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζεται σχετικά με την επεξεργασία αυτών ο Ν. 2472/1997. Η Αρχή μετά από εξέταση της υπόθεσης, εξέδωσε την με αριθμ. 61/2015 απόφαση της με την οποία ενέμεινε

στο ανωτέρω έγγραφο της, κρίνοντας ότι με την αίτηση θεραπείας δεν προβάλλεται κανένα νομικό ή πραγματικό ελάττωμα της προσβαλλόμενης πράξης της Αρχής. Και τούτο διότι ο προβαλλόμενος λόγος, ότι η τράπεζα Alpha Bank δεν ανήγγειλε στην Τειρεσίας τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας, ο οποίος είχε εκδώσει την κρίσιμη επιταγή υπό την ιδιότητα του διευθύνοντος συμβούλου της εταιρείας, στηρίζεται σε υποθετική βάση, ενώπιε του ότι δεν έγινε αναγγελία στην Τειρεσίας ΑΕ και των στοιχείων του αιτούντος ως νομίμου εκπροσώπου της προσφεύγουσας και συνακόλουθα δεν υπέστη, ως πρόσωπο, βλάβη από την αναγγελία της ακάλυπτης επιταγής, πληρωτής της οποίας τύγχανε το ως άνω νομικό πρόσωπο, η οποία (βλάβη) θα στοιχειοθετούσε άμεσο και ενεστώως έννομο συμφέρον του και θα δικαιολογούσε την άσκηση της κρινόμενης αίτησης θεραπείας.

Σε άλλη περίπτωση ωστόσο αίτησης θεραπείας, κατά της απόφασης 91/2014, με την αιτίαση ότι η αναγραφή ότι πολλοί εξ αυτών των λογαριασμών που τηρούσε η ίδια ήταν κοινοί με άλλα πρόσωπα που εφέροντο στο κύκλωμα τοκογλυφίας είναι ανακριβής, καθόσον σε κανέναν από τους 24 λογαριασμούς που τηρούσε η προσφεύγουσα δεν συμμετείχε, πλην του συζύγου της, πρόσωπο που εφέρετο ως εμπλεκόμενο στο κύκλωμα τοκογλυφίας, η Αρχή προέβη σε διόρθωση της απόφασης της. Μετά από εξέταση του σχετικού φακέλου, προέκυψε ότι πράγματι το μόνο πρόσωπο από τα φερόμενα ως εμπλεκόμενα στο κύκλωμα τοκογλυφίας που ήταν συνδικαιούχος σε τραπεζικούς λογαριασμούς που τηρούσε η προσφεύγουσα ήταν ο σύζυγος της. Συνεπώς η απόφαση της Αρχής έσφαλε ως προς τούτο και διορθώθηκε με νέα απόφαση (58/2015), ανεξαρτήτως αν η επίδικη αναφορά καμία επίπτωση δεν έχει στην ουσιαστική κρίση της Αρχής για τη νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων της προσφεύγουσας από την τράπεζα.

Με την υπ' αριθμ. 48/2015 απόφαση της, η Αρχή έκρινε ότι η Citibank, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, αναζητήσε δεδομένα πιστοληπτικής ικανότητας του προσφεύγοντος που τηρούνται στο αρχείο της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ σχετικά με την πιστοληπτική του ικανότητα για παράνομο σκοπό, αφού ο προσφεύγων δεν διατηρούσε καμία συναλλακτική σχέση με τη συγκεκριμένη τράπεζα και δεν ικανοποίησε το ασκηθέν δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος. Η Αρχή έκρινε ότι η πρόσβαση της Τράπεζας στα δεδομένα του προσφεύγοντος στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, για να είναι νόμιμη, να συνάδει με τις εκ του νόμου προβλεπόμενες προϋποθέσεις και με τους σκοπούς επεξεργασίας των δεδομένων των διατραπεζικών αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Επιπροσθέτως, προέκυψε ότι η Citibank, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν έχει λάβει κατάλληλα οργανωτικά μέτρα, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 2472/1997, τόσο προς τεκμηρίωση των αναζητήσεων στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ, όσο και προς άμεσο έλεγχο και απόδειξη των νόμιμων λόγων αναζήτησης, οπότεδήποτε αυτό απαιτηθεί.

Για τους λόγους αυτούς, η Αρχή επέβαλε στη Citibank, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, α) πρόστιμο ύψους οκτώ χιλιάδων ευρώ για παράνομη επεξεργασία των δεδο-

μένων πιστοληπτικής ικανότητας του προσφεύγοντος, και β) πρόστιμο ύψους οκτώ χιλιάδων ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του προσφεύγοντος, απηύθυνε δε σύσταση στην τράπεζα να λάβει κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα σχετικά με την τεκμηρίωση των αναζητήσεων που πραγματοποιούν οι εξουσιοδοτημένοι προς τούτο υπάλληλοι της στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ.

Η Αρχή εξέτασε την προσφυγή υποκειμένου αναφορικά με παράνομη επεξεργασία προσωπικών του δεδομένων σχετικά με την πιστοληπτική του ικανότητα από την τράπεζα Eurobank και, συγκεκριμένα, αναζήτηση στοιχείων βαθμολογικής συμπεριφοράς (score) από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Κατά την εξέταση της υπόθεσης δεν αποδείχθηκε ότι η πρόσβαση της τράπεζας στο αρχείο ΣΣΧ της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και η έρευνα των στοιχείων πιστοληπτικής ικανότητας του προσφεύγοντος διενεργήθηκαν νομίμως, αφού η Τράπεζα όφειλε να είχε λάβει ειδική συγκατάθεση για τη συλλογή δεδομένων από το Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, η οποία πρέπει να είναι ξεχωριστή από τη συγκατάθεση που δίνει το υποκείμενο των δεδομένων για τους σκοπούς εκτέλεσης της σύμβασης χορήγησης πίστωσης δανείων και λοιπών τραπεζικών προϊόντων. Τέτοια όμως συγκατάθεση ούτε ισχυρίστηκε ούτε απέδειξε η τράπεζα ότι έλαβε από τον προσφεύγοντα. Επιπλέον, η Τράπεζα με την πρώτη της απάντηση, η οποία ήταν και κατ' ομολογία της αναληθής, δεν ικανοποίησε το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος, χρειάστηκε δε περίπου έξι μήνες μετά την πρώτη παρέμβαση της Αρχής προκειμένου να απαντήσει με πληρότητα και ακρίβεια σχετικά με τον σκοπό και την εξέλιξη της εν λόγω επεξεργασίας, γεγονός που καταδεικνύει μη προσήκουσα ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης.

Ακολούθως, η Αρχή, με την με αριθμ. 71/2015 απόφαση της, επέβαλε πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων ευρώ για παράνομη επεξεργασία δεδομένων και πρόστιμο ύψους πέντε χιλιάδων ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, απηύθυνε δε προς την τράπεζα την κύρωση της προειδοποίησης να μεριμνήσει ώστε στο έντυπο της αίτησης/σύμβασης να υπάρχει ειδική ενημέρωση για το Σύστημα ΣΣΧ και το Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς και ότι, σε περίπτωση πρόσβασης στα εν λόγω συστήματα, απαιτείται η λήψη ειδικής συγκατάθεσης προς τούτο και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή εντός δυο μηνών από τη λήψη της παρούσας.

Η Αρχή εξέτασε προσφυγή υποκειμένου αναφορικά με παραβίαση του τραπεζικού απορρήτου των προσωπικών και εταιρικών λογαριασμών που διατηρεί στην τράπεζα Eurobank. Από την εξέταση της προσφυγής προέκυψε πλημμελής τήρηση οργανωτικών και τεχνικών μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από παράνομη ή αθέμιτη επεξεργασία που οδήγησαν σε μη νόμιμες πράξεις επεξεργασίας (πρόσβαση και άντληση) στις οποίες υποβλήθηκαν τα δεδομένα της προσφεύγουσας από υπαλλήλους της τράπεζας. Η Αρχή, με τη με αριθμ. 70/2015 απόφαση της, επέβαλε στην τράπεζα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, πρόστιμο για παράνομη επεξεργασία δεδομένων της

προσφεύγουσας και για μη τήρηση κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας, η οποία οδήγησε σε μη εξουσιοδοτημένες προσβάσεις υπαλλήλων της στα προσωπικά δεδομένα της προσφεύγουσας. Της απηύθυνε δε σύσταση να λάβει κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από παράνομη ή αθέμιτη επεξεργασία, ώστε να τεκμηριώνονται επαρκώς οι προσβάσεις που πραγματοποιούν οι εξουσιοδοτημένοι προς τούτο υπάλληλοι της στους λογαριασμούς των πελατών της. Περαιτέρω, στην ειδική περίπτωση καταγγελίας για αθέμιτη πρόσβαση σε λογαριασμό πελάτη, συστήθηκε στην τράπεζα να ακολουθεί ορθές διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίσει ότι η διερεύνηση της καταγγελίας διεξάγεται κατά τρόπο που να συνάδει με τις αρχές της ψηφιακής εγκληματολογίας, στο βαθμό που ακολουθούνται διεθνώς αποδεκτές πρακτικές συλλογής και ανάλυσης ψηφιακών πειστηρίων.

Μετά από έλεγχο που διενήργησε η Αρχή στην εταιρεία με την επωνυμία «ICAP GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ», εξέδωσε τη με αριθμ. 65/2015 απόφαση. Λαμβάνοντας υπόψη τον ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό από φυσικά πρόσωπα-επιτηδευματίες, των οποίων τα δεδομένα έτυχαν παράνομης επεξεργασίας, και τα οποία είναι εξαιρετικά πιθανό να υπέστησαν εν αγνοία τους τις συνέπειες των προαναφερθέντων παράνομων πράξεων στο πλαίσιο των συναλλαγών τους, η Αρχή επέβαλε ως κύρωση χρηματικό πρόστιμο εκατό χιλιάδων ευρώ στην ALPHA BANK για παράνομη διάθεση/χορήγηση δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ στην ICAP, καθώς και τριάντα χιλιάδων ευρώ για παράλειψη γνωστοποίησης στην Αρχή βασικών χαρακτηριστικών της επεξεργασίας, όπως, ιδίως, τα στοιχεία του εκτελούντος, τη διεύθυνση του αρχείου και του εξοπλισμού που υποστηρίζει την εν λόγω επεξεργασία (βλ. σχετικά και ενότητα 3.6.2).

Όπως αποδείχθηκε, δυνάμει της τότε υφιστάμενης σύμβασης με την ALPHA BANK, η ICAP απέκτησε πρόσβαση στα στοιχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ως εκτελούσα την επεξεργασία για λογαριασμό της Τράπεζας. Παρά τις συμβατικές δεσμεύσεις της ότι θα ελέγχει συστηματικά τις προσβάσεις της ICAP στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ μέσω σύγκρισης τους με τις αιτήσεις για χορήγηση καρτών, η τράπεζα δεν έδωσε οδηγίες για «κατάλληλη πρόσβαση» της ICAP στα αρχεία της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ, ενώ προέκυψε ότι ο αριθμός των προσβάσεων των χρηστών της ICAP στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ το διάστημα εκείνο ήταν ιδιαίτερα μεγαλύτερος και εξαιρετικά δυσανάλογος σε σχέση με τον αριθμό των πελατών της ALPHA BANK, για τους οποίους η Τράπεζα ζήτησε υπηρεσίες από την ICAP.

3.6.2. ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ

Η Αρχή, επέβαλε, με την υπ' αριθμ. 64/2015 απόφαση της, στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ χρηματικό πρόστιμο τριάντα χιλιάδων ευρώ για παράλειψη λήψης μέτρων κατά τη διάθεση/χορήγηση δεδομένων των αρχείων της ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ στην εταιρεία ICAP GROUP και προειδοποίηση να διαφοροποιήσει τα δικαιώματα πρόσβασης στα αρχεία ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ.

Η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο έλεγχο στην έδρα της εταιρείας ICAP GROUP κατά τον οποίο διαπιστώθηκε ότι οι υπάλληλοι της ICAP είχαν πρόσβαση στην ηλεκτρονική εφαρμογή της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών (2011 έως και τέλος του 2013) με χρήση συγκεκριμένων κωδικών που είχαν εκδοθεί από την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για την ALPHA BANK και αποδοθεί από την ALPHA BANK στην εκτελούσα την επεξεργασία ICAP. Όπως αναφέρθηκε και στην ενότητα 3.6.1, αποδείχθηκε ότι ο αριθμός των προσβάσεων των χρηστών της ICAP στο σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ήταν ιδιαίτερα μεγάλος και εξαιρετικά δυσανάλογος σε σχέση με τον αριθμό των πελατών της ALPHA BANK, για τους οποίους η Τράπεζα ζήτησε και έλαβε υπηρεσίες από την ICAP. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τόσο η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ όσο και η ALPHA BANK δεν διερεύνησαν σε καμία χρονική στιγμή τη νομιμότητα των εν λόγω προσβάσεων.

Η Αρχή έκρινε ότι η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν κατόρθωσε να αποδείξει στην Αρχή ότι διαθέτει τα κατάλληλα μέτρα ασφάλειας μετά οποία μπορεί να διαπιστωθεί μια «μη συνήθης» επεξεργασία των δεδομένων των αρχείων ΣΑΥ/ΣΥΠ και ΣΣΧ και περαιτέρω ότι, λόγω της μη πρόβλεψης της να υπάρχει διαφοροποιημένη πρόσβαση στις αιτήσεις δημιουργίας λογαριασμών πρόσβασης στα αρχεία της, τα σχετικά δεδομένα τέθηκαν σε αυξημένο κίνδυνο απαγορευμένης διάδοσης, καθώς αποδείχθηκε ότι η ICAP δεν αναζητούσε στοιχεία μόνο στη μαύρη λίστα, αλλά και στη λευκή και, μάλιστα, συγκέντρωσε περισσότερα από τη λευκή. Από τη στιγμή που η ICAP είχε αποδεδειγμένη πρόσβαση σε αυτά σε τακτική βάση, δεν χωρεί αμφιβολία ότι τα χρησιμοποιούσε ή ότι τουλάχιστον μπορούσε ευχερέστερα να τα χρησιμοποιήσει για άλλους σκοπούς (π.χ. προφορική ενημέρωση δικών της πελατών ή επαλήθευση πληροφοριών-ταυτοποίηση υποκειμένων).

Κατά της με αριθμ. 64/2015 απόφασης της Αρχής, η εταιρεία ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ υπέβαλε αίτηση θεραπείας ζητώντας να ανακληθεί, ή άλλως να τροποποιηθεί, η ανωτέρω απόφαση και να απαλειφθεί το σε βάρος της εταιρείας χρηματικό πρόστιμο. Η Αρχή στη με αριθμ. 138/2015 απόφαση της απέρριψε τα επιχειρήματα της εταιρείας σχετικά με την αδυναμία ελέγχου του αποδέκτη των αρχείων της ως αλυσιτελή, με την αιτιολογία ότι η κύρωση που επιβλήθηκε στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ δεν συνιστά διαπίστωση της επέκτασης της ευθύνης της εταιρείας για τις πράξεις ή παραλείψεις της τράπεζας, αλλά διαπίστωση της ίδιας της ευθύνης της εταιρείας, στο μέτρο που αυτή γνώριζε ότι η ICAP δεν μπορούσε άλλως να είναι νόμιμος αποδέκτης των δεδομένων των αρχείων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και ιδίως της λευκής λίστας (ΣΣΧ). Όπως τελικά αποδείχθηκε, οι 26 κωδικοί τους οποίους είχε η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ παραχωρήσει σε γνωστούς χρήστες της ICAP είχαν πρόσβαση ανεξέλεγκτα και στο απαγορευμένο ΣΣΧ.

3.6.3. Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών

Υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή κατά τράπεζας για ανάθεση εργασίας ενημέρωσης και διακανονισμού ληξιπρόθεσμης οφειλής σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών, υπολαμβάνοντας την τυχόν εμπλοκή της ως άνω εταιρείας, ειδικά για τον διακανονισμό, ως παράνομη.

Επίσης, υποβλήθηκε στην Αρχή προσφυγή για μη ικανοποίηση του αιτήματος που υπέβαλε ο προσφεύγων προς την καταγγελλόμενη τράπεζα να μην ανακοινώνει τα προσωπικά του δεδομένα σε εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών, υπολαμβάνοντας ότι για την ανακοίνωση αυτή απαιτείται η συγκατάθεση του.

Η Αρχή, επισήμανε ότι με τον Ν. 3758/2009 «Εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών για ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, κατ' αρχάς προβλέπεται ότι οι δανειστές έχουν δικαίωμα, υπό συγκεκριμένους όρους, να χορηγούν στις εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών στοιχεία σχετικά με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις έναντι των τελευταίων, για τους προβλεπόμενους νόμιμους σκοπούς: α) της ενημέρωσης των οφειλετών για την ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, και β) τη διαπραγμάτευση του χρόνου, του τρόπου και των λοιπών όρων αποπληρωμής αυτών (δηλ. τη ρύθμιση ή τον διακανονισμό οφειλής), κατ' εντολή και για λογαριασμό των δανειστών (βλ., ιδίως, άρθρα 3 παρ. 3, 4 παρ. 2, 8 παρ. 3 Ν. 3758/2009, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει). Περαιτέρω, ρυθμίζονται το πλαίσιο λειτουργίας των εταιρειών ενημέρωσης οφειλετών και οι ειδικότερες υποχρεώσεις που συνεπάγεται η υπηρεσία αυτή τόσο για τις ως άνω εταιρείες, όσο και για τους δανειστές. Επί επιτρεπτής επεξεργασίας, όπως στην περίπτωση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997 (επεξεργασία αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης), η χορήγηση/ανακοίνωση των στοιχείων οφειλετών από τον δανειστή-υπεύθυνο επεξεργασίας προς την εκάστοτε συνεργαζόμενη με αυτόν εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών-εκτελούσα την επεξεργασία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του οφειλέτη-υποκειμένου των δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι ο δανειστής έχει ενημερώσει με σαφήνεια τον οφειλέτη για την κατηγορία αυτή αποδεκτών των δεδομένων του. Σε κάθε περίπτωση, οι υποχρεώσεις για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας πρέπει να τηρούνται απαρεγκλίτως και τα προσωπικά δεδομένα να μην χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς.

Επισημάνθηκε, επίσης, ότι η γενική κατά κανόνα εποπτεία της δραστηριότητας των εταιρειών ενημέρωσης οφειλετών και της υπηρεσίας ενημέρωσης οφειλετών, είτε αυτή ενεργείται από εταιρείες ενημέρωσης οφειλετών είτε από τον ίδιο τον δανειστή (αρθρ. 10 Ν. 3758/2009, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει), ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης/Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή. Ενώ η Αρχή έχει ειδική κατ' εξαίρεση αρμοδιότητα για συγκεκριμένες μόνο παραβάσεις του Ν. 3758/2009 (παραβάσεις σχετικές με την ενημέρωση του οφειλέτη, την επιβεβαίωση οφειλής ή/και ταυτοποίηση του οφειλέτη, το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, το ηλεκτρονικό αρχείο με στοιχεία πραγματοποιηθείσας επικοινωνίας και το αρχείο καταγεγραμμένων συνομιλιών) (Γ/ΕΞ/3606/24-06-2015, Γ/ΕΞ/3704-1/04-08-2015).

Τέλος, κατόπιν καταγγελίας για όχληση του προσφεύγοντα από πάροχο ηλεκτρονικών επικοινωνιών για καταβολή οφειλής άλλου πελάτη και παραδοχή της εταιρείας ότι οι τηλεφωνικές οχλήσεις στο κινητό τηλέφωνο του

προσφεύγοντα έγιναν εκ παραδρομής λόγω αναριθμητισμού, η Αρχή με το με αριθμ. Γ/4303/04-08-2015 έγγραφο της, απηύθυνε σύσταση στον δανειστή-πάροχο ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την τήρηση της υποχρέωσης του ελέγχου της ακρίβειας των στοιχείων οφειλτέτη πριν από τη διενέργεια υπηρεσίας ενημέρωσης οφειλετών.

3.6.4. Ενημέρωση δια του Τύπου

Η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 80/2015 απόφαση της, χορήγησε άδεια στην εταιρεία «ΜΑΚΡΟ ΚΑΣ & ΚΑΡΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», ως απορροφώμενη εταιρεία, για την ενημέρωση δια του Τύπου των πελατών της περί της μεταβίβασης του πελατολογίου και των λοιπών κατά τα ανωτέρω στοιχείων τους στην απορροφώσα εταιρεία «ΙΝΩ Εισαγωγές και Εμπορία Αγαθών Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών και Εκμετάλλευση Ακινήτων Ανώνυμος Εταιρεία», λαμβανομένου υπόψη ότι η ατομική ενημέρωση τους καθίσταται δυσχερής λόγω του μεγάλου αριθμού τους, ενώ παράλληλα το κόστος σε χρόνο και τέλη των ατομικών ταχυδρομικών επιστολών είναι υψηλό.

Η Αρχή έκρινε πως σύμφωνα με το άρθρο 7Α παρ. 1β του Ν. 2472/1997, η επεξεργασία δεδομένων του πελατολογίου για τον σκοπό εκπλήρωσης της πελατειακής σχέσης δεν προϋποθέτει την υποχρέωση γνωστοποίησης στην Αρχή. Η συγχώνευση ανωνύμων εταιρειών εξομοιώνεται με καθολική διαδοχή και η απορροφώσα εταιρεία υπεισέρχεται στο σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της παλαιάς εταιρείας, εν προκειμένω, η αποκτώσα εταιρεία υπεισέρχεται στα δικαιώματα και υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας κατά τον Ν. 2472/1997. Ο σκοπός της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων των πελατών είναι ο ίδιος με τον σκοπό για τον οποίο είχαν ενημερωθεί οι πελάτες κατά τη συλλογή των στοιχείων τους, τα προσωπικά δεδομένα θα συνεχίσουν να τηρούνται και να υπόκεινται σε επεξεργασία στους ίδιους χώρους, τα δε δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης εξακολουθούν να ισχύουν.

3.6.5. Περιστατικό παραβίασης δεδομένων

Η Αρχή εξέτασε καταγγελία αναφορικά με περιστατικό διαρροής δεδομένων πιστωτικών καρτών από ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων ξενοδοχείου, το οποίο της κοινοποιήθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια των Δικτύων και Πληροφοριών (ENISA). Συγκεκριμένα, ο ENISA ενημέρωσε την Αρχή ότι διέρρευσαν δεδομένα πιστωτικών καρτών τριών ατόμων, τα οποία θα συμμετείχαν σε συνέδριο που διοργάνωνε ο ENISA και στο πλαίσιο αυτό είχαν προβεί σε ηλεκτρονική κράτηση για τη διαμονή τους στο ξενοδοχείο Royal Olympic, όπου και είχαν εισάγει στο σχετικό ηλεκτρονικό σύστημα τα δεδομένα των πιστωτικών τους καρτών. Η εν λόγω διαρροή είχε δυσμενείς συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων, καθώς έγιναν χρεώσεις αλλά και απόπειρες χρεώσεων των πιστωτικών τους καρτών.

Κατά την εξέταση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι δεν είχαν ληφθεί ενδεδειγμένα μέτρα ασφαλείας της επεξεργασίας, τα οποία θα απέτρεπαν την εμφάνιση του εν λόγω περιστατικού -γενεσιουργό αιτία του οποίου, όπως προέκυψε από την εξέταση της υπόθεσης, αποτέλεσε το

γεγονός ότι άγνωστος χρήστης συνδέθηκε απομακρυσμένα στο εν λόγω ηλεκτρονικό σύστημα γνωρίζοντας τον κωδικό πρόσβασης ενός εξουσιοδοτημένου χρήστη. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι η ηλεκτρονική πλατφόρμα που χρησιμοποιούνταν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας (την ως άνω επιχείρηση) για τις διαδικτυακές κρατήσεις των πελατών του τηρούσε αυτούσιο το σύνολο των δεδομένων των πιστωτικών τους καρτών, ήτοι τον αριθμό της κάρτας, τον αριθμό ασφαλείας αυτής αλλά και την ημερομηνία λήξης της, καθώς επίσης και ότι δεν είχαν ενεργοποιηθεί ισχυροί μηχανισμοί αυθεντικοποίησης των χρηστών του συστήματος. Η Αρχή, με την απόφαση 85/2015, επέβαλε πρόστιμο πέντε χιλιάδων ευρώ στον υπεύθυνο επεξεργασίας για τη μη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφαλείας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 του Ν. 2472/1997, η οποία οδήγησε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων. Με την ίδια απόφαση η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας όπως λάβει αμελλητί συγκεκριμένα μέτρα για την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων των πελατών του.

3.6.6. Εκτίμηση πιστωτικού κινδύνου στην κινητή τηλεφωνία

Η Αρχή προέβη σε γνωμοδότηση (υπ' αριθμ. 1/2015), σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. ιγ' εδάφιο δεύτερο του Ν. 2472/1997, επί αιτήματος της Ένωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ) σχετικά με τη σύσταση φορέα για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου στην κινητή τηλεφωνία. Συγκεκριμένα, το αίτημα αφορούσε τη δημιουργία κοινού αρχείου με δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς (ασυνέπειας) συνδρομητών-πελατών, φυσικών και νομικών προσώπων, των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, ώστε οι τελευταίες να προβαίνουν σε έλεγχο φερεγγυότητας του υποψήφιου πελάτη για νέα σύνδεση κινητής τηλεφωνίας.

Ενόψει του ότι σκοπός της υπό κρίση επεξεργασίας είναι η πραγματοποίηση αποτελεσματικού προσυμβατικού πιστοληπτικού ελέγχου, δηλαδή ένας σκοπός που περιλαμβάνεται στη γενικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, η Αρχή έκρινε ότι η επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων (στοιχεία ταυτότητας, ΑΦΜ, οφειλή) του συνδρομητή ή χρήστη για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του παρόχου ως εμπόρου/επιχειρηματία να επιδιώξει την εξυγίανση των συναλλαγών στον κλάδο του, συμφέρον που αναγνωρίζεται σε οποιονδήποτε ασκεί εμπορικές δραστηριότητες, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997 και όχι του Ν. 3471/2006, και συνακόλουθα εξετάζεται κατά πόσο η υπό κρίση επεξεργασία πληροί τους όρους του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997. Εξάλλου, και ο Ν. 3471/2006 παραπέμπει (βλ. άρθρο 3 παρ. 2) στον Ν. 2472/1997, για κάθε ζήτημα σχετικό με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που δεν ρυθμίζεται ειδικότερα και εξαντλητικά ή αρνητικά από τον νόμο αυτό (βλ. και άρθρο 5 παρ. 2 εδ. β' Ν. 3471/2006).

Κατ' αρχάς, ο σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας κρίθηκε σαφής, θεμιτός και νόμιμος, δεδομένου ότι η ζημία του κλάδου των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας για

το χρονικό διάστημα 2007-2013 φαίνεται σημαντικά υψηλή, με βάση τις επικαλούμενες σχετικές οικονομικές μελέτες. Επιπρόσθετα, με βάση την «απάντηση» που θα λαμβάνει ο πάροχος από το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης, θα μπορεί να αποφασίσει εάν είναι σκόπιμο να προβεί σε κάποια συμπληρωματικά μέτρα με σκοπό τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, αλλά και την προστασία του συνδρομητή, π.χ. να ζητήσει εγγύηση, να καθοδηγήσει κατάλληλα τον υποψήφιο συνδρομητή σε ένα οικονομικό πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις οικονομικές του δυνατότητες και να εξετάσει τα όρια παροχής επιδότησης τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε σχέση με την αξία αυτού που ζητεί ο πελάτης. Περαιτέρω, τα «απλά» προσωπικά δεδομένα που θα τύχουν επεξεργασίας (στοιχεία ταυτότητας, ΑΦΜ, οφειλή ενεργού συνδρομητή ίση ή μεγαλύτερη των 200 ευρώ ή οφειλή ανενεργού συνδρομητή που δεν πλήρωσε ποτέ κανέναν λογαριασμό) είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτείται για την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού.

Ενόψει όλων αυτών, η Αρχή έκρινε ότι συντρέχει η περίπτωση του υπέρτερου εννόμου συμφέροντος του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου, ωστόσο έθεσε κάποιους περιορισμούς στη χρήση του Συστήματος Ανταλλαγής Πληροφόρησης, όπως ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να αποκλειστεί εντελώς ο καταναλωτής από τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες που είναι ιδιαίτερες σημαντικές για την καθημερινή του ζωή ή για να αποκλειστεί από τη δυνατότητα φορητότητας (αφού άλλωστε τούτο πλέον αποτελεί δικαίωμα του συνδρομητή με βάση το νέο Κανονισμό Φορητότητας). Επίσης, η ένταξη ενός συνδρομητή στο σύστημα δεν επιτρέπεται να συνεπάγεται τη λήψη αυτοματοποιημένων αποφάσεων από τον πάροχο (άρθρο 14 Ν. 2472/1997), αλλά αντίθετα, ο πάροχος μπορεί να χρησιμοποιεί το Σύστημα ως συμπληρωματικό και συμβουλευτικό εργαλείο κατά τη διαδικασία σύναψης σύμβασης με υποψήφιος συνδρομητές. Τέλος, η Αρχή προχώρησε σε ειδικότερες επισημάνσεις αναφορικά με τους όρους νομιμότητας του αρχείου, την ικανοποίηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης, αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων, την τήρηση του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας, κ.λπ.

Ωστόσο, όπως επισημάνθηκε, η υπό κρίση επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κρίνεται νόμιμη, μόνον από απόψεως εφαρμογής του Ν. 2472/1997, και όχι άλλων διατάξεων (όπως δικαίου ανταγωνισμού και προστασίας καταναλωτή), η εφαρμογή των οποίων καταρχήν εκφεύγει της αρμοδιότητας της, κυριαρχικώς δε ανήκουν στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.

3.6.7. Υπηρεσίες Διαδικτύου - Νέες Τεχνολογίες

Παρατηρήσεις της Αρχής επί των προδικαστικών ερωτημάτων του έκτου πολιτικού τμήματος του ανωτάτου ομοσπονδιακού δικαστηρίου Bundesgerichtshof της Γερμανίας προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-582/14) (αρ. Γ/ΕΞ/917-1/10-03-2015)

Με το με αριθμ. 683/Φ.2478, 6-2-1015 (ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/917/12-02-2015) έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Γραφείου Νομικού Συμβούλου, Υπουργεί-

ου Εξωτερικών ζητήθηκαν οι παρατηρήσεις της Αρχής επί των προδικαστικών ερωτημάτων του έκτου πολιτικού τμήματος του Bundesgerichtshof της Γερμανίας προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (C-582/14). Τα ερωτήματα έχουν ως εξής:

1) Πρέπει το άρθρο 2, στοιχείο α', της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31), να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι η διεύθυνση πρωτοκόλλου του διαδικτύου (IP), την οποία αποθηκεύει ο φορέας παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο προσβάσεως στην ιστοσελίδα του, αποτελεί ως προς εκείνον δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα σε περίπτωση που τρίτος, εν προκειμένω ο φορέας παροχής υπηρεσιών προσβάσεως στο διαδίκτυο, διαθέτει τις πρόσθετες γνώσεις που απαιτούνται για την εξακρίβωση της ταυτότητας του θιγόμενου προσώπου;

2) Αντιτίθεται το άρθρο 7, στοιχείο στ', της Οδηγίας 95/46/ΕΚ σε εθνική κανονιστική ρύθμιση κατά την οποία ο φορέας παροχής υπηρεσιών δύναται να συλλέγει και να χρησιμοποιεί δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών χωρίς τη συναίνεση τους μόνο προκειμένου, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο, να καταστεί δυνατή και να τιμολογηθεί η συγκεκριμένη χρήση του τηλεμέσου από τους εκάστοτε χρήστες, και κατά την οποία ο σκοπός διασφάλισης της γενικής λειτουργικότητας του τηλεμέσου δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη χρησιμοποίηση των δεδομένων μετά τη λήξη της εκάστοτε χρήσεως του τηλεμέσου;

Αναφορικά με τα ανωτέρω ερωτήματα η Αρχή παρατήρησε σχετικά τα παρακάτω:

1. Σύμφωνα με την Οδηγία 95/46/ΕΚ, αιτιολογική σκέψη 26, οι αρχές της προστασίας πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε πληροφορία που αφορά πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί. Ότι, για να διαπιστωθεί αν η ταυτότητα ενός προσώπου μπορεί να εξακριβωθεί, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των μέσων που μπορούν ευλόγως να χρησιμοποιηθούν, είτε από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας, είτε από τρίτο. Οι αρχές της προστασίας δεν εφαρμόζονται σε δεδομένα που έχουν καταστεί ανώνυμα, κατά τρόπο ώστε να μην μπορεί να εξακριβωθεί πλέον η ταυτότητα του προσώπου στο οποίο αναφέρονται.

2. Στη Γνώμη 4/2007 (WP 136) της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29, σελ. 21, αναφέρεται ότι «εκτός κι αν ο πάροχος είναι σε θέση να διαπιστώσει με απόλυτη βεβαιότητα ότι τα δεδομένα αντιστοιχούν σε χρήστες που δεν μπορούν να αναγνωρισθούν, πρέπει να αντιμετωπίζει όλες τις πληροφορίες IP ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα».

3. Εκτός από τους φορείς παροχής προσβάσεως στο διαδίκτυο, και άλλοι τρίτοι, πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου μπορεί να είναι σε θέση να εξακριβώσουν την ταυτότητα του χρήστη, εφόσον ο ίδιος έχει δηλώσει στο πλαίσιο της χρήσεως τα προσωπικά του στοιχεία. Το ρόλο δηλαδή του τρίτου, ο οποίος μπορεί με εύλογα μέσα (Οδηγία 95/46/ΕΚ, αιτιολογική σκέψη 26) να εξα-

κριβώσει την ταυτότητα του χρήστη μπορεί να έχει όχι μόνο ο φορέας παροχής προσβάσεως στο διαδίκτυο αλλά οποιοσδήποτε πάροχος υπηρεσιών διαδικτύου, στον οποίο ο ίδιος ο χρήστης έχει δηλώσει στο πλαίσιο της χρήσεως τα προσωπικά του στοιχεία.

4. Η τυχόν υιοθέτηση της άποψης ότι θα πρέπει οι διευθύνσεις IP, σε περίπτωση αμφιβολίας, να θεωρηθούν «ανώνυμα» δεδομένα έρχεται σε αντίθεση με τον ορισμό των ανώνυμων δεδομένων, όπως αναφέρεται και στην πρόσφατη Γνώμη 5/2014 (WP 216) σχετικά με τις τεχνικές ανωνυμοποίησης, σύμφωνα με την οποία η χρήση ψευδωνύμου δεν συνιστά μέθοδο ανωνυμοποίησης.

5. Σε σχέση με το β' προδικαστικό ερώτημα, ότι εφόσον θεωρηθεί ότι η αποθήκευση των IP διευθύνσεων εμπίπτει στο άρθρο 7 στοιχείο στ) της Οδηγίας 95/46/EK (βλ. Γνώμη 1/2008 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τα θέματα προστασίας δεδομένων σε σχέση με τις μηχανές αναζήτησης, σελ. 21), θα πρέπει να τηρούνται από τους παρόχους διαδικτύου, η αρχή της αναλογικότητας, η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, αλλά και να ικανοποιούν το δικαίωμα ενημέρωσης και το δικαίωμα πρόσβασης των χρηστών στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (IP διευθύνσεις) που τηρούν.

3.6.7.1. Δημοσιοποίηση γενετικών τόπων υποκειμένου των δεδομένων σε ιστοσελίδα

Στην Αρχή υποβλήθηκε αίτηση για την ανάκληση και εξαφάνιση της απόφασης 29/2012, κατόπιν αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ποινικού δικαστηρίου. Η Αρχή με την απόφαση 45/2015 δέχθηκε ότι η υποβαλλόμενη αίτηση συνιστά νόμιμο λόγο επανεξετάσεως της υπόθεσης (αίτηση θεραπείας). Περαιτέρω, η Αρχή δέχθηκε ότι λαμβάνει υπόψη της τα κριθέντα από αμετάκλητη δικαστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου και συγκεκριμένα σέβεται το τεκμήριο αθωότητας του κρινόμενου προσώπου, δεν δεσμεύεται όμως να κρίνει άλλες πτυχές παραβάσεων του Ν. 2472/1997, οι οποίες δεν συνδέονται αρρήκτως ή κινούνται ανεξαρτήτως από τα κριθέντα με την αθωωτική απόφαση του ποινικού δικαστηρίου (αρχή *ne bis in idem*).

Η Αρχή επισήμανε ότι το ποινικό δικαστήριο διαμόρφωσε τη δικανική του πεποίθηση, συνεκτιμώντας την κατάθεση προσώπου ως μάρτυρα υπερασπίσεως, ο οποίος δήλωσε στο δικαστήριο ότι γνωμοδότησε ως προς το ειδικότερο ζήτημα των γενετικών τόπων STRs στην Αρχή, χωρίς αυτό να αποδεικνύεται από τα τηρούμενα αρχεία της Αρχής, γεγονός το οποίο συνομολογείται και από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αιτούντος. Η Αρχή επανέλαβε την κρίση της προσβαλλόμενης απόφασης εφαρμόζοντας τη διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. ζ' του Ν. 2472/1997 σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων για δημοσιογραφικούς σκοπούς, ότι δηλαδή για τον προβαλλόμενο σκοπό επεξεργασίας αρκούσε η δημοσίευση λιγότερων πληροφοριών (γεγονός το οποίο συνομολόγησε και ο αιτών), δέχθηκε δε ότι η ανάρτηση ιδιόχειρου σημειώματος στην ιστοσελίδα είναι, λόγω της μεγάλης αμφισβήτησεως που υπήρχε, στα όρια του ανεκτού μέτρου (αναλογικότητας).

Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι σε αντίθεση με τη διαπίστωση υποκειμενικής ευθύνης για τον καταλογισμό

ποινικής ευθύνης στο πρόσωπο του δράστη, την ευθύνη για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων φέρει από σκοπιάς προστασίας προσωπικών δεδομένων καταρχήν ο υπεύθυνος επεξεργασίας (αντικειμενική ευθύνη), ο οποίος οφείλει να επιλέγει πρόσωπα με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα που παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις από πλευράς τεχνικών γνώσεων και προσωπικής ακεραιότητας για την τήρηση του απορρήτου (άρθρο 10 παρ. 2 του Ν. 2472/1997). Συνεπώς, για την ανάρτηση προσωπικών δεδομένων από τον βοηθό του αιτούντος, την ευθύνη φέρει ο αιτών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Κατόπιν τούτων, η Αρχή με την απόφαση 45/2015 επέβαλε στον αιτούντα διοικητικό πρόστιμο χιλίων ευρώ για την ανάρτηση γενετικών τόπων STRs σε ιστοσελίδα του διαδικτύου κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας.

3.6.8. Διενέργεια ελέγχων σε εμπορικές εταιρείες

3.6.8.1. Εταιρείες διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας

Η Αρχή, εντός του 2013, πραγματοποίησε τακτικούς ελέγχους με σκοπό την αποτίμηση του βαθμού συμμόρφωσης με το θεσμικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας νομικών και φυσικών προσώπων. Ελέγχθηκαν οι εταιρείες: Infobank AE, Ελληνική Εταιρεία Στατιστικών και Οικονομικών Πληροφοριών AE (Hellstat), Trust Center AE και ICAP Group. Το 2015 ολοκληρώθηκαν οι έλεγχοι και εκδόθηκαν οι σχετικές αποφάσεις αναφορικά με τη δραστηριότητα των εταιρειών αυτών.

Όσον αφορά την εταιρεία INFOBANK, η Αρχή διαπίστωσε πολλές παραβάσεις του Ν. 21472/1997, όπως ότι σημαντικός αριθμός από τα τηρούμενα στα αρχεία της INFOBANK προσωπικά δεδομένα ήταν ανακριβή-μη επικαιροποιημένα, τα δυσμενή δεδομένα τηρούνταν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το εκ του νόμου προβλεπόμενο διάστημα, δεν γνωστοποιήθηκαν στην Αρχή εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση οι μεταβολές της εταιρείας και δεν πραγματοποιούνταν ατομική ενημέρωση των υποκειμένων. Με τη με αριθμ. 46/2015 απόφαση της, η Αρχή επέβαλε στην εταιρεία τέσσερα πρόστιμα συνολικού ύψους εξήντα χιλιάδων ευρώ, την κύρωση της καταστροφής των δεδομένων που τηρούνταν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από του εκ του νόμου προβλεπόμενο και της απηύθυνε τις συστάσεις αφενός να ενημερώνει τα υποκείμενα των δεδομένων σύμφωνα με όσα αναλυτικά εκτίθενται στο σκεπτικό της απόφασης, καθώς και να υποβάλλει κάθε τυχόν τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στην Αρχή χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, να ενημερώνει αποδεδειγμένα τους εργαζόμενους σχετικά με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τα σχετικά με τον κανονισμό αυτό κείμενα.

Ός προς την εταιρεία με την επωνυμία Ελληνική Εταιρεία Στατιστικών και Οικονομικών Πληροφοριών AE (Hellstat), διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία τηρούσε δεδομένα σχετικά με στέρηση καρτέ επιταγών τα οποία δεν περιέχονται σε δημόσια προσβάσιμα βιβλία και πηγές από όπου η εταιρεία συλλέγει δεδομένα, αλλά και στοι-

χεία λευκής λίστας σχετικά με εξοφλήσεις και υπόλοιπα δανείων καρτών, σε καθυστέρηση, τακτοποίηση κ.λπ. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε πεδίο στους πίνακες της βάσης δεδομένων, το οποίο να περιέχει περιγραφή της πηγής των τηρούμενων δεδομένων, καθώς και διαχωρισμός ποια από αυτά αποτελούν μέρος του αρχείου της εταιρείας που τα τηρεί ως υπεύθυνη επεξεργασίας και ποια της έχουν διαβιβαστεί στο πλαίσιο 51/2015 απόφαση της επέβαλε στην Hellastat, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, χρηματικά πρόστιμα για παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων και για παράβαση της εκπλήρωσης της ατομικής ενημέρωσης των υποκειμένων. Περαιτέρω, της απηύθυνε σύσταση: α) να καταγράφει την πηγή προέλευσης των προσωπικών δεδομένων που τηρεί στη βάση δεδομένων του, β) να τηρεί με επιμέλεια τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής για το θέμα της «χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών», και ειδικά του άρθρου 7 που ρυθμίζει τη λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας, και γ) να τηρεί με επιμέλεια τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

Αναφορικά με την εταιρεία με την επωνυμία «Trust Ανώνυμος Εταιρεία Σύμβουλοι Επιχειρησιακής Ανάπτυξης Κατασκευής και Εκμετάλλευσης Ακινήτων» και το διακριτικό τίτλο «Trust Center ΑΕ», διαπιστώθηκε παράβαση της εκπλήρωσης της υποχρέωσης ατομικής ενημέρωσης των υποκειμένων μετά τη συλλογή των δεδομένων και πριν από κάθε διαβίβαση για την οποία επιβλήθηκε χρηματικό πρόστιμο τριών χιλιάδων ευρώ. Περαιτέρω, και με δεδομένο τη συμμόρφωση της εταιρείας στις υποδείξεις της Αρχής όσον αφορά τα υπόλοιπα ευρήματα του ελέγχου, η Αρχή απηύθυνε σύσταση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώνει εφεξής ατομικά τα υποκείμενα των δεδομένων είτε μέσω του αποδέκτη είτε με άλλο τυχόν πρόσφορο τρόπο που θα επιλέξει η ίδια σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας και να τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 αναφορικά με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων κατά την επεξεργασία (απόφαση 36/2015).

Τέλος, στην εταιρεία «ICAP GROUP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ» διαπιστώθηκε παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων του αρχείου ΣΑΥ/ΣΥΠ και παράνομη πρόσβαση στο αρχείο ΣΣΧ της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για ίδιο λογαριασμό και καθ' υπέρβαση της σύμβασης με την ALPHA BANK, παράνομη συλλογή και χρήση δεδομένων που προέρχονταν από τα τηρούμενα στη ΓΠΣ αρχεία μητρώου φορολογουμένων για ίδιους οικονομικούς σκοπούς, μη λήψη των απαραίτητων μέτρων που εξασφαλίζουν την τήρηση των δεδομένων αποκλειστικά εντός του εκ του νόμου προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος και μη προσήκουσα ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων. Ενόψει των ανωτέρω, επιβλήθηκαν στην ICAP χρηματικά πρόστιμα συνολικού ύψους εκατόν πενήντα χιλιάδων ευρώ και της απηύθυνε τις ακόλουθες συστάσεις: α) να συμπε-

ριλαμβάνει την πληροφορία της πηγής στα τηρούμενα δεδομένα, β) να ενημερώνει εφεξής ατομικά τα υποκείμενα των δεδομένων είτε μέσω του πελάτη-αποδέκτη, είτε με άλλο τυχόν πρόσφορο τρόπο που θα επιλέξει η ίδια, και γ) να υποβάλλει κάθε τυχόν τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στην Αρχή χωρίς καθυστέρηση και, σε κάθε περίπτωση, να ενημερώνει αποδεδειγμένα τους εργαζόμενους σχετικά με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τα σχετικά με τον κανονισμό αυτό κείμενα σύμφωνα με το σκεπτικό της παρούσας (απόφαση 63/2015).

3.6.9. Διασυνοριακές διαβιβάσεις δεδομένων

3.6.9.1. Διαβίβαση δεδομένων μεταξύ οργανισμών

Με την υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/2079-1/2015 απόφασή της, η Αρχή χορήγησε στην Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) άδεια διαβίβασης μέχρι τις 31-7-2016 των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται στα έγγραφα ελέγχων που αφορούν νόμιμους ελεγκτές και τα οποία προκύπτουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων των δύο αρχών ή συλλέγονται επ' ευκαιρία διενέργειας κοινών ελέγχων προς το Συμβούλιο Λογιστικής Εποπτείας των Εταιρειών Δημοσίου Ενδιαφέροντος των ΗΠΑ (Public Company Accounting Oversight Board-PCAOB), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 εδαφ. στ' του Ν. 2472/1997.

Η Αρχή έκρινε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 2 εδαφ. στ' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, με άδεια της Αρχής, η διαβίβαση σε τρίτη χώρα η οποία δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας όταν «ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων τους, όταν οι εγγυήσεις προκύπτουν από συμβατικές ρήτρες, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου».

Για την κρίση της αυτή η Αρχή έλαβε υπόψη ότι από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 42 του Ν. 3693/2008) επιτρέπεται η εν λόγω διαβίβαση στις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών, ότι υπάρχει εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 11 Ιουνίου 2013 για την καταλληλότητα των αρμοδίων αρχών των ΗΠΑ, η οποία λήγει στις 31-7-2016, ότι υπογράφηκαν την 1-8-2015 από τις δύο αρχές η «Δήλωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας» και η σύμβαση για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων στην οποία περιέχονται επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων τους και ότι υπάρχουν ικανοποιητικά μέτρα ασφάλειας των δεδομένων που εφαρμόζει το PCAOB, καθώς και οι κανόνες για την τήρηση του απορρήτου από το προσωπικό του PCAOB.

3.6.9.2. Διαβίβαση δεδομένων εκτός ΕΕ βάσει δεσμευτικών εταιρικών κανόνων

Το 2015 η Αρχή χορήγησε, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 στοιχ. στ' εδ. α' του Ν. 2472/1997, τις υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/2296/13-10-2015 (αρ. άδειας 1574) και ΓΝ/ΕΞ/2297/13-10-2015 (αρ. άδειας 1573) άδειες διαβίβασης προσωπικών δεδομένων με βάση δεσμευτικούς εταιρικούς κανόνες (Binding Corporate Rules, στο εξής BCR) στις εταιρείες Accenture Ανώνυμη Εταιρεία Οργάνω-

σης Πληροφορικής και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων και Accenture BPM Ανώνυμη Εταιρεία Υπηρεσιών Λειτουργικής Στήριξης αντίστοιχα.

Η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις ως άνω άδειες, έλαβε υπόψη της: α) την έγκριση των καταρτισθέντων BCR σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την επικεφαλής εθνική Αρχή (εν προκειμένω την Αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου), β) το είδος των προσωπικών δεδομένων που επρόκειτο να διαβιβαστούν (πρώην και εν ενεργεία υπαλλήλων, υποψηφίων προς πρόσληψη, επαφών πελατών, προμηθευτών, χρηστών ιστοτόπων και μετόχων), γ) τους σκοπούς της διαβίβασης (κατά κύριο λόγο διοίκηση προσωπικού και διαχείριση σχέσεων της εταιρείας με πελάτες της), δ) την κατοχυρούμενη στους όρους των BCR υπεροχή του εθνικού δικαίου προστασίας προσωπικών δεδομένων όταν το τελευταίο παρέχει υψηλότερου επιπέδου προστασία από τα BCR, ε) την υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να τηρεί με βάση τα BCR όλες τις υποχρεώσεις του σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, καθώς και στ) να τηρεί όλες τις βασικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας που ορίζει ο Ν. 2472/1997.

Επιπλέον, η Αρχή, προκειμένου να χορηγήσει τις εν λόγω άδειες, έθεσε τους εξής όρους: α) η ισχύς της άδειας εξαρτάται από την τήρηση αμετάβλητων των εγκριθέντων BCR υπό την επιφύλαξη τυχόν τροποποίησης του ισχύοντος δικαίου, β) τυχόν μεταβολές της δομής των κρίσιμων πολυεθνικών ομίλων ή των όρων των εγκριθέντων BCR οφείλουν να γνωστοποιούνται στην Αρχή, ενώ οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή τους η οποία επηρεάζει τις υπό εξέταση διαβιβάσεις δεδομένων τελεί υπό την έγκριση της Αρχής, γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί τις βασικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 και τις σχετικές πράξεις της Αρχής (π.χ. οδηγία 115/2001 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των εργασιακών σχέσεων), δ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να χρησιμοποιεί κατάλληλους, ασφαλείς κρυπτογραφικούς μηχανισμούς σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, προκειμένου να εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των δεδομένων κατά τη διαβίβαση, ε) ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να τηρεί την οριζόμενη στο άρθρο 11 παρ. 3 Ν. 2472/1997 υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων και να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, γνωμοδοτήσεις και οδηγίες της Αρχής, καθώς και να καταβάλει το απαιτούμενο για την άδεια διαβίβασης παράβολο.

3.7. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.7.1. Περιστατικά παραβίασης παροχών

Με την απόφαση 1/2015 η Αρχή εξέτασε σοβαρό περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων σε πάροχο υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας. Από τη διενέργεια ελέγχου της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος με τη συνδρομή της Αρχής σε εταιρεία που δραστηριοποιείται στον τομέα της εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία αυτή είχε στην κατοχή της μεγάλο όγκο δεδομένων συνδρομητών του ΟΤΕ. Συγκεκριμένα, όπως προέκυψε από την ανάλυση των στοιχείων, τεκμηριώθηκε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων που αφορά σε δεδομένα μετα-

ξύ των ετών 2008 και 2010. Αν και δεν κατέστη δυνατό να διαπιστωθεί με ποιο τρόπο πραγματοποιήθηκε το περιστατικό, αποδείχθηκε ότι τα δεδομένα αυτά αφορούν σε πάνω από 8.000.000 παλιούς ή υφιστάμενους συνδρομητές του οργανισμού. Η αρχική προέλευση των δεδομένων είναι πέραν αμφιβολίας ο ΟΤΕ, καθώς σε αυτά περιλαμβάνονται πεδία που είναι εσωτερικά του οργανισμού, στοιχεία συνδρομητών που είναι ανακoinώσιμα σε καταλόγους (και άρα μπορεί να βρεθούν από δημόσια προσβάσιμη πηγή) αλλά και στοιχεία μη ανακoinώσιμα σε καταλόγους, όπως για παράδειγμα ο ΑΦΜ φυσικών προσώπων, που δεν μπορούν να βρεθούν από δημόσια προσβάσιμη πηγή. Μάλιστα, σε πάνω από 350.000 περιπτώσεις συνδρομητών, το υποκείμενο των δεδομένων έχει ρητά ζητήσει από τον πάροχο να μην περιλαμβάνονται τα στοιχεία του σε καταλόγους. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τα δεδομένα αυτά έχουν συνδυαστεί με άλλα προσωπικά δεδομένα, είτε εντός του οργανισμού είτε με διασταύρωση με άλλα -ενδεχομένως παράνομη προέλευσης- δεδομένα, συνεπώς υπήρξε επίπτωση από τη μη ασφαλή επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των συνδρομητών του οργανισμού, ιδιαίτερα μάλιστα και σε όσους είχαν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν να είναι τα στοιχεία τους ανακoinώσιμα σε καταλόγους.

Ο ΟΤΕ, ως πάροχος υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας, υπόκειται σε αυστηρούς κανόνες ως προς την ασφάλεια των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχει και των συναφών δεδομένων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα δεδομένα συνδρομητών. Διαθέτει μεν πολιτική ασφάλειας, σύμφωνη με τους κανονισμούς της ΑΔΑΕ, αλλά τα λαμβανόμενα μέτρα ασφάλειας αποδείχθηκαν στην πράξη ανεπαρκή. Και τούτο γιατί δεν κατάφεραν να αποτρέψουν «μαζική» διαρροή δεδομένων για έως τέσσερις διαφορετικές χρονικές περιόδους, γεγονός που υποδεικνύει ότι το περιστατικό δεν ήταν ένα μεμονωμένο ή τυχαίο γεγονός. Η Αρχή δέχθηκε ότι ο ΟΤΕ δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να διερευνήσει πλήρως το περιστατικό, καθώς έχουν περάσει πλέον των δύο ετών και τα αρχεία καταγραφής έχουν καταστραφεί. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι ο οργανισμός απαλλάσσεται των ευθυνών του. Αντίθετα, θα έπρεπε να έχει εφαρμόσει μέτρα ασφάλειας που να εξασφαλίζουν ότι δεν είναι δυνατή η μαζική μεταφόρτωση ή/και η εξαγωγή δεδομένων από τα συστήματά του. Σε κάθε περίπτωση, θα έπρεπε ένα τέτοιας έκτασης και επαναλαμβανόμενο περιστατικό να έχει προληφθεί ή, στη χειρότερη περίπτωση, ανιχνευθεί από τα εφαρμοζόμενα μέτρα ασφάλειας. Αποδείχθηκε, επομένως, ότι τα λαμβανόμενα μέτρα ασφάλειας δεν ήταν ικανά να αποτρέψουν το περιστατικό.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό προσωπικών δεδομένων συνδρομητών φυσικών προσώπων, παλαιών και υφισταμένων, του οργανισμού που διέρρευσαν, το γεγονός ότι στα δεδομένα περιλαμβάνονται μη δημόσια προσβάσιμα απλά προσωπικά δεδομένα για πολύ μεγάλο αριθμό συνδρομητών, την προσβολή που επήλθε στα υποκείμενα των δεδομένων, τη διαπίστωση ότι δεν τηρήθηκαν τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, συνεκτιμώντας το γεγονός ότι φάνηκε πως μετά

το χρονικό διάστημα του περιστατικού ο ΟΤΕ διαρκώς ενισχύει τα λαμβανόμενα μέτρα ασφάλειας και ότι μετά την ανακοίνωση του περαστικού σε αυτόν προχώρησε σε κατάλληλες ενέργειες -έστω και ατελέσφορες- για τη διερεύνηση του, επέβαλε στον ΟΤΕ πρόστιμο ύψους εξήντα χιλιάδων ευρώ.

3.7.2. Καταγραφή και ακρόαση τηλεφωνικών κλήσεων σε τηλεφωνικό κέντρο παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας

Μετά από καταγγελία του Πανελληνίου Σωματίου Εργαζομένων TIM (Wind), εξετάστηκε από την Αρχή η νομιμότητα της διαδικασίας ηχογράφησης των εισερχόμενων κλήσεων στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών, όπως και της ακρόασης αυτών, σε πραγματικό χρόνο, από τους προϊστάμενους τους. Παράλληλα τέθηκε και θέμα νομιμότητας της εξ αποστάσεως πρόσβασης σε συστήματα της WIND από συνεργαζόμενες τρίτες εταιρείες (απόφαση 86/2015).

Η Αρχή έχει επισημάνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 3471/2006, η καταγραφή συνδιαλέξεων και των συναφών δεδομένων κίνησης επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση, όταν πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια νόμιμης επαγγελματικής πρακτικής, με σκοπό την παροχή αποδεικτικών στοιχείων εμπορικής συναλλαγής ή άλλης επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι και τα δύο μέρη, μετά από προηγούμενη ενημέρωση σχετικά με το σκοπό της καταγραφής, συγκατατίθενται στην καταγραφή. Ωστόσο, η Αρχή έχει ήδη κρίνει ότι δεν απαιτείται προηγούμενη συγκατάθεση και των δύο μερών αλλά προηγούμενη ενημέρωση του μέρους που δεν έχει την πρωτοβουλία της καταγραφής, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 2472/1997 (βλέπε επίσης και ετήσια έκθεση της Αρχής για το 2006, σελ. 78). Η απαιτούμενη από το νόμο ενημέρωση μπορεί να διενεργηθεί και με ηχογραφημένη ειδοποίηση πριν από την έναρξη της τηλεφωνικής συνδιάλεξης που πρόκειται να καταγραφεί.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στις διατάξεις των υπ' αριθμ. 488/82/15-07-2008 και 621/011/27-09-2011 αποφάσεων της ΕΕΤΤ τεκμηριώνεται υποχρέωση του παρόχου να διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες και το προσωπικό του είναι σε συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία. Μάλιστα, ορίζονται συγκεκριμένες υποχρεώσεις για το προσωπικό του παρόχου που ασχολείται με την τηλεφωνική εξυπηρέτηση για περιπτώσεις όπως οι μέθοδοι διενέργειας πωλήσεων, τα ελάχιστα σημεία ενημέρωσης καταναλωτών, η κατάρτιση συμβάσεων και η ποιότητα υπηρεσίας. Διαπιστώθηκε ότι οι καταγεγραμμένες συνομιλίες συνδρομητών με το τμήμα εξυπηρέτησης πελατών της WIND χρησιμοποιήθηκαν από την εταιρεία για την εξαγωγή ατομικού στατιστικού στοιχείου (monitoring) και τη συμπερίληψη του σε μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τους εργαζόμενους στο τμήμα αυτό, μαζί με λοιπά ατομικά στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από εξωτερικά δεδομένα των κλήσεων και αφορούν τους δείκτες ποιότητας τηλεφωνικά παρεχόμενων υπηρεσιών, όπως αυτοί ορίζονται στην προαναφερθείσα υπ' αριθμ. 621/011/27-09-2011 απόφαση της ΕΕΤΤ. Το σύνολο των στοιχείων αυτών χρησιμοποιήθηκε

για την επιβράβευση και δεν αποτέλεσε τμήμα της τυπικής διαδικασίας αξιολόγησης προσωπικού. Με δεδομένο ότι ο πάροχος οφείλει να διαθέτει μηχανισμούς ώστε να ελέγχει ότι η τηλεφωνική επικοινωνία με τον καταναλωτή γίνεται σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο, η Αρχή έκρινε ότι η παραπάνω ενέργεια του αποτελεί νόμιμη επαγγελματική πρακτική, που σκοπό έχει την παροχή αποδεικτικών στοιχείων επικοινωνίας επαγγελματικού χαρακτήρα, συνεπώς, ως προς αυτό το σημείο μπορεί να εφαρμοστεί το άρ. 4 παρ. 3 του Ν. 3471/2006.

Διαπιστώθηκε, επίσης, ότι σε μικρό αριθμό περιπτώσεων, προϊστάμενοι εταιρείας που ενεργεί ως εκτελούσα την επεξεργασία για λογαριασμό της WIND προχώρησαν σε ενέργεια παρακολούθησης, σε πραγματικό χρόνο, τηλεφωνικών επικοινωνιών μεταξύ συνδρομητών της WIND και υπαλλήλων της. Η Αρχή έκρινε ότι για την ενέργεια αυτή δεν απαιτείται ξεχωριστή γνωστοποίηση ή ενημέρωση καθώς τα δύο μέρη της επικοινωνίας παραμένουν ο συνδρομητής και η εταιρεία, τα οποία δεν μεταβάλλει η παρέμβαση επιπλέον προσώπου του υπευθύνου. Η ακρόαση των συνομιλιών σε πραγματικό χρόνο από τους προϊστάμενους αποτελεί μία επιπλέον επεξεργασία, η νομιμότητα της οποίας θα πρέπει να εξετασθεί και με βάση το άρ. 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997. Η ενέργεια αυτή, όμως, μπορεί να ενταχθεί στις διαδικασίες ελέγχου ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και να θεωρηθεί ότι αποτελεί νόμιμη επαγγελματική πρακτική. Επιπλέον, ο ιδιαίτερα μικρός αριθμός περιστατικών σε διάστημα τριών μηνών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται για πάγια και καθημερινή πρακτική, αλλά περισσότερο για περιστασιακά γεγονότα, άρα δεν επαρκεί για να τεκμηριωθεί επιτήρηση εργαζομένων.

Διαπιστώθηκε, όμως, ότι στα ενημερωτικά έγγραφα της εταιρείας δεν είναι απόλυτα σαφής η ενημέρωση που παρέχεται προς τους εργαζόμενους, σχετικά με τους σκοπούς ακρόασης των καταγεγραμμένων συνομιλιών στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών. Προς τούτο η Αρχή απηύθυνε σύσταση στη WIND ότι θα πρέπει να γίνεται σαφές, τόσο στην ενημέρωση που παρέχεται στους εργαζόμενους όσο και στα έγγραφα των εσωτερικών διαδικασιών της εταιρείας, ότι ακρόαση των καταγεγραμμένων κλήσεων γίνεται και για τον ειδικότερο σκοπό της συμμόρφωσης με την κείμενη νομοθεσία για τον έλεγχο παροχής ποιοτικών υπηρεσιών, όπως και ότι τα στοιχεία αυτά θα χρησιμοποιηθούν μόνο για την επιβράβευση των εργαζόμενων. Η ενημέρωση θα πρέπει να ακολουθεί τα οριζόμενα στο άρ. 11 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 και θα πρέπει να είναι άμεσα διαθέσιμη και προς τις αρμόδιες Αρχές, καθώς με μεγάλη καθυστέρηση κατέστησαν απόλυτα σαφείς, απέναντι στην Αρχή, οι σκοποί χρήσης των καταγεγραμμένων συνομιλιών.

Τέλος, όσον αφορά στη δυνατότητα εξ αποστάσεως πρόσβασης σε συστήματα της WIND από συνεργαζόμενες με αυτή τρίτες εταιρείες, που ενεργούν ως εκτελούσες την επεξεργασία, και στο γεγονός ότι εφαρμόζεται εργασία εξ αποστάσεως, η Αρχή έκρινε ότι δεν προκύπτει παράβαση των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο υπεύθυνος επεξερ-

γασίας έχει το δικαίωμα να επιλέγει τόσο τους εκάστοτε εκτελούντες την επεξεργασία όσο και τα πρόσωπα που ασχολούνται για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον τηρούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 του Ν. 2472/1997 για το απόρρητο και την ασφάλεια για τις οποίες δεν τεκμηριώθηκε παράβαση.

3.7.3. Χρήση «Cookies» σε ιστοσελίδες - Συμμετοχή της ελληνικής Αρχής στην ευρωπαϊκή δράση «cookie sweep»

Η Αρχή συμμετείχε σε κοινή δράση που οργάνωσε η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, αναφορικά με τη συμμόρφωση των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ως προς τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την εγκατάσταση cookies στους τερματικούς εξοπλισμούς των χρηστών (όπως αυτές προδιαγράφονται στην Οδηγία 2002/58/ΕΚ «ePrivacy Directive» μετά την τροποποίηση της από την Οδηγία 2009/136/ΕΚ (βλ. σχετικά και ενότητα 3.7.3 Ετήσιας Έκθεσης 2014).

Στο πλαίσιο της κοινής αυτής δράσης, εξετάστηκαν διαδικτυακοί τόποι υψηλής επισκεψιμότητας στους τομείς του ηλεκτρονικού εμπορίου, του ηλεκτρονικού Τύπου και δημοσίων υπηρεσιών. Η ελληνική Αρχή συμμετείχε στην ευρωπαϊκή αυτή δράση με την εξέταση τριάντα ελληνικών διαδικτυακών τόπων.

Η συγκεντρωτική αναφορά για τα αποτελέσματα της ως άνω δράσης είναι διαθέσιμη στο http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/press-material/pressrelease/art29_press-material/20150217_wp29_press_release_on_cookie_sweep_.pdf. Η Αρχή εξέδωσε σχετικά δελτίο Τύπου με ημερομηνία 3-3-2015.

Η χρήση των «cookies» από ιστοσελίδες ρυθμίζεται με το άρθρο 4 παρ. 5 του Ν. 3471/2006 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ο οποίος ενσωματώνει την Οδηγία 2002/58/ΕΚ, μετά και την τροποποίηση του από το Ν. 4070/2012, με τον οποίο ενσωματώθηκαν και οι τροποποιήσεις της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ που πραγματοποιήθηκαν με την Οδηγία 2009/136/ΕΚ. Συγκεκριμένα, το εν λόγω άρθρο ορίζει ότι «η αποθήκευση πληροφοριών ή η απόκτηση πρόσβασης σε ήδη αποθηκευμένες πληροφορίες στον τερματικό εξοπλισμό συνδρομητή ή χρήστη επιτρέπεται μόνο αν ο συγκεκριμένος συνδρομητής ή χρήστης έχει δώσει τη συγκατάθεση του μετά από σαφή και εκτενή ενημέρωση κατά την παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 2472/1997, όπως ισχύει. Η συγκατάθεση του συνδρομητή ή χρήστη μπορεί να δίδεται μέσω κατάλληλων ρυθμίσεων στο φυλλομετρητή ιστού ή μέσω άλλης εφαρμογής. Τα παραπάνω δεν εμποδίζουν την οποιαδήποτε τεχνική φύσεως αποθήκευση ή πρόσβαση, αποκλειστικός σκοπός της οποίας είναι η διενέργεια της διαβίβασης μιας επικοινωνίας μέσω δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή η οποία είναι αναγκαία για την παροχή υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας, την οποία έχει ζητήσει ρητά ο χρήστης ή ο συνδρομητής».

Ως εκ τούτου, καθίσταται σαφές ότι, με το ισχύον νομικό πλαίσιο, εφόσον η εγκατάσταση «cookie» στο τερματικό ενός χρήστη δεν είναι απολύτως απαραίτητη για την παροχή της υπηρεσίας την οποία ο ίδιος αιτείται, τότε επιτρέπεται η εγκατάσταση και χρήση του «cookie» μόνο υπό την προϋπόθεση ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενη-

μερώνει τον χρήστη για την επεξεργασία που θα λάβει χώρα και εφόσον ο χρήστης δηλώσει σαφώς, ρητώς και ειδικώς ότι συγκατατίθεται στην εν λόγω επεξεργασία (explicit consent ή αλλιώς «opt-in»). Σημειώνεται ότι η Αρχή έχει εκδώσει αναλυτικές οδηγίες στην ιστοσελίδα της (www.dpa.gr => θεματική ενότητα: Υπηρεσίες διαδικτύου => Cookies), στις οποίες αναφέρονται οι νόμιμοι τρόποι ενημέρωσης και λήψης της συγκατάθεσης του χρήστη, καθώς και οι περιπτώσεις που εξαιρούνται σύμφωνα με το νόμο από την υποχρέωση ενημέρωσης και λήψης συγκατάθεσης.

Στις περιπτώσεις διαδικτυακών τόπων που δεν είχαν συμμορφωθεί απόλυτα με τις σχετικές υποχρεώσεις, η Αρχή προέβη σε έγγραφη ενημέρωσή τους ώστε να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες για την τήρηση των ανωτέρω.

Η Αρχή ενημέρωσε τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για το ισχύον νομικό πλαίσιο, καθώς και την ανωτέρω δράση, σε απάντηση του με αρ. 253/13-7-2015 εγγράφου του (Γ/ΕΙΣ/3944/15-07-2015) κατόπιν της υπ' αριθμ. 2819/22-05-2015 ερώτησης Βουλευτή.

3.7.4. Αζήτητες ηλεκτρονικές επικοινωνίες για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών

3.7.4.1. Μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
Η Αρχή, μετά από καταγγελίες για αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, απέστειλε εντός του έτους 2015 είκοσι τέσσερα έγγραφα προς ενημέρωση και συμμόρφωση των υπευθύνων επεξεργασίας με τις διατάξεις του άρθρου 11 Ν. 3471/2006 αναφορικά με την αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, είτε για διαφημιστικούς σκοπούς είτε για το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας. Έξι από αυτές αφορούσαν αποστολές που πραγματοποιήθηκαν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και δεκαοκτώ αποστολές που πραγματοποιήθηκαν μέσω σύντομων γραπτών μηνυμάτων σε συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας (sms). Επιπρόσθετα, σε μία περίπτωση, η Αρχή συνέδραμε τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος σε υπόθεση για την οποία είχε λάβει και η ίδια καταγγελία και αφορούσε τόσο σε αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όσο και πώληση έναντι χρηματικού αντιτίμου αρχείων με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών από τρίτους. Η εν λόγω υπόθεση οδήγησε στη σύλληψη δύο ατόμων (βλ. σχετικό δελτίο Τύπου της Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perfrom=view&id=53285&Itemid=1490&lang=).

Τέλος, με τις αποφάσεις 26, 38 και 72/2015, η Αρχή επέβαλε κυρώσεις σε υπευθύνους επεξεργασίας για την αποστολή αζήτητων μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ειδικότερα, η Αρχή εξέδωσε:

α) την απόφαση 26/2015, με την οποία κατόπιν καταγγελιών και διοικητικού ελέγχου στην εταιρεία Airtouch, ο οποίος πραγματοποιήθηκε εντός του έτους 2012 (βλ. Ετήσια Έκθεση 2013, ενότητα 3.7.5, απόφαση 42/2013), επέβαλε σε εταιρεία πρόστιμο 1.000 ευρώ για παράνομη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία προσωπικών

δεδομένων κατά παράβαση του άρθρου 4 Ν. 2472/1997 και του άρθρου 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006. Συγκεκριμένα διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία τηρούσε λίστα με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου την οποία και διαβίβασε στην Airtouch, ενώ παράλληλα απέστειλε και διαφημιστικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς, σε καμία περίπτωση, να έχει ληφθεί η συγκατάθεση των συνδρομητών. Η Αρχή επέβαλε παράλληλα και την καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Προς πλήρη άρση της παράβασης, η Αρχή διέταξε τον υπεύθυνο επεξεργασίας να ενημερώσει την εταιρεία Airtouch, εγγράφως και με απόδειξη ότι η τήρηση του αρχείου το οποίο της διαβίβασε είναι παράνομη. Σε συνέχεια της απόφασης αυτής, η Αρχή ενημέρωσε πελάτη του υπεύθυνου επεξεργασίας, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/1455/05-03-2015 έγγραφο της, σχετικά με τη νόμιμη διαδικασία αποστολής διαφημιστικών μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ζητώντας τη συμμόρφωσή του.

β) την απόφαση 38/2015, με την οποία επέβαλε στην εταιρεία «ΙΑΝΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ» την κύρωση του προστίμου χρηματικού ποσού 30.000 ευρώ, για από κοινού παράβαση των άρθρων 2, 4 παρ. 1 εδ. (α'), 5, 11 και 13 του Ν. 2472/1997 και 11 παρ. 1 του Ν. 3471/2006. Η Αρχή, μετά από καταγγελίες για αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, κατόπιν διοικητικού ελέγχου σε συνεργασία με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος και συνοδεία εισαγγελικού λειτουργού, διαπίστωσε ότι με χρήση λογισμικού συλλογής διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το διαδίκτυο συγκεντρώθηκε ιδιαίτερα μεγάλος αριθμός διευθύνσεων (29.758 διευθύνσεις βρέθηκαν στο λογισμικό και παράλληλα βρέθηκαν πολυάριθμα αρχεία με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το μεγαλύτερο από αυτά να αριθμεί 174.787 διευθύνσεις). Οι εν λόγω ηλεκτρονικές διευθύνσεις είχαν αναρτηθεί για άλλους σκοπούς, αλλά χρησιμοποιήθηκαν για το σκοπό της αποστολής αζήτητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας (spam). Παράλληλα, η Αρχή επέβαλε και την κύρωση της καταστροφής των ηλεκτρονικών διευθύνσεων που είχαν συλλέγει παρανόμως.

γ) την απόφαση 72/2015, με την οποία η Αρχή, κατόπιν πλήθους καταγγελιών, επέβαλε στην εταιρεία «ALL THE WORLD - COSMOS ONLINE LTD», πρόστιμο 3.000 ευρώ για αποστολή μηνυμάτων αζήτητης επικοινωνίας, καταστροφή του αρχείου των διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που διατηρεί η εταιρεία για τις ιστοσελίδες της aircosmos.eu και cosmos-grs.com και διαγραφή όσων διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου διατηρεί η εταιρεία για τις υπόλοιπες ιστοσελίδες της και για τις οποίες η εταιρεία δεν έχει λάβει τη συγκατάθεση του παραλήπτη για αποστολή μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή η συγκατάθεση αυτή δεν πληροί όσα ορίζονται στην οδηγία 2/2011 της Αρχής, με ακόλουθη ενημέρωση της Αρχής. Στην ίδια εταιρεία είχαν ήδη επιβληθεί, με την 85/2013 απόφαση της Αρχής, παρόμοιες κυρώσεις και συγκεκριμένα πρόστιμο 8.000 ευρώ και καταστροφή των παρανόμως τηρούμενων διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Λόγω μη συμμόρφωσης

με πράξη επιβολής διοικητικών κυρώσεων, η Αρχή διαβίβασε την απόφαση στον Πρόεδρο της, προκειμένου να διαβιβαστεί η απόφαση στον αρμόδιο εισαγγελέα.

3.7.4.2. Μέσω τηλεφωνικών κλήσεων

Και το έτος 2015 παρατηρήθηκε υποβολή αρκετών καταγγελιών αναφορικά με τηλεφωνικές οχλήσεις για το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών. Σε δεκατέσσερις περιπτώσεις μεμονωμένων καταγγελιών για υπεύθυνους επεξεργασίας, η Αρχή απηύθυνε σχετικές συστάσεις προς τους καταγγελλόμενους για τη συμμόρφωση τους με το άρθρο 11 του Ν. 3471/2006. Σε περιπτώσεις όπου μεγάλο πλήθος καταγγελιών αφορούσαν τον ίδιο υπεύθυνο επεξεργασίας, η Αρχή προχώρησε στη διεξοδικότερη εξέταση τους (βλ. και Ετήσια Έκθεση 2014 της Αρχής, ενότητα 3.7.2.) και, αφού ζήτησε εγγράφως και έλαβε τις απόψεις τους για καθεμία καταγγελία αναλυτικά, στη συνέχεια τους κάλεσε για ακρόαση ενώπιον της. Ειδικότερα, κλήθηκαν ενώπιον της Αρχής επτά υπεύθυνοι επεξεργασίας, για τους οποίους συνολικά έχουν υποβληθεί -μέχρι την ημερομηνία της ακρόασης τους- εκατόν πέντε καταγγελίες, οι οποίες αφορούν πραγματοποίηση τηλεφωνικών κλήσεων με ανθρώπινη παρέμβαση προς συνδρομητές που είτε έχουν εγγραφεί στο μητρώο που προβλέπεται στο άρ. 11 του Ν. 3471/2006 (μητρώο «opt-out») είτε είχαν προηγουμένως δηλώσει προς τους καταγγελλόμενους ότι δεν επιθυμούν να δέχονται τέτοιες κλήσεις, ασκώντας το δικαίωμα αντίρρησης κατά το άρ. 13 του Ν. 2472/1997. Οι καταγγελλόμενοι υπέβαλαν, μετά την ακρόαση τους, τα υπομνήματά τους. Η εξέταση της υπόθεσης δεν ολοκληρώθηκε εντός του έτους και οι σχετικές αποφάσεις αναμένεται να εκδοθούν εντός του 2016.

Περαιτέρω, σε μία ειδικότερη περίπτωση τηλεφωνικής οχλήσης για προωθητικούς σκοπούς, η διαφημιζόμενη εταιρεία VIVIFY THE BEAUTY LAB κάλεσε τηλεφωνικό αριθμό συνδρομητή τον οποίο ο ίδιος είχε αναρτήσει στο διαδικτυακό τόπο www.car.gr (με σκοπό την πώληση από μεριάς του κράνους μοτοσικλέτας). Η Αρχή με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/4161/27-07-2015 έγγραφο της ενημέρωσε την εταιρεία ότι η συλλογή και χρήση προσωπικών δεδομένων για το σκοπό της απευθείας προώθησης επιτρέπεται: α) με τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων ή β) χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, όταν τα δεδομένα συλλέγονται από αα) δημόσιους καταλόγους, όπως τηλεφωνικούς καταλόγους συνδρομητών, επαγγελματικούς καταλόγους (π.χ. Χρυσός Οδηγός), καταλόγους εμπορικών εκθέσεων ή το νέο γενικό εμπορικό μητρώο για εταιρείες και εμπόρους, ή ββ) όταν το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων δημοσιοποίησε τα δεδομένα του για συναφείς σκοπούς ή γγ) βάσει της πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής. Ως εκ τούτου, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η συλλογή δεδομένων, ονοματεπώνυμο και τηλεφωνικό αριθμό, από τον ανωτέρω διαδικτυακό τόπο για τον σκοπό της προώθησης προϊόντων ή/και υπηρεσιών δεν είναι σύμφωνη με τις ως άνω προϋποθέσεις νομιμότητας, διότι ο σκοπός για τον οποίο ο ίδιος τα ανήρτησε στο συγκεκριμένο δημόσια προσβάσιμο διαδικτυακό τόπο δεν είναι συναφής με το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών που

επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Με το ίδιο έγγραφο η Αρχή απηύθυνε σχετική σύσταση στην εταιρεία.

Επίσης, η Αρχή απάντησε σε ερώτημα υπευθύνου επεξεργασίας σχετικά με τη νομιμότητα πραγματοποίησης τηλεφωνικών κλήσεων σε πρόσωπα που έχουν καταχωρίσει αγγελία σε εφημερίδα ή ιστοσελίδα προκειμένου να ζητείται η σύμφωνη γνώμη τους για να δημοσιευτούν οι αγγελίες τους σε ειδικό διαδικτυακό τόπο του ιδίου. Οι δημοσιεύσεις αυτές θα είναι δωρεάν, ενώ τα πρόσωπα αυτά θα μπορούν να εγγράφονται ως χρήστες στον εν λόγω διαδικτυακό τόπο ώστε να μπορούν να διαχειριστούν τις αγγελίες τους (καταχώριση νέων, έλεγχος επισκεψιμότητας κ.λπ.). Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/6049/20-11-2015 έγγραφο της, ενημέρωσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας ότι οι κλήσεις αυτές είναι νόμιμες, υπό την προϋπόθεση ότι οι καλούμενοι τηλεφωνικοί αριθμοί δεν είναι καταχωρημένοι στον κατάλογο που προβλέπεται στο άρθρο 11 παρ. 2 του Ν. 3471/2006 (μητρώο «opt-out») - και τούτο διότι ο επιδιωκόμενος σκοπός επεξεργασίας μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι συναφής με τον σκοπό της αρχικής δημοσίευσης της αγγελίας, ενώ τα δεδομένα που αντλούνται αποτελούν στοιχεία που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων, το οποίο γνωρίζει ότι τα δημοσιευμένα αυτά στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για συναφείς με την αγγελία σκοπούς. Εφόσον, κατά την τηλεφωνική κλήση, ο καλούμενος επιθυμεί την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί, μετά από σχετική ενημέρωση για την καταγραφή, να καταγράψει την τηλεφωνική συνδιάλεξη στην οποία ο καλούμενος συγκατατίθεται στην παροχή των υπηρεσιών. Η καταγραφή της τηλεφωνικής συνομιλίας δεν επιτρέπεται να γίνεται εκ των προτέρων παρά μόνο από τη στιγμή που ο καλούμενος ενημερώνεται και συμφωνεί στην παροχή των υπηρεσιών του υπευθύνου επεξεργασίας.

Τέλος, ως προς το γενικότερο ζήτημα επεξεργασίας τηλεφωνικών αριθμών συνδρομητών, υποβλήθηκαν στην Αρχή δέκα καταγγελίες κατά της «ΧΡΥΣΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΕΝΤΥΠΗ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΑΕ» για διάφορες παραβάσεις της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Μετά την εξέταση των καταγγελιών διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάστηκε παράνομα προσωπικά δεδομένα συνδρομητών, καθώς: α) σε τρεις περιπτώσεις τα προσωπικά δεδομένα που εμφανίστηκαν στις ιστοσελίδες του δεν ήταν αυτά των συνδρομητών τηλεφωνίας, β) σε τέσσερις περιπτώσεις οι συνδρομητές, κάτοχοι των αριθμών, είχαν δηλώσει στον πάροχό τους ότι δεν επιθυμούν οι αριθμοί των τηλεφώνων τους να είναι ανακοινώσιμοι σε υπηρεσίες καταλόγων, γ) σε δύο περιπτώσεις είναι απροσδιόριστη η προέλευση των δεδομένων, δ) σε μία περίπτωση συνέχισε να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα και μετά την άσκηση αντιρρήσεων εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν τηρεί την πληροφορία της πηγής προέλευσης των δεδομένων, στις περιπτώσεις που αφορούν οι καταγγελίες, με αποτέλεσμα το δικαίωμα πρόσβασης να μην μπορεί να ικανοποιηθεί, ενώ δεν ενημερώνει κατάλληλα τα φυσικά πρόσωπα των

οποίων επεξεργάζεται τα δεδομένα. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι η ικανοποίηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης ήταν στην πράξη προβληματική, καθώς ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν τα ικανοποίησε εντός του προβλεπόμενου χρόνου, μη απαντώντας μάλιστα στους αιτούντες, εκτός από μία περίπτωση.

Η Αρχή, για το σύνολο των καταγγελιών, επέβαλε, με την υπ' αριθμ. 2/2015 απόφαση, πρόστιμο 10.000 ευρώ και συνέστησε όπως καταρτίσει και εφαρμόσει εσωτερική διαδικασία για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 11, 12 και 13 του Ν. 2472/1997.

3.8. ΠΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

3.8.1. Προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων στο πλαίσιο εργασιακών σχέσεων

Η Αρχή εξέτασε πλήθος υποθέσεων αναφορικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων εργαζομένων. Σε μία περίπτωση, η Αρχή απάντησε σε ερώτημα του Επιμελητηρίου Καρδίτσας αναφορικά με τη χρήση συστήματος ελέγχου παρουσίας προσωπικού το οποίο διαθέτει κάμερα για την ταυτοποίηση των εισερχομένων - ενώ για το ίδιο ζήτημα υποβλήθηκε στην Αρχή και σχετική καταγγελία από την Ομοσπονδία Συλλόγων Υπαλλήλων Επιμελητηρίων. Η Αρχή ενημέρωσε και τις δύο πλευρές, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/262/19-01-2015 έγγραφο της, ότι η λήψη φωτογραφιών εισάγει μια επαχθή και δυσανάλογη για τα υποκείμενα επεξεργασία σε σχέση με τον ανωτέρω σκοπό, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο, καθώς ο έλεγχος μπορεί να πραγματοποιηθεί επαρκώς και με άλλα ηπιότερα εναλλακτικά μέσα, όπως με τη χρήση μαγνητικών καρτών (χωρίς βιομετρικά στοιχεία), σε συνδυασμό με τη διενέργεια περιοδικών ελέγχων από τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας. Εξάλλου, δεδομένου ότι το Επιμελητήριο Καρδίτσας επικαλέστηκε σχετικώς την υπ' αριθμ. ΔΙ-ΑΔΠ/Φ.Β. 1/28874/21-10-2013 εγκύκλιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης, η Αρχή επισήμανε στο ως άνω έγγραφο της ότι στην εν λόγω εγκύκλιο γίνεται αναφορά σε ηλεκτρονικό-ψηφιακό μηχανισμό σήμανσης και όχι στην τοποθέτηση καμερών ή στην επεξεργασία βιομετρικών δεδομένων. Αντιστοίχως, υποβλήθηκαν στην Αρχή άλλα δύο ερωτήματα από ιδιωτικούς φορείς αναφορικά με τη νομιμότητα χρήσης συστημάτων ελέγχου πρόσβασης προσωπικού («ρολόι εργασίας») στα οποία γίνεται επεξεργασία δακτυλικών αποτυπωμάτων: και στις δύο περιπτώσεις η Αρχή απάντησε, κατ' αναλογία με την προηγούμενη περίπτωση, αρνητικά ως προς τη νομιμότητα αυτού (υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/2996-1/03-06-2015 και Γ/ΕΞ/5361-1/30-10-2015 έγγραφα).

Περαιτέρω, υποβλήθηκε στην Αρχή ερώτημα υπαλλήλου αναφορικά με τη δυνατότητα απομακρυσμένου ελέγχου του αποθηκευτικού χώρου των υπολογιστών των εργαζομένων από τον διαχειριστή. Στο ερώτημα του ο υπάλληλος επισήμανε ιδιαίτερα ότι οι εργαζόμενοι έχουν δικαιώματα απλού χρήστη (όχι διαχειριστή) στους υπολογιστές τους, ενώ οι ενημερώσεις (updates) των εγκατεστημένων προγραμμάτων γίνεται από τους διαχειριστές. Η Αρχή, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/3279-1/01-07-2015 έγγραφο της, επισήμανε ότι η μη απόδοση δικαιωμάτων διαχειριστή στους απλούς χρήστες (εργαζομένους) για

τους υπολογιστές που χειρίζονται είναι μια πρακτική προς τη σωστή κατεύθυνση από τη σκοπιά της ασφάλειας, αφού με αυτόν τον τρόπο μειώνεται σημαντικά, για παράδειγμα, η πιθανότητα να εγκατασταθεί κακόβουλο λογισμικό σε υπολογιστή από αβλεψία του χρήστη. Η Αρχή σημείωσε επίσης ότι οι ενημερώσεις (updates) των εγκατεστημένων προγραμμάτων (π.χ. ενημερώσεις του αντιϊικού προγράμματος λογισμικού) μπορούν να πραγματοποιούνται αυτοματοποιημένα, χωρίς ο διαχειριστής να αποκτά πρόσβαση στον κάθε υπολογιστή - συνεπώς, η λήψη ενημερώσεων στον υπολογιστή ενός εργαζομένου δεν συνεπάγεται απαραίτητα την πραγματοποίηση απομακρυσμένης πρόσβασης από τον διαχειριστή του συστήματος. Τέλος, η Αρχή επισήμανε ότι ο υπάλληλος μπορεί ανά πάσα στιγμή να απευθυνθεί στην υπηρεσία του για την παροχή αναλυτικότερων πληροφοριών περί των ρυθμίσεων του υπολογιστή του σε σχέση με το συνολικό δίκτυο, καθώς και για το είδος των δεδομένων (αρχείων) του υπολογιστή τα οποία δύνανται να προσπελαθούν απομακρυσμένα.

Η Αρχή εξέτασε έγγραφο ερώτημα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σχετικά με το εάν νομιμοποιούνται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου να χορηγήσουν στο αιτούν σωματείο με την επωνυμία «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Υπαλλήλων Άμισθων Υποθηκοφυλακείων Κτηματολογικών Γραφείων» αναλυτικά οικονομικά στοιχεία τριμήνων των Ειδικών Άμισθων Υποθηκοφυλακείων για τα οικονομικά έτη 2012, 2013 και 2014, τα οποία τηρούνται από τις εν λόγω υπηρεσίες, σύμφωνα μετά οριζόμενα στις διατάξεις του Ν.δ. 811/1971 και του άρθρου 6 της με αρ. 28771/1971 απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης. Το σωματείο ζήτησε τα ως άνω στοιχεία προκειμένου αυτά να χρησιμοποιηθούν στον ΟΜΕΔ (όπως αναλυτικά η κείμενη νομοθεσία ορίζει) στη διαδικασία για έκδοση διαιτητικής απόφασης για την κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας του κλάδου. Στα ως άνω ζητηθέντα στοιχεία περιλαμβάνονται οικονομικά στοιχεία, όπως εργοδοτικές εισφορές και εισπραττόμενα δικαιώματα υπέρ των υποθηκοφυλακείων. Η Αρχή απεφάνθη ότι στα ως άνω στοιχεία συμπεριλαμβάνονται και απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποθηκοφυλάκων, τα οποία είναι οικονομικής φύσης και αφορούν τις συνολικές εισπράξεις τους. Τα δεδομένα αυτά επιτρέπεται να χορηγηθούν στον «Πανελλήνιο Σύνδεσμο Υπαλλήλων Άμισθων Υποθηκοφυλακείων Κτηματολογικών Γραφείων», ακόμα και χωρίς τη συναίνεση των ενδιαφερομένων υποκειμένων, καθόσον συντρέχει όντως υπέρτερο έννομο συμφέρον για τη χορήγηση στο Σωματείο των εργαζομένων των στοιχείων αυτών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 4 του Ν. 1264/1982 και 2 και 4 του Ν. 1876/1990. Και τούτο, διότι οι κρίσιμες αυτές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας προσδιορίζουν τις αρμοδιότητες του εν λόγω Σωματείου, ως συνδικαλιστικής οργάνωσης, για την εκπλήρωση των σκοπών της διαφύλαξης και προαγωγής των εργασιακών, οικονομικών, ασφαλιστικών, κοινωνικών και συνδικαλιστικών συμφερόντων των εργαζομένων

και θεμελιώνουν τη νομιμότητα της χορήγησης σε αυτό των ως άνω στοιχείων, για την προάσπιση των νομίμων συμφερόντων των εργαζομένων, τα οποία συνίστανται, εν προκειμένω, στη διαφύλαξη του δικαιώματος των εργαζομένων στη συλλογική διαπραγμάτευση και τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή, άλλως, την έκδοση διαιτητικής απόφασης σχετικά με την κλαδική συλλογική σύμβαση εργασίας του κλάδου τους. Εξάλλου, ρητά οι ως άνω διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 1876/1990 περιλαμβάνουν την υποχρέωση των δημοσίων αρχών να παρέχουν στις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων τα αναγκαία για τη συλλογική διαπραγμάτευση και τη σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας στοιχεία για τους τομείς απασχόλησης, τιμών και μισθών (Γ/ΕΞ/2711-1/20-05-2015).

Ψυχιατρικό νοσοκομείο υπέβαλε το ερώτημα αν μπορεί να διαβιβάσει στο ΙΚΑ πιστοποιητικό σχετικά με την κατάσταση της υγείας προσώπου-υπαλλήλου του ΙΚΑ προκειμένου να κριθεί η ικανότητα προς εργασία της συγκεκριμένης υπαλλήλου. Η Αρχή με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/4425-1/12.11.2015 έκρινε ότι το νοσοκομείο νομιμοποιείται, δυνάμει των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. β' και 7Α παρ. 1 στοιχ. δ' εδ. β' του Ν. 2472/1997, καθώς και του άρθρου 56 παρ. 6 του Ν. 2683/1999, να διαβιβάσει το αιτούμενο πιστοποιητικό στο ΙΚΑ, χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής, προκειμένου το τελευταίο να το διαβιβάσει στην αρμόδια Ειδική Υγειονομική Επιτροπή Νευροψυχικών Νόσων του ΑΧΕΠΑ για να εκτιμήσει την ικανότητα της υπαλλήλου προς εργασία (απόφαση 15/2013).

3.9. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η Αρχή έκρινε σε δύο υποθέσεις ότι η επεξεργασία των δεδομένων των προσφευγόντων, που συνιστούν δημόσια πρόσωπα, από εφημερίδα και περιοδικό, δεν προσκρούει στο Ν. 2472/1997, καθώς υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση, ενώ δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση του δικαιώματος του τύπου να ασκήσει δημόσιο έλεγχο και κριτική (ρόλος «public watchdog» κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ). Περαιτέρω, η Αρχή επανειλημμένα έχει αποφανθεί ότι το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού καλύπτει ακόμα και πράξεις μη δημοσίων προσώπων, όπως οι κοντινοί συγγενείς του ελεγχόμενου δημοσίου προσώπου, όταν αυτές ενδιαφέρουν, λόγω της φύσης τους και της άμεσης συνάφειας τους με την ελεγχόμενη συμπεριφορά του δημοσίου προσώπου, το κοινωνικό σύνολο.

Ειδικότερα, η Αρχή, με τη με αριθμ. 16/2015 απόφαση της, έκρινε ότι η επεξεργασία των δεδομένων της προσφεύγουσας από εφημερίδα (καταχώριση και δημοσίευση/διάδοση εγγράφων που τηρούνται στο ασφαλιστικό ταμείο της προσφεύγουσας και περιέχουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες σχετικά με τις συντάξιμες αποδοχές της), δεν προσκρούει στο Ν. 2472/1997, καθώς υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση σχετικά με ζήτημα που συνδέεται με τη δυσλειτουργία ενός ασφαλιστικού ταμείου, πολλών δε μάλλον εφόσον το ζήτημα αυτό αφορά -κατά την κρίση του συντάκτη των επίμαχων δημοσιευμάτων- σε μη νόμιμη είσπραξη

οικογενειακού επιδόματος από πρόσωπο που κατέχει δημόσια θέση. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβάνεται υπόψη και το γεγονός ότι η εφημερίδα μερίμνησε ώστε να απαλειφθούν τεχνικά (μέσω θόλωσης) άλλα στοιχεία της προσφεύγουσας (π.χ. στοιχεία επικοινωνίας, διεύθυνση κατοικίας) που δεν αφορούσαν στο θέμα. Συνεπώς, η υπό κρίση επεξεργασία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση του δικαιώματος του Τύπου να ασκήσει δημόσιο έλεγχο και κριτική δημοσιεύοντας τα επίμαχα στοιχεία σχετικά με εκκρεμή υπόθεση της προσφεύγουσας ενώπιον του ασφαλιστικού της ταμείου, αλλά και του δικαιώματος του κοινού να ενημερωθεί για την υπόθεση αυτή. Τούτο θα ίσχυε και στην περίπτωση διάδοσης των ίδιων δεδομένων μέσω διαδικτύου, καθώς, σύμφωνα με πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ (βλ. ΔΕΕ C-131/12, Google Spain, σκ. 96-98, ιδίως 97), το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού υπερέχει του δικαιώματος του δημοσίου προσώπου να ζητήσει, ως υποκείμενο των δεδομένων, τη διαγραφή ή το κλείδωμα των δεδομένων του (τη δέσμευση, δηλαδή, του ονοματεπωνύμου του, ώστε να μην αποτελεί λέξη-κλειδί για την αναζήτηση του κρίσιμου δημοσιεύματος, πρβλ. απόφαση 165/2012 της Αρχής σκ. 5 και 9). Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι τα υπό κρίση δημοσιεύματα είχαν ως σκοπό να πλήξουν τη θυγατέρα της, δικηγόρο και πρώην βουλευτή (που είναι αναμφισβήτητα δημόσιο πρόσωπο), δημοσιεύοντας παράλληλα με τα επίμαχα έγγραφα και φωτογραφίες της με λεζάντα «η ανήλικη κόρη».

Επίσης, κατόπιν προσφυγής που υποβλήθηκε από δημόσιο πρόσωπο και τα συγγενικά του πρόσωπα κατά της Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και κατά δημοσιογράφου, η Αρχή έκρινε, με τη με αριθμ. 17/2015 απόφαση της, ότι η εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων της προσφεύγουσας (η αυτούσια αναπαραγωγή της έκθεσης αυτοψίας που περιλαμβάνει τα ονόματα μελών της οικογένειας της, καθώς και φωτογραφίες του σπιτιού, δεδομένου ότι από αυτές αποκλύπτονται εμμέσως πληροφορίες για τους ιδιοκτήτες του) από εφημερίδα και περιοδικό, δεν προσκρούει στο Ν. 2472/1997. Η Αρχή διαπίστωσε ότι υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση σχετικά με ζήτημα που συνδέεται με φερόμενα ως αυθαίρετα κτίσματα σε περιβαλλοντικά ευαίσθητη περιοχή, πολλώ δε μάλλον εφόσον το ζήτημα αυτό αφορά -κατά την κρίση του συντάκτη των υπό κρίση δημοσιευμάτων- σε ενδεχόμενη παραβατική συμπεριφορά από πρόσωπο που κατέχει δημόσια θέση, δεδομένης της ιδιότητας της πρώτης εκ των αιτούντων ως βουλευτού τότε, και σε συναφείς ενέργειες του προσώπου αυτού ενώπιον των αρμόδιων αρχών και υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, τα δεδομένα που δημοσιεύθηκαν αφορούν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, σε πράξεις που σχετίζονται, άμεσα ή έμμεσα, με τη δημόσια δράση της πρώτης εκ των αιτούντων και είναι συναφή και πρόσφορα ενόψει του επιδιωκόμενου δημοσιογραφικού σκοπού, δεδομένου μάλιστα ότι, τελικώς, οι ισχυρισμοί του δημοσιογράφου περί ύπαρξης αυθαίρετων κτισμάτων στο ακίνητο των αιτούντων ήταν εν μέρει τουλάχιστον αληθείς. Συνεπώς, η υπό κρίση

επεξεργασία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση του δικαιώματος του Τύπου να ασκήσει δημόσιο έλεγχο και κριτική δημοσιεύοντας τα επίμαχα στοιχεία σχετικά με εκκρεμή υπόθεση της ενώπιον των πολεοδομικών υπηρεσιών και των δικαστικών αρχών, αλλά και του δικαιώματος του κοινού να ενημερωθεί για την υπόθεση αυτή. Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμη και αν γίνει δεκτός ο ισχυρισμός των αιτούντων ότι τα υπό κρίση δημοσιεύματα πλήττουν ταυτόχρονα και μέλη της οικογένειάς τους.

Αντίθετα, η Αρχή σε δύο υποθέσεις έκανε δεκτές τις υπό εξέταση προσφυγές. Συγκεκριμένα, η Αρχή εξέτασε προσφυγή σχετικά με δημοσίευση φωτογραφίας από εφημερίδα και, με τη με αριθμ. 37/2015 απόφαση της, διαπίστωσε ότι η επίμαχη φωτογραφία ουδόλως συνδέεται με το περιεχόμενο του δημοσιεύματος, στο οποίο αυτή συμπεριλήφθηκε και, ως εκ τούτου, η δημοσίευση της αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, καθώς δεν συμβάλλει στην ενημέρωση του αναγνωστικού κοινού και θα μπορούσε ενδεχομένως να δημιουργηθεί στο μέσο αναγνώστη η εσφαλμένη εντύπωση ότι το εικονιζόμενο πρόσωπο συνδέεται με την είδηση των συλλήψεων μελών του κόμματος της Χρυσής Αυγής. Περαιτέρω, ο προσφεύγων δεν μπορεί να θεωρηθεί δημόσιο πρόσωπο αφού από κανένα στοιχείο του φακέλου της υπόθεσης δεν προκύπτει ότι κατέχει δημόσια θέση ή/και χρησιμοποιεί δημόσιο χρήμα ή ακόμα διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή, και ως εκ τούτου δεν υφίσταται δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση. Στην περίπτωση αυτή, η Αρχή έκρινε ότι η εφημερίδα δεν ικανοποίησε το δικαίωμα αντίρρησης του προσφεύγοντος με την έννοια της διαγραφής των επίμαχων δημοσιεύσεων εντός δεκαπέντε ημερών, καθώς τόσο η επίμαχη φωτογραφία όσο και το δημοσίευμα, με το οποίο αυτή συνδέθηκε, ήταν διαθέσιμα και στο διαδικτυακό τόπο της εφημερίδας για σημαντικό χρονικό διάστημα (δεκαέξι μήνες), γεγονός που θίγει δυσανάλογα τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη τους ιδιαίτερους κινδύνους που συνδέονται με τη φύση του διαδικτύου (ελεύθερη, καθολική και μη ελεγχόμενη πρόσβαση χωρίς χρονικό περιορισμό σε κάθε είδους πληροφορίες σχετικά με ένα πρόσωπο). Επίσης, η Αρχή διαπίστωσε ότι η εφημερίδα δεν είχε ικανοποιήσει προσηκόντως το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος, αφού δεν απάντησε καθόλου αναφορικά με το αίτημα να του χορηγηθούν όλα τα δεδομένα που τον αφορούν, ενώ απάντησε σχετικά με την προέλευση τους με σημαντική χρονική καθυστέρηση.

Τέλος, κατόπιν προσφυγής δημοσίου προσώπου ότι σε δημοσίευμα εφημερίδας αναγράφηκε η αιτία νοσηλείας και η ασφαλιστική του κατάσταση ως απόρου, η Αρχή, με τη με αριθμ. 52/2015 απόφαση της, επέβαλε χρηματικό πρόστιμο στην εφημερίδα για την παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του προσφεύγοντος και στο νοσοκομείο που δεν είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας των δεδομένων που τηρεί στο αρχείο του, δεδομένου ότι η εφημερίδα δημοσίευσε στοιχεία νοσηλείας, όπως ακριβώς αυτά αναγράφονται στο έγγραφο

του διοικητικού εξιτηρίου του νοσοκομείου. Συγκεκριμένα, η Αρχή έκρινε ότι στην κατηγορία των δημοσίων προσώπων και μάλιστα των προσώπων που κατέχουν δημόσιο αξίωμα ανήκει και ο προσφεύγων, ο οποίος κατά την περίοδο 2005-2010 είχε διορισθεί στη θέση του προέδρου κρατικού οργανισμού, τα πεπραγμένα του οποίου απασχόλησαν ιδιαίτερα έντονα τον Τύπο λόγω των ασυνήθιστα υψηλών προς αυτόν κρατικών επιχορηγήσεων, για τη διαχείριση των οποίων υπήρξε μάλιστα επιβαρυντικό πόρισμα ελέγχου από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης. Ως εκ τούτου, η αναφορά στο ότι ο προσφεύγων νοσηλεύτηκε ως άπορος (το οποίο είναι ευαίσθητο δεδομένο κοινωνικής πρόνοιας) είναι γεγονός που το κοινό έχει εύλογο ενδιαφέρον να πληροφορηθεί, καθώς συνδέεται με την επιδεικνυόμενη οικονομική ανέχεια του προσφεύγοντος, η οποία βρίσκεται σε αναντιστοιχία με τις υψηλές κρατικές αποδοχές που ελάμβανε στο παρελθόν. Περαιτέρω, η Αρχή απεφάνθη ότι η δημοσίευση προσωπικών δεδομένων του δημοσίου προσώπου σε εφημερίδα δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση του δικαιώματος του Τύπου να ασκήσει δημόσιο έλεγχο και κριτική (ρόλος «public watchdog» κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ), πλην όμως ότι η εν λόγω δημοσίευση θα μπορούσε να έχει περιοριστεί στο γεγονός ότι ένας κάποτε αδρά αμειβόμενος από το δημόσιο πρόεδρος κρατικού οργανισμού νοσηλεύεται ως άπορος σε δημόσιο νοσοκομείο χωρίς να αναγράφεται η πλήρης πάθηση αυτού.

3.10. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ

3.10.1. Επιτήρηση χώρων εργασίας

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε κατάσταση εστίασης για παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας

Η Αρχή πραγματοποίησε, μετά από καταγγελία, επίτοπιο έλεγχο στο κατάστημα εστίασης «Burger Joint/Μαρία Γαλιώνη ΙΚΕ». Διαπιστώθηκε ότι στην επιχείρηση λειτουργούσε σύστημα βιντεοεπιτήρησης χωρίς να έχει γνωστοποιηθεί στην Αρχή. Επίσης, βρέθηκαν αρχεία βίντεο με ήχο τα οποία είχαν καταγραφεί σε χρόνο προγενέστερο των 15 ημερών πριν από τον έλεγχο, ενώ διαπιστώθηκε η ύπαρξη καμερών σε χώρο εργασίας, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας, καθώς και καμερών που λάμβαναν εικόνα από χώρο εστίασης. Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο τριών χιλιάδων ευρώ για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβάσεις και διέταξε τον υπεύθυνο επεξεργασίας: α) να αφαιρέσει τις κάμερες που βρίσκονται στο εσωτερικό του καταστήματος, εκτός από την κάμερα που βρίσκεται στην κεντρική είσοδο, καθώς και την κάμερα που επιτηρεί το ταμείο, β) να καταστρέψει κάθε σχετικό αρχείο με προσωπικά δεδομένα εργαζομένων και πελατών που συλλέχθηκε από το έως τώρα εγκατεστημένο σύστημα βιντεοεπιτήρησης και να ενημερώσει σχετικά την Αρχή, και γ) να υποβάλει στην Αρχή γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, μετά τις επιβληθείσες τροποποιήσεις (απόφαση 49/2015).

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε εταιρεία για παράληψη γνωστοποίησης στην Αρχή εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης

Η Αρχή πραγματοποίησε, μετά από καταγγελία, επίτοπιο έλεγχο στην έδρα της εταιρείας με επωνυμία «Ε. ΣΤΑΘΑΤΟΣ ΑΒΕΕ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ». Διαπιστώθηκε ότι στην επιχείρηση λειτουργούσε σύστημα βιντεοεπιτήρησης χωρίς να έχει γνωστοποιηθεί στην Αρχή και χωρίς να έχουν τοποθετηθεί σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, ενώ το σύστημα λάμβανε εικόνα από παρακείμενους κοινόχρηστους χώρους. Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο τριών χιλιάδων ευρώ, μεταξύ άλλων (βλ. και Ενότητα 3.6 Χρηματοπιστωτικός τομέας και Ιδιωτική Οικονομία) για την παράλειψη γνωστοποίησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ενώ απηύθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας να αναρτήσει αμέσως ευδιάκριτες ενημερωτικές πινακίδες για τη βιντεοσκόπηση και να μεριμνήσει ώστε να μην λαμβάνεται εικόνα από παρακείμενους κοινόχρηστους χώρους (απόφαση 136/2015).

Σύσταση σχετικά με λειτουργία καμερών σε τηλεφωνικό κέντρο με σκοπό την επίβλεψη εργαζομένων

Ο Μεταφορικός Συνεταιρισμός Ασυρματοφόρων Επιβατηγών Δημοσίας Χρήσεως Αυτοκινήτων Βόλου και Ν. Ιωνίας ΣΠΕ «Eurotaxi Βόλος» γνωστοποίησε στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης με καταγραφή εικόνας και ήχου εντός των γραφείων του, σε χώρους όπου είναι εγκατεστημένος ηλεκτρονικός εξοπλισμός του τηλεφωνικού κέντρου και λαμβάνονται κλήσεις πελατών. Η Αρχή, αφού αρχικά ζήτησε από τον υπεύθυνο επεξεργασίας να τεκμηριώσει επακριβώς τους λόγους για τους οποίους κρίνει ότι το εν λόγω σύστημα, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, είναι απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, τον ενημέρωσε με έγγραφο της (υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/54-3/22-10-2015 έγγραφο) ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν προκύπτει ότι ο έλεγχος μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες της εργασίας και είναι απολύτως απαραίτητος για την ασφάλεια του εξοπλισμού ώστε να υπερτερεί του δικαιώματος της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Και τούτο διότι αφενός φαίνεται ότι μέσω του εν λόγω συστήματος είναι αναπόφευκτη η παρακολούθηση θέσεων εργασίας, ακόμη και αν η κάμερα δεν εστιάζει σε πρόσωπα εργαζομένων, αφού θα γίνεται εκ των πραγμάτων λήψη εικόνας από τα χέρια των χειριστών/χειριστριών, ενώ ταυτοχρόνως δεν καταδεικνύεται ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως π.χ. με συστηματικούς ελέγχους, σε συνδυασμό με κάμερα στην είσοδο της επιχείρησης ή/και με έγγραφες βεβαιώσεις των υπαλλήλων για τον εξοπλισμό που παραλαμβάνουν κατά την έναρξη του ωραρίου τους. Στο εν λόγω έγγραφο της, η Αρχή απηύθυνε σύσταση για αφαίρεση της επίμαχης κάμερας.

Μη επιτρεπτή η χρήση συστήματος βιντεοεπιτήρησης για την εξακρίβωση της ταυτότητας υπαλλήλων κατά τη χρήση συσκευής ελέγχου της ώρας προσέλευσης και αποχώρησης

Σε απάντηση σχετικού ερωτήματος υπαλλήλου ΟΤΑ, η Αρχή διευκρίνισε ότι η χρήση καμερών για την απεικόνιση των υπαλλήλων κατά τη στιγμή που εισάγουν την κάρτα εισόδου-εξόδου τους στα αντίστοιχα μηχανήματα στην είσοδο των κτηρίων του Δήμου για την ωρομέτρηση

του προσωπικού εισάγει μια επαχθή και δυσανάλογη για τα υποκείμενα επεξεργασία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο, καθώς ο έλεγχος μπορεί να πραγματοποιηθεί επαρκώς και με άλλα ηπιότερα εναλλακτικά μέσα (υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/1613-1/02-04-2015 έγγραφο).

Μη σύννομη η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης εντός οχήματος ταξί με σκοπό την παρακολούθηση των υπαλλήλων οδηγών

Η Αρχή, σε απάντηση σχετικού ερωτήματος ιδιοκτήτη οχήματος ταξί, ενημέρωσε ότι, όπως επισημαίνεται στην υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγία της Αρχής, ένα σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας (εκτός συγκεκριμένων εξαιρέσεων), όπως εξάλλου μπορεί να θεωρηθεί ο χώρος ενός ταξί για έναν υπάλληλο, και κατά συνέπεια δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σύννομη η λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο χώρο του ταξί με σκοπό την παρακολούθηση της συμπεριφοράς των υπαλλήλων οδηγών, με απώτερο σκοπό την ομαλή λειτουργία και παροχή των σχετικών υπηρεσιών των εργαζομένων, ειδικά στο βαθμό που ο σκοπός αυτός ενδέχεται να μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με λιγότερο επαχθή μέσα (υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/1874-1/28-05-2015 έγγραφο).

3.10.2. Κατοικίες - Συγκροτήματα κατοικιών

Επιβολή προστίμου για ελλιπή γνωστοποίηση και συστάσεις για τη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε συνιδιοκτησία συγκροτήματος κατοικιών

Η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 95/2015 σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης προς τη Συνιδιοκτησία Συγκροτήματος Κατοικιών «Λόφος Έντισον», μετά από καταγγελία ιδιοκτητών-κατοίκων του για την εγκατάσταση καμερών συστήματος βιντεοεπιτήρησης περιμετρικά και εντός των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων του συγκροτήματος αυτού. Στο πλαίσιο της εξέτασης της υπόθεσης, πραγματοποιήθηκε επιτόπιος διοικητικός έλεγχος στα αρχεία του υπευθύνου επεξεργασίας και ειδικότερα στο εκεί εγκατεστημένο σύστημα.

Κατά τη διενέργεια του ελέγχου διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν εγκατεστημένες 40 κάμερες, ενώ είχαν γνωστοποιηθεί στην Αρχή μόνο οι 32. Οι 8 νέες κάμερες γνωστοποιήθηκαν καθυστερημένα στην Αρχή, μετά τη διενέργεια του ελέγχου, κατά παράβαση του άρ. 6 του Ν. 2472/1997. Για την παράβαση αυτή της διάταξης του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997, η Αρχή επέβαλε στη Συνιδιοκτησία Συγκροτήματος Κατοικιών «Λόφος Έντισον» πρόστιμο χιλίων ευρώ.

Η Αρχή έκρινε ότι οι χώροι του εσωτερικού δικτύου οδών και πλατειών του Συγκροτήματος αποτελούν ιδιόκτητους, κοινόχρηστους χώρους και όχι δημόσιους χώρους ή κοινόχρηστους πολεοδομικούς χώρους. Συνεπώς σε αυτούς έχει εφαρμογή το άρθρο 15 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής για την εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε συγκροτήματα κατοικιών ή γραφείων για την ασφάλεια των κοινόχρηστων χώρων και των προσώπων που κυκλοφορούν σε αυτούς. Ωστόσο το παραπάνω δεν ισχύει για τους τρεις χώρους που

βρίσκονται εντός της περιφραξης του Συγκροτήματος, οι οποίοι αποτελούν πολεοδομικούς κοινόχρηστους χώρους πρασίνου. Οι χώροι αυτοί είναι δημόσιοι χώροι και δεν θα έπρεπε, κατ' αρχάς, να επιτηρούνται από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης του Συγκροτήματος. Όπως όμως αποδείχθηκε, οι τρεις αυτοί χώροι δεν διαχωρίζονται με κάποιο τρόπο, όπως διάδρομο, μονοπάτι ή περίφραξη, από το Συγκρότημα και αποτελούν στην ουσία φυσικό όριο του Συγκροτήματος. Επίσης, όπως διαπιστώθηκε και κατά τον έλεγχο, μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, λαμβάνεται εικόνα από τη δημοτική οδό Έντισον και το πεζοδρόμιο της οδού αυτής. Στα σημεία αυτά η επιτήρηση πρέπει να περιορίζεται στον απολύτως αναγκαίο χώρο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι δύο κάμερες λαμβάνουν εικόνα από μέρος του μπαλκονιού και από τμήμα πρόσοψης κτιρίου του Συγκροτήματος, σε αντίθεση μετά οριζόμενα στο άρ. 6 παρ. 2, σχετικά με την εικόνα από εσωτερικό κατοικιών, της οδηγίας της Αρχής. Τέλος, διαπιστώθηκαν ελλείψεις στις χρησιμοποιούμενες ενημερωτικές πινακίδες.

Η Αρχή απήρθη, επιπλέον, σύσταση στη συνιδιοκτησία του συγκροτήματος κατοικιών όπως τροποποιήσει κατάλληλα το πεδίο λήψης εικόνας των καμερών και όπως συμμορφωθεί με τα όσα προβλέπονται στο άρ. 12 της οδηγίας της Αρχής σχετικά με την υποχρέωση ενημέρωσης.

Προϋποθέσεις νόμιμης τοποθέτησης καμερών εντός ανεγκυστήρα σε συγκρότημα κατοικιών

Με την απόφαση 124/2015, η Αρχή έκρινε, εξετάζοντας δύο συναφείς καταγγελίες, ότι η τοποθέτηση καμερών εντός του ανεγκυστήρα σε συγκρότημα κατοικιών είναι σύμφωνη με το Ν. 2472/1997, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις νομιμότητας που θέτει η Οδηγία 1/2011, η οποία ρυθμίζει το ζήτημα συστημάτων βιντεοεπιτήρησης. Η Αρχή, επίσης, έκρινε ότι θα πρέπει να τοποθετηθεί ειδικώς εντός του θαλάμου του ανεγκυστήρα αλλά και στην είσοδο αυτού, σε κάθε όροφο του συγκροτήματος, σχετική ενημερωτική πινακίδα, με περιεχόμενο που προβλέπεται στο άρ. 12 της Οδηγίας 1/2011.

Στο σκεπτικό της απόφασης επισημάνθηκε ότι ο ανεγκυστήρας είναι ένας κοινόχρηστος χώρος στον οποίο παραμένει ο επιβαίνων για πολύ μικρό χρονικό διάστημα και ο οποίος διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά: α) Είναι ένας κλειστός και περιορισμένος χώρος, μέσα στον οποίο μπορούν να συνυπάρξουν κατά περίπτωση αρκετά άτομα. Λόγω του γεγονότος ότι ο χώρος είναι περιορισμένος και ό,τι συμβαίνει στο εσωτερικό του δεν είναι ορατό από τους έξω χώρους, εκτός βέβαια από περιπτώσεις ανεγκυστήρων με γυάλινες πόρτες, έχει αυξημένη επικινδυνότητα όσον αφορά στην τέλεση εγκληματικών πράξεων, όπως κλοπές, βανδαλισμοί, παρενοχλήσεις. Επίσης, η χρήση του είναι απαραίτητη και πολύ συχνή, κυρίως σε πολυώροφα κτίρια, β) συγχρόνως, τα χαρακτηριστικά αυτά ενδεχομένως δίνουν την αίσθηση σε κάποιον, που συμπτωματικά είναι ο μόνος ευρισκόμενος στο θάλαμο του ανεγκυστήρα, ότι απολαμβάνει κάποιας μορφής ιδιωτικότητα, λόγω των χαρακτηριστικών «απομόνωσης» του συγκεκριμένου

χώρου, παρόλο που είναι κοινόχρηστος. Ωστόσο, η εν λόγω αίσθηση διαρκεί για μικρό χρονικό διάστημα, κατά κανόνα λίγων δευτερολέπτων, ενώ όλοι οι επιβαίνοντες γνωρίζουν εξ αρχής ότι πιθανόν, μέχρι να φτάσουν στον προορισμό τους, να εισέλθουν και άλλα άτομα εντός αυτού. Ο χώρος του ανελκυστήρα σε συγκρότημα κατοικιών ή γραφείων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χώρος στον οποίο η βιντεοεπιτήρηση δεν είναι επιτρεπτή και προσβάλλει τον σκληρό πυρήνα του δικαιώματος στην προστασία της ιδιωτικής ζωής. Και τούτο διότι η προσδοκία ιδιωτικότητας που έχει κάποιος εισερχόμενος στον ανελκυστήρα δεν μπορεί να θεωρηθεί ίδιας «έντασης» με την αντίστοιχη προσδοκία που γεννάται όταν εισέρχεται σε χώρους όπως αυτοί που ενδεικτικά περιγράφονται στο άρθρο 6 παρ. 3 της ως άνω οδηγίας, δηλαδή χώροι και προθάλαμοι τουαλετών, αποδυτήρια και λουτρά προσωπικού ή πελατών, δεδομένου ότι συχνά στον ανελκυστήρα βρίσκονται ταυτόχρονα πλέον του ενός ατόμων, ακόμα και αν κάποιος αρχικά είναι μόνος του εντός του ανελκυστήρα, πιθανώς -πριν φτάσει στον προορισμό του- να εισέλθει και άλλος, και αυτή η πιθανότητα είναι εις γνώσιν του οποιουδήποτε.

Σύσταση για προσαρμογή συστήματος βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένου σε οικία που λαμβάνει εικόνα από δημόσιο δρόμο

Η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 135/2015, κατόπιν καταγγελίας, για σύστημα βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένο σε οικία. Κατά την εξέταση της υπόθεσης λήφθηκε υπόψη ότι στο παρελθόν έχει τοποθετηθεί εμπρηστικός μηχανισμός έξω από την είσοδο της εν λόγω οικίας, και κατά συνέπεια πρόκειται για χώρο με αυξημένες ανάγκες ασφάλειας, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 1 της Οδηγίας 1/2011. Εντούτοις, η τοποθέτηση κάμερας στο μπαλκόνι του πρώτου ορόφου, όπως προκύπτει από το προσκομισθέν φωτογραφικό υλικό, επιτρέπει τη λήψη εικόνας από σχετικά μεγάλο μέρος του παράπλευρου δημόσιου δρόμου, πεζοδρομίου και μέρους γειτονικής κατοικίας. Η Αρχή απηύθυνε σχετική σύσταση καθώς έκρινε ότι απαιτείται τροποποίηση της εγκατάστασης της εν λόγω κάμερας, δηλαδή τοποθέτησή της σε σημείο χαμηλότερο του παρόντος σημείου εγκατάστασης, κατά τέτοιο τρόπο που να περιορίζεται η λήψη εικόνας από τον παράπλευρο δρόμο και πεζοδρόμιο και να επιτυγχάνεται καλύτερη επίπτωση του προς προστασία χώρου της εισόδου της οικίας. Ο καταγγελλόμενος θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας για την εγκατάσταση αυτή και έχει επομένως όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 και την οδηγία 1/2011, όπως υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης στην Αρχή, υποχρέωση ικανοποίησης των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων καθώς και υποχρέωση τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας.

Σύσταση για προσαρμογή συστήματος βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένου σε είσοδο οροφωδιαμερίσματος και σε θέση στάθμευσης ενοίκου σε πολυκατοικία

Η Αρχή εξέδωσε την απόφαση 134/2015 κατόπιν καταγγελίας για σύστημα βιντεοεπιτήρησης που περιλαμβάνει κάμερα έξω από οροφωδιαμέρισμα και στην

είσοδο πολυκατοικίας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η κάμερα είναι τοποθετημένη έξω από οροφωδιαμέρισμα, και με την προϋπόθεση ότι το πεδίο λήψης εικόνας είναι το απολύτως απαραίτητο για το σκοπό της προστασίας της εισόδου του διαμερίσματος, δηλαδή περιορίζεται στην επιτήρηση της πόρτας του διαμερίσματος, και λαμβάνει όσο το δυνατόν λιγότερη εικόνα από κοινόχρηστους χώρους, όπως σκάλα και ασανσέρ, η Αρχή έκρινε ότι η επεξεργασία θεωρείται νόμιμη, καθώς τα πρόσωπα που κατά κανόνα ενδέχεται να θίγονται από την επεξεργασία είναι αυτά που έχουν ως σκοπό την είσοδο στην οικία του καταγγελλόμενου. Ο καταγγελλόμενος θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας για την εγκατάσταση αυτή και έχει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Ν. 2472/1997 και την οδηγία 1/2011, όπως υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης στην Αρχή, υποχρέωση ικανοποίησης των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων, υποχρέωση τήρησης του απορρήτου και της ασφάλειας της επεξεργασίας. Επίσης, για την κάμερα που είναι τοποθετημένη από τον καταγγελλόμενο στην είσοδο της πολυκατοικίας και η οποία στοχεύει στη θέση στάθμευσης του οχήματος του, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 15 της οδηγίας 1/2011, συνεπώς, καθώς υπήρχε σύμφωνη γνώμη περισσοτέρων των 2/3 των ενοίκων και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των ιδιοκτητών, η τοποθέτηση αυτή θεωρήθηκε νόμιμη. Και για τις δύο περιπτώσεις απευθύνθηκε σύσταση, ιδίως για την υποχρέωση ενημέρωσης για τη λειτουργία του συστήματος.

3.10.3. Λοιπά θέματα βιντεοεπιτήρησης για σκοπούς προστασίας προσώπων και αγαθών

Επιβολή κυρώσεων σε νεφρολογικό κέντρο για παράνομη λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης

Στο πλαίσιο εξέτασης υποβληθείσας καταγγελίας, η Αρχή πραγματοποίησε επιτόπιο διοικητικό έλεγχο στο «ΠΡΟΤΥΠΟ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΤΤΙΚΗΣ ΕΠΕ». Διαπιστώθηκε ότι σύστημα βιντεοεπιτήρησης λειτουργούσε στους χώρους αιμοκάθαρσης, οι κάμερες του οποίου ήταν σε κρυφά σημεία, ενώ δεν υπήρχαν σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, ούτε καν για τις φανερές, εξωτερικές κάμερες του συστήματος στις εισόδους του κτιρίου και στο χώρο στάθμευσης. Για το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν είχε υποβληθεί γνωστοποίηση στην Αρχή, ενώ ειδικά για τις κάμερες στους χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας, δηλαδή τους χώρους αιμοκάθαρσης, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας του άρθρου 20 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής και κατ' επέκταση των άρθρων 4 και 7 του Ν. 2472/1997, ήτοι λήψη άδειας από την Αρχή, τεκμηρίωση από επιτροπή αποτελούμενη από αρμόδιο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό περί της αναγκαιότητας ύπαρξής τους και τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων. Τέλος, ο χρόνος τήρησης των δεδομένων εξαρτάται αποκλειστικά από τη χωρητικότητα των αποθηκευτικών μέσων καθώς διαπιστώθηκε κατά τον έλεγχο ότι η εγγραφή βίντεο ήταν ήδη σε εξέλιξη για χρονικό διάστημα δεκαεννέα ημερών, δηλαδή μεγαλύτερο από το όριο των δεκαπέντε ημερών που τίθεται στο άρθρο 8 της οδηγίας 1/2011. Παράλληλα, δύο έκτων εξωτερικών καμερών του συστήματος βιντεοεπιτήρη-

σης λάμβαναν εικόνα από την παράπλευρη οδό και το πεζοδρόμιο έξωθεν του κτιρίου. Σημειώνεται ότι η οθόνη παρακολούθησης ήταν στο χώρο υποδοχής (reception) του Κέντρου.

Ενόψει της βαρύτητας της παράβασης που διαπιστώθηκε, και ιδίως των ιδιαίτερων συνθηκών στις οποίες βρίσκονται τα υποκείμενα κατά την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας, και λαμβάνοντας επίσης υπόψη τόσο το ότι ο υπεύθυνος προέβη στην άμεση απενεργοποίηση όλων ανεξαιρέτως των καμερών, όσο και το ότι δεν προέκυψε ότι υπήρχε από την πλευρά του επιδίωξη κρυφής παρακολούθησης των ασθενών, αφού η οθόνη παρακολούθησης ήταν στο χώρο υποδοχής, ενώ επίσης, από τον έλεγχο δεν προέκυψε ότι έγινε κάποια άλλη επεξεργασία, όπως εξαγωγή αρχείου βίντεο, επί του καταγεγραμμένου από τις κάμερες στους χώρους αιμοκάθαρσης υλικού, αλλά και συνεκτιμώντας την τρέχουσα δυσχερή οικονομική κατάσταση της εταιρείας, καθώς και το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι της συνεργάστηκαν με την Αρχή κατά τη διενέργεια του επιτόπιου ελέγχου, η Αρχή επέβαλε με την απόφαση 76/2015 πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων ευρώ και διέταξε τον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβεί αμέσως στις ακόλουθες ενέργειες: α) Στην αφαίρεση των καμερών από τις αίθουσες αιμοκάθαρσης, και β) στην καταστροφή κάθε σχετικού αρχείου με προσωπικά δεδομένα που συλλέχτηκε από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης. Επίσης, η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον υπεύθυνο ώστε, σε περίπτωση μελλοντικής εγκατάστασης συστήματος βιντεοεπιτήρησης, να υποβάλει σχετική γνωστοποίηση στην Αρχή, καθώς επίσης και να ληφθεί από την πλευρά του μέριμνα για την τήρηση όλων των προϋποθέσεων νομιμότητας που αναλύονται στην οδηγία 1/2011.

Καταγγελία για σύστημα βιντεοεπιτήρησης στο Επιχειρησιακό Κέντρο Ασφάλειας (Security Operations Center - SOC) εταιρείας αλυσίδας υπεραγορών

Με την απόφαση 87/2015 η Αρχή εξέτασε καταγγελία πρώην εργαζομένου της Μαρινόπουλος ΑΕ σύμφωνα με την οποία σε εγκατάσταση της εταιρείας -και συγκεκριμένα στο Security Operations Center (SOC) αυτής- έχουν τοποθετηθεί κάμερες σε διάφορους χώρους και ειδικότερα στο χώρο του κέντρου ελέγχου (Control Room), στο χώρο της κουζίνας, στις σκάλες και στο διάδρομο, οι οποίες χρησιμοποιούνται και για τον έλεγχο των εργαζομένων. Όπως επίσης αναφέρεται στην καταγγελία, από το χώρο αυτό πραγματοποιείται παρακολούθηση των καταστημάτων της εταιρείας πανελλαδικά.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των γνωστοποιήσεων για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης που έχει υποβάλει η εταιρεία στην Αρχή, και κατόπιν ελέγχου που πραγματοποίησε στον προαναφερθέντα χώρο του SOC, διαπίστωσε ότι το SOC λειτουργεί από το 2010, σε εικοσιτετράωρη βάση, με δυνατότητα λήψης και επόπτευσης σημάτων, μεταξύ των οποίων και εικόνας, από περίπου 30 από τα μεγαλύτερα καταστήματα της εταιρείας. Η αποθήκευση των εικόνων γίνεται τοπικά στα καταστήματα. Το εν λόγω σύστημα γνωστοποιήθηκε στην Αρχή με καθυστέρηση, μετά την προαναφερθείσα καταγγελία. Εντός του SOC

υπάρχει εγκατεστημένος εξοπλισμός συστήματος βιντεοεπιτήρησης με κάμερες και κέντρο ελέγχου. Κατά τον επιτόπιο έλεγχο το σύστημα αυτό δεν βρέθηκε σε λειτουργία, αλλά διαπιστώθηκε ότι ήταν εύκολο να ενεργοποιηθεί με πολύ απλές κινήσεις. Η κεντρική μονάδα δεν διέθετε κατά το χρόνο ελέγχου δυνατότητα καταγραφής, κάτι που είναι πιθανό να συνέβαινε στο παρελθόν. Τέλος, οι κάμερες, αν τεθούν σε λειτουργία, λαμβάνουν εικόνα από προαύλιο χώρο, εισόδους και εξόδους, το χώρο του κεντρικού εξοπλισμού, διάδρομο, χώρους γραφείων, χώρο θέσεων εργασίας, χωρίς να εστιάζουν σε αυτές, καθώς και χώρο δωματίου κουζίνας. Οι εν λόγω κάμερες αφαιρέθηκαν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μετά τον επιτόπιο έλεγχο. Επίσης διαπιστώθηκε ότι σε ορισμένα καταστήματα της εταιρείας οι οθόνες παρακολούθησης ήταν εγκατεστημένες στο γραφείο της Διεύθυνσης του καταστήματος.

Η Αρχή επέβαλε πρόστιμο τριών χιλιάδων ευρώ στη Μαρινόπουλος ΑΕ για παραβίαση της διάταξης του άρθρου 6 του Ν. 2472/1997, αναφορικά με τη μη γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Περαιτέρω απηύθυνε σύσταση στην εταιρεία όπως προσαρμόσει τη λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης μέσω των οποίων επεξεργάζεται δεδομένα εικόνας έτσι ώστε: α) Αναφορικά με το σύστημα του SOC που λαμβάνει εικόνα από διάφορα καταστήματα της επιχείρησης, να ληφθούν κατάλληλα μέτρα ασφάλειας, όπως η τυποποίηση των διαδικασιών του υπευθύνου, με την κατάρτιση σχετικών εσωτερικών εγγράφων, με πολιτική ορθής χρήσης του συστήματος και τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα προστασίας δεδομένων, και β) στα επιμέρους καταστήματα να μην υπάρχει οθόνη παρακολούθησης του εκεί εγκατεστημένου συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο γραφείο της Διεύθυνσης.

Έγκριση αιτήματος της εταιρείας «Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ» για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό 17 συρμών 3ης γενιάς του μετρό της Αθήνας

Με την απόφαση 104/2015, η Αρχή έκρινε επί αιτήσεως θεραπείας της «Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ» (ΣΤΑΣΥ). Η εταιρεία ζήτησε την επανεξέταση της απόφασης 137/2013 της Αρχής, με την οποία απερρίφθη προσωρινά η αίτηση της κατά το μέρος που αφορά στην εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας, ενώ κρίθηκε ως σύννομη η εγκατάσταση και λειτουργία καμερών στο εξωτερικό των συρμών του μετρό της Αθήνας, στις γραμμές 2 και 3, για τον σκοπό επεξεργασίας και υπό τους όρους που αναφέρονταν στο σκεπτικό της απόφασης.

Η Αρχή, με τη νέα απόφαση, έκρινε κατά πλειοψηφία ότι, παρόλο που ένα σύστημα βιντεοεπιτήρησης στο οποίο δεν πραγματοποιείται συνεχής παρακολούθηση των εικόνων των καμερών σε πραγματικό χρόνο δεν είναι πλήρως αποτελεσματικό για την καταστολή και αντιμετώπιση τυχόν περιστατικών ασφαλείας σε πραγματικό χρόνο, η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό των συρμών, με τα χαρακτηριστικά και τις προδιαγραφές που έχει προτείνει η ΣΤΑΣΥ,

συνιστά αναλογικό μέτρο για τον επιδιωκόμενο σκοπό επεξεργασίας, εν όψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου μεταφορικού μέσου (υπόγειες εγκαταστάσεις, πληθώρα εγκαταστάσεων και απομακρυσμένων σημείων, συνωστισμός) και της αποδεδειγμένης δυσχέρειας αποτελεσματικής εφαρμογής άλλων ηπιότερων μέσων (π.χ. περιπολίες). Επιπλέον, παρόλο που, λόγω της μαζικότητας που χαρακτηρίζει το μέσο μεταφοράς αυτό και της δημοτικότητας του, ο αριθμός των υποκειμένων που επηρεάζονται σε καθημερινή βάση είναι μεγάλος, το μέγεθος της επίπτωσης στην ιδιωτική ζωή του κάθε επιβάτη είναι σχετικά περιορισμένο. Και τούτο λόγω του γεγονότος ότι πρόκειται για μέσο που προορίζεται για χρήση από ευρύ κοινό, του συνωστισμού που συνήθως παρατηρείται εντός των συρμών και της μικρής διάρκειας παραμονής στους συρμούς.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ότι θα τηρηθούν κατ'ελάχιστο οι όροι για τον χρονικό περιορισμό της τήρησης των δεδομένων και τη λήψη κατάλληλων οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφάλειας και προστασίας των δεδομένων. Οι όροι που τέθηκαν στην απόφαση περιλαμβάνουν: α) χρόνο τήρησης των καταγεγραμμένων δεδομένων που δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις 48 ώρες, β) λήψη μέτρων φυσικής και λογικής προστασίας του καταγεγραμμένου υλικού ώστε η πρόσβαση στο καταγεγραμμένο υλικό και η εξαγωγή δεδομένων από αυτό να γίνεται μόνο από εξουσιοδοτημένα άτομα με συγκεκριμένη διαδικασία, γ) σύνταξη και εφαρμογή εσωτερικού κώδικα δεοντολογίας και σχετικού κανονιστικού πλαισίου, δ) περιορισμό σε επεξεργασία εικόνας και όχι ήχου, και ε) διαδικασίες για την ικανοποίηση των δικαιωμάτων ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρα 12 και 13 της υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής.

Απάντηση προς το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Πρέβεζας για τοποθέτηση κάμερα στη χερσαία ζώνη του λιμένα - στάθμιση της αναλογικότητας από την πλευρά του υπευθύνου επεξεργασίας

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Πρέβεζας ρώτησε την Αρχή αναφορικά με τη νομιμότητα τοποθέτησης καμερών στη χερσαία ζώνη λιμένα λόγω περιστατικών κλοπών και βανδαλισμών που έχουν λάβει χώρα. Η Αρχή με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/1335-1/12-03-2015 έγγραφό της, ενημέρωσε τον φορέα ότι στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 14 παρ. 5 του Ν. 3917/2011, οπότε και «η εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης (...) από δημόσιες αρχές, Ο.Τ.Α., φυσικά ή νομικά πρόσωπα στους χώρους που διαχειρίζονται επιτρέπεται για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 και τις κατευθυντήριες οδηγίες που εκδίδονται από την Αρχή». Η Αρχή παρέπεμψε στην υπ' αριθμ. 1/2011 οδηγία και επισήμανε ότι στην περίπτωση αυτή το σύστημα βιντεοεπιτήρησης φαίνεται ότι θα εστιάζει σε ανοιχτούς χώρους της χερσαίας ζώνης του λιμανιού που είναι δημόσια προσβάσιμοι. Ως εκ τούτου, η νομιμότητα της σκοπούμενης επεξεργασίας θα πρέπει να κριθεί σταθμίζοντας τον επιδιωκόμενο σκοπό με τις επιπτώσεις της συγκεκριμένης επεξεργασίας στην ιδιωτική ζωή.

Η αναγκαιότητα εγκατάστασης των καμερών για την ικανοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας θα πρέπει να

αιτιολογείται πλήρως, ενώ ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν θα πρέπει να μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο, χωρίς να θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες και δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Αυτό συνεπάγεται ότι το πλήθος των καμερών, το πεδίο λήψης τους αλλά και τα λοιπά χαρακτηριστικά του συστήματος θα πρέπει να δικαιολογούνται απόλυτα για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού και μόνο. Παρέπεμψε μάλιστα στη σχετική απόφαση 59/2013.

Επίσης, η Αρχή ενημέρωσε τον φορέα ότι θα πρέπει να προβεί στην ανωτέρω περιγραφείσα στάθμιση, συνυπολογίζοντας αφενός τα αγαθά που θέλει να διαφυλάξει και τους σχετικούς κινδύνους προς αυτά και, αφετέρου, τις δραστηριότητες που πραγματοποιούν οι παρευρισκόμενοι στους υπό επιτήρηση χώρους και την επέμβαση στα δικαιώματα αυτών. Στη στάθμιση αυτή θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να λάβει υπόψη ότι το πρόσωπο που επιτρέπεται να προβεί στην τοποθέτηση καμερών για την επιτήρηση ενός χώρου είναι εκείνο στο οποίο η ασφάλεια του προς επιτήρηση χώρου εμπίπτει στις αρμοδιότητες του. Σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να υποβάλει γνωστοποίηση στην Αρχή για την εν λόγω επεξεργασία.

Σύσταση για ικανοποίηση δικαιώματος πρόσβασης υπαλλήλου (χορήγηση υλικού βίντεο)

Υπάλληλος του Οργανισμού Λιμένος Πειραιώς ΑΕ κατήγγειλε στην Αρχή ότι ζήτησε από τον οργανισμό οπτικό υλικό από το σύστημα βιντεοεπιτήρησης όπου καταγράφηκαν προσωπικά του δεδομένα σε συγκεκριμένη ημερομηνία, αλλά δεν ικανοποιήθηκε. Με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/3701-1/09-07-2015 έγγραφο της η Αρχή ενημέρωσε ότι όπως ορίζεται στο άρθρο 13 της οδηγίας 1/2011 «ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να χορηγεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης αντίγραφο του τμήματος της εγγραφής σήματος εικόνας όπου έχει καταγραφεί το υποκείμενο των δεδομένων ή έντυπη σειρά στιγμιότυπων από τις καταγεγραμμένες εικόνες ή, αναλόγως, να ενημερώσει εγγράφως το ενδιαφερόμενο πρόσωπο μέσα στην ίδια χρονική διορία είτε ότι δεν απεικονίζεται είτε ότι το σχετικό τμήμα της εγγραφής έχει καταστραφεί. Εναλλακτικά, εφόσον συμφωνεί και το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί απλώς να επιδείξει, άμεσα, το ανωτέρω τμήμα...». Η Αρχή ζήτησε από τον φορέα να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του εργαζομένου.

Σημείωσε επίσης ότι δεδομένα βιντεοσκοπημένου υλικού από κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης εγκατεστημένο για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, τα οποία ενδέχεται να αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία μιας αξιόποινης πράξης, επιτρέπεται να διαβιβαστούν στο πρόσωπο που απεικονίζεται ως θύμα ή δράστης της πράξης σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής. Για την εν λόγω διαβίβαση δεν απαιτείται άδεια της Αρχής. Μάλιστα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 8 της οδηγίας, σε περίπτωση συμβάντος, όπως π.χ. κλοπή, ληστεία, ξυλοδαρμός σε βάρος τρίτου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το συγκεκριμένο συμβάν για τρεις (3) μήνες.

Σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε βιβλιοθήκη στην οποία τηρούνται βιβλία και έργα τέχνης ιστορικής αξίας

Η Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη-Κέντρο Πληροφόρησης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ρώτησε την Αρχή για τις προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης στον χώρο ανάγνωσης σπάνιου υλικού της Βιβλιοθήκης, προκειμένου η ιστορικής αξίας συλλογή του να προστατευτεί από κακόβουλη χρήση και κλοπή.

Η Αρχή απάντησε με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/2885-1/08-06-2015 έγγραφο της, επισημαίνοντας ότι εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της υπ' αριθ. 1/2011 οδηγίας της Αρχής και, επομένως, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Παρέπεμψε δε στο άρθρο 21 παρ. 1 για τους χώρους μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, όπου ορίζεται ότι η προστασία εκθεμάτων ιδιαίτερης καλλιτεχνικής και πνευματικής αξίας σε μουσεία και λοιπούς εκθεσιακούς χώρους μπορεί να δικαιολογήσει την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ακόμη και όταν οι χώροι αυτοί είναι ανοικτοί για το κοινό, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις που αναλύονται στο άρθρο αυτό. Η περίπτωση της Βιβλιοθήκης, παρόλο που δεν πρόκειται ευθέως για μουσείο ή αρχαιολογικό χώρο, προσιδιάζει στους χώρους αυτούς, ειδικά ως προς τις απαιτήσεις ασφαλείας. Η Αρχή επισήμανε επίσης ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει σε κάθε περίπτωση την υποχρέωση τήρησης και των λοιπών γενικότερων προϋποθέσεων νομιμότητας της οδηγίας.

Σύστημα βιντεοεπιτήρησης εγκατεστημένο σε υπαίθριο χώρο μελισσοκομείου, που βρίσκεται σε δημόσια δασική έκταση

Υπεύθυνος επεξεργασίας υπέβαλε στην Αρχή γνωστοποίηση συστήματος βιντεοεπιτήρησης, σύμφωνα με την οποία έχει τοποθετήσει δύο κάμερες σε υπαίθριο χώρο του μελισσοκομείου του, σε δημόσια δασική έκταση.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. ΓΝ/ΕΞ/1825-1/03-09-2015 έγγραφο της ενημέρωσε ότι στην περίπτωση του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης εφαρμόζεται η οδηγία 1/2011 κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 παρ. 5 Ν. 3917/2011. Συνεπώς, μόνο στο βαθμό που η σχετική αρμοδιότητα διαχείρισης του χώρου του μελισσοκομείου, και ως εκ τούτου, και της διαχείρισης της ασφάλειας αυτού ανήκει στον υπεύθυνο (π.χ. με δημόσιο έγγραφο), μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι κατ' αρχάς νόμιμη η επεξεργασία και ότι ορθώς έγινε η υποβολή της γνωστοποίησης.

Γνωστοποιήσεις συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε επιχειρήσεις παιδότοπων

Η Αρχή απαντώντας σε γνωστοποιήσεις συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε παιδότοπους επισήμανε ότι στην περίπτωση αυτή τυχάνουν εφαρμογής τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της οδηγίας 1/2011, όπου αναφέρεται ότι η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των

ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών. Μάλιστα, στις παραγράφους 2-6 του άρθρου αυτού περιγράφονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις που ισχύουν για την εγκατάσταση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε σχολεία, οι οποίες σύμφωνα με την παρ. 7 ισχύουν αναλόγως και για κάθε άλλο χώρο όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι, όπως η περίπτωση του παιδότοπου.

Η Αρχή ενημέρωσε ότι για να είναι νόμιμη η λειτουργία των εν λόγω συστημάτων βιντεοεπιτήρησης, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στην οδηγία.

Αίτημα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος για βιντεοσκόπηση της διενέργειας των εξετάσεων για την ανάδειξη ενεργειακών επιθεωρητών και ελεγκτών δόμησης

Το ΤΕΕ ενημέρωσε την Αρχή σχετικά με την πρόθεση του να εγκαταστήσει σύστημα βιντεοεπιτήρησης στις κατάλληλα διαμορφωμένες αίθουσες διενέργειας των εξετάσεων για την ανάδειξη ενεργειακών επιθεωρητών και ελεγκτών δόμησης. Οι αίθουσες αυτές βρίσκονται στην κεντρική του υπηρεσία και στα 17 περιφερειακά τμήματα. Σκοπός είναι η βιντεοσκόπηση της διαδικασίας εξέτασης, προκειμένου να τεκμηριώνεται η παρουσία στην αίθουσα του επιτηρητή και των εξεταζόμενων υποψηφίων και κανενός τρίτου, για την απόλυτη διαφάνεια της διαδικασίας. Ζήτησε δε να χορηγηθεί άδεια για τη βιντεοσκόπηση.

Η Αρχή με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/5503/26-10-2015 έγγραφο της ενημέρωσε ότι, από τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις που αναφέρει το ΤΕΕ στο αίτημα του (άρ. 13 της από 5-12-2012 Π.Ν.Π. - ΦΕΚ Α 237/2012 και Ν. 4030/2011 - ΦΕΚ Α 249/2011), δεν προκύπτει η δυνατότητα χρήσης συστήματος βιντεοεπιτήρησης κατά τη διενέργεια των εξετάσεων για την ανάδειξη ενεργειακών επιθεωρητών και ελεγκτών δόμησης και, επομένως, δεν υπάρχει νομική βάση για την εν λόγω επεξεργασία. Συνεπώς δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η εξαίρεση της παρ. 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Το σύννομο της προαναφερθείσας επεξεργασίας δεν μπορεί επίσης να κριθεί ούτε με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς συγκατάθεση όταν είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας, υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών, διότι, όπως παγίως γίνεται δεκτό, η αρχή της νομιμότητας λειτουργεί ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, ή, με αντίστροφο συλλογισμό, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της διοίκησης. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο η εν λόγω επεξεργασία να προβλέπεται σε νομοθετική διάταξη, η οποία θα αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά της επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων του υπευθύνου επεξεργασίας, του σκοπού, των δεδομένων τα οποία θα τύχουν επεξεργασίας καθώς και

των αποδεκτών αυτών. Η επεξεργασία που θα προβλέπεται στην εν λόγω διάταξη θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, ιδίως δε με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα. Προς τούτο, σημειώνεται ιδιαίτερα ότι, κατ' αρχάς, ως προς τη βιντεοσκοπήση της διαδικασίας εξέτασης δεν προκύπτει ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, για παράδειγμα, με την παρούσα επιτηρητών ή με αλλαγές στη διαδικασία εξέτασης.

Επισημάνθηκε επίσης ότι, εφόσον κριθεί αναγκαία η κατάρτιση σχετικής διάταξης, κρίνεται σκόπιμο να γνωμοδοτήσει η Αρχή επί της εν λόγω ρυθμίσεως, σύμφωνα με το άρ. 19 παρ. 1 στοιχ. ιγ' του Ν. 2472/1997. Τέλος, ενημέρωσε ότι δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια της Αρχής για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης παρά μόνο όταν πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων.

3.10.4. Λειτουργία καμερών για σκοπούς ενημέρωσης και προβολής

Η Αρχή, εξέτασε σε δύο περιπτώσεις, με τα υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/1018-1/28-05-2015 και ΓΝ/ΕΞ/2282-1/23-10-2015, τις προϋποθέσεις τοποθέτησης και λειτουργίας διαδικτυακών καμερών (webcam) που μεταδίδουν εικόνα από δημόσιο χώρο για ενημερωτικούς ή προωθητικούς σκοπούς, όπως για την ενημέρωση του κοινού για τις μετεωρολογικές συνθήκες σε μια περιοχή ή για την τουριστική προβολή λιμένα. Η Αρχή επισήμανε ότι, εφόσον, για τους ανωτέρω σκοπούς, μια κάμερα μέσω της οποίας μεταδίδεται εικόνα στο διαδίκτυο είναι εγκατεστημένη με τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι, σε καμία περίπτωση, εφικτή η αναγνώριση προσώπων ή πινακίδων κυκλοφορίας οχημάτων, δεν υφίσταται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και επομένως δεν έχει εφαρμογή ο Ν. 2472/1997. Εάν, όμως, από τη μεταδιδόμενη εικόνα αναγνωρίζονται πρόσωπα ή αριθμοί κυκλοφορίας οχημάτων ή είναι δυνατόν με εύλογο τρόπο να προσδιοριστούν τα πρόσωπα με χρήση άλλων χαρακτηριστικών, όπως ενδυμασίας, σωματότυπου κ.λπ., τότε πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και έχει εφαρμογή ο Ν. 2472/1997.

Ωστόσο, επειδή φαίνεται ότι για την ικανοποίηση του επιδιωκόμενου, ενημερωτικού ή προωθητικού, σκοπού για τον οποίο χρησιμοποιούνται οι διαδικτυακές κάμερες, ο οποίος είναι, καταρχήν, θεμιτός, δεν είναι αναγκαία η μετάδοση εικόνων με αναγνωρίσιμα πρόσωπα ή πινακίδες κυκλοφορίας, θα πρέπει να αποκλειστεί τέτοια δυνατότητα. Συνεπώς, θα πρέπει ο εκάστοτε υπεύθυνος επεξεργασίας να προβαίνει σε κατάλληλες τροποποιήσεις των καμερών (π.χ. πεδίο κάλυψης, ανάλυση εικόνας), ώστε να μην είναι εφικτή η αναγνώριση προσώπων και κατ' επέκταση να μην πραγματοποιείται, εν τέλει, επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

3.10.4.1. Χρήση drones για εναέρια φωτογράφιση

Το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Σύρου διαβίβασε στην Αρχή -αλλά και στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας- ερώτημα πολίτη, σχετικά με τη νομιμότητα εναέριας φωτογράφισης από ιπτάμενα μη επανδρωμένα οχήματα ή

τηλεχειριζόμενα πολυκόπτερα (drones), οι πτήσεις των οποίων θα γίνονται αποκλειστικά πάνω από τη θάλασσα, με σκοπό την προβολή του νησιού.

Η Αρχή απάντησε, με το υπ' αριθμ. Γ/ΕΞ/4541-1/16-09-2015 έγγραφο της ότι, ως προς το σκέλος της εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, εφόσον από τις εικόνες που λαμβάνονται δεν είναι εφικτή σε κανένα στάδιο της επεξεργασίας η αναγνώριση προσώπων, τότε δεν πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και, συνεπώς, η εν λόγω επεξεργασία εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής του Ν. 2472/1997. Εφόσον όμως η συγκεκριμένη επεξεργασία εμπίπτει στις διατάξεις του Ν. 2472/1997, τότε -δεδομένου ότι η επεξεργασία των δεδομένων των τρίτων προσώπων δεν μπορεί εκ των πραγμάτων να γίνει με τη συγκατάθεση τους- θα πρέπει να επιβεβαιώνεται η συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος στο πρόσωπο που πραγματοποιεί την επεξεργασία, το οποίο συμφέρον θα πρέπει να υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997. Προς τούτο, λαμβάνοντας υπόψη το σκοπό επεξεργασίας (προβολή του νησιού) η επεξεργασία μπορεί να είναι νόμιμη βάσει της ανωτέρω διάταξης, εφόσον όμως πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ώστε να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας υπό την ειδικότερη έκφραση της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και ο υπεύθυνος επεξεργασίας εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σε σχέση με τη λήψη κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, κατά το άρθρο 10, καθώς και τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων κατά τα άρθρα 11 και 12 Ν. 2472/1997. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υιοθετηθούν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της αρχής της ιδιωτικότητας ήδη κατά το σχεδιασμό (privacy by design principle), ήτοι να υιοθετηθεί η χρήση τεχνολογίας φιλικής προς την ιδιωτικότητα (τέτοιας ώστε π.χ. να συλλέγονται τα λιγότερα δυνατά προσωπικά δεδομένα ή/και να γίνεται αυτοαποποιημένη θόλωση των προσώπων στις εικόνες που καταγράφονται, πριν αυτές υποστούν οποιαδήποτε άλλη επεξεργασία). Περαιτέρω, αναφορικά με την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων για την εν λόγω επεξεργασία (άρ. 11 του Ν. 2472/1997), αυτή θα μπορούσε να λάβει χώρα με διάφορους τρόπους οι οποίοι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν παράλληλα, όπως ενδεικτικά αναφέρονται και στην Γνώμη 1/2015 της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 -για παράδειγμα, με σχετικές ενημερωτικές πινακίδες στο χώρο, με σχετικές ανακοινώσεις σε υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες, κ.ά.

3.10.5. Έκδοση του Π.δ. που προβλέπεται στο Ν. 3917/2011

Σε συνέχεια των όσων αναφέρθηκαν στις Ετήσιες Εκθέσεις² των ετών 2014 (σελ. 105), 2013 (σελ. 114) και 2012 (σελ. 102 και 103) σχετικά με τη μη έκδοση του προβλεπόμενου από το άρθρο 14 παρ. 4 του Ν. 3917/2011 Προεδρικού διατάγματος, επισημαίνεται για ένα ακόμη έτος ότι μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης, η έκδοση του παραμένει σε εκκρεμότητα. Παρά το ότι έχει υποβληθεί σχέδιο από συσταθείσα ομάδα ερ-

2 Βλ. www.dpa.gr => Ετήσιες Εκθέσεις

γασίας από το 2012, δεν έχει προχωρήσει η επεξεργασία από το αρμόδιο Υπουργείο με αποτέλεσμα να παραμένουν σε ισχύ οι διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 στοιχ. β' τρία τελευταία εδάφια και στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997. Η Αρχή ήδη με τη γνωμοδότηση 1/2009 έθεσε ζήτημα συνταγματικότητας του εδ. γ', στη συνέχεια δε εξέδωσε, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Δικαιοσύνης, τη γνωμοδότηση 2/2010, η οποία τελικώς οδήγησε στη θέσπιση του άρθρου 14 Ν. 3917/2011. Η διάταξη όμως του Ν. 3917/2011 που επιλύει το ζήτημα συνταγματικότητας παραμένει ανενεργή, εφόσον δεν έχει εκδοθεί το προβλεπόμενο σε αυτή προεδρικό διάταγμα.

3.11. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση για χορήγηση άδειας, προκειμένου ο αιτών να προβεί σε δικαστική χρήση ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων της εν διαστάσει συζύγου του και της ανήλικης θυγατέρας του, προσκομίζοντας συγκεκριμένο οπτικό δίσκο (DVD-disk) ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων και δημοσίων αρχών, για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ίδιου και εκείνων της ανήλικης θυγατέρας του (βλ. άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997). Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επίμαχες πληροφορίες έχουν ήδη περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας και αποτελούν ήδη αντικείμενο δικαστικής εκτίμησης από τα αρμόδια δικαστήρια, η Αρχή, με τη με αριθμ. 18/2015 απόφαση, έκρινε ότι, για λόγους διάκρισης των εξουσιών, δεν εξετάζει τη συλλογή και δικαστική χρήση των επίμαχων προσωπικών δεδομένων, επαναλαμβάνοντας την πάγια θέση της (βλ. ενδεικτικά κυρίως τη με αριθμ. 147/2001 απόφαση, τις με αριθμ. 31/2005, 49/2005, 10/2006 αποφάσεις, και σωρεία απαντητικών εγγράφων, όπως ενδεικτικά, Γ/ΕΞ/1613/3-4-2007, Γ/ΕΞ/2506-1/10-6-2008, Γ/ΕΞ/3228/2-7-2008, Γ/ΕΞ/2888-1/25-8-2008, Γ/ΕΞ/2920-1/25-8-2008, Γ/ΕΞ/84/9-1-2009, Γ/ΕΞ/7194-1/4-1-2010, Γ/ΕΞ/257-1/3-2-2012, Γ/ΕΞ/6012-1/9-10-2012, Γ/ΕΞ/2214-1/29-11-2012, Γ/ΕΞ/4027-1/22-7-2013) ότι, όταν οι πληροφορίες/προσωπικά δεδομένα έχουν περιληφθεί σε φάκελο δικογραφίας, αποκλειστικά αρμόδιος να κρίνει τη νομιμότητα της συλλογής και χρήσης προσωπικών δεδομένων ενώπιον δικαστηρίου είναι ο αρμόδιος δικαστικός λειτουργός.

Επίσης, υποβλήθηκε στην Αρχή αίτηση για χορήγηση άδειας, προκειμένου η αιτούσα να χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστηρίου προσωπικά δεδομένα του εν διαστάσει συζύγου της, που η ίδια εξήγαγε από το παλιό του κινητό τηλέφωνο. Συγκεκριμένα, κατά την αιτούσα, από τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι ο εν διαστάσει σύζυγος της προέβaine συστηματικά σε αναζήτηση ερωτικών συντρόφων μέσω της ιστοσελίδας γνωριμίας ομοφυλοφίλων ανδρών, στην οποία είναι ενεργό εγγεγραμμένο μέλος με ψευδώνυμο. Τα εν λόγω δεδομένα η αιτούσα δήλωνε ότι επιθυμεί να τα χρησιμοποιήσει ενώπιον δικαστηρίου με σκοπό την ανάθεση σε αυτή της ασκήσεως γονικής μέριμνας και επικουρικά της επιμέλειας των τέκνων της και τη λύση του γάμου τους λόγω ισχυρού κλονισμού. Η Αρχή, με τη με αριθμ. 15/2015 απόφαση, επιφυλασσόμενη κυρίως για τα ζητήματα που θα μπορούσαν να ανακύψουν, όσον αφορά, προεχόντως, την

εφαρμογή του Ν. 2472/1997 στην εν λόγω επεξεργασία (άρθρο 3 παρ. 2 εδαφ. α'), τη νομιμότητα της κτήσεως των εν λόγω ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και τη δυνατότητα της περαιτέρω επεξεργασίας με τον επικαλούμενο τρόπο (χρήση αυτών ως αποδεικτικών μέσων ενώπιον δικαστηρίου), απέρριψε το αίτημα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αιτούσα δεν έχει ασκήσει κάποιο από τα ένδικα βοηθήματα που επικαλείται στην αίτησή της. Περαιτέρω, κατόπιν νέας αίτησης της ίδιας, η Αρχή, με τη με αριθμ. 33/2015 απόφαση, επισημαίνει ότι: α) Από τα στοιχεία του φακέλου δεν μπορεί να διακριβωθεί αν τα δεδομένα, που προτίθεται να χρησιμοποιήσει η αιτούσα ως αποδεικτικό μέσο, στις δίκες που αναφέρει, συλλέχθηκαν κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' του Ν. 2472/1997, β) Η νομιμότητα της συλλογής των δεδομένων συνδέεται άρρηκτα με τη νομιμότητα της ως αποδεικτικών μέσων και τη χρήση τους (βλ. άρθρα 370 Α, 370 Γ ΠΚ) και συνακόλουθα το παραδεκτό της προσκομίσεως και επικλήσεως τους ενώπιον του δικαστηρίου, ζητήματα τα οποία υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του δικαστηρίου, στο οποίο θα προσκομισθούν και επικληθούν (βλ. και άρθρα 177 παρ. 2 ΚΠΔ και 270 παρ. 2 ΚΠολΔ). Κατόπιν τούτων, η Αρχή έκρινε ότι πρέπει να απέχει από την παροχή άδειας για χρήση ενώπιον δικαστηρίου ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων του εν διαστάσει συζύγου της αιτούσας, δεδομένου ότι αρμόδιο όργανο να αποφανθεί επί της νομιμότητας συλλογής των δεδομένων είναι το δικαστήριο, στο οποίο η σύζυγος θα προσκομίσει τα ευαίσθητα δεδομένα.

Υποβλήθηκαν δύο καταγγελίες συνδρομητών κατά διαφορετικών εταιρειών τηλεπικοινωνιών για διεύρυνση/τροποποίηση του συμβολαίου τους χωρίς αίτηση και προσήκουσα ενημέρωση τους. Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του φακέλου, το γεγονός ότι και στις δύο περιπτώσεις οι προσφεύγοντες έχουν καταρτίσει ένα συμβόλαιο με την καταγγελλόμενη εταιρεία, ότι τα καταγγελλόμενα αναφέρονται στο περιεχόμενο της συμβάσεως που κατήρτισαν (διεύρυνση/τροποποίηση συμβολαίου που εντέλει ακυρώθηκε), έκρινε ότι η Αρχή δεν είναι αρμόδια να επιλύει συμβατικές διαφορές, όπως οι ανωτέρω, για τις οποίες σε κάθε περίπτωση οι προσφεύγοντες μπορούν να προσφύγουν στα αρμόδια δικαστήρια (Γ/ΕΞ/2179-2/19-11-2015, Γ/ΕΞ/1303-2/19-11-2015).

Σε ανάλογη περίπτωση, η Αρχή έκρινε ότι τα ζητήματα που θέτει ο προσφεύγων ενώπιον της, ζητήματα νομιμότητας σε τραπεζικά προϊόντα καταναλωτικής πίστης, σε σχέση με χρεώσεις τόκων, ανατοκισμούς, κ.λπ., δεν εμπότουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997, καθώςσον αφορούν ιδιωτική διαφορά μεταξύ του προσφεύγοντα και της αντισυμβαλλόμενης με αυτόν εταιρείας, θέμα που ανήκει στην αρμοδιότητα των τακτικών δικαστηρίων, όπου, σύμφωνα με την αίτηση του, έχει ήδη προσφύγει. Κατά συνέπεια, η Αρχή έκρινε ότι είναι αναρμόδια να επιληφθεί της ως άνω αιτήσεως (Γ/ΕΞ/6820/30-12-2015).

3.12. ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Γνωμοδότηση 5/2015 - Εφαρμογή του άρθρου 55 παρ. 10 του Ν. 4339/2015

Η Αρχή εξέδωσε τη γνωμοδότηση 5/2015 με την οποία προέβη σε ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 55 παρ. 10 του Ν. 4339/2015, η οποία ορίζει τα εξής: «Καταργείται η διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του Ν. 4055/2012 και από την έναρξη ισχύος του παρόντος αποχωρούν αυτοδικαίως από τη θέση τους τα μέλη των ανεξάρτητων αρχών, των οποίων έχει λήξει η αρχική θητεία». Η Αρχή γνωμοδότησε ότι η ως άνω διάταξη δεν επιφέρει από την έναρξη ισχύος της άμεση απομάκρυνση των μελών των ανεξαρτήτων αρχών των οποίων έχει λήξει η αρχική θητεία, δεδομένου ότι τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 του βασικού νόμου 3051/2002, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 61 του Ν. 4055/2012, η οποία κατ' εφαρμογήν της συνταγματικής αρχής της συνεχούς λειτουργίας των ανεξάρτητων αρχών που προβλέπονται από το Σύνταγμα ορίζει ότι «... Η θητεία των μελών των ανεξάρτητων αρχών παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι το διορισμό νέων. Ο χρόνος παράτασης της θητείας δεν μπορεί να υπερβεί σε κάθε περίπτωση τους έξι μήνες...». Συνεπώς, νομίμως η Αρχή εξακολουθεί να λειτουργεί με την υφιστάμενη συγκρότηση της. Περαιτέρω η Αρχή έκρινε ότι τίθενται σοβαρά προβλήματα συνταγματικότητας του άρθρου 55 παρ. 10 του Ν. 4339/2015 ενόψει του ότι επιφέρει διακοπή με νομοθετική παρέμβαση θητείας μελών ανεξάρτητης αρχής, η οποία με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 απλώς έχει επιμηκυνθεί. Η διάταξη του άρθρου 110 παρ. 12 του Ν. 4055/2012 με τις υπ' αριθμ. 4172, 3070/2014 και 5014/2013 του Συμβουλίου της Επικρατείας εκρίθη ως αναγκαία ρύθμιση μεταβατικού χαρακτήρα, και κατ' αυτόν τον τρόπο το Συμβούλιο της Επικρατείας αποδέχεται τη συνταγματικότητα της. Η Αρχή επισημαίνει ότι ο νομοθέτης του Ν. 3051/2002, κατ' επιταγήν του άρθρου 101Α του Συντάγματος, θεωρεί ως νόμιμο τρόπο λήξεως της θητείας μέλους ανεξάρτητης αρχής μόνον τις περιπτώσεις θανάτου, παραίτησης και έκπτωσης σε περίπτωση τελεσίδικης καταδίκης για τα αδικήματα της παρ. 4 του άρθρου 3 που απαριθμούνται περιοριστικά. Εξάλλου με την απόφαση της 8ης Απριλίου 2014 του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (Τμήμα μείζονος συνθέσεως), υπόθεση C-288/12, εκρίθη ότι ο με ρύθμιση συνταγματικού επιπέδου πρόωρος τερματισμός θητείας Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων, έστω και αν με τη ρύθμιση αυτή συνεστήθη Εθνική Αρχή Προστασίας των δεδομένων και της ελευθερίας της πληροφόρησης, συνεπάγεται παράβαση από το συγγικό κράτος των υποχρεώσεων που υπέχει από την Οδηγία 95/46 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

4. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

4.1. ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/EK

Στην επονομαζόμενη «Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29», που συστάθηκε βάσει του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK, συμμετέχουν ως τακτικά μέλη όλοι οι πρόεδροι ή επίτροποι των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη διετία 2014-2015 είναι η Πρόεδρος της γαλλικής Αρχής και αντιπρόεδροι αρχικά εξελέγησαν οι πρόεδροι της πο-

λωνικής Αρχής και της Αρχής του Λουξεμβούργου και, μετά την αποχώρησή τους, οι Πρόεδροι της ιταλικής και της βουλγαρικής Αρχής. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι πρόεδροι ή επίτροποι των κρατών του ΕΟΧ καθώς και χωρών που έχουν λάβει επίσημη υποψηφιότητα προς ένταξη στην ΕΕ.

Οι αρμοδιότητες της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 συνίστανται κυρίως στην εξέταση της ομοιόμορφης εφαρμογής της Οδηγίας 95/46/EK στα κράτη μέλη, αλλά και στη μεταγενέστερη Οδηγία 2002/58/EK που αφορά στον ειδικότερο τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η Ομάδα γνωμοδοτεί, επίσης, για κάθε νομοθετικό ή διοικητικό μέτρο ή δράση των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και για το εάν η νομοθεσία τρίτης χώρας παρέχει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, το οποίο επιτρέπει τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από κράτος μέλος της ΕΕ προς αυτή.

Υπό αυτήν την ιδιότητα, εκδίδει γνώμες και κείμενα εργασίας που έχουν ως αποδέκτες τα ευρωπαϊκά νομοθετικά όργανα, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους υπευθύνους επεξεργασίας, καθώς και τον εφαρμοστή του δικαίου, όπως τις ίδιες τις εθνικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων. Εκτός από τα ανωτέρω μέσα δράσης, προβαίνει -με δική της πρωτοβουλία ή όταν της τεθεί σχετικό ερώτημα- σε έγγραφες ή προφορικές τοποθετήσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διεθνείς οργανισμούς ή τις εκάστοτε αρμόδιες εθνικές αρχές τρίτων χωρών, καθώς και προς υπευθύνους επεξεργασίας που αναπτύσσουν δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο, καλεί σε ακρόαση εκπροσώπους διεθνών οργανισμών και υπευθύνων επεξεργασίας, πάντα για ζητήματα που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Για την αποτελεσματικότερη οργάνωση των εργασιών της, η Ομάδα συγκροτεί μόνιμες υποομάδες για συγκεκριμένες κατηγορίες θεμάτων. Κατά το έτος 2015 λειτούργησαν οι εξής υποομάδες με τα ακόλουθα αντικείμενα: α) νέες τεχνολογίες, β) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, γ) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, δ) ομοιόμορφη ερμηνεία των βασικών εννοιών της Οδηγίας 95/46/EK, ε) μέλλον της προστασίας δεδομένων, στ) ηλεκτρονική διακυβέρνηση, ζ) επιτήρηση συνόρων, μεταφορές επιβατών, αστυνομικός και δικαστικός τομέας (πρώην τρίτος πυλώνας), και η) συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων. Επίσης, συγκροτεί ad hoc υποομάδες για την επεξεργασία επίκαιρων ζητημάτων. Για τον ίδιο σκοπό αποφασίζει ανά διετία πρόγραμμα εργασίας, το οποίο δημοσιεύει. Το πρόγραμμα εργασίας για τη διετία 2014-2015 περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους, ήτοι την παρακολούθηση του προτεινόμενου κανονιστικού πλαισίου για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τη συνεργασία των αρχών προστασίας δεδομένων, την αντιμετώπιση των τεχνολογικών εξελίξεων και της παγκοσμιοποίησης, υπό την έννοια της διασυννοριακής ροής των δεδομένων και της δημιουργίας υψηλού επιπέδου προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο. Το

πρόγραμμα αναλύεται περαιτέρω σε ζητήματα που θα εξετάσει κάθε υποομάδα εργασίας.

Η Ομάδα κατά το έτος 2015 ασχολήθηκε και εξέδωσε κείμενα για τα εξής θέματα:

α) έρευνα χρήσης «cookies» σε ιστοσελίδες του τομέα ηλεκτρονικού εμπορίου, μέσω μαζικής επικοινωνίας και δημόσιων υπηρεσιών σε 8 κράτη μέλη της ΕΕ, β) αυτόματες διακρατικές ανταλλαγές προσωπικών δεδομένων για σκοπούς της φορολογικής διοίκησης και σχετικές κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη ως προς τα κριτήρια διασφάλισης συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις προστασίας δεδομένων, γ) εταιρικοί δεσμευτικοί κανόνες για εκτελούντες την επεξεργασία, δ) θέματα ιδιωτικής ζωής και προστασίας δεδομένων σχετικά με τη χρήση «drones», ε) κώδικας δεοντολογίας για παρόχους υπηρεσιών υπολογιστικής νέφους, στ) εφαρμογή της απόφασης του Δικαστηρίου της ΕΕ για την υπόθεση «Maximilian Schrems κατά Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων (C-362-14)», ζ) σχέδιο οδηγίας σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων τους από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, διαπίστωσης και δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων, και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και η) εφαρμοστέο δίκαιο υπό το φως της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Google Spain SL and Google Inc. v Agencia Española de Protección de Datos (AEPD) and Mario Costeja González» (C-131-12)».

Στην ιστοσελίδα της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29 http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/index_en.htm δημοσιεύονται όλες οι ανακοινώσεις, γνώμες, τα κείμενα εργασίας, τα έγγραφα που αποστέλλει στους διάφορους φορείς, τα δελτία Τύπου και η ημερήσια διάταξη των ολομελειών.

4.2. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΣΕΝΓΚΕΝ 2 ΓΕΝΙΑΣ (SIS II)

Η Αρχή συμμετέχει στη Συντονιστική Ομάδα για την Εποπτεία του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες. Η νέα αυτή Ομάδα συστάθηκε δυνάμει του άρ. 46 του Κανονισμού (ΕΚ) 1987/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη δημιουργία, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν δεύτερης γενιάς (SIS II) και κατ'εφαρμογή της παρ. 3 του ίδιου άρθρου σε αυτή συμμετέχουν οι εθνικές εποπτικές αρχές και ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων. Οι αρμοδιότητες της περιλαμβάνουν τον έλεγχο της τεχνικής υποστήριξης του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (εφεξής ΣΠΣ) και τη διερεύνηση ζητημάτων εφαρμογής ή ερμηνείας που μπορούν να τεθούν κατά τη λειτουργία του συστήματος αυτού, καθώς και την υιοθέτηση εναρμονισμένων συστάσεων έτσι ώστε να προτείνονται κοινές λύσεις σε κοινά προβλήματα.

Κατά τη διάρκεια του 2015, η Ομάδα συνέχισε τη διαβούλευση στο θέμα της διαγραφής της καταχώρισης των κλεμμένων-απολεσθέντων οχημάτων που κατάχονται

από τις αρμόδιες αρχές ή/και που χρησιμοποιούνται ως αποδεικτικά στοιχεία σε ποινική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 38 της Απόφασης 2007/533/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2007 σχετικά με την εγκατάσταση, λειτουργία και τη χρήση του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης Γενιάς (SIS II).

Προβληματισμός τέθηκε σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της διάταξης στα κράτη μέλη ανάλογα με τις οικείες εθνικές νομοθεσίες και την ερμηνεία που αποδίδεται στο προαναφερόμενο άρθρο, τον ακριβή προσδιορισμό των κριτηρίων που εξασφαλίζουν τη νόμιμη καταχώριση και τον χρόνο διαγραφής των δεδομένων, καθώς και τη συνδυαστική εφαρμογή της σχετικής διάταξης του άρ. 39. Τα συμπεράσματα των αναλύσεων της Ομάδας συμπεριλήφθηκαν σε σχέδιο Κοινής Θέσης το οποίο προβλέπεται να οριστικοποιηθεί και υιοθετηθεί στο τέλος του έτους.

Επίσης, η Ομάδα ενημερώθηκε για την πορεία των εργασιών της υπο-ομάδας εμπειρογνομώνων-πληροφορικών, που συστάθηκε με σκοπό τη σύνταξη της ενότητας της ασφάλειας πληροφοριών εντός του κοινού πλαισίου διενέργειας ελέγχων, τους οποίους ελέγχους οφείλουν να διενεργούν οι εθνικές εποπτικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1987/2006. Αυτό το κοινό πλαίσιο προτείνεται να αξιοποιηθεί και από τις Ομάδες Συντονισμού Εποπτείας άλλων μεγάλης κλίμακας ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων. Στην υπο-ομάδα εμπειρογνομώνων πληροφορικών συμμετέχει και εκπρόσωπος της ελληνικής Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων.

Στο ίδιο πνεύμα, οι εργασίες έτερης υπο-ομάδας για την ανάπτυξη ενός κοινού πρότυπου ελέγχου για τις καταχωρίσεις στο SIS II συνεχίστηκαν το έτος αυτό και η πορεία τους παρουσιάστηκε στην Ομάδα.

Στις συναντήσεις που έλαβαν χώρα το 2015 πραγματοποιήθηκαν επιμέρους συζητήσεις με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του Συστήματος. Τα θέματα που ανέκυψαν αφορούσαν κυρίως στην ενημέρωση για δράσεις του EU-Lisa, όπως την τροποποίηση του εγχειριδίου SIRENE, την εκπαίδευση των αξιολογητών για την εφαρμογή του κεκτημένου Σένγκεν, παρουσίαση κάποιων στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τις καταχωρίσεις στο σύστημα, θέματα ασφάλειας και άλλα τεχνικά ζητήματα. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανταλλαγή απόψεων για το ζήτημα των αξιολογήσεων των κρατών μελών στο κεκτημένο Σένγκεν, εξ αφορμής του νέου μοντέλου αξιολόγησης που ξεκίνησε να εφαρμόζεται το 2015. Οι αλλαγές περιλαμβάνουν τροποποίηση της σύνθεσης της ομάδας αξιολόγησης και υιοθέτηση ερωτηματολογίου ως ουσιαστικού εργαλείου. Αναλύθηκαν επί μακρόν προβληματισμοί, δυσκολίες που πρέπει να επιλυθούν αλλά και τα θετικά σημεία του νέου αυτού μοντέλου. Ο εκπρόσωπος δε της Επιτροπής ενημέρωσε την Ομάδα αναφορικά με την υιοθέτηση του

καινούργιου Οδηγού Αξιολόγησης Σένγκεν, ο οποίος ενσωμάτωσε και σχετικές παρατηρήσεις των κρατών μελών. Ο Οδηγός απευθύνεται τόσο στους εκάστοτε αξιολογητές όσο και στα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, αποστέλλεται σε αυτά. Η θεματολογία του περιλαμβάνει περιγραφή και ανάλυση του ρόλου της Επιτροπής και των κρατών μελών στη διαδικασία αξιολόγησης, τους κανόνες της διαδικασίας κατάρτισης του πορίσματος, την κατηγοριοποίηση των ευρημάτων και αποτελεί ένα ζωντανό κείμενο το οποίο θα ανανεώνεται και επικαιροποιείται, βάσει της εμπειρίας που αποκομίζεται από την πρακτική των αξιολογήσεων.

Γνωστοποιήθηκε στην Ομάδα ότι σε συνέχεια της επικαιροποίησης του οδηγού άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης, που είχε πραγματοποιηθεί το προηγούμενο έτος, διανεμήθηκε επίσημα στον Πρόεδρο του Συμβουλίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ παραμένει εκκρεμές το ζήτημα της αδυναμίας μετάφρασης του από την Επιτροπή σε όλες τις γλώσσες. Συναφώς, η πρόεδρος της Ομάδας παρείχε πληροφόρηση σχετικά με την παρουσίαση, αφενός, του οδηγού και, αφετέρου, της έκθεσης για τα δικαιώματα των υποκειμένων που είχε ολοκληρωθεί και δημοσιοποιηθεί ήδη από το προηγούμενο έτος ενώπιον της Επιτροπής SIS-VIS και την υποδοχή που επιφυλάχτηκε στα κείμενα αυτά. Συγκεκριμένα, τα κείμενα χαρακτηρίστηκαν ως ιδιαίτερα χρήσιμα εργαλεία τόσο για τα υποκείμενα των δεδομένων, όσο και σαν εφευρέσιο για την υιοθέτηση συστάσεων για τη βελτίωση της συνεργασίας και των εναρμονισμένων πρακτικών. Ωστόσο, κατά την παρουσίαση αυτή, τέθηκαν και σοβαροί προβληματισμοί εκ μέρους των κρατών μελών αναφορικά με την αντιμετώπιση του ζητήματος του ελέγχου ποιότητας των δεδομένων, ο οποίος έχει ατονήσει με τη μετάπτωση του συστήματος SIS II και που, ενδεχομένως, προσκρούει σε νομικά εμπόδια σχετικά με την αρμοδιότητα του EU-Lisa για την εκτέλεση αυτού έργου.

Συζητήθηκε δε, περαιτέρω, το θέμα του προγράμματος των εθνικών υπηρεσιών τελωνείων και συνόρων των ΗΠΑ που στοχεύει στην επίσπευση των διαδικασιών ελέγχου των χαμηλού ρίσκου, προ-εγκεκριμένων για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα αυτό ταξιδιωτών κατά την είσοδο τους στη χώρα τους (US Global Entry System) και των κρατών μελών που συμμετέχουν και συνεργάζονται στο πρόγραμμα αυτό. Το προηγούμενο έτος, είχε τεθεί το ζήτημα της νομικής εμπλοκής από αυτή τη συνεργασία, εφόσον οι παρασχεθείσες στις ΗΠΑ πληροφορίες αντλούνται από το SIS II. Για το λόγο αυτό, είχε κριθεί σκόπιμο να πραγματοποιηθεί έρευνα βάσει ερωτηματολογίου και να μελετηθούν τα αποτελέσματα με σκοπό την παραγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων. Στη διάρκεια των συναντήσεων του 2015 παρουσιάστηκαν τα ευρήματα, τα οποία συζητήθηκαν ευρέως, ενώ προκειμένου να αποφασιστεί η έκβαση που θα έχει η έρευνα αυτή, εάν δηλαδή συνταχθεί σχετική έκθεση, δεδομένου ότι μόνο δύο κράτη μέλη συμμετέχουν επί της ουσίας στο πρόγραμμα, η Ομάδα προέκρινε την αναζήτηση περαιτέρω στοιχείων από τα εμπλεκόμενα κράτη.

Τέλος, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

ενημέρωσε την Ομάδα και δέχθηκε ερωτήσεις για τον έλεγχο του κεντρικού τμήματος του SIS II, που ξεκίνησε να διενεργεί από το προηγούμενο έτος και συνεχίζεται ακόμη. Ο έλεγχος επικεντρώθηκε σε τεχνικά κυρίως σημεία, έλεγχο αρχείων καταγραφής, τη φυσική ασφάλεια, σχέδιο ανάκαμψης από καταστροφές. Προβλέπεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του έτους και να αποσταλεί στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τον Κανονισμό.

4.3. ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα εκπροσωπήθηκε και το έτος 2015 στην Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) για την Ευρωπόλ, που συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις Βρυξέλλες.

Η ίδρυση Κοινής Εποπτικής Αρχής (Joint Supervisory Body), μιας ανεξάρτητης αρχής, η οποία είναι επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Ευρωπόλ προς τις βασικές αρχές της προστασίας δεδομένων, προβλέπεται στη Σύμβαση της Ευρωπόλ. Η Ευρωπόλ είναι οργανισμός που ιδρύθηκε με σκοπό να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ στην πρόληψη και καταπολέμηση σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον στις συγκεκριμένες μορφές εγκληματικών πράξεων παρατηρείται δομή οργανωμένου εγκλήματος και θίγονται δύο τουλάχιστον κράτη μέλη. Σε πρακτικό επίπεδο, κύριο καθήκον της Ευρωπόλ είναι η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών τεχνογνωσίας μεταξύ των κρατών μελών και η παροχή αναλυτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης. Με δεδομένο ότι η Ευρωπόλ επεξεργάζεται μεγάλο όγκο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απλών και ευαίσθητων, η Σύμβαση της Ευρωπόλ περιέχει διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα του ατόμου που αφορούν. Σημειώνεται ότι, ήδη από το 2010, η προαναφερθείσα Σύμβαση της Ευρωπόλ αντικαταστάθηκε από την Απόφαση του Συμβουλίου της 6ης Απριλίου 2009 για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (2009/371/ΔΕΥ) με απώτερο στόχο την απλούστευση και βελτίωση του νομικού πλαισίου που διέπει την Ευρωπόλ.

Η ΚΕΑ για την Ευρωπόλ κατά τη διάρκεια του 2015 ασχολήθηκε κυρίως με τα παρακάτω ζητήματα:

Α) Έκθεση για την εμπορία ανθρώπων από τη σκοπιά της προστασίας των προσωπικών δεδομένων

Η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και η προστασία των θυμάτων αυτού του εγκλήματος έχει αναχθεί σε ζήτημα υψηλής προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι πολιτικές και οι νομικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδίδουν εξέχουσα σημασία στην παράμετρο της προστασίας των θυμάτων. Μια πολύ σημαντική πτυχή της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων είναι η επεξεργασία δεδομένων από τις αρχές επιβολής του νόμου, καθώς και οι αρμοδιότητες τους αναφορικά με την εν λόγω επεξεργασία.

Η ΚΕΑ διαπιστώνοντας ότι υπάρχει ανάγκη για μεγαλύτερη προσοχή και περαιτέρω εναρμόνιση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο όσον αφορά τις δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων από όλες τις αρμόδιες αρχές — αστυνομικές, εισαγγελικές και ανακριτικές — που συμμετέχουν

στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, αποφάσισε και προχώρησε στην έκδοση σχετικής έκθεσης (αντίγραφο της ελληνικής μετάφρασης είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Αρχής <http://www.dpa.gr/pls/portal/url/ITEM/380BF932C9B8E565E050A8C07C245EC8>).

Συγκεκριμένα, η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ως επίκεντρο τα θύματα αυτού του εγκλήματος απαγορεύει την ανάγκη για ακρίβεια στην επεξεργασία δεδομένων, καθώς η προστασία των θυμάτων συνδέεται ευθέως με την εν λόγω επεξεργασία. Η έκθεση εξετάζει τη συνδυασμένη ευθύνη στην επιβολή του νόμου και την προστασία των δεδομένων κατά την επεξεργασία τους. Στο πλαίσιο αυτό, εισάγονται ειδικές προϋποθέσεις που θα συνδράμουν το έργο των αρμόδιων αρχών, οι οποίες σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο θα είναι υπόλογες και υπεύθυνες για την επεξεργασία δεδομένων προσώπων που — ως θύματα εμπορίας ανθρώπων— χρήζουν προστασίας.

Τα μέλη της ΚΕΑ συμφώνησαν ομόφωνα ότι οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να εφαρμοστούν κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό και σε ευρεία κλίμακα. Για το λόγο αυτό, αποφασίστηκε η κάθε εθνική αρχή προστασίας δεδομένων να διανέμει την έκθεση σε εθνικό επίπεδο στις αρμόδιες αρχές και φορείς, και γενικότερα να την προάγει με κάθε δυνατό τρόπο. Μάλιστα, αποφασίστηκε και σχετική δράση για το επόμενο έτος (2016) προκειμένου να γίνει παρακολούθηση της διάδοσης και του αντίκτυπου της έκθεσης.

Τέλος, αξίζει να τονιστεί ότι η εν λόγω έκθεση υποστηρίζεται και από το Κοινό Εποπτικό Όργανο της Eurojust.

Β) Νέος Κανονισμός Ευρωπόλ

Υπενθυμίζεται ότι τον Μάρτιο του 2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε «Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεργασία και την κατάρτιση στον τομέα της επιβολής του νόμου (Ευρωπόλ)» προκειμένου να αντικατασταθεί η υφιστάμενη Απόφαση του Συμβουλίου για την Ευρωπόλ. Τα προηγούμενα έτη, η ΚΕΑ μελέτησε τον προτεινόμενο Κανονισμό και είχε εκδώσει τρεις σχετικές γνωμοδοτήσεις (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. Ετήσιες Εκθέσεις³ 2013 σελ. 126-7 και 2014 σελ. 115-6).

Το 2015, η ΚΕΑ συνέχισε να παρακολουθεί τις εξελίξεις στις συζητήσεις για τον νέο Κανονισμό. Πιο συγκεκριμένα, η τριμερής διαβούλευση μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Συμβουλίου και Κοινοβουλίου ολοκληρώθηκε και η υιοθέτηση του νέου Κανονισμού αναμένεται στις αρχές του 2016. Ο νέος Κανονισμός θα τεθεί σε ισχύ την 1η Μαΐου 2017. Εντός του 2016, η ΚΕΑ αναμένεται να ασχοληθεί με διάφορες προκαταρκτικές εργασίες προκειμένου η μετάβαση στη νέα δομή εποπτείας της Ευρωπόλ, όπως αυτή προβλέπεται στη νέα νομική βάση, να είναι όσο το δυνατόν πιο ομαλή.

Γ) Ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ

Η τακτική ετήσια επιθεώρηση της Ευρωπόλ πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2015 στην έδρα της Ευρωπόλ, στη Χάγη. Σε συνεδρίαση της, η ΚΕΑ παρείχε τη σχετική εντολή στην ομάδα επιθεώρησης, εξουσιοδοτώντας την να εστιάσει, μεταξύ άλλων, στα ακόλουθα θέματα:

α) το περιεχόμενο και την ποιότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επεξεργάζεται η Ευρωπόλ μέσω των αρχείων εργασίας προς ανάλυση (Analysis Work Files- AWFs), και μάλιστα την επεξεργασία των δεδομένων υπό το πρίσμα της νέας «έννοιας» (concept) των αρχείων εργασίας προς ανάλυση

β) την επεξεργασία αρχείων μεγάλου μεγέθους με προσωπικά δεδομένα,

γ) την παρακολούθηση των ενεργειών που έχουν γίνει για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις των προηγούμενων επιθεωρήσεων.

Η ΚΕΑ, στη διάρκεια του έτους, προχώρησε στην έγκριση και υιοθέτηση του πορίσματος που συνέταξε η ομάδα επιθεώρησης. Στη συνέχεια, το πόρισμα απεστάλη στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπόλ για τη λήψη σχετικών σχολίων.

Δ) Έλεγχος της Συμφωνίας «Προγράμματος Παρακολούθησης της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας» (ΠΠΧΤ)

Η ΚΕΑ πραγματοποίησε τον Μάιο του 2015 έλεγχο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της Συμφωνίας ΠΠΧΤ (TFTP Agreement - Terrorist Finance Tracking Program). Υπενθυμίζεται ότι είχαν προηγηθεί τρεις παρόμοιοι έλεγχοι.

Ο έλεγχος περιελάμβανε τον τρόπο άσκησης της αρμοδιότητας της Ευρωπόλ, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 4 της Συμφωνίας, να διασφαλίζει ότι κάθε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ για πρόσβαση σε δεδομένα της SWIFT είναι δικαιολογημένο και αναγκαίο για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και σύμφωνα με όσα ορίζονται στη Συμφωνία.

Στον τέταρτο αυτόν έλεγχο, η ΚΕΑ σημείωσε τη συνέχιση της κατάστασης που είχε καταγραφεί και στον αμέσως προηγούμενο έλεγχο. Παρόλο που περιθώρια βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης υπάρχουν, η συνολική αποτίμηση ήταν θετική.

Μεταξύ άλλων, η ΚΕΑ σε δημόσια ανακοίνωση σχετικά με τα ευρήματα του ελέγχου τόνισε εκ νέου ότι, λόγω της φύσης και του εύρους της εν λόγω Συμφωνίας, υπάρχει μια μαζική και τακτική διαβίβαση δεδομένων από την ΕΕ στις ΗΠΑ. Ωστόσο, ο περιορισμός της ποσότητας των προς διαβίβαση δεδομένων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της προσαρμογής και μείωσης των σχετικών αιτημάτων.

Τέλος, στο πλαίσιο του ελέγχου διαπιστώθηκε και η τήρηση των άρθρων 9 και 10 της Συμφωνίας, κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. (Το πλήρες κείμενο της δημόσια προσβάσιμης έκδοσης του πορίσματος του ελέγχου είναι διαθέσιμο εδώ www.europoljsb.europa.eu/media/275252/15-28%/20final%/20tftp%/202015%/20inspection%20report.pdf).

Ε) Παρακολούθηση της συμμόρφωσης με συστάσεις για τους όρους επεξεργασίας δεδομένων από τις Εθνικές Μονάδες Ευρωπόλ (ΕΜΕ)

Το 2014, η ΚΕΑ είχε αποφασίσει τον έλεγχο της συμμόρφωσης με συστάσεις που περιλαμβάνονταν σε σχετική έκθεση προηγούμενου ελέγχου των όρων επεξεργασίας δεδομένων από τις ΕΜΕ στο πλαίσιο του

³ Βλ. www.dpa.gr => Ετήσιες Εκθέσεις

Συστήματος Πληροφοριών Ευρωπόλ (ΣΠΕ-EIS). Οι συστάσεις αυτές απευθύνονταν τόσο προς την Ευρωπόλ και τις ΕΜΕ, όσο και προς τις εθνικές Αρχές προστασίας δεδομένων. Ταυτόχρονα, ο έλεγχος, εκτός από την υλοποίηση των συστάσεων, θα περιελάμβανε και το βαθμό διάδοσης και υιοθέτησης των εναρμονισμένων κριτηρίων για την καταχώριση δεδομένων στο ΣΠΕ, που είχε εκδώσει η ίδια η Ευρωπόλ. Ο εν λόγω έλεγχος πραγματοποιήθηκε εντός του 2015 μέσω της αποστολής στις ΕΜΕ σχετικού ερωτηματολογίου. Από τις απαντήσεις που συλλέχθηκαν, κατέστη φανερό ότι πολλά κράτη μέλη ακόμα χρησιμοποιούν το εργαλείο αυτόματης υποβολής «data loader», ενώ μόνο λίγες εθνικές μονάδες έχουν οργανώσει εκπαιδευτικές δράσεις σχετικά με τα εναρμονισμένα κριτήρια καταχώρισης δεδομένων. Εν όψει των προβλημάτων αυτών που εντοπίστηκαν μέσω των ερωτηματολογίων, αποφασίστηκε να υπάρξει συνέχεια στη δράση αυτή της ΚΕΑ, προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης των ΕΜΕ για τα εναρμονισμένα κριτήρια, ενδεχομένως μέσω ενός «εγχειριδίου» καλών πρακτικών. Η ΚΕΑ αναμένεται να προσδιορίσει τα επόμενα βήματα της στο πλαίσιο αυτής της δράσης εντός του 2016.

4.4. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή συμμετέχει με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος στην Επιτροπή Προσφυγών της Ευρωπόλ, η οποία αποτελεί επιτροπή της Κοινής Εποπτικής Αρχής της Ευρωπόλ και συνεδριάζει στην έδρα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Έργο της, βάσει του άρθρου 34 παρ. 8 της νέας Απόφασης για την Ευρωπόλ (Απόφαση του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ της 6ης Απριλίου 2009) καθώς και του άρ. 24 παρ. 7 της προϊσχύουσας Σύμβασης Ευρωπόλ και συναφών διατάξεων του Κανονισμού Λειτουργίας της Κοινής Εποπτικής Αρχής, αποτελεί η εξέταση προσφύγων πολιτών κατά των αποφάσεων της Ευρωπόλ. Συγκεκριμένα, όλοι οι πολίτες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που διατηρεί η Ευρωπόλ για αυτούς, όπως επίσης και το δικαίωμα να ζητούν την επαλήθευση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των εν λόγω πληροφοριών. Εάν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών οι πολίτες δεν ικανοποιηθούν από τις απαντήσεις της Ευρωπόλ, έχουν το δικαίωμα να απευθυνθούν στην Επιτροπή Προσφυγών, προκειμένου να εξεταστούν οι καταγγελίες και να εκδοθεί απόφαση από την Επιτροπή, η οποία είναι οριστική για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τονίζεται ότι η Επιτροπή αυτή είναι ανεξάρτητη, αμερόληπτη και δεν επιδέχεται ούτε δεσμεύεται από τυχόν οδηγίες της Κοινής Εποπτικής Αρχής. Στη διάρκεια του 2015 δεν πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις της Επιτροπής.

4.5. ΚΟΙΝΗ ΑΡΧΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Η Αρχή συμμετέχει στην Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Τελωνείων, η οποία συνεδριάζει στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες. Η ΚΑΕ Τελωνείων (Customs Joint Supervisory Authority) συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 18 της Σύμβασης σχετικά με τη χρήση της πληροφορικής στον τελωνειακό τομέα του 1995, η οποία βασίζεται στο άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αρμόδια να εποπτεύει

τη λειτουργία του τελωνειακού συστήματος πληροφοριών (ΤΣΠ), να εξετάζει τυχόν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας του συστήματος αυτού και να συνδράμει τις εθνικές ελεγκτικές αρχές στην άσκηση των εποπτικών τους καθηκόντων, κυρίως μέσω της εξεύρεσης και υιοθέτησης κοινών λύσεων στα προβλήματα που ανακύπτουν.

Το έτος 2015, στις δύο συνεδριάσεις που πραγματοποιήθηκαν, η ΚΑΕ Τελωνείων συνέχισε να ασχολείται κατά κύριο λόγο με το φυλλάδιο που είχε εκδώσει το 2013 αναφορικά με τις υποχρεώσεις των υπευθύνων επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 13 της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 30ης Νοεμβρίου 2009 για τη χρήση της πληροφορικής για τελωνειακού σκοπούς, και το άρθρο 8 παρ. 2 της απόφασης-Πλαϊσί-ου 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2008 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τυγχάνουν επεξεργασίας στο πλαίσιο της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε σχέση με την απόφαση 2009/917/ΔΕΥ. Υπενθυμίζεται ότι το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο απευθυνόταν κυρίως προς τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές με συμβουλές για το πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται περιπτώσεις, κατά τις οποίες το κράτος που έχει εισάγει δεδομένα στο ΤΣΠ διαπιστώσει ή πληροφορηθεί ότι τα δεδομένα που καταχώρισε είναι ανακριβή ή τηρούνται στο ΤΣΠ κατά παράβαση της απόφασης 2009/917/ΔΕΥ. Η ΚΑΕ διεξήγαγε έρευνα μέσω σύντομου ερωτηματολογίου προκειμένου να αξιολογηθεί η ανταπόκριση που βρήκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη το εν λόγω φυλλάδιο. Σημειώθηκε ότι δυστυχώς δεν πραγματοποιήθηκαν πολλές σχετικές δράσεις σε εθνικό επίπεδο, τόσο λόγω της έλλειψης των ανθρωπίνων πόρων όσο και λόγω της χαμηλής χρησιμοποίησης του συστήματος. Η ΚΑΕ αναμένεται να αποφασίσει πώς θα χειριστεί περαιτέρω το ζήτημα αυτό το επόμενο έτος.

Την ΚΑΕ επίσης απασχόλησε η παρακολούθηση υλοποίησης συστάσεων από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (ΕΥΚΑ-OLAF). Υπενθυμίζεται ότι η ΚΑΕ είχε το προηγούμενο έτος αποφασίσει να αποστείλει σχετικό ερωτηματολόγιο στην ΕΥΚΑ-OLAF, προκειμένου να ερευνησει τον βαθμό υλοποίησης των συστάσεων της επιθεώρησης που είχε πραγματοποιηθεί το 2011, καθώς, εν μέρει, και της επιθεώρησης που πραγματοποίησε ο Ευρωπαίος Επόπτης Προσωπικών Δεδομένων το 2013. Όπως επισημαίνεται στο σχετικό πόρισμα που υιοθετήθηκε με την ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν από την ΕΥΚΑ-OLAF στο εν λόγω ερωτηματολόγιο, οι περισσότερες συστάσεις έχουν υλοποιηθεί πλήρως ή μερικώς, ενώ παρατηρείται μεγάλη αύξηση του αριθμού χρηστών, χωρίς ωστόσο οι περισσότεροι εξ αυτών να είναι ενεργοί.

4.6. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η Ομάδα Συντονισμού Εποπτείας του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (Customs Information System Supervision Coordination Group - εφεξής «η Ομάδα») έχει συσταθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΚ) 515/1997 περί της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των διοικητικών αρχών των κρατών μελών

και της συνεργασίας των αρχών αυτών με την Επιτροπή με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των τελωνειακών και γεωργικών ρυθμίσεων, όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΚ) 766/2008. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ - European Data Protection Supervisor), ο οποίος με βάση την παρ. 3α του ίδιου άρθρου επιβλέπει τη συμμόρφωση του Τελωνειακού Συστήματος Πληροφοριών (ΤΣΠ) προς τον Κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, συγκαλεί τουλάχιστον μία φορά το χρόνο συνάντηση με όλες τις εθνικές εποπτικές αρχές προστασίας δεδομένων που είναι αρμόδιες για θέματα εποπτείας του ΤΣΠ.

Το 2015, η Ομάδα συνεδρίασε δύο φορές στην έδρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες και ασχολήθηκε κυρίως με τη σύνταξη ενός κοινού προτύπου επιθεωρήσεων. Σημειώνεται ότι η δημιουργία ενός κοινού προτύπου επιθεωρήσεων συζητείται και στις Ομάδες Συντονισμού Εποπτείας άλλων μεγάλης κλίμακας πληροφοριακών συστημάτων της ΕΕ, όπως π.χ. του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν 2ης Γενιάς - SIS II, του Συστήματος Πληροφοριών θεωρήσεων και του Συστήματος Eurodac. Στόχος είναι το πρότυπο αυτό να χρησιμοποιείται από τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων ως εργαλείο για τη διενέργεια επιθεωρήσεων, αλλά να παράγονται και συγκρίσιμα αποτελέσματα από τις τυχόν διενεργηθείσες επιθεωρήσεις.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων αυτών, πραγματοποιήθηκε ενημέρωση των μελών της Ομάδας από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) για τρέχουσες εξελίξεις στα σχετικά πληροφοριακά συστήματα. Μεταξύ άλλων, έγινε ενημέρωση για το Ηλεκτρονικό Μητρώο Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων (Registered Exporters System - REX). Για το εν λόγω σύστημα αξίζει να σημειωθεί ότι προβλέπεται μεν στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει πρόβλεψη για εποπτεία σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων, όπως η σύσταση μιας Ομάδας Συντονισμού Εποπτείας. Σχετικά με το σύστημα αυτό, ενδεχομένως να προκύψουν αρκετά ζητήματα προστασίας δεδομένων στο μέλλον, και για το λόγο αυτό αποφασίστηκε η Ομάδα να εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά τις σχετικές εξελίξεις.

Τέλος, εντός του 2015, ολοκληρώθηκε η προετοιμασία οδηγού για την καθοδήγηση και διευκόλυνση των υποκειμένων των δεδομένων στον τρόπο που μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης προς τους εκάστοτε αρμόδιους εταίρους του ΤΣΠ (τελωνειακές διοικήσεις). Ο οδηγός αυτός, ο οποίος είναι παρόμοιος με παλαιότερο οδηγό, που είχε επιμεληθεί η Κοινή Αρχή Ελέγχου Σένγκεν, για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, περιέχει πληροφορίες και στοιχεία επικοινωνίας τόσο για τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, όσο και για τις εθνικές τελωνειακές αρχές κάθε κράτους μέλους, στις οποίες το υποκείμενο μπορεί να απευθυνθεί, καθώς και τις ισχύουσες σχετικές εθνικές διατάξεις.

4.7. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ (VIS)

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος VIS, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες, τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαίο Επόπτη. Η Ομάδα αποτελείται από ένα μέλος-εκπρόσωπο από κάθε εθνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων και τον Ευρωπαίο Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Συστάθηκε δυνάμει του άρ. 43 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 για το Σύστημα Πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS) και την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κρατών μελών για τις θεωρήσεις μικρής διάρκειας (Κανονισμός VIS).

Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων VIS και η ενιαία εποπτεία του συστήματος στο πεδίο της προστασίας προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή τόσο του Κώδικα θεωρήσεων (Κανονισμός (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τη θέσπιση Κώδικα θεωρήσεων) όσο και του προαναφερθέντος Κανονισμού VIS.

Η κεντρική βάση αυτή αναπτύχθηκε σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου 2004/512/ΕΚ για τη δημιουργία του Συστήματος Πληροφοριών για τις θεωρήσεις (VIS), προκειμένου να βελτιώσει την εφαρμογή της κοινής πολιτικής στον τομέα των θεωρήσεων, της προξενικής συνεργασίας, και να προσδιορίσει τις προϋποθέσεις και διαδικασίες ανταλλαγής δεδομένων στο πλαίσιο έκδοσης θεωρήσεων για διαμονή μικρής διάρκειας και να καταπολεμήσει την άγρα θεωρήσεων. Στη βάση αυτή καταχωρίζονται και τηρούνται, μεταξύ άλλων, βιομετρικά και αλφαριθμητικά δεδομένα. Τέθηκε σε εφαρμογή σταδιακά από το 2011, ενώ ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη του συστήματος περί το τέλος του 2015.

Κατά τη διάρκεια του 2015 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις της Ομάδας. Στη διάρκεια των συναντήσεων αυτών εξελέγησαν νέα πρόεδρος της Ομάδας η εκπρόσωπος της ιταλικής και αντιπρόεδρος η εκπρόσωπος της ισπανικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Ομάδας. Επίσης, κατά την πάγια πρακτική της, πραγματοποιήθηκε ενημέρωση της Ομάδας από εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων (DG Home) και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Ευρείας Κλίμακας στο χώρο της Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (EU-Lisa), που έχει αναλάβει πλήρως την ευθύνη για τη λειτουργική διαχείριση του συστήματος. Η ενημέρωση αφορούσε στην πορεία της σταδιακής ανάπτυξης και θέσης σε λειτουργία του συστήματος ανά περιοχή, όπως πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρ. 48 του Κανονισμού (ΕΚ) 767/2008 και των σχετικών Εκτελεστικών Αποφάσεων της Επιτροπής που ακολούθησαν και προσδιόριζαν τον καθορισμό των περιφερειών, στις οποίες τίθεται σταδιακά σε λειτουργία το Σύστημα Πλη-

ροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS). Επιπλέον, η ενημέρωση περιλάμβανε τις τελευταίες εξελίξεις σε θέματα της ποιότητας δεδομένων που εισάγονται στο σύστημα, με έμφαση στα δακτυλικά αποτυπώματα και άλλα ζητήματα εισαγωγής αυτών των δεδομένων αλλά και φωτογραφιών στο σύστημα από τα κράτη μέλη. Υπενθυμίζεται ότι, δεδομένου ότι η ποιότητα των δεδομένων είναι κρίσιμη για τη αξιοποίηση των βιομετρικών και αλφαριθμητικών δεδομένων που τηρούνται στο VIS, η Ομάδα ζητά συνεχή ενημέρωση και πληροφορίες, τόσο από την Επιτροπή όσο και από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Λειτουργικής Διαχείρισης Συστημάτων (EU-Lisa) αναφορικά με τον τρόπο συλλογής και επεξεργασίας, μεταξύ άλλων, των δακτυλικών αποτυπωμάτων και των φωτογραφιών, προκειμένου να αναγνωρίσει τυχόν προβλήματα και να αναζητήσει προτάσεις βελτίωσης.

Εξάλλου, στο πλαίσιο των παρουσιάσεων των εκπροσώπων της ΕΕ και του EU-Lisa τέθηκε προς συζήτηση το ζήτημα του ρόλου των υπεργολάβων που χρησιμοποιούνται από τις πρεσβείες και τα προξενεία των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης θεώρησης εισόδου και που επί μακρόν προβληματίζει την Ομάδα. Αναφορικά με το ζήτημα αυτό, η Ομάδα αποφάσισε τα μέλη της να επικοινωνήσουν με τα εθνικά τους αρμόδια υπουργεία προκειμένου να διευκρινιστεί περαιτέρω ο τρόπος συνεργασίας με τους υπεργολάβους, τα συμβόλαια των οποίων πρέπει να συμμορφώνονται προς τους όρους του Παραρτήματος του Κώδικα θεωρήσεων. Στη συνέχεια και αφού η Ομάδα αποκομίσει τις απαραίτητες πληροφορίες, θα προχωρήσει σε ανάλυση των σχετικών συμπερασμάτων.

Επίσης, η Ομάδα κατά τη διάρκεια του έτους αυτού ασχολήθηκε με τη συλλογή, ανάλυση και αξιολόγηση των ερωτηματολογίων που είχαν εκπονηθεί και διανεμηθεί στα κράτη μέλη το προηγούμενο έτος και που αποσκοπούσαν στον έλεγχο και ακριβή προσδιορισμό, σε επίπεδο κάθε κράτους μέλους, των εθνικών αρχών που έχουν πρόσβαση στο VIS, την πρόσβαση των αρχών επιβολής του νόμου και την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Προς τούτο, η Γραμματεία παρουσίασε ένα πρώτο σχέδιο της σχετικής έκθεσης, η οποία επρόκειτο να οριστικοποιηθεί και δημοσιευθεί στο τέλος του 2015.

Τέλος, η Ομάδα ενέκρινε και υιοθέτησε το πρόγραμμα δράσεων της για την περίοδο 2015 έως 2018. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την εξέταση και ανάλυση των θεμάτων της διαβίβασης δεδομένων σε τρίτα κράτη ή/και διεθνείς οργανισμούς, την πρόωρη απαλοιφή δεδομένων, την εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα ασφάλειας και κανόνων προστασίας δεδομένων και τον αυτοέλεγχο των αρχών που έχουν πρόσβαση στο VIS. Επιπλέον, υιοθετήθηκε -με απώτερο στόχο την κοινοποίηση της στους ευρωπαϊκούς θεσμούς στο τέλος του έτους- και η Έκθεση Πεπραγμένων για την περίοδο 2012-2014, η οποία περιείχε και ένα εθνικό κεφάλαιο από τα τριάντα κράτη μέλη που χρησιμοποιούντο VIS, ήτοι τα κράτη μέλη του χώρου Σένγκεν, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία και Ελβετία) και τη Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρο και Ρουμανία που αν και δεν είναι ακόμη

μέλη του χώρου Σένγκεν εφαρμόζουν πολιτική θεωρήσεων που βασίζεται στο κεκτημένο Σένγκεν.

4.8. ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΟΥ EURODAC

Η Αρχή συμμετέχει με τακτικό μέλος της στη Συντονιστική Ομάδα για την εποπτεία του συστήματος EURODAC, η οποία συνεδριάζει στα γραφεία του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στις Βρυξέλλες τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Η γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον Ευρωπαϊκό Επόπτη. Αντικείμενο της Ομάδας αυτής είναι η διασφάλιση κοινής προσέγγισης και αντιμετώπισης από τα κράτη μέλη των ζητημάτων που ανακύπτουν στη λειτουργία της βάσης δεδομένων EURODAC. Η βάση αυτή, ως γνωστόν, δημιουργήθηκε, κατ' εφαρμογή της Συνθήκης του Δουβλίνου, με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2725/2000 σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου, προκειμένου να συλλέγονται αποτυπώματα των αιτούντων άσυλο και των παράνομων μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και να ταυτοποιούνται ευχερέστερα οι αιτούντες άσυλο, κατά τη διαδικασία εξέτασης ασύλου. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων είναι υπεύθυνες για τη χρήση και εν γένει επεξεργασία των δεδομένων που αποστέλλονται από τα κράτη μέλη και τα οποία συλλέγονται στην κεντρική βάση και ο Ευρωπαίος Επόπτης για την Προστασία των Δεδομένων για τον έλεγχο της επεξεργασίας στην κεντρική βάση και τη διαβίβαση των δεδομένων στα κράτη μέλη, η Ομάδα αυτή προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους τόσο στην κεντρική βάση όσο και στις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών μελών.

Στη διάρκεια του 2015 πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις. Η Ομάδα αρχικά προχώρησε στην εκλογή νέας προέδρου (εκπρόσωπος της Σουηδικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων) και αντιπροέδρου (εκπρόσωπος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων της Εσθονίας), σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της Ομάδας και για θητεία δύο ετών.

Την Ομάδα απασχόλησε έντονα το ζήτημα της έγκαιρης και αποτελεσματικής προετοιμασίας στην έκταση όλων των σχετικών παραμέτρων ενόψει της θέσης σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013, «Eurodac», την 20η Ιουλίου 2015 οπότε, θα ετίθεντο σε ισχύ και οι νέοι κανόνες. Στο πλαίσιο αυτό, κλήθηκαν να ενημερώσουν την Ομάδα εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων Τεχνολογιών Πληροφορικής Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA), αρχικά σχετικά με την πρόοδο που συντελείται ενόψει της μετάπτωσης στη νέα βάση δεδομένων, όπως προβλέπεται στον Κανονισμό αυτό, τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο προετοιμασίας και ετοιμότητας των κρατών μελών. Σε δεύτερο στάδιο, οι εκπρόσωποι του eu-LISA παρείχαν πληροφόρηση αναφορικά με το καθεστώς λειτουργίας του συστήματος μετά τη θέση σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 603/2013. Διευκρινίστηκε πως, μολονότι παρουσιάστηκαν δυσκολίες και προκλήσεις στην εμπρόθεση και απρόσκοπτη λειτουργία του συστήματος, η

εφαρμογή του Κανονισμού την τεθείσα ημερομηνία, ήταν κατά κύριο λόγο επιτυχής. Δεδομένου ότι δεν δημιουργήθηκε ένα εκ βάθρων καινούργιο σύστημα, αλλά επεκτάθηκε το υπάρχον, παραμένουν ζητήματα προς επίλυση λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, και το πρόσφατα μεγάλο μεταναστευτικό κύμα που έχει ενσκήψει στην Ευρώπη και που δοκιμάζει, μεταξύ άλλων, τις αντοχές του «Eurodac».

Για τους λόγους αυτούς, άλλωστε, αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί επίσκεψη στα γραφεία του eu-LISA, στο Στρασβούργο, τον Σεπτέμβριο 2015, από υπό-ομάδα εμπειρογνομόνων πληροφορικών, ώστε να αποκτήσει η Ομάδα καλύτερη εποπτεία της νέας λειτουργίας του συστήματος και ιδίως των θεμάτων που αφορούν στα μέτρα ασφάλειας που έχουν τεθεί, την εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού και, γενικότερα, όλες τις τελευταίες εξελίξεις.

Επιπλέον, η Ομάδα κινούμενη στον άξονα της προετοιμασίας του πεδίου για την εφαρμογή των νέων κανόνων του «Eurodac», τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, και έχοντας συγκεντρώσει τις απαντήσεις των κρατών μελών σε ερωτηματολόγιο εστιασμένο στον έλεγχο του τρόπου εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο των νέων κανόνων, προχώρησε στην εκπόνηση και συζήτηση ενός πρώτου σχεδίου έκθεσης συμπερασμάτων. Τα ζητήματα που είχαν τεθεί στο ερωτηματολόγιο περιλάμβαναν τον τρόπο που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη τον νέο Κανονισμό, την άσκηση δικαιωμάτων από τα υποκείμενα, τη διερεύνηση της τυχόν πρόσβασης των αρχών επιβολής του νόμου και τη σήμανση των δεδομένων. Η έκθεση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί και δημοσιευθεί στο τέλος του 2015.

Τέλος, η Ομάδα υιοθέτησε το επόμενο σχέδιο δράσεων της για τη χρονική περίοδο 2015-2018 εξαρτώντας τις εργασίες της από το καινούργιο νομικό πλαίσιο. Εν τούτοις, προσδιόρισε το επίκεντρο των εργασιών της στη διερεύνηση και ανάλυση ζητημάτων όπως την πρόσβαση στο «Eurodac» των αρχών επιβολής του νόμου, τη σήμανση των δεδομένων, την ενημέρωση των υποκείμενων των δεδομένων και την παρακολούθηση του χειρισμού των ειδικών ερευνών.

4.9. ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Διεθνής Σύνοδος των Αρχών και Επιτρόπων Προστασίας Δεδομένων, η οποία λαμβάνει χώρα κάθε έτος το φθινόπωρο, χωρίζεται σε δύο μέρη: α. την Ανοικτή Σύνοδο που έχει μορφή διεθνούς συνεδρίου και στην οποία μετέχουν εκτός των επισήμων εθνικών φορέων προστασίας δεδομένων και εκπρόσωποι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και της ερευνητικής κοινότητας, και β. την Κλειστή Σύνοδο, στην οποία μετέχουν μόνο οι Αρχές ή οι Επίτροποι Προστασίας Δεδομένων και κατά τη διάρκεια της οποίας συζητούνται και υιοθετούνται σχετικές με το αντικείμενο της Ανοικτής Συνόδου διακηρύξεις.

Η 37η Διεθνής Σύνοδος διοργανώθηκε από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων της Ολλανδίας και πραγματοποιήθηκε στο Άμστερνταμ, 26-28 Οκτωβρίου 2015.

Η Ανοικτή Σύνοδος είχε ως τίτλο «Γέφυρες Προστασίας Δεδομένων» (Privacy Bridges), εστιάζοντας σε δέκα

πρακτικές συστάσεις που αποτέλεσαν τα αποτελέσματα μελέτης του ευρωπαϊκού και του αμερικανικού θεσμικού πλαισίου προστασίας δεδομένων, έτσι ώστε να επιτευχθεί εναρμόνιση και αύξηση της προστασίας δεδομένων κατά τη διατλαντική ανταλλαγή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (βλ. σχετικά <https://privacybridges.mit.edu/>). Οι δέκα αυτές συστάσεις αναφέρονται στην εμβάθυνση των σχέσεων μεταξύ της Ομάδας Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ της ΕΕ (βλ. και ενότητα 4.1.) και της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου (Federal Trade Commission) των ΗΠΑ, την ενίσχυση του ελέγχου των χρηστών, την ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων για τη διαφάνεια της επεξεργασίας, τη δημιουργία μηχανισμού για τη διευκόλυνση των χρηστών στην υποβολή παραπόνων, την πρόσβαση δημοσίων αρχών σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται από υπευθύνους επεξεργασίας του ιδιωτικού τομέα, βέλτιστες πρακτικές για την ανωνυμοποίηση δεδομένων και τη γνωστοποίηση περιστατικών ασφαλείας, τη λογοδοσία από πλευράς υπευθύνων επεξεργασίας, τη συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών και αμερικανικών κυβερνητικών αρχών, καθώς και τη συνεργασία σε σχετικά ερευνητικά προγράμματα.

Στην Κλειστή Σύνοδο συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τα γενετικά δεδομένα και την εποπτεία των εθνικών υπηρεσιών πληροφοριών. Ως προς την επεξεργασία γενετικών δεδομένων τονίστηκε η ανάγκη συλλογής πολύ μεγάλου όγκου δεδομένων για την εξαγωγή συσχετίσεων και την άντληση αξιοποιήσιμης γνώσης για την αντιμετώπιση ασθενειών. Τονίστηκαν τα οφέλη που προκύπτουν από την ανάλυση του γονιδιώματος, σε αντιδιαστολή και με τους κινδύνους των κλινικών ερευνών, όπως επίσης και οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι στα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Ως προς το θέμα της εποπτείας των εθνικών υπηρεσιών πληροφοριών, οι συζητήσεις εστίασαν κυρίως στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν σχετικά οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων.

Η Κλειστή Σύνοδος υιοθέτησε μία διακήρυξη και τέσσερα ψηφίσματα, μετά ακόλουθα θέματα:

1. Διακήρυξη για τα γενετικά και τα δεδομένα υγείας και τις σχετικές προκλήσεις του αύριο (Communiqué on Genetic and Health Data, Challenges for Tomorrow).

2. Ψήφισμα για τις στρατηγικές επιλογές της Διεθνούς Συνόδου της επόμενης τριετίας, 2016-8 (Resolution on Conference's Strategic Direction, 2016-8).

3. Ψήφισμα για τη συνεργασία με τον Ειδικό Εισηγητή για το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα των Ηνωμένων Εθνών (Resolution on Cooperation with the UN Special Rapporteur on the Right to Privacy).

4. Ψήφισμα για την ιδιωτικότητα κατά την ανάπτυξη διεθνών ανθρωπιστικών δράσεων (Resolution on Privacy and International Humanitarian Action).

5. Ψήφισμα για την προαγωγή της διαφάνειας μέσω ενημέρωσης (Resolution on Transparency Reporting).

Εγκρίθηκε η διαπίστωση, ως παρατηρητών, του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και του Εκτελεστικού Γραφείου του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Περισσότερες πληροφορίες για τις διεθνείς συνόδους και τα κείμενα των διακηρύξεων-ψηφισμάτων που υιοθετήθηκαν βρίσκονται στην ιστοσελίδα <https://icdrprc.org/document-archive/>.

Η 38η Διεθνής Σύνοδος θα διοργανωθεί από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων του Μαρόκου.

4.10. ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Η Εαρινή Σύνοδος των Αρχών Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων είναι μια κλειστή σύνοδος υπό την έννοια ότι δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι πιστοποιημένες αρχές, ήτοι της ΕΕ καθώς και άλλων χωρών, όπως Αλβανίας, Μολδαβίας, Μονακό, Ελβετίας, Νορβηγίας, όπως επίσης ο Ευρωπαϊός Επόπτης, οι Κοινές Αρχές Ελέγχου της Ευρώπης, Eurojust, Τελωνείων, εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και αρχές που πιστοποιήθηκαν ως μόνιμοι παρατηρητές. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και οι αρχές που έχουν το καθεστώς του μόνιμου παρατηρητή δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Κριτήρια για την πιστοποίηση των αρχών αποτελούν η ύπαρξη νομοθετικού πλαισίου επί τη βάση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ή της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης, που να προβλέπει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία των αρχών, καθώς και να πρόκειται για εθνική αρχή κράτους μέλους, του ΕΟΧ ή μέλους του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχει κυρώσει τη Σύμβαση 108. Τα εφαρμοστέα κριτήρια περιγράφονται στις «Κατευθυντήριες Οδηγίες των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων», όπως ψηφίσθηκαν το 2004 κατά την Εαρινή Σύνοδο στο Ρόττερνταμ, αναμένεται δε να αναθεωρηθούν κατά την προσεχή διετία.

Η Εαρινή Σύνοδος του 2015 διοργανώθηκε από το Γραφείο Επιτρόπου Πληροφοριών του Ηνωμένου Βασιλείου, στο Μάντσεστερ, το διήμερο 19-20 Μαΐου 2015. Είχε δε ως βασικό θέμα «Ας είμαστε πρακτικοί, διαχειριζόμενοι το ψηφιακό μέλλον» («Managing the Digital Future - Let's be practical»).

Η διοργανώτρια Αρχή ενημέρωσε τους συμμετέχοντες για τα αποτελέσματα έρευνας που πραγματοποίησε, σύμφωνα με την οποία αυτό που περισσότερο ενδιαφέρει τα υποκείμενα των δεδομένων είναι να έχουν τον έλεγχο της επεξεργασίας των δεδομένων τους, η διαφάνεια της επεξεργασίας, δηλαδή να κατανοούν τους σκοπούς παροχής των δεδομένων τους και τα οφέλη που προκύπτουν από την επεξεργασία τους, η ασφάλεια της επεξεργασίας και τα δικαιώματα τους πρόσβασης, αντίρρησης και φορητότητας των δεδομένων τους. Επίσης, τους ενδιαφέρει η ανεξαρτησία των αρχών προστασίας δεδομένων, καθώς και η εναρμονισμένη προστασία προσωπικών δεδομένων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι επιμέρους ενότητες της Συνόδου εστίασαν κυρίως στα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και τις προσδοκίες τους, στους τρόπους επιτυχούς ανταπόκρισης των υπευθύνων επεξεργασίας στις υποχρεώσεις τους, στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αρχές προστασίας δεδομένων για την εκπλήρωση της αποστολής τους και ειδικότερα στην ανάπτυξη αποτελεσματικών τρόπων επιβολής της προστασίας δεδομένων. Δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στη δυνατότητα των αρχών προστασίας δεδομένων να είναι επιλεκτικές στις υποθέσεις με τις οποίες

ασχολούνται, να καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις εργασίες τους με γνώμονα το συνολικό όφελος και να μην αναλώνονται στην εξέταση ατομικών θεμάτων, έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικές στην εκπλήρωση της αποστολής τους. Αφιερώθηκε επίσης χρόνος σε θέματα συνεργασίας των αρχών, όπως και σε προηγούμενες συνόδους, αφού η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων έχει σε μεγάλο βαθμό διασυννοιακό ή διεθνή χαρακτήρα.

Στη Σύνοδο 2015, εγκρίθηκε η διαπίστευση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων της Ανδόρας ως μέλους, παρέμεινε όμως ως εκκρεμότητα σχετικό αίτημα από το αρμόδιο Γραφείο του Γιβραλτάρ, λόγω αντιρρήσεων της Ισπανικής Αρχής. Επίσης, στη Σύνοδο υιοθετήθηκαν δύο ψηφίσματα, τα οποία αναφέρονται στην «Εκπλήρωση των προσδοκιών σχετικά με την προστασία δεδομένων στην ψηφιακή εποχή» και στη «Δημιουργία ειδικού τμήματος στην επικοινωνιακή πλατφόρμα CIRCABC της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφιερωμένου στην Εαρινή Σύνοδο».

Η επόμενη Εαρινή Σύνοδος θα διοργανωθεί από την Ουγγρική Αρχή Προστασίας Δεδομένων, το διήμερο 25-26 Μαΐου 2016, στη Βουδαπέστη.

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων και των υπευθύνων επεξεργασίας για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, αντίστοιχα, ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων αποτελούν βασικό πυλώνα της αποστολής της Αρχής και σταθερή επιδίωξη της. Σε γενικές γραμμές, η επίτευξη του προαναφερθέντος σκοπού πραγματώνεται με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σειράς επικοινωνιακών δράσεων όπως η διοργάνωση ημερίδων, η δημιουργία και ανάρτηση περιεχομένου με ενημερωτικό χαρακτήρα στην ιστοσελίδα www.dpa.gr, η πραγματοποίηση ομιλιών από εκπροσώπους της Αρχής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και, τέλος, η υποστήριξη και συμμετοχή στελεχών της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και εκδηλώσεις, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και διεθνές επίπεδο, που αφορούν την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Ειδικότερα, στις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2015 περιλαμβάνονται η διοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων, η υλοποίηση μαθητικού διαγωνισμού αφίσας/βίντεο, η δημοσίευση του ηλεκτρονικού ενημερωτικού της δελτίου (διαθέσιμο και στο www.dpa.gr -> «Επικαιρότητα»), οι ομιλίες εκπροσώπων της σε επιστημονικά συνέδρια, ημερίδες και σεμινάρια, όπως επίσης και οι δημοσιεύσεις άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά. Επιπλέον, σημειώνεται ότι εξειδικευμένα στελέχη της Αρχής ενημερώνουν καθημερινά το κοινό που προσέρχεται στην έδρα της, επικοινωνεί τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Όσον αφορά τη δημοσιότητα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα θέματα που απασχόλησαν ιδιαίτερα το 2015 τα ελληνικά ΜΜΕ -με εκπροσώπους τους να απευθύνονται συχνά στην Αρχή προς αναζήτηση ενημερωτικού υλικού και διευκρινίσεις- ήταν:

- η προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο,

- το πρόστιμο στον ΟΤΕ για τη μη τήρηση κατάλληλων μέτρων ασφάλειας που οδήγησε σε περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων μεγάλου αριθμού συνδρομητών του (βλ. σχετικά www.dpa.gr-> απόφαση 1/2015),

- το πρόστιμο σε εταιρεία εστίασης για παράνομο σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας (βλ. σχετικά www.dpa.gr -> απόφαση 49/2015),

- η επιβολή κυρώσεων στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ για παράλειψη λήψης μέτρων ασφαλείας (βλ. σχετικά www.dpa.gr -> απόφαση 64/2015),

- η γνωμοδότηση αναφορικά με τη νομιμότητα της κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με την εφαρμογή ηλεκτρονικού συστήματος για την έκδοση, διάθεση και έλεγχο της διακίνησης των ονομαστικών/αριθμημένων εισιτηρίων σε αγώνες του επαγγελματικού αθλητισμού, εξ αφορμής των αιτήσεων γνωστοποίησης των Super League και ΕΣΑΚΕ (βλ. σχετικά Παράρτημα -> γνωμοδότηση 7/2015),

- η έγκριση αιτήματος της εταιρείας «Σταθερές Συγκοινωνίες ΑΕ» για εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο εσωτερικό 17 συρμών 3ης γενιάς του μετρό της Αθήνας (βλ. σχετικά Παράρτημα -> απόφαση 104/2015),

- η υπόθεση που εξιχνιάστηκε από τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος με τη συνδρομή της Αρχής και αφορούσε τόσο σε αποστολή αξιόητης ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όσο και πώληση έναντι χρηματικού αντιτίμου αρχείων με διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για το σκοπό της προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών από τρίτους (βλ. σχετικά ενότητα 3.7.4.1).

- η επίσημη επίσκεψη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (EDPS), Giovanni Buttarelli, στην Αρχή και συνάντηση εργασίας με τον Πρόεδρο της Αρχής, Πέτρο Χριστόφορο, στην οποία είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν χρήσιμες απόψεις σχετικά με την τελική διαμόρφωση του νέου Κανονισμού για την προστασία δεδομένων (βλ. σχετικά www.dpa.gr -> «Επικαιρότητα» -> δελτίο Τύπου της 19/6/2015),

- η συμμετοχή της Αρχής στην ευρωπαϊκή δράση «cookie sweep» που οργάνωσε η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29, αναφορικά με τη συμμόρφωση των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου ως προς τις υποχρεώσεις τους σχετικά με την εγκατάσταση cookies στους τερματικούς εξοπλισμούς των χρηστών (βλ. σχετικά www.dpa.gr -> «Επικαιρότητα» -> δελτίο Τύπου της 3/3/2015),

- η απόφαση του Δικαστηρίου της ΕΕ στην υπόθεση C-362/14 Maximilian Schrems κατά Data Protection Commissioner,

- τα αποτελέσματα του Μαθητικού Διαγωνισμού Αφίσας/Βίντεο της Αρχής με θέμα την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και κεντρικό σύνθημα «Σκέφτομαι πριν δημοσιεύσω!», σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, το Τμήμα Τεχνών, Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου και με την υποστήριξη του Κοινωνικού Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης (βλ. σχετικά www.dpa.gr -> «Επικαιρότητα» -> δελτίο Τύπου της 26/5/2015).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά οι επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής που υλοποιήθηκαν το 2015. Ειδικότερα, περιγράφονται: η διοργάνωση ημερίδων και μαθητικού διαγωνισμού με αφορμή την 9η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, σε χρονολογική σειρά η συμμετοχή στελεχών της Αρχής με σχετικές εισηγήσεις-ομιλίες σε συνέδρια και ημερίδες, η πραγματοποίηση διαλέξεων-σεμιναρίων σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, η δημοσίευση ενημερωτικών δελτίων και, τέλος, η δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά συγγράμματα και περιοδικά.

Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, 28 Ιανουαρίου 2015

Η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει καθιερώσει την 28η Ιανουαρίου κάθε έτους ως Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Ο εορτασμός της ημέρας αυτής αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Επιδιώκεται, κυρίως, να κατανοήσουν οι πολίτες τι είδους προσωπικά τους δεδομένα συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, για ποιους σκοπούς, ποια είναι τα δικαιώματά τους και ποιος ο τρόπος άσκησης τους, αλλά και περαιτέρω η συνειδητοποίηση των κινδύνων που συνδέονται με τυχόν παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων.

Στο πλαίσιο του εορτασμού της Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων 2015, η Αρχή διοργάνωσε, την Τετάρτη 28 Ιανουαρίου στην έδρα της, Ενημερωτική Ημερίδα σχετικά με ζητήματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων που βρίσκονται στο επίκεντρο του ελληνικού και του ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και ομιλητές ειδικούς επιστήμονες του τμήματος Ελεγκτών. Είναι αξιοσημείωτο ότι λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης του κοινού η ενημερωτική ημερίδα επαναλήφθηκε την Πέμπτη 29 Ιανουαρίου. Χαιρετισμό και στις δύο ημερίδες απηύθυνε ο Πρόεδρος της Αρχής, Πέτρος Χριστόφορος.

Όσον αφορά τη θεματολογία, οι Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, και Λεωνίδας Ρούσσο, πληροφορικός, MSc, ανέπτυξαν εισήγηση με τίτλο: «Η σημασία της εκτίμησης επιπτώσεων στην προστασία προσωπικών δεδομένων». Οι Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος, Δ.Ν., Καλλιόπη Καρβέλη, δικηγόρος, MSc, και Ελένη Μαραγκού, δικηγόρος, Δ.Ν., πραγματοποίησαν παρουσίαση με θέμα «Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα». Οι Γεωργία Παναγοπούλου, μηχανικός Η/Υ, MSc, και Ευφροσύνη Σιουγλέ, πληροφορικός, MSc, παρουσίασαν ομιλία με τίτλο «Πρόσβαση και αποθήκευση πληροφοριών σε τερματικό εξοπλισμό χρήστη: Cookies, Device fingerprinting, Smart devices». Η Χαρίκλεια Λάτσιου, δικηγόρος Δ.Ν., πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Η Επισκόπηση της πρόσφατης νομολογίας της Αρχής σε θέματα επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων υγείας» και η ημερίδα ολοκληρώθηκε με την εισήγηση που ανέπτυξαν οι Φωτεινή Καρβέλα, δικηγόρος, LL.M. Eur., και Οεοδώρα Τουτζιαράκη, δικηγόρος, LL.M. Eur., με τίτλο «Δεσμευτικοί Εταιρικοί Κανόνες (BCR): Από τη θεωρία στην πράξη».

Επιπλέον, με αφορμή τον εορτασμό της 9ης Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων

(28/1/2015) και αποσκοπώντας στην ευαισθητοποίηση της εκπαιδευτικής κοινότητας ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και συγχρόνως στην ανάδειξη της αξίας του ευ αγωνίζεσθαι, η Αρχή ανέλαβε την πρωτοβουλία και υλοποίησε, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, το Τμήμα Τεχνών, Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου και με την υποστήριξη του Κοινωνικού Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης, Μαθητικό Διαγωνισμό αφίσας/βίντεο για μαθητές πρωτοβάθμιας (Ε', ΣΤ' Δημοτικού) και δευτεροβάθμιας (Γυμνασίου) εκπαίδευσης με θέμα την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο και κεντρικό σύνθημα «Σκέφτομαι πριν δημοσιεύσω!». Στο Διαγωνισμό, ο οποίος έτυχε ιδιαίτερης ανταπόκρισης και αποτέλεσε κίνητρο για συζήτηση και δημιουργικές δραστηριότητες μεταξύ δασκάλων/καθηγητών και μαθητών, συμμετείχαν 165 σχολικές μονάδες και υποβλήθηκαν 278 έργα. Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των έργων από ειδική επιτροπή του Τμήματος Τεχνών, Ήχου και Εικόνας του Ιονίου Πανεπιστημίου ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα για τα τέσσερα διακριθέντα έργα που είχαν ως εξής:

- Βραβείο στην κατηγορία «βίντεο - Γυμνάσιο»:

Ελένη Φυλλαδιτάκη, μαθήτρια Α' τάξης, Γυμνάσιο Κατάνου Χανίων.

- Βραβείο στην κατηγορία «αφίσα - Δημοτικό»:

Αντρέα Τσέλα, μαθήτης Ε' τάξης, 6/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Μαντουδίου Ευβοίας.

- Βραβείο στην κατηγορία «αφίσα - Γυμνάσιο»:

Μάριος Γιαννόπουλος, μαθητής Γ' τάξης, 4ο Γυμνάσιο Τρίπολης.

- Βραβείο στην κατηγορία «βίντεο - Δημοτικό»:

Μαρία-Γαρυφαλλιά Σακαρέλλου, μαθήτρια ΣΤ' τάξης, Δημοτικό Σχολείο Λητής Θεσσαλονίκης.

Τα τέσσερα βραβευθέντα έργα έχουν αναρτηθεί στο ειδικό microsite της Αρχής «ΜΙΚΡΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ» (βλ. www.dpa.gr -> «ΜΙΚΡΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ») όπου περιέχονται ενημερωτικά κείμενα, τεστ γνώσεων και video ευαισθητοποίησης σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο.

Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο του εορτασμού της Ευρωπαϊκής Ημέρας Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η Αρχή συμμετείχε, επίσης, στη Δράση «ΗΡΘΕ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ» της Δ/σης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων με την αποστολή ειδικής ενημερωτικής επιστολής στα νηπιαγωγεία και τα δημοτικά σχολεία του νομού (βλ. σχετικά <http://www.dipechan.gr/>).

Συμμετοχή σε συνέδρια και ημερίδες

Ειδικοί επιστήμονες του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής συμμετείχαν ως ομιλητές σε πληθώρα επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων κατά τη διάρκεια του 2015.

Ειδικότερα, ο Δρ. Βασίλης Ζορκάδης, Ηλ. Μηχ., Διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, εκπροσώπησε την Αρχή στην Ημερίδα Επιχειρησιακής Ασφάλειας η οποία διεξήχθη στο Μέγαρο ΟΤΕ, στις 12 Φεβρουαρίου, αναπτύσσοντας εισήγηση που είχε τίτλο «Ασφάλεια και Προστασία Δεδομένων εκ Σχεδιασμού», όπου δόθηκε έμφαση σε θέματα ορθής πρακτικής για την εκτίμηση επιπτώσεων στην προστασία δεδομένων κατά την ανάπτυξη νέων ή την επέκταση συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων.

Η Αρχή εκπροσωπήθηκε, επίσης, στο «1ο Ετήσιο Συνέδριο Ασφάλειας Ψηφιακών Συστημάτων ICT SECURITY WORLD», που πραγματοποιήθηκε στις 4 Μαρτίου, στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, από τον Φίλιππο Μίτλεττον, νομικό, προϊστάμενο του τμήματος Ελεγκτών. Το θέμα της ομιλίας του ήταν «Εξορθολογισμός της Δημόσιας Διοίκησης και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Νομικά ζητήματα προστασίας δεδομένων».

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της «32ης Διεθνούς Έκθεσης Εκδοτών», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 28 Μαρτίου, έγινε από τον μηχανικό Η/Υ, Δρα Γεώργιο Ρουσόπουλο σύντομη παρουσίαση των βασικών αρχών της νομοθεσίας για τα προσωπικά δεδομένα, με έμφαση σε θέματα εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε κέντρα ξένων γλωσσών.

Ο Δρ. Δημήτρης Ζωγραφόπουλος συμμετείχε με εισήγηση με τίτλο «An approach to the EU Data Protection Regulation», στην ενότητα «GARANTI PRIVACY EUROPE: IL FUTURO REGOLAMENTO UE. QUALI PROSPETTIVE?», στο συνέδριο «ANNUAL ASSO DPO CONGRESS 2015», το οποίο πραγματοποιήθηκε στο Μιλάνο, στις 23 Απριλίου. Επίσης, συμμετείχε με εισήγηση που είχε τίτλο «Οι ρυθμίσεις του Σχεδίου Γενικού Κανονισμού της ΕΕ για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», στην ενότητα «Συμμόρφωση επιχειρήσεων και προσωπικά δεδομένα» του 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου Δικηγόρων Νομικών Υπηρεσιών με τίτλο «Το σύγχρονο πλαίσιο της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων», που συνδιοργανώθηκε από την Association of Corporate Counsel Europe (ACCE), το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και τις Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, στις 24 Απριλίου, στην Αθήνα.

Η Φερενίκη Παναγοπούλου, δικηγόρος, Δ.Ν., πραγματοποίησε ομιλία με τίτλο «Οικονομική κρίση και δημοσιοποίηση οικονομικών δεδομένων πολιτών» στο πλαίσιο του 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου e-Θέμις «Το Δίκαιο ως θεμέλιο μιας σύγχρονης και αναπτυσσόμενης οικονομίας» στην Πύλο Μεσσηνίας, στις 1-2 Μαΐου.

Περαιτέρω, ο Δρ. Κωνσταντίνος Λιμνιώτης, πληροφορικός, πραγματοποίησε παρουσίαση στο συνέδριο «EXPOSEC DEFENSE WORLD 2015», που διεξήχθη στις 6 Μαΐου, στην Αθήνα, με θέμα «Big Data and the Right to Personal Data Protection». Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν οι προκλήσεις που ανακύπτουν στην εποχή των «Big Data» ως προς την προστασία της ιδιωτικότητας.

Επιπλέον, η Φερενίκη Παναγοπούλου ανέπτυξε εισήγηση με τίτλο «Η ελευθερία του τύπου υπό την οπτική γωνία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» στο «1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δικαίου Μέσων Ενημέρωσης και Επικοινωνίας» με θέμα «Προσωπικότητα - Τύπος - Πνευματική Ιδιοκτησία - Δημόσια Ραδιοτηλεόραση - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες - Προσωπικά Δεδομένα, Σύγχρονες Εξελίξεις και Προοπτικές», που πραγματοποιήθηκε στη Νομική Βιβλιοθήκη, στις 22-23 Μαΐου. Η ίδια συμμετείχε και στο «13ο Συμπόσιο Εντατικής Ιατρικής Ενόπλων Δυνάμεων», που πραγματοποιήθηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Αεροπορίας, στις 22-23 Μαΐου, παρουσιάζοντας την εισήγηση «Η χορήγηση δεδομένων υγείας για δικαστική χρήση».

Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος, πραγματοποίησε, επίσης, ομιλία με τίτλο «Συναίνεση ενημερωμένου ασθενή», στο «9ο Πανελλήνιο Σεμινάριο Ελληνικής Εταιρείας Μεταγγισιοθεραπείας», το οποίο διεξήχθη στις 22-23 Μαΐου, στην Αθήνα.

Επιπρόσθετα, ο Βασίλης Ζορκάδης συμμετείχε σε συζήτηση (panel) με θέμα «Big Data», με απόψεις και παρεμβάσεις για την προστασία δεδομένων σε υπολογιστικό περιβάλλον «Big Data», στο πλαίσιο του «7ου Συνεδρίου Green Connected World» που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 4 Ιουνίου.

Ο Δημήτρης Ζωγραφόπουλος συμμετείχε με εισηγήσεις με τίτλους «Συμμόρφωση των επιχειρήσεων και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα - Έλεγχος επιχειρήσεων» και «Οι ρυθμίσεις του Σχεδίου Κανονισμού της ΕΕ», στην ημερίδα «EY 1st Life Sciences Compliance Breakfast: Agenda and Discussion Points», που διοργανώθηκε από την εταιρεία Ernst και Young, στην Αθήνα, στις 8 Ιουνίου.

Στις 10 Ιουλίου, η Χαρίκλεια Λάτσιου, Δ.Ν., πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο «Ζητήματα πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο και ιατρικά πιστοποιητικά. Καθημερινές πρακτικές δυσκολίες» στο συνέδριο με θέμα «Ιατρικό Δίκαιο στην πράξη», στη Νάξο.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης πραγματοποίησε, επίσης, στις 3 Σεπτεμβρίου ομιλία με τίτλο «Boolean Functions with Maximum Algebraic Immunity Based on Properties of Punctured Reed-Muller Codes», στο διεθνές επιστημονικό συνέδριο «BalkanCryptSec 2015», το οποίο διεξήχθη στο Πανεπιστήμιο Primorska, στο Κόπερ της Σλοβενίας. Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν η περιγραφή νέας τεχνικής για την κατασκευή κρυπτογραφικών συναρτήσεων οι οποίες είναι ανθεκτικές έναντι γνωστών επιθέσεων κρυπτανάλυσης.

Στις 30 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε, από τη Φερενίκη Παναγοπούλου, ομιλία στους νομικούς του Συλλόγου Αποφοίτων Κολλεγίου Αθηνών με θέμα «Σύγχρονα Ζητήματα Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

Επιπλέον, η Χαρίκλεια Λάτσιου ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Προστασία ευαίσθητων δεδομένων στην ηλεκτρονική υγεία» στο συνέδριο «eHealth Forum 2015», το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 3-4 Δεκεμβρίου.

Τέλος, η Αρχή υποστήριξε το 6ο διεθνές συνέδριο για την ηλεκτρονική Δημοκρατία («6th Conference on e-Democracy: Citizen rights in the world of new computing paradigms»), που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, 10-11 Δεκεμβρίου (<http://www.edemocracy2015.eu/>).

Συγκεκριμένα, στελέχη της συνέβαλαν στην οργάνωση, την κριτική ανάγνωση υποβληθέντων άρθρων, τον συντονισμό συνεδριακών ενοτήτων και στην επιμέλεια της έκδοσης των πρακτικών του συνεδρίου. Επιπλέον, ο Φίλιππος Μίτλεττον προήδρευσε στη θεματική ενότητα «Security and privacy in new computing paradigms» και ο Βασίλης Ζορκάδης προήδρευσε στις θεματικές ενότητες «STORK2.0 and e-SENS European ICT PSP Large Scale Programs: Current and future state of eID infrastructures and examples of connected services: eID pilots in e-SENS» και «E-government and e-Participation».

Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια

Όσον αφορά τις επικοινωνιακές δράσεις της Αρχής στο πεδίο της εκπαίδευσης, αυτές επικεντρώθηκαν κυρίως στο θέμα των προσωπικών δεδομένων και της ασφάλειας στο διαδίκτυο.

Αναλυτικότερα, με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου, ο Δρ. Κ. Λιμνιώτης, ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών της Αρχής, πραγματοποίησε, στις 9 Φεβρουαρίου, παρουσίαση στο Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο, με θέμα «Προστασία προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο».

Επίσης, η Καλλιόπη Καρβέλη, δικηγόρος, ειδική επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών, ανέπτυξε εισήγηση με θέμα «Το θεσμικό πλαίσιο της προστασίας προσωπικών δεδομένων στην Ελλάδα», στη Σχολή Στρατολογικού ΓΕΕΘΑ στην Αθήνα, στις 27 Φεβρουαρίου.

Επιπλέον, ο Δρ. Β. Ζορκάδης, διευθυντής Γραμματείας της Αρχής, συμμετείχε με εισήγηση στην εσπερίδα της Σχολής Πληροφορικής του Mediterranean College, στις 22 Απριλίου, με θέμα «Τα προσωπικά δεδομένα, η ασφάλεια τους στο διαδίκτυο και το νομικό πλαίσιο που τα διέπει». Η συζήτηση που ακολούθησε επικεντρώθηκε σε μια σειρά θεματικών ενοτήτων που αφορούν στα προσωπικά δεδομένα, όπως υπηρεσίες διαδικτύου (μηχανές αναζήτησης, ηλεκτρονική αλληλογραφία, εικονική περιήγηση, κ.ά.), υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, καθώς και ειδικά ζητήματα υπολογιστικής νέφους.

Ο Κωνσταντίνος Λιμνιώτης πραγματοποίησε ιστοδιάλεξη (webinar) με θέμα «Ηλεκτρονική ταυτότητα και προστασία προσωπικών δεδομένων», στις 13 Μαΐου, στους μεταπτυχιακούς φοιτητές της κατεύθυνσης «Ασφάλεια Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αντικείμενο της παρουσίασης ήταν οι προκλήσεις, ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων, που ανακύπτουν από τη χρήση ηλεκτρονικών ταυτοτήτων, περιγράφοντας τις διάφορες τεχνικές υλοποίησης της «κάρτας πολίτη» σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, πραγματοποίησε ιστοδιάλεξη σε φοιτητές στο ίδιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα, στις 11 Δεκεμβρίου, με θέμα «Προστασία της ιδιωτικότητας -Ανωνυμοποίηση προσωπικών δεδομένων». Η παρουσίαση πραγματοποιήθηκε τις τεχνικές ανωνυμοποίησης που μπορούν να εφαρμοστούν κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Επισημαίνεται ότι η ίδια παρουσίαση πραγματοποιήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου, σε μεταπτυχιακούς φοιτητές της κατεύθυνσης «Υπολογιστικές και Διαδικτυακές Τεχνολογίες και Εφαρμογές» του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Πληροφορικής και Τηλεματικής στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Η Μαρία Αλικάκου, δικηγόρος, Δ.Ν., ειδική επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών, ανέπτυξε εισήγηση σε ημερίδα σπουδαστών της 21ης Εκπαιδευτικής Σειράς της Εθνικής Σχολής Δικαστών με θέμα «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και Δικαστηριακή Πρακτική», στις 21 Οκτωβρίου στη Θεσσαλονίκη. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ανωτέρω ημερίδας, ο ειδικός επιστήμονας του τμήματος Ελεγκτών

της Αρχής Δρ. Γ. Ρουσόπουλος, παρουσίασε εισήγηση με θέμα «Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και Νέες Τεχνολογίες. Ηλεκτρονικές επικοινωνίες - Διαδίκτυο».

Πραγματοποιήθηκαν, επίσης, δύο ενημερωτικές ομιλίες σε σχολεία από ειδικούς επιστήμονες της Αρχής: από τη Μαρία Αλικάκου στις 5 Φεβρουαρίου στους μαθητές της Γ' τάξης του 2ου Γυμνασίου Νέας Σμύρνης «Ομήρειο» και από τον Γιώργο Ρουσόπουλο στις 26 Φεβρουαρίου στους μαθητές των Αρσακείων-Τοισσιείων Λυκείων Εκάλης.

Τέλος, σπουδαστές των τμημάτων Δημοσιογραφίας του Δημόσιου ΙΕΚ ΚΗΦΙΣΙΑΣ, συνοδευόμενοι από τους καθηγητές τους, πραγματοποίησαν, στις 19 Μαρτίου, εκπαιδευτική επίσκεψη στην Αρχή όπου είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν διεξοδικά και να θέσουν καίρια ερωτήματα σε στελέχη της για τη στάθμιση του δικαιώματος της προστασίας της ιδιωτικότητας και του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης και πληροφόρησης, το πεδίο αρμοδιοτήτων της Αρχής καθώς και τον τρόπο λειτουργίας της.

Ενημερωτικά Δελτία

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της επικοινωνιακής πολιτικής της κατά τη διάρκεια του 2015, η Αρχή εξέδωσε τέσσερα νέα τεύχη (Ιανουάριος, Μάιος, Ιούλιος, Σεπτέμβριος) του Ηλεκτρονικού Ενημερωτικού Δελτίου της (διαθέσιμο και στην ιστοσελίδα της www.dpa.gr -> «Επικαιρότητα»), με το οποίο επιδιώκει να παρέχει σύντομη αλλά περιεκτική ενημέρωση για το έργο της, τις τρέχουσες εξελίξεις στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, νέα για πρόσφατες ή επικείμενες εκδηλώσεις, απλές απαντήσεις σε επίκαιρα ερωτήματα (FAQ), χρήσιμους συνδέσμους σε διαδικτυακούς τόπους, σχετικούς με τα παραπάνω ζητήματα και τέλος βιβλιογραφική επικαιρότητα.

Δημοσίευση άρθρων

Στελέχη της Αρχής δημοσίευσαν, σε επιστημονικά περιοδικά και συγγράμματα, άρθρα σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τα εν λόγω άρθρα είναι τα εξής:

Παναγοπούλου, Φ. (2015). Χορήγηση δεδομένων υγείας με άδεια της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ): μία θεσμική αποτίμηση. *Εφημερίδα Διοικητικού Δικαίου*, σ. 755 επ.

Παναγοπούλου, Φ. (2015). Οικονομική κρίση και δημοσιοποίηση οικονομικών δεδομένων πολιτών, *Ethemis* (επιμ.), Πρακτικά Συνεδρίου «Το Δίκαιο ως Μοχλός Ανάπτυξης της Οικονομίας», Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, σ. 165 επ.

Limniotis, K. και Kolokotronis, N. (2015). Boolean Functions with Maximum Algebraic Immunity Based on Properties of Punctured Reed-Muller Codes, *BalkanCryptSec 2015 (Lecture Notes on Computer Science, Springer, vol. 9540, pp. 3-16)*.

Panagoroulou, F. (2015). Internet of Things (IoT): The colonization of everyday life or a new technological challenge? σε: M. Bottis, E. Alexandropoulou και I. Igglezakis (ed.), *Lifting the barriers to empower the future of information law and ethics*, 6th International Conference on Information Law and Ethics, Thessaloniki 2015.

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2016

Ο Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΝΟΥΔΑΚΟΣ